Uğur Mumcu - Devlet Silah Adalet

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ

Uğur Mumcu, ailesi Ankaralı olmasına karşın; 22 Ağustos 1942'de, babasının görevi nedeniyle bulundukları Kırşehir'de doğdu. Babası Ankara'ya atanınca, Ulus'ta Devrim ilkokulunda başladığı ilköğrenimini Bahcelievler'deki Ulubatlı Hasan ilkokulunda tamamladı, Cumhuriyet Ortaokulu ve Deneme Lisesini bitirdikten sonra (1961), Ankara Hukuk Fakültesine girdi.

Uğur Mumcu, öğrencilik yıllarında "bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olunamayacağf'nı kavramış, etkin, coşkulu, çok okuyan, araştıran ve sorgulayan bir gençti. Onun öncülüğünde yapılan toplantılara zamanın politikacıları, bilim ve sanat insanları çağrılıyor. "münazara"lardaki başarılarıyla dikkati çekiyordu. Daha 20 yaşındayken "Türk Sosyalizmi" başlıklı yazısıyla Yunus Nadi Makale Yarışmasını kazandı. Hukuk Fakültesini bitirince (1965), bir süre avukatlık yaptı. Sonra dil öğrenmek için ingiltere'ye gitti, dönüşünde Hukuk Fakültesinin idare Hukuku Profesörü Tahsin Bekir Balta'nın asistanı oldu. 12 Martın aydınlara yönelik baskıcı tutumundan o da payına düşeni aldı; askerliğini yapmak için hazırlanırken tutuklandı, sonrasında "Sakıncalı Piyade" sayıldı. Askerlik dönüşü gazetecilikte karar kıldı, üniversiteden ayrıldı. Yön, Kim, Devrim, Türk Solu, Ortam, Akşam, Milliyet ve Yeni Ortam'dan sonra uzun süre Cumhuriyet'te yazdı. Ölümünden önce 25; ölümünden sonra yazılarının toplandığı 4O'ı aşkın kitabı yayımlandı.

Atatürkçü, laik, cumhuriyetçi, demokrat bir Türkiye'nin yılmaz savunucusu; devrimci, hep emekten yana olan, hep araştıran ve sorgulayan gazeteci Uğur Mumcu, 24 Ocak 1993 günü otomobiline konan bir bomba ile inandığı değerler uğruna öldürüldü.

Eşi Güldal Mumcu, çocukları Özgür ile Özge: Uğur Mumcu'nun, ilkelerinden ödün vermeyen kişiliğini gelecek kuşaklara aktarmak; kütüphanesini, arşivini ve tüm yazılarını tarihsel sırasıyla, düzenli olarak araştırmacıların kullanımına sunmak, gazeteciliğe hevesli gençleri, araştırmacılık alışkanlığıyla mesleğe kazandırmaya çalışmak gibi amaçlarla, Ekim 1994'te Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı'nı kurdular. Vakıf, Aralık 1995'te amacı doğrultusunda etkinliklerini yaşama geçirmeye başladı. Şimdi genç gazetecileri araştırmacılığa yöneltmek, insanların düşündüklerini yazıya doğru aktarmalarını sağlamak için yazma seminerleri düzenliyor, başkentlileri sanatsal, bilimsel etkinliklerde buluşturan toplantıların yanı sıra kitaplar yayımlıyor.

Uğur Mumcu'nun gazete ve dergilerde beş bini aşkın köşe yazısıyla, dizi yazıları söyleşileri yayımlanmış, Um:ag Yayın Bölümü bunların hepsini "Bütün Yapıtları" ve "Bütün Yazılan" dizilerinde kitaplaştırmıştır. Yapıtların yeni baskılarına, ilk baskılarda gözden kaçan yazılar da eklenerek, Mumcu'nun tek satırının eksik

kalmamasına özen gösterilmiştir. Çünkü onun canına mal olan bir savaşımla yaptığı araştırmalar, yazdığı yazılar, geride bıraktığı en değerli kalıttır. Ölümünden bu yana geçen sürede bu yazıların hâlâ güncel olması ise, bu kalıtın önemini anlatmaktadır.

Bu görkemli dizinin oluşmasında emeği geçen TBMM Kütüphane Müdürü Ali Rıza Cihan, H.İlkay Balember ve çalışma arkadaşları ile Mesut Seven, Fatih Alpertan, Avni Kalkan, Bekir Tekkaya, Serkan Uzun, Şebnem Kocabıyık, Neş'e Tartanoğlu ve Ali Tartanoğlu'na, M. Deniz Ergin'e, Murat Kaya, Emrah Yücel ile DUMAT Matbaası emekçilerine içtenlikle teşekkür ederiz. Sağ olsunlar... Siz okurlara teşekkür ederiz. Sağ olun...

Bilimin ve sanatın aydınlattığı bir dünyada, demokrasinin yaşama biçimi olması, adaletin herkesi kuşatması, bir kişinin bile hak ve özgürlüklerinden yoksun kalmaması için savaşım veren Uğur Mumcu gibi aydınlar, düşündükleri için öldürüldüler. Daha aydınlık bir dünyanın Mumcu gibi aydınların çoğalmasıyla kurulacağına inanıyor ve bu inancı aydınlanmacılarla paylaşmanın verdiği güçle Mumcu'nun düşüncelerinin gelecek kuşaklan da aydınlatacağını biliyoruz.

Düşünenlerin öldürülmemesi, öldürülenlerin hiç unutulmaması dileğiyle...

GREV...

"Çağdaş Sahne" tarafından sahneye konulan "Grev" adlı o-yun, Bursa, Balıkesir ve Adana valilerince yasaklanmıştır. Bu vali beyler, uzun süreden beri Ankara'da oynanan oyunun, kendi il sınırları içinde oynatılmasına izin vermemektedirler.

Çağdaş Sahne'nin ortaklarından biri, Türkiye Devrimci işçi Sendikaları Konfederasyonudur. DİSK avukatları, Bursa valisinin yasaklama karan karşısında Danıştaya başvurarak, "yürütmeyi durdurma" kararı almışlardır.

Fakat kim dinler Danıştayı?! "Devr-i Süleyman" bu!..

Son yıllarda, hiçbir ilerici tiyatro, Anadolu kentlerinde o-yun oynayamamaktadır. Dostlar Tiyatrosu, Ankara Sanat Tiyatrosu ve Çağdaş Sahne gibi ileri ve devrimci toplulukların o-yunları ya valiler, ya da ülkücü komandolarca engellenmektedir.

Valilere göre, toplumsal konulan ele alan oyunların oynanması sakıncalıdır. Çünkü bu oyunlarda, kurulu düzen eleştirilmekte, emekçilerin sömürüldüğü, düzenin bir avuç ayrıcalıklı kesimin egemenliği için sürdürüldüğü anlatılmaktadır. Öyleyse gelsin yasaklama kararları... Gart curt, vatan millet edebiyatı, i-ki üç telsiz emri, gizli yazılar ve Ankara'ya çakılan selamlan

- Emrinizdeyiz efendim...

Bu vali beyleri, batı ülkelerini gezdirip oralarda bu tür çağdışı yasaklar bulunmadığını, herkesin istediği oyunu oynadığını, dilediği kitabı alıp okuduğunu anlatsak, ne derler acaba? Ne diyecekleri bellidir:

- Bu gibi konular milli bünyemize aykırıdır...

Sanki "milli bünye", cephe partilerinin parti programlarıdır. Düzeni eleştirmeyeceksin, sömürüden söz etmeyeceksin, faşizmin adını ağzına almayacaksın, işte o zaman, milli bünyeye

DEVLET, SİLAH, ADALET

uygun oyun oynamış olursun. Gerekçeler hemen hemen aynıdır

- Sakıncalıdır...

Valiler her nedense, işçi sınıfıyla ilgili oyunları çok sakıncalı bulmaktadırlar. Dostlar Tiyatrosunca sahneye konulan "Alpagut Olayı", bir grevi konu almaktaydı. Bu yüzden tiyatro sanatçısı Genco Erkal'ın başına gelmedik iş kalmadı. "Bu Ölü Kalkacak" ve "Bu Oyun Oynanmalı" oyunları da yasaklandı.

Çağdaş Sahne tarafından, ortaklaşa yazılan ve sahneye konulan "Grev" adlı oyun da, Bursa'da, üç beş yıl önce girişilen "Tofaş" grevini konu almaktadır. Oyunun Bursa'da oynanmasının özel bir anlamı vardı: Devrimci işçiler, yaşadıkları grevi sahnede gözleriyle göreceklerdi. Bursa valisi buna engel oldu

işte...

Öyle görünüyor ki, cephe iktidarı döneminde Anadolu'da oyun oynamak yasaktır. Bazı valiler, bazı emniyet müdürleri, hiçbir devrimci oyuna izin vermemektedirler. Oysa bakınız A-nayasa ne diyor

- Herkes, bilim ve sanatı serbestçe öğrenme ve öğretme, açıklama, yayma ve bu alanlarda her türlü araştırma hakkına sahiptir...

Bu özgürlük, bazı valilerce elden alınmaktadır. Ankara'da aylarca oyna, hakkında hiçbir kovuşturma açılmasın; ancak, Bursa'ya, Balıkesir'e gelince, valiler, türlü suç bulsunlar.

- Oynanamaz efendim...

Nedeni açık ve belli: Oyun işçi sınıfından, grevden söz diyor. Öyleyse komünizm kokuyor, halkı suç işlemeye tahriktir, teşviktir, hükümetin manevi şahsiyetine hakarettir... Artık gerekçelerden gerekçe, maddelerden madde, oradan bulmazsan getirt Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanununu, seç bir madde, yasakla istediğin gibi...

Bu vali beylerin unuttukları bir konu var: Bugün bu oyunları yasaklarlar. Ama bugünün bir de yarını var. Oyunları yasaklanan tiyatrolar, Danıştaya dava açarak yürütmeyi durdurma kararları alıyorlar. Bu kararlardan sonra açılacak iptal ve tazminat davalarında valiler, bu tiyatroların, yasaklama kararlan dolayısıyla uğradıkları zararı kuruşu kuruşuna ödemek zorunda kalacaklardır. Sanıyorlardır ki, bu tazminatı devlet ödeyecek. Hayır, hiç öyle değil...

12

Bir iktidar değişikliğinde, valilerin anlayacağı dille açıklayalım ki, idare kendilerine "rücu" edecek, yani tazminatı valilerin cebinden çatır çatır alacaktır. O zaman valiler, bu oyunların biletlerinin kendilerine, elli bin, yüz bin liraya geldiğini göreceklerdir.

Valiler, kendi düşüncelerine aykırı gelen oyunları yasaklayıp işin içinden sıyrılıveriyorlar. Ya yurttaş ne yapsın? Her gün televizyon ekranlarında, cephe partilerinin hem "dram", hem de "komedisi" oynamıyor mu?

Ya biz ne yapalım? Nasıl yasaklayalım bu oyunu?..

(Cumhuriyet, 16 Haziran 1976)

AP-MHP-MSP

Cephe partileri bir araya gelip hükümeti oluşturdukları günlerde, bir "protokol" imzalayarak, seçimlere "ortak liste" ile gireceklerini açıklamışlardı. Bu tarihten sonra, senato üçte bir yenileme seçimi ile yerel seçimler yapıldı ve cephe partileri seçimlere ayrı ayrı girdiler.

Ortak liste ile seçimlere girmek Anayasaya aykırıydı. Bu konuda bir de Anayasa Mahkemesi kararı vardı. Demirel bu protokollere imza atarken, "ortak liste" konusunun bir kandırmaca olduğunu bilmekteydi.

Demirel için bir tek konu vardı: Ne yapıp yapıp Başbakan olmak, böylece bir yandan DP'nin oylarını eritirken, öte yandan MSP, MHP gibi partilerin oylarını toplamak... CGP bir "tabela" partisi olduğu için, Feyzioğlu'nu pek ciddiye almıyordu Demirel.

1973 seçimlerinde AP oyları parçalanmış, sol oylar da birleşmişti. Demirel'in planı, sol oyları parçalayıp, sağ oyları birleştirmekti. Senato seçimleriyle son günlerde yapılan belediye seçimleri, Demirel'in planının işlediğini kanıtlamıştır.

Demirel, MSP ve MHP'den kuşkuludur. Daha doğrusu bu partilere, Silahlı Kuvvetler içinde duyulan tepkiden endişe etmektedir. Fakat, sola karşı bu partilerle işbirliği yapmak zorundadır. MHP, Demirel'in "vurucu gücü"dür. Türkiye çapında yaratılacak "devlet terörü" için, Türkeş ve komandoları son derece gereklidir.

DEVLET, SİLAH, ADALET

MHP ve MSP ile işbirliği yapıp gerektiğinde bu partiler için savcılara göz kırpmak, Demirel'in de işine gelmektedir. MSP kapatılsa, bu partinin oylarının büyük bir çoğunluğu AP'ye gelecektir. MHP kapatılsa, bu oylar da AP'de toplanacaktır. Bu partilerin suç sınırlarını aşmaları, Demirel'in de işine gelmektedir, işin iç yüzünü araştırırsanız, 1973 seçimlerinde MSP'nin kapatılmasını isteyen Demirel'in demeçlerini okursunuz:

- MSP bir muvazaa partisidir. Anayasa Mahkemesince kapatılan bir partinin devamıdır... Çalışması önlenmelidir...

Demirel'in bu yolda konuşmaları ve girişimleri vardır. Bunu bizler bildiğimiz gibi, Erbakan da, Erbakan'ın çevresinde toplanan "cemaat-ı Müslimin" de bilmektedir. MSP'ye Silahlı Kuvvetler içinde tepkiler artınca, Demirel yeniden "Atatürkçü" kesilerek, MSP kapısının kilidini kendi eliyle çevirecektir.

Güncel konu MHP'nin kapatılmasıdır. Cumhurbaşkanının gerek Irak gezisinde, gerekse 19 Mayıs törenlerinde gözleriyle görüp kulaklarıyla tanık olduğu olaylar, Türkeş'in hangi tür iktidar özlemi içinde olduğunu anlatmaya yetmiştir. Silahlı Kuvvetler içinde, MHP eylemlerine karşı duyulan tepki, Demirel'e de iletilmiştir.

Demirel'e göre, MHP'nin kapatılması şimdilik zamansızdır. Çünkü AP'nin, Türkeş'le de, Erbakan'la da yapacağı işler vardır. Bu ortaklık seçime kadar gereklidir. Seçimler I977'de yapılırsa, Türkeş, Erbakan, Feyzioğlu ve Demirel, bir süre daha "milli birlik ve

beraberlik ruhu" içinde çalışacaklardır. Eğer bir erken seçim olasılığı varsa, Demirel, Türkeş'i de, Erbakan'ı da harcamak isteyecektir.

MHP, suç işleme amacıyla bir araya gelmiş olanların örgütüdür. Eğer bu parti için kovuşturma açılacaksa, sadece Al-manya'daki uzantısı için değil, parti genel merkezi için de açılmalıdır. Türkeş kimdir ve siyasal hayata nasıl girmiştir? Komando kamplarını kim kurmuş, kim "finanse" etmiştir? Ülkü Ocakları nasıl kurulmuş ve kimlerden destek almıştır? Konu budur.

Siyasi Partiler Yasasının ikinci maddesinde, bir siyasal partiyi destekleme ya da desteklemek amacıyla demek kurulamayacağı belirtilmektedir. Ülkü Ocakları, MHP'nin "yan örgütüdür. Türkeş de açık açık,

- Bunlar bizim çocuklardır... demektedir. "Bizim çocuklar" dediği, MHP ile işbirliği içinde olan Ülkü Ocakları yöneticileridir: Bunlar o kadar beraberlerdir ki, cinayetleri bile ortaklaşa işlemektedirler. Örnek ortada. 1970 yılında Dr. Necdet Güçlü, Ülkü Ocakları Genel Başkanı ile MHP Gençlik Kolları Genel Başkanının kurşunlarıyla öldürülmüştü.

MHP'nin dış örgütleri için açılan dava, Türkeş'e zaman kazandırmaktan başka bir işe yaramayacaktır. Çünkü Siyasal Partiler Yasasının I 13'üncü maddesine göre, Anayasa Mahkemesi, MHP'nin ülke dışındaki örgütlerini kapatmasını isteyecektir. MHP, altı ay içinde bu örgütlerini kapattığını bildirmezse, o zaman MHP'nin kapatılması yoluna gidilecektir.

Demirel şimdilik, MHP'ye böyle bir gözdağı verilmesinden hoşnuttur. Eğer bir terslik olur da, MHP altı yedi ay içinde kapanırsa Demirel seçimlere, MHP oylarını toplayarak girecektir. Çünkü o tarihten sonra MHP yandaşlarının yeni bir parti kurarak seçimlere girmeleri olanaksızdır. MHP için açılan dava, MSP için de bir örnek olacak, Demirel bu davaları gerektiğinde "demokrasinin kılıcı" gibi kullanacaktır.

MHP hakkında Anayasa Mahkemesinde dava açıldığı şu günlerde, Demirel ve ortaklarına,

- Ne oldu sizin ortak listeyle seçime girme işiniz?., diye sormanın tam zamanıdır...

(Cumhuriyet, I 7 Haziran 1976)

163 DERKEN...

Devlet Güvenlik Mahkemeleri ile ilgili yasa taslağı bir gerçeği, bütün çizgileriyle ortaya koymuştur. Hükümetin AP ve MSP kanadı, devletin siyasal ve hukuksal düzenini, dinsel ilkelere, inançlara göre değiştirmek için propaganda yapan ve örgüt kuranların suçlarını, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görev alanı dışına çıkarmaya çalışmaktadır.

MSP'nin elinde bulunan içişleri Bakanlığı, içinde Nurculukla ilgili yasaklanmış kitapların adlarını taşıyan bir kitabın yayınını durdurmuş ve bu tür yayınların toplatılması için genelge yayımlamıştır.

Türk Ceza Yasasının 163. maddesi, laikliğe aykırı olarak, devletin düzenini dinsel amaçlarla değiştirmek isteyenlerle ilgili hükümler taşımaktadır. Maddenin ilk fıkrasını okuyalım:

- Laikliğe aykırı olarak, devletin içtimai veya iktisadi veya siyasi veya hukuki temel nizamlarını, kısmen de olsa dini esas ve inançlara uydurmak amacıyla cemiyet tesis, teşkil, tanzim veya sevk ve idare eden kimse iki yıldan yedi yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılır...

Görülüyor ki bu Ceza Yasası maddesi, doğrudan doğruya, Ankara'da, Yenişehir'de Karanfil Sokaktaki MSP Genel Merkezini tanımlamaktadır. Anayasa Mahkemesi, 12 Mart döneminde, bugünkü MSP'nin yöneticilerince kurulan "Milli Nizam Partisi"ni, laikliğe karşı eylemlerinden ötürü kapatmıştı. Bunun için Demirel, seçim kampanyalarında,

- Anayasa Mahkemesince temelli kapatılan partiler, muvazaa yoluyla yeniden açılıyor... demiştir. Bugünkü, kırmızı plakalı bakan arabalarına bakıp yanılmayın sakın... MSP yine topun ağ-zındadır.

Fakat önemli olan bu konu değildir, şimdi...

Bu konuların özüne inebilmek için, Ceza Yasalarında yer alan siyasal suçların niteliğine göz atmak gerekmektedir. Türk Ceza Yasasının 163. maddesi, laikliğe aykırı olarak örgüt kurmanın cezasını, iki yıldan yedi yıla kadar saptamıştır. Bir kimse, laikliğe aykırı olarak, devletin temellerini dinsel ilkelere uydurmak isterse, bunun cezası aynı 163. maddeye göre, bir yıldan beş yıla kadardır.

Gelelim 141 ve 142. maddelere... Ünlü 141 ve 142. maddelerde öngörülen cezalar, 163. maddeyle karşılaştırılmayacak ölçüde ağırdır. 141. madde, sosyal bir sınıfın, öteki sosyal sınıflar üzerinde egemenlik kurması amacıyla oluşturulan bir örgüt yöneticisini, sekiz

yıldan on beş yıla kadar ağır hapis cezasıyla cezalandırmaktadır. Yani, sağcı örgüt kurarsanız bunun en az cezası sekiz yıldır, sağcı örgüt yöneticisine verilecek en ağır ceza yedi yıl, solcu örgüt yöneticisine ise, on beş yıldır.

Devletin temel düzenini dinsel ilkelere göre değiştirmek amacıyla propaganda yaparsanız, yani örneğin, Said-i Nursi'nin görüşlerini savunursanız size verilecek ceza bir yıldan beş yıla kadardır. Eğer Marksist düşünceden kaynaklanan düşünceleri

savunmaktan dolayı yargılanıyorsanız, cezanız en az beş yıl, en çok on yıldır.

Şu orana bakınız: Sağcılık için öngörülen cezanın "tavanı", yani en yüksek tutarı, solculuk için verilecek cezanın en azına eşittir. Yani beş yıldır. Sağcıya verilecek en çok ceza beş yılda bitmekte, solcunun cezası ise beş yıldan başlamaktadır.

Ülkemizi yöneten politikacılar, başta AP'liler olmak üzere ikide birde, başlan sıkışınca şu gerekçeyi kullanırlar...

- Aşırı sağa ve aşırı sola karşıyız...

Şu kısacık inceleme gösteriyor ki, bu politikacılar, en azından sağa ve sola eşit ölçüde karşı değillerdir. Bu hukuksal ve siyasal konu, aritmetik kesinlikle ortadadır.

MSP, kendi yandaşlarını Devlet Güvenlik Mahkemeleri görev alanı dışına çıkartmak isteyebilir. Siyasal kavgada yeri olan bir parti için bu tutum, doğal bir davranış sayılmalıdır. AP, 163. madde konusunda da din sömürücülüğünü kimseye kaptırmama niyetindedir.

¦ Fakat bütün bunlar, yargı yetkisine uzanan elin amacını kanıtlamıyor mu? Artık, adalet Tanrıçasının başına bir yeşil başörtü sarıp, eline de doksan dokuzluk tespih mi versek?..

(Cumhuriyet, 18 Haziran 1976)

HİÇ Mİ ÖNEMİ YOK?

Lockheed rüşvet olayı, Türkiye'de önce bir bomba gibi patladı, sonra da yavaş yavaş unutturulmak istendi. Lockheed uçak şirketine ilişkin yolsuzluk iddialarını araştırmak üzere kurulan komisyonun başkanı Yılmaz Alpaslan'dan öğreniyoruz ki, hükümet, ABD ile, belgelerin nasıl getirtileceğini belirleyen anlaşmayı bile yapmış değildir.

Önceki gün, komisyona bilgi vermek için çağrılan Başbakan Demirel, yerine Devlet Bakanı Seyfi Öztürk'ü yollamıştır. Komisyon Başkanı Yılmaz Alpaslan, Başbakan Demirel'den bilgi alacaklarını söyleyerek, Devlet Bakanı Seyfı Öztürk'ü konuş-turmamıştır. Öztürk de masaya elini vurarak, bir acemi aktör tavrıyla,

- Türkiye Cumhuriyeti Başbakanını, buraya bir sanık gibi çağıramazsınız... demiştir. Gerçi, Demirel, gün gelecek, bütün suçlarından ötürü mahkemelere sanık olarak götürülecektir amma, komisyon, bu konuda, kendisinden sadece bilgi almak istemiş, Başbakan da bu çağrıya uymamıştır.

Başbakan Demirel'in yeğeni, Yahya Demirel'in, "hayali mobilya ihracatı" ile ilgili olarak kurulan soruşturma hazırlık komisyonu da henüz çalışmalarına başlamamıştır. Açıkçası, bu gibi konular, unutturulmak istenmektedir.

Lockheed rüşvetiyle ilgili söylentiler ortaya çıkınca, olayda adı geçen uçak firması temsilcisi, apar topar Amerika'ya gidip gelmiş; kamuoyu, bu konuda bölük börçük bilgiler elde edebilmiştir. Söylentilerin ve iddiaların belgelere bağlanabilmesi i-çin hükümetin bir an önce, gerekli girişimleri tamamlayarak ABD'den, olayın belgelerini istemesi gerekmekteydi.

Demirel, bu görevi, bugüne kadar yerine getirmiş değildir. Tartışma da bu noktada düğümlenmektedir. Olay ortaya çıkar çıkmaz, Demirel'in, öncelik ve ivedilikle ABD hükümetiyle gerekli anlaşmaları imzalayıp belgeleri getirtmesi gerekmez miydi? Hiç şüphesiz gerekirdi, amma, nedense, bu iş biraz ağırdan alınmaktadır.

Bu iş ağırdan alındığı için, ister istemez bazı şüpheler doğmaktadır. Acaba Demirel, kimlerin rüşvet aldığını öğrenmiş midir? Acaba, olayın belgelerle ortaya konması, bazı devlet yetkililerini sarsacak mıdır? Acaba Lockheed rüşvet olayı, bazı siyasal partilerle doğrudan doğruya ilgili midir?

Hükümetin, bu soruların yanıtlarını, bir an önce, kamuoyuna açıklaması gerekmektedir. Bu gibi konular, Devlet Bakanı Öztürk'ün hukuk bilgisiyle geçiştirilecek konulardan değildir. Demirel'in, bu konuyu, ortaya çıktığı günden beri adım adım izleyip, Parlamentoya ve bu konuda kurulan komisyona bilgi vermesi gerekirken, ilgili

anlaşmaları yapmaması, komisyona bilgi vermeye bile gelmemesi, insanı uzun uzun düşündürmektedir.

Rüşvet söylentilerinin ortaya atıldığı günlerde, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Alpkaya, hemen görevinden ayrılarak, mahkeme önüne çıkmıştır. Silahlı Kuvvetler, olayı bu denli duyarlılıkla ele alırken, Başbakanın vurdumduymazlığı,

gerçekten kuşku vericidir. Neden, Lockheed şirketiyle ilgili belgeler, ABD'den istenmemiştir?.. Bu konu açıklığa kavuşmadan, Demirel'in, sokağa çıkmaması gerekir.

Lockheed uçak şirketinin, bütün dünyada rüşvet dağıttığı belgelerle ortaya çıkmıştır. Bu ülkeler içinde, Türkiye'den başka, işi ağıra alan yoktur. Hemen hemen her ülke, konuyu, büyük bir ciddiyet ve ağırbaşlılıkla ele alıp ABD'den gerekli bilgileri istemiştir.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri kuruluş yasası, Ayasofya Müzesinin cami yapılmasına ilişkin kararname, Gaziantep'teki anarşistler gibi konular, devletin ve milletin bölünmezliği ile ilgilidir. Bunu anladık ama, şu rüşvet işinin hiç mi önemi yoktur?

Cephe çadırları, yabancı petrol şirketlerinin kuyularını gizlediği gibi, Lockheed rüşvetini de mi kapatacak yoksa?..

(Cumhuriyet. 19 Haziran 1976)

BİR RAPOR DAHA...

Yahya Demirel'in mobilya ihracatı konusunda, Gümrük ve Tekel Bakanlığı ile Ticaret Bakanlığı müfettişlerinden sonra, Maliye Bakanlığı Müfettişleri Selahattin Güntaç ve Mehmet Karaduman'ın hazırladıkları rapor, Ankara ve Zonguldak Savcılıklarına gönderilmiştir.

109 sayfa tutan Maliye Bakanlığı müfettiş raporunda, mobilya yolsuzluğu bütün ayrıntısıyla incelenmekte, Yahya Demirel'in sahte belgeler düzenleterek, Hazineden aldığı 19 milyon 455 bin 719 lira 90 kuruşun geri verilmesi ve hakkında ceza kovuşturması istenmektedir...

Maliye Bakanlığı müfettişleri, Yahya Demirel'in mobilya ihracatında aracı firma olarak gösterdiği "Inter-Tradaimpex", "Cormamar" ve "Ettablisement Mopar" adlı şirketlerin, isviçre Ticaret Siciline kayıtlı olmadığını saptamışlardır. Hatırlayacaksınız, bizler bu firmaların isviçre'de varlıklarının saptanamadığını yazınca Maliye Bakanı Yılmaz Ergenekon, 10 Eylül 1975 günü aynen,

- Söz konusu firmaların mevcut olduğu, isviçre'de kayıtlı oldukları kantonların resmi vesikalarıyla ortaya çıkmıştır., demişti. Bir Maliye Bakanı, hem de bakanlığı bırakıp Başbakanın yeğeninin "umumi vekilliğini" üstlenen bu bakan, şimdi kendi müfettişlerinin raporlarıyla yalanlanmaktadır.

Maliye Bakanlığı müfettişleri, Yahya Demirel'in yurtiçinde mobilya satın aldığı "Klasik Ağaç Limited Şirketi" üzerinde durmuşlardır. Yahya Demirel, 1974 yılında ihraç ettiğini bildirdiği 1442 takımı bu şirketten almıştır. Müfettişler, bu şirketin 100 bin lira sermaye ile kurulduğunu ve 1974 yılında 6 işçi çalıştırdığını saptamışlardır. Müfettişler bu şirketin hesaplarına da el koymuşlardır.

Önce, 6 işçi çalıştıran bir işyerinin, Yahya Demirel'e 1442 takım mobilya yapamayacağını saptanmış, sonra da, bu şirkete mal sattığı ileri sürülen Mehmet Baş adlı kimsenin, İsparta'nın Şarkikaraağaç ilçesinde izine bile rastlanmadığı ortaya çıkarılmıştır.

"Klasik Ağaç Ltd. Şirketi "ne mal satan öteki şirket, "ORSA Orman Ürünleri Ticaret ve Sanayi Ltd. Şirketi"dir. ORSA Şirketi, Yahya Demirel, Ali Çetin Şener, Zeki Hakkı Alpas ve Taner Enginertan tarafından kurulmuş ve bu kuruluşu 5105 sayılı ve 23.3.1974 tarihli Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmıştır. Klasik Ağaç Ltd. Şirketinin kuruluşu, aynı sayı ve tarihli Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmış bulunmaktadır, iki şirket de aynı binada çalışmaktadır.

Maliye Bakanlığı müfettişleri, Yahya Demirel'in Klasik Ağaç Ltd. Şirketinden mobilya aldığını, ancak aynı şirkete kereste, sunta ve kontrplak sattığını saptamışlar ve şu sonuca varmışlardır:

- Böylece Yahya Demirel, kendisinin finanse ettiği Klasik Ağaç Ltd. Şirketine dolaylı yoldan mobilya malzemesi verip, çok yüksek fiyattan, imal edilmiş mobilya almış görünmektedir.

Yapılan incelemelerden de, bu iki şirketin yöneticilerinin hemen hemen aynı insanlar olması ve çoğunun da Yahya Demirel'in yanında çalışan kimselerden oluşması şüphe çekmiştir, incelemeler sonunda bu şirketin, Yahya Demirel'e yurtdışına mobilya ihraç etmesi için gerekli sayıda mobilya yapmadığı da belirlenmiştir.

Aynı incelemeler göstermiştir ki, ihraç edilen mobilyalarla Türkiye'den alındığı söylenen mobilyalar arasında nitelik farkları

bulunmaktadır. Örneğin, dört kapılı olarak bildirilen gardrop üç kapılı çıkmış, mobilyaların "polyesterleri ise yapılmamıştır...

Müfettişler, Ankara'dan Karadeniz Ereğlisi'ne mobilya gönderilip gönderilmediği konusunu da incelemişlerdir. Raporda şu sonuca ulaşılmıştır

- Bütün ihracat partileri için Ankara'dan İsparta'ya ve İsparta'dan Karadeniz Ereğlisi'ne mobilya nakli bulunmadığı, Ankara'dan Karadeniz Ereğlisi'ne 27.7.1974 tarihinde mobilya o-lup olmadığı kesinlik kazanmayan 3 kamyon yük taşındığı ... 26.1 1. 1974 tarihinde yapılan 4 ve 5'inci parti ihracatta Ankara'dan Karadeniz Ereğlisi'ne 21 kamyonla mobilya götürüldüğü. Bütün bu ihracat partileri için, bunların dışında Ankara'dan Karadeniz Ereğlisi'ne nakliye yapılmadığı... tespit edilmiştir...

Müfettiş raporunda, mobilyalar konusunda "ekspertiz raporu" veren Necdet Alkanat'ın, bu mobilyaları görmeden rapor verdiği kesin belgelerle ortaya çıkarılmıştır. Yani, bu konuda nereye elinizi atarsanız, orada bir yolsuzlukla karşılaşmaktasınız.

Müfettiş raporu, yurtdışına mobilya yerine sunta gönderildiğini de belge ve kanıtlara bağlamaktadır. Suntaları taşıyan deniz motorlarının kaptanlarının ifadeleri ve konuyla ilgili fatura ve "gemi seyir jurnalleri" yurtdışına mobilya yerine sunta gönderildiğini kesinlikle ortaya koymuştur.

Yahya Demirel, mobilya ihraç ettiğini bildirdiği tarihlerde, Türkiye'den mobilya almamıştır. Bu bir... Karadeniz Ereğlisi'ne ihracat amacıyla mobilya gönderilmemiştir. Bu iki... Yurtdışına, mobilya yerine sunta gönderilmiştir. Bu üç... Maliye Bakanı bu işleri örtbas etmek istemiştir. Bu dört... Ticaret Bakanı bu yolsuzluklardan sorumludur. Bu da beş...

Bu memlekette hukuk varsa, adalet varsa, mahkemeler ve savcılar varsa, Yahya Demirel'in yeniden tutuklanması gerekmektedir.

Neredesiniz Ankara savcıları, neredesiniz Zonguldak savcıları?.. Bu raporu okumadınız mı daha?!..

(Cumhuriyet, 21 Haziran 1976)

BİR KÜÇÜK NOKTA...

Yahya Demirel'in mobilya ihracatı kurcalandıkça, yeni yeni yolsuzluklar ortaya çıkmaktadır. Önceki gün yayımlanan Maliye

Bakanlığı müfettiş raporu, memlekette namuslu devlet memurlarının, devlet hazinesini nasıl büyük bir ciddiyet ve özenle koruduklarını ortaya koymuştur.

Bir devlet düşünün ki, Maliye Bakanı, bir yolsuzluk dosyasının ortaya atıldığında, gazetelere bu yolsuzluğu örtmeye çalışan tekzipler yollar... Ancak olay müfettişler eliyle araştırılınca, olayın gerçek yüzü de, bakanın amacı da iyice anlaşılır ve aynı bakan, hiçbir endişe duymadan bakanlık koltuğunda rahat rahat oturur.

Mobilya yolsuzluğu son seçimlerde, CHP ve AP arasında büyük bir çekişmeye yol açmıştı. Demirel ve bakanları, seçim öncesi bu olayı örtbas etmek için ellerinden geleni yaptılar. Maliye Bakanı, Bakanlığı bir yana bırakarak Yahya Demirel'in "umumi vekili" gibi, sağa sola tekzipler yollamaya kalkıştı.

Bu arada, Cumhuriyet gazetesi Yazı işleri Müdürleri, Çetin Özbayrak ve Bülent Dikmener'le bana, Altan Öymen'e, Ticaret Bakanlığı eski Müsteşarı Şeref Durugönül'e bir milyonu a-şan tazminat davaları açıldı. Bizler de, mahkemelere olayın bütün belgelerini bir dosyaya koyarak teslim ettik.

Yahya Demirel'in avukatı, davayı uzatmak istiyordu. Cumhuriyet gazetesinin avukatı Emin Değer de, olay bütün belge ve kanıtlarıyla ortaya konduğu için, davanın bir an önce sonuçlanmasına çalışıyordu. Ortada bir garip durum vardı: Her davada, davayı açan taraf mahkemenin bir an önce sonuçlanmasını isterken, bizim davada Yahya Demirel'in avukatı, elinden geldiği kadar davayı uzatmaya çalışıyordu...

Sonra hep beraber izledik: Gümrük ve Tekel Bakanlığı müfettişinin verdiği bir rapor üzerine, Ereğli Sulh Ceza Mahkemesi, Yahya Demirel'in tutuklanmasına karar verdi. Sonra, dosya Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesine yollandı. Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi Savcısı, Zonguldak'ın Ecevit'in seçim bölgesi olduğunu ileri sürerek, davanın bir başka ilde görülmesini istedi. Adalet Bakanlığı bu isteği yerinde görmediğinden, dava Zonguldak'ta başladı.

Aynı günlerde, Ankara Savcı Yardımcısı Ahmet Tercüman-oğlu, Altan Öymen, Şerif Durugönül ve beni çağırarak bilgimize başvurdu. Bizler de elimizdeki resmi belgeleri savcılığa verdik. Elimizdeki

belgeler, Yahya Demirel'in isviçre'de varlığı saptanamayan şirketler aracılığı ile ihracat yaptığını kanıtlamaktaydı. Ankara Savcı Yardımcısı Tercümanoğlu, nedendir bilinmez, Yahya Demirel hakkında henüz bir dava açmamıştır.

Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi, bir bilirkişi kurulu oluşturarak, bir bez içinde bulunan tahta parçalarının sunta mı, mobilya mı olduğunun belirlenmesini istedi. Bilirkişiler, Davut iyigün, Hüsnü Çakmak ve Ünal Akçamur'du.

Mobilya davası siyasal bir niteliğe büründüğü için, bilirkişilerin de, siyasal partilerle ilişkili olmayan kişilerden seçilmesi, davanın esenliği için son derece gereklidir. Diyelim ki, bilirkişilerden biri CHP listelerinden milletvekili seçimlerine katılmıştır. Bu durumda Yahya Demirel'in avukatları hemen itiraz ederek, bilirkişinin tarafsız nitelikte olmasını isteyeceklerdi.

Evet, sorun bu... Bilirkişi Davut iyigün, 1969 seçimlerinde Adalet Partisi listelerinden aday adayı olmuş, ancak seçimleri kazanamamıştır. Zonguldak Orman Başmüdürlüğünden e-mekli olan Davut iyigün'ün AP'den aday olduğu, doğal ki mahkeme tarafından bilinemezdi. Mahkeme hiç şüphesiz iyi niyetle, Davut iyigün'ü Orman Yüksek Mühendisi olduğu için bu göreve seçmiştir. Şimdi biz açıklıyoruz ki, Davut İyigün, su katılmamış bir AP'lidir. Yahya Demirel bu bilirkişi raporundan sonra tahliye olmuştur....

Maliye Bakanlığı Müfettişleri Selahattin Güntaç ve Mehmet Karaduman'ın verdikleri 199 sayfalık, 366 ekten oluşan rapor, Ankara ve Zonguldak Savcılarının ellerindedir. Bakalım bundan sonra neler olacak?

Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi tarafından görevlendirilen bilirkişilerden birinin AP adayı olması, belki çok küçük ve önemsiz bir noktadır. Ben de, bu konuyu, bu küçük nokta ü-zerinde biraz düşünelim diye yazdım. Yani, "laf olsun" diye!..

(Cumhuriyet, 23 Haziran 1976)

ŞİMDİ NE OLACAK?..

Askeri Yargıtay Üçüncü Dairesi, Hava Kuvvetleri eski Komutanı emekli Orgeneral Emin Alpkaya ite ilgili beraat kararını onadı. Böylece, Genelkurmay Mahkemesince verilmiş bulunan beraat kararı

kesinleşmiş oldu. Karar kesinleştiği için, bazı noktalar üzerinde durmakta yarar görüyoruz.

Alpkaya hakkındaki dava, Genelkurmay Başkanının isteği ü-zerine açılmıştır. Genelkurmay Mahkemesi Savcısı Mehmet Turan, sanıkların ifadelerini aldıktan sonra iddianame düzenleyerek, Orgeneral Alpkaya ile birlikte, Korgeneral ihsan Göksaran, Tuğgeneral Apdullah Tenekeci ve Kurmay Albay Sinan Bilge'nin cezalandırılmalarını istemiştir. Savcı Mehmet Turan, hazırladığı iddianamede Alpkaya'nın, "hizmete ilişkin gerçeğe aykırı belge düzenlemek" suçunu sabit görmüş, ancak, suç kanıtlarında hiçbir değişiklik olmamasına rağmen, aynı savcı "esas hakkındaki mütalaasfnda, sanıkların beraatını istemiştir.

Bu tutumu hukuk açısından tutarlı bulma olanağı yoktur. Askeri savcının bu tutumunun hukuksal değil, siyasal nitelikleri ağır basmaktadır. Askeri savcı, bu davanın başında öylesine hukuk dışına düşmüştü ki, Basın Yasasının yasaklayıcı hükümlerine rağmen, duruşma başlamadan önce Alpkaya'nın cezalandırılmasını isteyen iddianamesini, basına açıklayarak bir "siyasi sözcü" gibi davranmıştı.

Burada biz sadece, Askeri Savcı Mehmet Turan'ın, Ali Elverdi başkanlığındaki sıkıyönetim mahkemesi üyesi olduğunu ve üç gencin idam kararlarının altına imza attığını kaydederek, konunun başka özelliklerine geçelim.

Genelkurmay Mahkemesi, Alpkaya ile ilgili iddiaları araştırmak için kurulan "Milli Savunma Bakanlığı idari Araştırma ve Soruşturma Kurulu"nun, gerek kuruluş, gerekse işleyişinde bazı suçlar işlendiği gerekçesiyle, Milli Savunma Bakanı Ferit Melen ile Genelkurmay Başkanı Orgeneral Sancar haklarında kovuşturma açılmasını istemiştir. Gerekçeyi okuyalım:

- Bu kurulun kurulmasını ve görev yapmasını sağlayanlar hakkında gerekli yasal işlemin icrası için, ilgili belge suretleri de eklenerek, durumun askeri savcılık kanalıyla nezdinde mahke-

me kurulan komutan olarak Genelkurmay Başkanlığına duyurulmasına...

Genelkurmay Başkanlığının, Alpkaya hakkındaki kararın bu bölümünün hükümden çıkarılması yolundaki istemi de Askeri

Yargıtayca hukuka aykırı görüldüğünden, reddedilmiştir. Bu durumda, Milli savunma Bakanı Melen ve Genelkurmay Başkanı Sancar hakkında kovuşturma açılması gerekmektedir. A-ma nasıl?

Genelkurmay Başkanı hakkında dava açılabilmesi için, Genelkurmay savcısının harekete geçmesi gerekmektedir. Askeri Mahkemeler Kuruluş ve Yargılama Usulü Yasasının 8'inci maddesi uyarınca askeri savcıya bu soruşturma için emir vermesi gereken makam Genelkurmay Başkanlığıdır. Ancak bu olayda, Genelkurmay Başkanının "kişisel engeli" çıktığı için, soruşturma emrinin, Genelkurmay Başkanının "kanuni vekili" o-lan Kara Kuvvetleri Komutanınca verilmesi zorunludur.

Milli Savunma Bakanı Ferit Melen'in yargılanabilmesi için dokunulmazlığının kaldırılması gerekmektedir. Melen'in dokunulmazlığının kaldırılması için, önce hakkında bir soruşturma a-çılması, soruşturma açan savcının Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına başvurarak, dokunulmazlığının kaldırılmasını istemesi gerekmektedir.

Bütün bunlar "yasal" yollardır. Bu yasal yolların işletilip işletilmeyeceği, mahkeme kararının bir yana atılıp atılmayacağı, ö-nümüzdeki günlerde belli olacaktır...

Alpkaya davası, Lockheed rüşvet olayı ile birlikte ortaya a-tıldı. Alpkaya'nın, Lockheed rüşvetiyle hiçbir ilgisi olmadığı, daha olayın başlangıcında belliydi. Fakat askeri savcı, dosyayı okur okumaz "kovuşturmaya yer olmadığı" kararı verip davayı sonuçlandıracağına, sonradan beraatlarını istediği sanıkları mahkeme önüne çıkartmıştır. Neden?.. Orgeneral Alpkaya görevinden ayrılmasaydı, 30 Ağustos günü emekli olacak ve yerine, en kıdemli orgeneral olan irfan Özaydınlı getirilecekti. Hava Kuvvetleri Komutanlığına Orgeneral Özaydınlı yerine, Korgeneral Cemal Engin atanmıştır. Niçin?..

Bu nedenlerin ve niçinlerin yanıtlarını vermek gerekiyor. Bu yanıtlarla birlikte, Milli Savunma Bakanı ile Genelkurmay Başkanı hakkındaki suç ihbarlarının kovuşturma konusu olup

olmayacağı da ortaya çıkacaktır... Ayrıca, Lockheed rüşvet olayının, bu gürültü içinde unutturulup unutturulmadığı da...

Görüyorsunuz, Silahlı Kuvvetlerin bütünlüğüne kim zarar veriyor? Kimler veriyor, görüyorsunuz değil mi?..

(Cumhuriyet, 25 Haziran 1976)

PARA... PARA... PARA...

insanların, üzerinde en çok konuştukları konulardan biri, paradır. Para için alınteri dökülür, para için cinayet işlenir, para için hırsızlık yapılır, banka soyulur, arsa alınır, arsa satılır, sahte belge düzenlenir, mobilya alınır, mobilya satılır, bunlar hep para içindir.

Evlenirsiniz para gereklidir. Boşanacaksınız, yine paraya ihtiyacınız vardır. Çünkü parayla avukat tutacaksınızdır. Çalıştığınız yerden az para alıyorsunuzdur. Ev sahibi çok para istiyordur. Ne iş yaparsanız yapın, parayla başlamakta, parayla bitmektedir. Kefaletle tahliye için de para gereklidir.

- Paranın açmadığı delik yoktur...

Türkçemize yerleşmiş böyle atasözleri vardır. Bir işiniz çıkmaza mı girdi? Açarsınız kesenin ağzını, dökersiniz parayı, i-şiniz kolaylaşır. Bazı devlet memurlarına parayla iş yaptırıyor-sanız, buna "rüşvet" denir. Osmanlı imparatorluğunda rüşvet çok yaygınmış... Koskoca sadrazamlar ve padişahlar da rüşvet yermiş.

Neyse, çok partili düzene geçtik de, rüşvet alan da veren

de ortadan kalktı...

Devletten sahte belgelerle para çeken bir çeteyi düşünün: Bu iş patlak verirse , ne yapar bu çete? Yüz milyon, iki yüz milyon para almışsa, bunun yarısını, bu işleri örtbas etmek için kullanır. Kaz gelecek yerden tavuk esirgenir mi hiç?

Su sesi, kadın sesi, para sesi...

Müziğe, kadına ve paraya düşkün olan atalarımız, kadın, su ve para sesinden çok hoşlanırlarmış.

Su ve para arasında böyle benzetmeler de yapılır. Havadan para kazanan su gibi harcar, ne var bunda? Eloğlu gider kumar masalarında, milyonları verir de, bana mısın demez...

26

Başbakan Demirel'in pek sevgili yeğenleri değerli işadamlarımızdan Hacı Ali Demirel'in "mahdumu" Yahya Demirel hem paraya, hem de edebiyata çok düşkündür. Geçenlerde, Yahya Kemal Demirel'in "para" üzerine yazdığı bir şiirini okuduk... Şiir, Ankara Yükseliş Mühendislik ve Mimarlık Özel Yüksek Okulu Öğrenci Birliği yayın organının, 1969 yıllığının 41'inci sayfasında çıkmış... Geliniz hep birlikte Yahya Demirel'in paraya edebi değer katan şiirini birlikte okuyalım:

PARA

Hayatımda sen varsın hâlâ

0 mesut günlerimizi

Unutma hatırla

İsmin nağme olacak

Dudaklanmda her an

Bazı günler acısı unutulmayacak

Tek teselli yerimiz

Kaybolan o aşkımız

Kalbim hâlâ kanıyor Her an kapım çalınıp Seni dönecek sanıyor Sönükleşen gözlerim Hâlâ seni anyor Donuklaşan dudaklanm Şimdi o nerede diyor Bilmem şimdi nerdesin Hangi çelik kasadasın Belki dönülmeyecek bir yerdesin Hıçkırıklar durmaz ki Sen gelmeyince bana Herkes seni arıyor yana yana Napolyon ne kadar haklıymış 1969'da yine para, para, para.

Yahya Demirel, edebi konulardaki yeteneğini, hiç şüphesiz, amcasından almıştır. Amcasının edebi değeri, bir devlet kuruluşu olan, Basın Yayın Genel Müdürlüğünce kabul edilmiş ki,

Başbakanın demeçleri, 265 sayılı yasanın 29. maddesine göre, "turist celbi" gerekçesiyle yayımlanmaktadır.

- Dervişin fikri neyse, zikri de odur,..

Böyle bir atasözümüz de var. Görüyorsunuz, Yahya Demirel, şiiri bile, "para" konusunda yazıyor. Şu dizelerdeki e-debi güce bakın:

- Bilmem şimdi nerdesin. Hangi çelik kasadasın...

Yahya Demirel, parayı sevgili yerine koyup simgesel bir şiir yazmış, dizeler, şairin iç dünyasını yansıtıyor:

- ismin nağme olacak Dudaklarımda her an...

Yahya Demirel. burada paraya "Freudyen" bir yaklaşım getirmiş:

- Donuklaşan dudaklarım Şimdi o nerede diyor...

Yahya Demirel'i edebiyata yaptığı bu unutulmaz katkı dolayısıyla kutlar, bu şiirin yabancı dillere çevrilerek, "vergi iadesi" konusu yapılmasını içtenlikle öneririm...

(Cumhuriyet, 27 Haziran 1976)

BİR HUKUK SORUNU...

istanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Server Tanilli, "Uygarlık Tarihi" adlı ders kitabında "komünizm

propagandası" yaptığı gerekçesiyle, istanbul Devlet Güvenlik Mahkemesinde yargılanmaktadır.

Prof. Mümtaz Soysal, 12 Mart döneminde, "Anayasaya Giriş" adlı ders kitabında komünizm propagandası yaptığı iddiasıyla, Ankara 3 Numaralı Sıkıyönetim Mahkemesince yargılanmış ve mahkûm olmuştu. Askeri Yargıtay, mahkûmiyet kararını birkaç kez bozmuş, dosya, Askeri Yargıtayla sıkıyönetim mahkemesi arasında gidip gelmişti.

Bu iki öğretim üyesinin mahkemeye şevklerinde, çok büyük hukuksal yanlışlıklar yapılmıştır. Tanilli ile ilgili davanın özü ve niteliğini bir yana bırakarak, üniversite özerkliği ile ilgili bu hukuk sorununu ele almak istiyoruz.

Üniversiteler Yasası, öğretim üyelerinin yargılanma usullerine ilişkin özel bir yöntem öngörmektedir. Bu yöntemi şöylece özetlemek mümkündür. Öğretim üyeleri ve yardımcıları, görevlerini yaparlarken ya da görevleriyle ilgili bir suç işlerlerse, olay üniversite rektörünün görevlendireceği bir "soruşturmacı" tarafından araştırılır. Soruşturmacı, yaptığı araştırma sonunda bir rapor hazırlayarak, rektöre gönderir. Rektör, soruşturmacı tarafından hazırlanan bu raporu Danıştaya gönderir. Suç işlediği ileri sürülen öğretim üye ve yardımcısının, bu suçu işleyip işlemediğine Danıştay karar verir. Dosya bundan sonra mahkemeye gönderilir.

Yani, hukuk diliyle "ilk soruşturmayı", rektör tarafından görevlendirilen soruşturmacı yapar, "son soruşturma"nın açılıp a-çılmayacağına Danıştay karar vehr. Son soruşturma, Ağır Ceza, bir sıkıyönetim ya da Devlet Güvenlik Mahkemesinde yürütülür.

12 Mart döneminde değiştirilen Üniversiteler Yasasının 65'inci maddesinde, bir üniversite öğretim üyesi veya yardımcısı tarafından işlenen suçlar, "devletin ülke ve millet bütünlüğü, hür demokratik rejim, nitelikleri Anayasada yazılı cumhuriyet aleyhine işlenen ve doğrudan doğruya devlet güvenliği ile ilgili" görülürse, bu durumda, Üniversiteler Yasasında öngörülen yöntem kullanılmaz, bunun yerine savcı doğrudan doğruya dava açar.

Özetlersek, Türk Ceza Yasasının 152'nci maddesini çiğnediği gerekçesiyle hakkında dava açılacak bir öğretim üyesi ve yardımcısı için iki yol vardır: Ya, üniversite rektörü, bir soruşturmacı seçer, bu

soruşturmacı hazırladığı raporu rektöre verir, rektör de dosyayı Danıştaya gönderir... Ya da savcı doğrudan doğruya dava açar. Araya soruşturmacı veya rektör giremez.

Prof. Mümtaz Soysal'ın yargılandığı günlerde, henüz Üniversiteler Yasasının anılan hükmü değiştirilmemişti. Bir öğretim üyesinin sıkıyönetim mahkemesinde yargılanabilmesi için, "ilk soruşturmanın", üniversite rektörünün seçeceği bir öğretim ü-yesi tarafından yapılması gerekliydi.

Gerçi, Sıkıyönetim Yasası, sıkıyönetim altına alınan yerlerde, sıfat, meslek ve memuriyet ayrımı yapılmaksızın bütün sanıkların sıkıyönetim mahkemesinde yargılanacaklarını öngörmekteydi ama, bu hüküm, "ilk soruşturmanın", Üniversiteler Yasasına göre yürütülmesine engel değildi. Sıkıyönetim Yasası, son soruşturmanın sıkıyönetim mahkemelerinde yapılacağını belirtmekteydi.

Doç. Dr. Server Tanilli, Sıddık Akaryıldız ve Mustafa Demir adlı öğrenciler tarafından, Şişli Siyasal Bilimler Yüksek O-kulunda okuttuğu kitabında, "komünizm propagandası yapıyor" denilerek ihbar edilmiş, üniversite rektörü de, istanbul Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nurullah Kunter'i, "soruşturmacı" olarak görevlendirmiştir.

Prof. Kunter, dosyayı incelemiş, tanıkları ve sanığı dinlemiş ve hazırladığı raporu, "Karar" başlığı altında, doğrudan doğruya istanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi Savcılığına göndermiştir.

Üniversiteler Yasasının 65'inci maddesi açıktır. Prof. Kunter, rektör tarafından görevlendirilen bir soruşturmacı olduğundan, hazırladığı raporu, kendisini görevlendiren makama, yani rektörlüğe yollaması gerekmektedir.

Yok eğer, Prof. Kunter, üniversite öğretim üyelerinin işledikleri ileri sürülen suçlarda, savcılığın doğrudan doğruya dava açması gerektiğine inanıyorsa, bu durumda dosya kendisine gönderildiğinde,

- Ben bir ceza hukuku ve usulü hocasıyım. Bu konulan en iyi bilecek insanlardan biriyim. Bu konuda benim yetkim yoktur... diyerek, dosyayı rektörlüğe geri göndermesi gerekirdi.

Prof. Kunter hem rektör tarafından görevlendirilen bir soruşturmacı olarak görev yapmış, hem de yetki ve görev sınırlarını

aşıp Doç. Server Tanilli'nin suç işlediğini ileri sürerek, dosyayı istanbul Devlet Güvenlik Mahkemesine yollamıştır.

Prof. Nurullah Kunter, "Ceza Mahkemesi Hukuku" adlı değerli bir hukuk yapıtının sahibidir. Böylesine yüksek düzeyde ve doyurucu bir kitabın sahibi, şu yukarıda yazdığımız hukuksal yanlışı yapamaz. Yoksa Prof. Kunter'in siyasal eğilim ve endişeleri, üstün hukuk bilgisini yendi mi acaba?..

(Cumhuriyet, 29 Haziran 1976)

30

PARTİLER YARGILANIRKEN

Son beş yılda üç siyasal parti, Anayasa Mahkemesince yargılanmıştır. Bunlardan biri, Milli Nizam Partisidir. Anayasa Mahkemesi, Prof. Necmettin Erbakan başkanlığındaki MNP'yi laikliğe aykırı eylemlerinden ötürü kapatmıştır. Milli Nizam Partisi kapatılmış, yerine, aynı yöneticilerce "Milli Selamet Partisi" kurulmuştur.

Anayasa Mahkemesince kapatılan bir başka parti, sosyalist nitelikteki Türkiye işçi Partisidir. Türkiye işçi Partisi, "bölücülük" yaptığı gerekçesiyle kapatılmıştı. Anayasa Mahkemesinin, yurtdışı örgütlerini kapatması için "ihtar" verdiği MHP, son altı yılda yargılanan üçüncü parti olmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, Necmettin Erbakan'ın genel başkanlığını yaptığı Milli Nizam Partisini kapatırken Erbakan ile ilgili üç kitabı ve parti kongresinde okutulan "Milli Nizam Marşı"nı, kapatma gerekçesi olarak kabul etmişti. Yasal gerekçe olarak da Anayasanın, 2, 19, 57, Siyasi Partiler Yasasının; 92, 93, 94'ün-cü maddelerine dayanılmıştı.

Anayasanın söz konusu maddeleri, cumhuriyetin nitelikleriyle, laiklik ilkesini güvence altına almaktadır. Anayasanın 19'uncu maddesini birlikte okuyalım:

- Kimse devletin, sosyal, iktisadi, siyasi ve hukuki temel düzenini kısmen de olsa din kurallarına dayandırma veya siyasi veya şahsi çıkar ve nüfuz sağlama amacıyla, her ne surette o-lursa olsun dini ve din duygularını veyahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz. Bu yasak dışına çıkan veya başkalarını bu yolda kışkırtanlar kanuna göre cezalandırılır, dernekler yetkili mahkeme ve siyasi partiler Anayasa Mahkemesince temelli kapatılır...

Görülüyor ki, Milli Nizam Partisi devletin ekonomik, hukuksal ve siyasal temel düzenini din temellerine göre değiştirmek amacı taşıdığı için, Anayasa Mahkemesince temelli kapatılmıştır. Anayasa maddesi,

- Bu yasak dışına çıkan veya başkalarını bu yolda kışkırtanlar kanuna göre cezalandırılır... demektedir. Burada sözü edilen "kanun", Türk Ceza Yasasının, 163'üncü maddesidir.

Erbakan'ın Genel Başkanlığını yaptığı Milli Nizam Partisi, gerçi Anayasa Mahkemesince temelli kapatılmıştır amma, A-

nayasa ve yasa gereğince Erbakan ve öteki parti yöneticileri hakkında ceza kovuşturması açılmamıştır.

Buraya bir nokta koyarak, Anayasa Mahkemesince kapatılan Türkiye işçi Partisine gelelim...

TİP, Anayasa Mahkemesince kapatıldıktan sonra, parti yöneticileri Ankara Sıkıyönetim Komutanlığınca kurulan mahkemelerde yargılanarak, on-on beşer yıl ağır hapis cezasına çarptırıldılar, Piyade Albay izzettin Avlar başkanlığındaki mahkeme, Genel Başkan Behice Boran ve öteki parti yöneticilerini, "gizli örgüt kurma", "komünizm propagandası yapma" ve "bölücülük" suçlarından ötürü mahkûm etmişti. TİP yöneticileri, ancak Anayasa Mahkemesi, Af Yasasını biçim yönünden iptal ettikten sonra özgürlüklerine kavuşabildiler,

Şimdi, aynı Anayasa Mahkemesi tarafından temelli kapatılan iki partiyi yan yana koyalım:

Biri, Erbakan'ın Genel Başkanlığını yaptığı Milli Nizam Partisi, ötekisi Behice Boran'ın başkanlığındaki Türkiye işçi Partisi. Her iki parti de kapatılmış, ancak bunlardan sadece Türkiye işçi Partisi yöneticileri ağır hapis cezalarına çarptırılmıştır. Bunun nedenini, niçinini açıklayabilecek bir hukukçu var mıdır?!,. Ben kendi hesabıma çok merak ederim...

Evet, bu gibi işlerde hukuksal gerekçelerden çok, siyasal endişeler yer almaktadır. Neden MNP kapatıldıktan sonra Prof. Necmettin Erbakan hakkında Türk Ceza Yasasının, 163. maddesi gereğince ceza kovuşturulması açılmamıştır da, sadece Türkiye işçi Partisi yöneticileri 141 ve 142. maddelerden onar-on beşer yıla mahkûm edilmişlerdir? Evet neden?!.. Neden bu ayrıcalık, neden bu eşitsizlik?!..

Atatürkçülük, 12 Mart döneminde, yönetime egemen cilan asker ve sivil politikacıların ağızlarından hiç düşmezdi. Anayasa Mahkemesi MNP'yi kapatırken, Erbakan ve arkadaşlarının laik cumhuriyet ilkelerine aykırı eylemleri olduğunu ve partinin, "hilafeti" yeniden kurmak amacı güttüğünü belirtmişken, neredeydi 12 Martın o Atatürkçü Başbakanları, Adalet Bakanları, Kara, Hava, Deniz Komutanları, Genelkurmay Başkanları?!.. Evet neredeydi bunlar?!.. Hangi "devlet brifinginde" dehşetengiz açıklamalar dinliyorlardı?..

Doğrusu şu herhalde: Bu karanlık dönemde "korunan ve kollanan", cumhuriyet ilkeleri değil, başta Demirel olmak üze-

re birbirinden sağcı, birbirinden sömürücü siyasal partiler ve yöneticileridir.

Parti kapatma davalarının söz konusu olduğu günlerde, geçmişin bir yerinde takılıp kalmış bu siyasal olayı, yeniden değerlendirmek yararlı olmaz mı dersiniz?..

(Cumhuriyet, I Temmuz 1976)

CHP KURMAYLARINA...

Bir toplumda bilinçlenme, sadece, emekçi sınıflar ve ilerici örgütler için söz konusu değildir. Sömürülen sınıf ve tabakalar ve gerici örgütler de kendi açılarından bir başka bilinçlenme sürecine girerler. Egemen sınıfların bilinçlenmesi, emekçi sınıfların bilinçlenmelerini önleme amacını taşır.

Türkiye'de bilinçlenme, işçi, köylü ve memur gibi emekçiler arasında olduğu gibi, işadamı, toprak sahibi, sanayici için de geçerlidir. Sağcı partiler arasındaki "cephe birliği", bu bilinçlenmenin sonucudur.

Adamlara şöyle bir bakın: Menderes'i alaşağı edip Yassı-ada'ya yollayan albayla, Menderes'in kefenini bedenine sarıp seçim kazanan politikacı, bugün kol koladır. 12 Mart muhtırasının devirdiği başbakanla, bu muhtıranın başbakanlık koltuğuna oturttuğu bir başbakan aynı hükümettedir... Atatürk'ün adını siyasal sömürü amacıyla ağızlarından düşürmeyenlerle, A-tatürk'ün adını ağızlarına bile almayan Said-i Nursi gericileri bugün yan yanadır.

Neden bütün bunlar? Bunların tek amacı vardır. Emekçi sınıfların, kendi sınıf bilinçleriyle iktidara yönelmelerini engellemek... Sosyal demokrat ve sosyalist düşünce akımlarını ezmek ve ülkede, çok partili ve Parlamento vitrinli bir Parlamento kurmak...

Ancak, bir gerçeği bunlar da anladılar. CHP'yi yıkmadan, onu sosyalist örgüt, kişi ve akımlarla çatıştırmadan, bu amaçlarına ulaşamayacaklardır. Egemen güçlerin sınıf bilinci bu olguya da bir "taktik", bir "oyun" düşünebilir. Bu oyun, solun güçbirliğini önlemek amacına yönelmiştir.

1973 seçimlerinde sol, bir bütün olarak CHP'yi desteklemiştir. "Umudumuz Ecevit" yazanlar, sadece partinin gençlik kolları değil, partili partisiz, barışa, özgürlüğe ve sosyalizme i-nanmış devrimcilerdi... CHP bu çabaların sonucu olarak iktidara gelebildi.

1973 seçimlerinden bu yana, bir siyasal "grafik" çizilmektedir. Bu grafiğin bir çeşit "diyalektiği" bulunmaktadır: Bu diyalektiği şöyle özetleyebiliriz: 1973 sonbaharından bu yana sol kesimde bölünme

parçalanma başlamış, sağda ise bütünleşme görülmüştür. Bu bütünleşme Demirel'i iktidara getirmiştir.

Önümüzdeki seçim, Türk demokrasisinin geleceğini de belirleyecektir. CHP'nin, bu olgulara, bu gelişmelere, soğukkanlı gözlemlerle eğilmesi gerekmektedir. Son günlere kadar CHP, kendi iç çatışmalarından başını kaldırıp değerlendirme olanağı bulamamıştır.

Demirel, bir "taktik" deniyor. Bu taktik, CHP'yi kendi solundan soyutlayarak, 1973'deki oylarının azaltmaktır. Uzmanların hesabı ne sonuç verir, şu anda pek bilinmez amma, CHP'nin bundan sonra yitireceği yüzde beş oy bile, iktidar şansını büsbütün yok edecektir.

Solu, CHP eliyle suçlamak, Demirel'in de işine gelmektedir.

CHP, Demirel'in "komünistlik" suçlamalarına karşı savunmaya geçerse, işte o zaman, hem CHP gereksiz bir savunmaya itilmiş olacak, hem de parti dışı sol, CHP'ye karşı bir savaşa sürüklenecektir. Bu savaş ister istemez CHP oylarında bir a-zalma yaratacaktır. CHP bunu göze almakta mıdır?

CHP ve parti dışı sol ile ilgili bir somut örnek verelim:

Diyelim ki, bir CHP'lİ belediyede "parti dışı sol" olarak nitelenen bazı kişilere iş verilmiş. CHP'nin tek derdi bu mudur? Şöyle düşünelim: Bu insanlara, cephe partilerinin yönetimindeki devlet dairelerinde iş verilmezse, aç mı kalsın bu insanlar?.. Bunlar vatandaş değil mi?.. Bunların yaşama hakkı yok mudur?!..

Bir yandan cephe partilerini memur kıyımı yapmakla suçlamak, öte yandan da CHP'lİ belediyelerde parti dışı sol olarak tanımlanan bazı kişilere iş verildiğinden yakınmak, CHP için bir çelişki olmuyor mu?

CHP'den Marksist nitelikte bir parti olması beklenmiyor. CHP'den istenen, "burjuva demokrasisi" sınırları içinde, özgürlüklerin tam olarak sağlanmasıdır.

1977 seçimleri, Türkiye için bir dönüm noktasıdır ve CHP bu seçimleri kazanmak zorundadır. Parti kurmaylarının, CHP ve CHP dışı sol konusunu, çok yakından ve derinden incelemeleri, CHP gündeminin ilk maddeleri arasında yer almalıdır...

(Cumhuriyet, 3 Temmuz 1976)

"DEMİR ÖKÇE..."

Baskı ve terör, son aylarda işçi kesimine doğru kaydırılmaktadır, iskenderun Demir-Çelik, Seydişehir Alüminyum Tesislerinden sonra, Bursa'da TOFAŞ işyeri önünde işlenen cinayet, bu baskı ve terörün somut örnekleridir.

iskenderun Demir-Çelik ve Seydişehir Alüminyum Tesisleri, Sovyet kredisi ve teknik yardımıyla kurulmuştur, izmir'deki Aliağa Rafinerisi de Sovyet kredisiyle kurulmuştur. Aliağa'da da, iskenderun'da da, Seydişehir'de de, Sovyet teknik elemanları çalışmaktadır.

Sovyet kredisiyle kurulan ve Sovyet teknik elemanlarının çalıştığı yerlerde devlet, bütün gizli örgütlerini işyerlerine yerleştirmektedir. Bir süre sonra, bu işyerlerinde baskı ve terör başlamakta, cinayetler işlenmektedir.

Aliağa Rafinerisinde, Yapı-iş Sendikası Başkanı Necmettin Giritlioğlu, tabanca kurşunuyla vurularak öldürüldü, iskenderun Demir-Çelik'te devrimci işçi ve mühendisler üzerine baskılar kuruldu. Seydişehir ise tam bir "Milliyetçi Cephe" kalesi yapıldı.

Cumartesi günü, CHP parlamenterleri Prof. Uğur Alaca-kaptan, Hüdai Oral ve Niyazi Unsal ile beraber Seydişehir'e gittim. Orada yapılan baskıları, olup bitenleri, işçilerden ve Seydişehirli yurttaşlardan dinledim.

Seydişehir'in nüfusu 27 bini bulmuş, ilçeye girerken sol tarafta alüminyum tesislerini, sağ tarafta ise mühendis ve işçi evlerini görüyorsunuz. Biraz ilerlediğinizde, eski yapılara rastlıyorsunuz. Seydişehir olayları, "Özgür Alüminyum-iş" adlı 8 bin

kişilik sendikanın DİSK'e geçme karan almasıyla başlamış. Özgür Alüminyum-iş Sendikasının karşısına, başlangıçta beş altı yüz kayıtlı üyesi bulunan Türk-iş'e bağlı "Türk Metal-iş" Sendikası çıkartılmış.

Seydişehir Alüminyum Tesislerinde çalışan işçileri ikiye a-yırmak mümkün. Bu işçilerin bir kısmı, çevre il ve ilçelerden geliyor; bir kısmı ise Seydişehirli. Tesislerde çalışan 8 bin işçinin 2 bini Seydişehirli.

Özgür Alüminyum-iş Sendikasının DİSK'e katılma kararı vermesiyle birlikte Türk Metal-iş Sendikası, ilçede gövde gösterilerine başlamış. Ankara'dan ve Kırıkkale'den gelen "milliyetçi" ve "Başbuğcu" sendikacılar, işyerinde toplu sözleşme yetkisini Özgür

Alüminyum-iş Sendikasından alabilmek için çeşitli girişimlerde bulunmuşlar.

iki sendika arasındaki en büyük sorun, toplusözleşme yetkisinin kimin elinde olacağıdır. Hangi sendika bu yetkiye sahipse, işçiler büyük çoğunlukla bu sendikada toplanacaklardır. Çünkü toplusözleşmeyi bu sendika yapacaktır.

22-23 Aralık 1975 günlerinde, Seydişehir'de iki sendika a-rasında kanlı çatışmalar oldu. işçiler, taşlar, sopalar ve zincirlerle birbirlerine girdiler. Bu çatışmada bir işçi öldü. ilçede, Ankara plakalı arabalar görüldü. Milliyetçi ve Başbuğcu saldırganlar, birdenbire ilçede egemenlik kuruverdiler.

Artık terör başlamıştı. TİP ve TSİP ilçe merkezleri yağma edildi... CHP ilçe merkezine saldırıldı... Bazı kitabevleri ve kahveler tahrip edildi... Yolda göze kestirilenler, çevrilip dövüldü... Esnaf haraca bağlandı...

Bu arada, toplusözleşme yetkisinin hangi sendikaya verileceği hukuksal tartışmalara yol açtı. Konya ikinci Sulh Hukuk Yargıçlığı, Türk Metal iş'in üye kayıtlarının sahteliğine karar verdi. Dosya döndü dolaştı Afyon Sulh Hukuk Mahkemesine geldi. Aynı günlerde, uyuşmazlıkları inceleyecek Konya Bölge Çalışma Müdürünün de yetkileri elinden alındı. Sonunda, toplusözleşme yetkisi Türk-iş'e bağlı Türk Metal iş'e verildi.

Bütün bunlar olup biterken, ilçe kaymakamı, jandarma komutanı, emniyet amiri, fabrika müdürü ve savcı değiştirildi, yerlerine yenileri atandı. Kaymakam Hasan Çakır, tam cephe yöneticisi.

Terör fabrikada her gün sürdürülüyor, ilçede hava karardıktan sonra sokağa çıkmak mümkün değil artık. Sokağa çıkmak ne kelime, gece evler basılıyor; CHP'Iİ, ilerici, devrimci o-larak tanıdıkları herkesi dövüyorlar. Sosyal Sigortalar Hastanesi, her gün dövülen işçilerle dolup taşıyor.

Baskı ve terör sonuç da vermiş: alüminyum tesislerinde çalışan 3 bini aşkın işçi, işlerinden ayrılıp ilçeyi de terk etmişler. Ne iş güvencesi, ne yaşam hakkı!.. Bunlar kaldırılmış Seydişehir'de.

Son seçimlerde ilçe merkezinde en çok oy alan parti ise CHP.

Milliyetçi Hareket Partisinin aldığı oy 137, CHP'nin 2194. Terör buna rağmen kuruluyor. Halk yılgınlık içinde... CHP dağınık, öteki

solcular ise örgütsüz...

Seydişehir, cepheci saldırganlar dışındaki yurttaşlarımız için bir cehennemdir. "Demir ökçe", Seydişehir'de bütün baskısıyla, bütün kabalığı ile hüküm sürmektedir.

Eğer CHP ülkemizin en büyük partisiyse, Seydişehir'de varlığını ortaya koymalıdır. O kaymakamlar, o emniyet müdürleri de bilmelidirler ki dünya hep böyle dönmez, gün gelir, akıtılan kanların, dövülen insanların hesabı kendilerinden sorulur... Çünkü Seydişehir, bir ortaçağ prensliğinin değil, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde bir ilçenin adıdır...

(Cumhuriyet, 5 Temmuz 1976)

"SİYASİ EMNİYET" ADINA...

Çağdaş Hukukçular Derneği Başkanı Halit Çelenk bugünlerde, İçişleri Bakanlığına gidip gelmektedir. Çelenk, Libya'da düzenlenen uluslararası bir toplantıya çağrılmış, bu nedenle pasaport çıkarmak için içişleri Bakanlığına başvurmuştur. Çe-lenk'e bugüne kadar pasaport verilmemiştir.

Ünlü Yazar Aziz Nesinin pasaport öykülerini hepiniz bilirsiniz, içişleri Bakanlığı yıllarca Aziz Nesin'e pasaport vermemiştir. Ve Aziz Nesin, yıllarca, kendisine verilen ödülleri almak için yurtdışına çıkamamıştır.

Fakir Baykurt da, aynı işlemlerle karşılaşmıştır, içişleri Bakanlığı bu ünlü romancı ve eğitimciye pasaport vermemekte

direnmiştir. Türk folklorunun büyük ustası Ruhi Su da, hakkındaki gizli fişler nedeniyle, yurtdışına bırakılmamaktadır. Arkadaşımız Yalçın Küçük de yurtdışına çıkabilmek için pasaport alamamıştır.

Aynı "mevzuat" gereğince, yaşı seksene varan Zekeriya Sertel Türkiye'ye sokulmamaktadır...

Neden, neden bütün bunlar?...

Açıyorsunuz pasaport yasasını... Yasanın içinde bir madde var... diyor ki "memleketten ayrılmalarına siyasi emniyet bakımından mahzur bulunduğu içişleri Bakanlığı tarafından tespit edilenler yurtdışına çıkamaz"...

Emniyet Genel Müdürlüğü, bazı yurttaşlar hakkında dosya tutmaktadır. Buna "fış" denir. Genel müdürlükte, bazı solcuların

adları bir listede toplanmıştır. Bu solculardan biri pasaport almak için başvurduğunda hemen bu listeye bakılmaktadır. Sonra da:

- Efendim, siz birkaç gün sonra gelin...

Birkaç gün sonra gidildiğinde, dosyanın içişleri Bakanlığı tarafından alındığını ve incelendiğini öğrenirsiniz:

- Efendim, biz kanşamayız, yukarısı böyle istiyor...

içişleri Bakanı, bir kimse hakkında, yurtdışına çıkmasında "siyasi emniyet bakımından bir mahzur bulunduğunu" nasıl saptayacaktır? Çağıracaktır ilgili memurları, o kimse hakkında düzenlenen dosyayı okuyacak, ya da hiç okumadan,

- Vermeyin pasaportu... diye emir verecektir. Bundan sonra ancak Danıştaya başvuracaksınız. Danıştay yürütmeyi durdurma kararı verirse ve bakanlık bu kararı uygularsa, ancak bütün bunlardan sonra, yurtdışına çıkabileceksiniz. Pasaport yasasına göre, devlete vergi borcu bulunanların da yurtdışına çıkmamaları gerekmektedir. Mıgırdıç Şellefyan adlı bir "azınlık kompradoru", devleti dolandırıp elini kolunu sallayarak yurtdışına çıkmış, kimse de sesini çıkaramamıştır.

Mehmet Şevki Eygi adındaki bir Said-i Nursi gericisi, hakkındaki mahkûmiyet kararını cebine koyup Suudi Arabistan'a gitmiş, buna da kimse karışmamıştır.

Pasaport yasasına göre, askerlikle ilişkili olanlar yurtdışına çıkamazlar. Bu kural, hiçbir zaman Başbakanın yeğeni Yahya Demirel'e uygulanmamıştır. Yahya Demirel istediği zaman pasaport almış, yurtdışına gidip gelmiştir. Neredeydi o zaman i-çişleri Bakanı Asiltürk?.

Ünü yurtdışına taşmış yazarlara pasaport vermeyeceksin, fakat vergi kaçakçıları, asker kaçakları istedikleri gün pasaport alıp yurtdışına gidip gelecekler. Fakir Baykurt, Ruhi Su, Yalçın Küçük, Halit Çelenk istedi mi, gerekçe hazır:

- Yurtdışına çıkmasında sakınca var...

Şu "istatistik bilgi" çok yararlı olur: Cephe iktidarı döneminde, milyonlarca lira "teşvik tedbiri" verilen politikacılarla, pasaport verilmeyen solcuların adlarını tek tek açıklasak, "siyasi emniyet" adına, kimlerin emniyetinin savunulduğu, aritmetik kesinlikle ortaya çıkmaz mı?.

Babanızın çiftliğine giriş çıkış izni mi veriyorsunuz?...

(Cumhuriyet, 7 Temmuz 1976)

BİRİ İÇERDE, BİRİ DIŞARDA...

Taner Akçam ve Yahya Demirel aynı yaşlarda iki gençtir, ikisi de, mahkemelerde yargılanmaktadır. Biri düzene karşı gelmekten, öteki sahtecilik yoluyla haksız kazanç sağlamaktan... Biri düzene karşı, biri düzenden yanadır.

Taner Akçam, eğitimci ve yazar Dursun Akçam'ın oğludur. Yahya Demirel, Hacı Ali Demirel'in oğlu ve Başbakanın yeğenidir. Dursun Akçam solcudur, sosyalisttir, devrimcidir. Hacı Ali Demirel zengindir, işadamıdır, milyonerdir...

Taner de, Yahya da aynı kuşağın çocuklarıdır. Biri, bin bir türlü güçlükle, yoklukla, yoksullukla büyümüştür. Öteki, on beş, on altı yaşından sonra paranın içinde yüzmüştür. Biri düzene karşı, biri düzenden yanadır.

Taner Akçam, Orta Doğu Teknik Üniversitesinde okumuştur. Devrimciliği, solculuğu önce babasından ve babasının arkadaşlarından öğrenmiştir. Sonra, 1970lerin kan ve ateş kokan üniversitelerinde okumuştur. Yahya Demirel, babasının paralı okuluna girmiş, bir türlü okulunu bitirememiş, yirmi, yirmi iki yaşında, babasının ve amcasının milyonlarını yönetmeye başlamıştır. Taner Akçam, Devrimci Gençlik adlı derginin sorumlu yazı işleri müdürüdür. Dergide çıkan yazılar dolayısıyla, Devlet Güvenlik Mahkemesinde davalar açılmış, tutuklanmış ve hakkında beş yüzyılı aşkın ceza istenmiştir.

Yahya Demirel'in yaptığı mobilya ihracatı yolsuzluğu, önce basında sergilenmiş, sonra da Maliye, Gümrük ve Tekel ve Ticaret Bakanlığı müfettişleri raporlarıyla saptanmıştır. Bütün bu belgelerden sonra Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesinde, Yahya Demirel hakkında dava açılmıştır. Sahte belge düzenleyerek haksız kazanç elde ettiği ve toplu kaçakçılık yaptığı ileri sürülen Yahya Demirel önce tutuklanmış, sonra da 30 bin lira kefalet karşılığı salıverilmiştir.

Bugün Taner içerde. Yahya dışarıdadır. Taner düzene karşıdır, Yahya düzenden yanadır...

Bu düzen Tanerleri mahkûm edip Yahyalara Devlet kesesinden milyonlar dağıtan düzen midir? Bu düzen Tanerlere kelepçe,

Yahyalara "vergi iadesi" veren düzen midir? Bu düzen Tanerlere cezaevi kapıları, Yahyalara lüks otel kapıları açan düzen midir? Bu düzen Yahyaların yolsuzluklarını savunan bakanların bulunduğu düzen midir?!..

Öyleyse nedir bu düzenin adı? Demokratik hukuk devleti mi?.. Sosyal hukuk devleti mi?.. Devrimcilere beş yüz yıllık ceza, Yahyalara milyonlarca lira kredi... Nedir, nedir bu düzenin adı?!..

Taner devleti dolandırmış mı? Hayır... Sahte belgeler düzenlemiş mi? Hayır... Azınlık kompradoru Mıgırdıç $ellefyan'la ortaklık kurmuş mu? Hayır... Hazineden "vergi iadesi", "teşvik", bankalardan kredi almış mı? Hayır, yine hayır...

Ya ne yapmış? Komünizm propagandası yapmış... Halkı suç işlemeye teşvik etmiş, hükümetin manevi şahsiyetine hakaret etmiş... Ve bütün suçlan toplanmış, aynı suçu birkaç kez işlediği ileri sürüldüğü için hakkında istenilen cezanın aritmetik toplamı beş yüz yılı aşmış...

Yahya, iki yıl üst üste sınıfta kaldığı için "yoklama kaçağı" olarak Ankara Emniyet Müdürlüğünce aranmış fakat nedense, bir türlü evinde ve işyerinde bulunamamıştır. Taner Akçam, yakalama emri verildikten on dakika sonra bulunup Emniyet Genel Müdürlüğüne götürülmüştür. Yahya, askerlik şubesince arandığı günlerde, elinde içişleri Bakanının verdiği pasaportla yurtdışına gidip gelmiştir. Akçam ailesine ise pasaport haramdır.

Çünkü, Taner Akçam düzene karşıdır, Yahya Demirel düzenden yanadır...

40

Amma hangi düzene?.. Yahyalara milyonlar, Tanerlere hapis cezaları veren düzene!.. Dursun Akçamları haksız yere cezaevlerine sokup, Hacı Ali Demirelleri milyoner yapan düzene!..

Taner'in, ne milyoner babası, ne kumar masalarında kaybedilecek yüz binleri, ne de başbakan amcaları ve bakanlardan gönüllü avukatları var.

Ve şimdi herkese soruyorum: Sayın Cumhurbaşkanına, Sayın Ecevit'e, Anayasa Mahkemesi Sayın Başkanı Kani Vrana'ya, Genelkurmay Başkanı Orgeneral Sancar'a, Devlet Güvenlik Mahkemesi savcılarına, yargıçlarına, sıkıyönetim adli müşavirlerine, cezaevi müdürlerine, Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesi savcı ve

yargıçlarına, Başbakana, yardımcılarına, Maliye, Ticaret, Gümrük ve Tekel Bakanlarına... Namuslu hukukçulara, hukuk profesörlerine, hepinize, evet hepinize soruyorum:

- Yahya neden dışarıda, Taner neden içeride?!..

(Cumhuriyet, 10 Temmuz 1976)

YENİ BİR BELGE...

Demirel ailesinin sahibi bulunduğu "Orma-Orman Mamulleri integre Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi", Sanayi ve Teknoloji Bakanlığından 2/7/1976 gün ve " 1747-a" sayı ile 88 milyon 831 bin liralık "teşvik belgesi" almıştır. Vergi iadelerinden, usulsüz kredilerden sonra, bu teşvik belgesinin alınışında da hiçbir güçlük çıkmamıştır.

Çünkü devlet, Demirel ailesinin özel kasasıdır!..

işbu nedenle, devletin bütünlüğü korunmalı; devlet düşmanları sokak ortasında vurulmalı; beş yüz yıl mahkûmiyetleri istenmeli; solcular, sosyalistler ve devrimciler, her görüldüğü yerde ezilmelidir...

Bir aile, İsparta'nın islamköy'ünden çıkıyor, sıfırdan milyoner oluyor, devlet, teşvik tedbiri, vergi iadesi, kredi gibi kaynaklarla bu aileyi zengin ediyor. Demirel ailesinin "hayali sermaye" ile kurdukları Terakki Kollektif Şirketiyle ilgili belgeler ortalığa saçılıyor, kimse sesini çıkarmıyor. Ziraat Bankası, yasa-

dışı yollarla Hacı Ali Demirel'e 19 milyon veriyor, kimsenin kılı kıpırdamıyor. Derken, mobilya yolsuzluğu ile ilgili resmi belgeler kamuoyuna açıklanıyor. Bu belgeler açıklanır açıklanmaz, devletin Maliye Bakanı, basın toplantıları düzenleyip yolsuzluğu ortaya çıkaranları suçluyor. Sonra da, yasadışı yollarla kredi a-lan Demirel ailesini bir yana bırakıp

- Krediyi alan değil, veren sorumludur... diyor ve bu yolsuzluğu ortaya çıkaranlar hakkında kovuşturma açıyor. Ve yine susuluyor...

Şimdi bunlar milliyetçi... Bunlar vatanın sahibi... Ne için peki? Ne hakla? Nasıl milliyetçi oluyor bunlar? Cevabı açık: Sıfırdan milyoner oldukları için, yasadışı kredi aldıkları için, sahte belgeler düzenledikleri için!..

Bir devleti oluşturan temel kurumlar vardır, ancak bu kurumlar, devleti ayakta tutar. Devletin temel kurumlarından biri yargı erkidir. Yargı erki yaralanır, zedelenir ve yıkılırsa, devlet de yıkılır. Adalet

duygusunun köklü olduğu ülkelerde, siyasal i-lişkiler de sağlıklı biçimde gelişir,

Dikkat edin: Devletten teşvik tedbiri, vergi iadesi ve kredi gibi yollarla milyonlar vuranlar, yüksek mahkeme kararına karşı çıkanlardır. Danıştay kararlarını çiğneyenler, Anayasa Mahkemesine kafa tutanlardır.

"Devlet bütünlüğünü", vergi iadesi alıp sahte belge düzenleyerek mi koruyacaklar?.. Yargı organının hiçe sayıldığı bir ülkede, "devlet bütünlüğü", "millet bölünmezliği" gibi kavramlar bir sömürüyü gözlerden kaçırmak için bulunan allı pullu

zırhlardır.

Yurttaş olup bitenleri gözleriyle görüyor, kulaklarıyla işitiyor. Bir ailenin sıfırdan milyoner olduğu ortada. Nasıl zengin olduğu da belli. Yasadışı krediler, sahte belgeler de gözler ö-nünde... Ve bütün bunlardan sonra, silah hep aynı: - Kahrolsun komünistler!..

Sahte belgelerle devletten milyonlar çekenler kahrolmasın, onlar her yerde yaşasın!.. Paris'te, Londra'da, Zürih'te, istanbul'da Boğaz'da, büyük otellerde kumar masalarında yaşasın!..

Bu yolsuzlukları ortaya çıkaranlarsa sürünsün; evlerine kurşun atılsın... Cezaevlerine girsinler... Askerlik görevlerinde rütbeleri alınsın... Taşlansın, dövülsün...

Onlar vatansever ve milliyetçi... Vergi iadesi aldıkları için, milyonlar vurdukları için... Bunlara karşı çıkanlar da vatan haini, komünist, anarşist, devlet düşmanı...

Devlet, eşittir, Demirel ailesi...

Bu işin özeti budur.,.

Demirel ailesinin aldığı yeni "teşvik belgesi" hayırlı ve u-ğurlu olsun... Neler yapmadık şu vatan için? Kimimiz öldük, kimimiz hapis yattık, kimimiz de milyoner olduk...

Kolay mı devletin bütünlüğünü korumak?...

(Cumhuriyet, 12 Temmuz 1976)

BEŞ YIL...

CHP tüzüğünde bazı değişiklikler yapılması yolundaki çalışmalar son bulmak üzeredir. Bu değişikliğin en önemli görülen maddesi, milletvekili ve senatör olabilmek için, partiye beş yıl kayıtlı olmak

zorunluluğudur. Böylece, seçilme hak ve özgürlüğü için Anayasada yer almayan bir koşul, CHP tüzüğüne konulmuş olacaktır.

Bu beş yıl üyelik zorunluluğu partiyi, bugünkü milletvekili ve senatörler ve eski partililerin sayıları ile sınırlamak gibi bir sonuca götürür. CHP Genel Başkanı Ecevit, partisinin yapısını değiştirmeye çalışırken, öte yandan, bugünkü yapıyı bugünkü üyelerle koruma çabalarına tanık olunmaktadır.

CHP, seçmen yaşının 18'e indirilmesinden yanadır. Bunun yanında milletvekili seçilme yaşının otuz yaştan aşağı indirilmesi eğilimleri de söz konusudur. CHP, Partiye işçi ve köylü kökenli yurttaşlarımızın da girmesini istemektedir. CHP yapısını değiştirmek, ancak partili üyelerin niteliğini, sınıfsal kökenleri değiştirmekle mümkün olabilir.

Tüzük değişikliğindeki bu madde, CHP'nin gelişimini durdurucu, partiyi bugünkü parti üyelerinin ipoteği altına koyan, antidemokratik bir gelişimi vurgulamaktadır.

Türkiye bir dönüm noktasındadır. Bu dönüm noktasında demokrasinin belirli çevrelerle sınırlı "oligarşik" yapısının kırılıp. yığınların desteğine dayalı çoğulcu demokrasi anlayışına geçiş

aşamasındayız. CHP'nin bu gelişmelere ayak uydurabilmesi, çağdaş düşüncelere açık, işçiye, köylüye dayanan, onların desteğinden güç alan bir "sosyal demokrat" parti olmasını gerektirmektedir. Ecevit, Demokratik Sol Kurultayında bu gerçeği şu sözlerle özetlemiştir:

- Ülkeyi işçilerle beraber yöneteceğiz... Bu sözün havada kalmaması için bazı somut girişimlerin elle tutulur, gözle görülür biçimde ortaya çıkması zorunludur. CHP'nin, işçi örgütleri ve işçi eylemleri konularında saptanmış, belirlenmiş, somut ilkeleri var mıdır? Yoksa, DİSK ile Türk-iş'i bir araya getirip geçici seçim desteği sağlamaktan öteye bir programlan yok mudur? CHP'nin "işçi politikası" nasıl olmalıdır, nedir, ne değildir? Bunlar da açıklığa kavuşmamıştır.

Tüzük değişiklikleri, partinin demokratik yapısını güçlendirici yönde midir, değil midir? Tartışılması gereken konu budur. Bu değişiklikler, CHP'nin, işçi ve köylünün örgütlü desteğini sağlayıcı nitelikte midir, değil midir? Tartışmanın özü de budur. Milletvekili ve senatör olmak için partiye beş yıl kayıtlı olma zorunluluğu, CHP'nin

demokratik gelişimine nasıl yararlı olacaktır? Partiye beş yıl kayıtlı olma zorunluluğu, CHP'ye işçi ve köylünün örgütlü desteğini nasıl sağlayacaktır?

Bu tüzük değişikliği benimsenirse, CHP, Parti üyeliği için bir çeşit "tapu" dağıtmış olacaktır. Parti üyeliği, belirli kişilerle sınırlanacak ve CHP bugünkü yapısal özelliğini, sürgit koruyacaktır.

Ecevit, milletvekillerinin sadece, avukat, doktor, mimar, mühendis gibi meslek dallarından ya da küçük burjuva kökenli adaylardan değil, işçi ve köylülerden oluşmasını da istemektedir. Peki bu değişiklik nasıl olacaktır? Parti yapısı, bu gibi "oligarşik" hükümlerle nasıl değiştirilmiş olacaktır? Ve parti, tek meslekleri "politikacılık" olanlardan nasıl kurtulacaktır?

CHP'deki tüzük tartışmalarından bazı çevrelerin tedirgin oldukları bilinmekteydi. Parti içinde görevli kimi kişiler, ön seçimlerde partiye kayıtlı bütün seçmenlerin oy kullanmasını, kendi seçimleri için son derece zararlı bulmuşlardı. Çünkü böylece, önce seçimlerde "delege sultası" kalkacak, parti bütün kayıtlı üyeleriyle seçime girecektir.

Acaba, öngörülen bu beş yıllık kayıt zorunluluğu, partili bütün seçmenlerin oy kullanmalarına karşı düşünülmüş bir denge formülü müdür?

Şeytan diyor ki, milletvekili ve senatör seçilmek için beş yıllık koşul yetmez... CHP ne de olsa "paşa partisi"dir. Bu süreyi yirmi-yirmi beş yıla çıkaralım, 1950 yılından beri, Demokratik Parti, Hürriyet Partisi gibi partilerde bulunmuş olanların, bu partilerde görev yaptıkları süreleri de "kıdemlerinden" sayalım, "halk iktidarı" böyle kurulur ancak!..

(Cumhuriyet, 13 Temmuz 1976)

SIRTTAKİ HANÇER...

Türk demokrasisi tarihinin en güç günlerini yaşamaktadır. Sağ partiler el ele verip ülkede, örtülü faşizmin temelini atarken, sol kesim, kendi içindeki çatışmalara ağırlık vermektedir. Sağdaki bütünlük, soldaki bölünmeden de güç almaktadır.

Solun gündeminde, öncelikle demokratik hak ve özgürlüklerin sağlanması yer almalıdır. Cephe ortaklığına karşı verilecek bir savaş yerine, içedönük kavgalarla zaman öldürmek, sağ cephenin ekmeğine yağ sürmektedir.

Ne acıdır ki, yolsuzluk dosyalarının birbiri üzerine yığıldığı, her gün kanlı mezar taşlarının çoğaldığı bir ortamda, bazı solcularımız, dışadönük kavgayı saptırıp solu kendi içinde bir savaşa sokmaya çalışmaktadırlar.

Cephe ortaklığının, devrimci gençlik üzerine sürdürdüğü kanlı devlet terörizmi, son günlerde, işçi kesimi üzerine kaydırılmıştır. Bunu zamanında değerlendiren Türkiye Devrimci işçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) kitle eylemlerine başvurmuştur.

Şimdi kavganın en duyarlı noktasındayız...

CHP, DİSK ile açık işbirliğine girişmiştir. Bu güçbirliği, demokrasimiz için büyük bir aşamadır, ilerici kişi, örgüt ve kuruluşların, faşizme karşı dayanışmaya girmeleri, devrimciliklerinin, solculuklarının ve yurtseverliklerinin gereğidir.

Sokak ortasında adam vurulduğu bir ortamda, bir solcunun, bir devrimcinin, bir sosyalistin görevi, kanlı katil çetelerine

karşı savaşmak mıdır, yoksa, bir "terminoloji şehveti" içinde bütün gücünü, kendi dışındaki solu, dedikodularla, düş dünyasında oluşturduğu değer yargılarıyla karalamak mıdır?

"Sanat için sanat" görüşüne saplanmış Osmanlı edebiyatçıları gibi, solculuk için "solculuk" yapan ilericilerimiz, çoğu kez kişisel dedikodularla, devrimci kavgayı amacından saptırmaktadırlar. Ve yine üzülerek ifade edelim ki, solun kendi içindeki eleştirisi, zaman zaman, ihbar ve jurnal kokmaktadır:

- Cuntacı... revizyonist...Maocu... TKP... Tepeden inmeci... Biz bu köşeden ihbar kokan CHP Gençlik Kollan raporunu

en amansız biçimde eleştirdik. Eğer bazı dergileri okursanız, buralardaki ihbarları gördükten sonra, CHP Gençlik Kolları raporunu "masum" bulursunuz. Öylesine amansız ve yersiz bir kavgaya girilmiştir, işte nedeni belli değil, amacı ise hiç belli değil...

"McCartizm" sadece, Feyzioğlu ve Türkeş tarafından yapılmıyor. McCartizmin başka türleri, bilimsellik ve sosyalistlik perdeleri ardında bir "Karagöz-Hacivat" oyunu gibi sergileniyor:

- Sadece ben bilirim... Benden başkası faşizme hizmet ediyor... O cuntacıdır... Bu revizyonisttir... Şu Maocudur...

Cuntacılık, Türk Ceza Yasasının 146 ve 171. maddelerinde yer alan suçlardandır. Kendine sosyalist etiketi yapıştıranlar, bazı

insanları cuntacılıkla suçlarken bu savlarının gerekçe ve kanıtlarını da ortaya koymak zorundadırlar. Yoksa, bunlar bilimsel eleştiriler değil savcılıklara yollanan ihbar dilekçelerinden farklı belgeler olmaz.

- Tepeden inmeci... Küçük burjuva radikali...

Dışadönük savaş yerine bu gibi konuların tartışılması isteniyor... Bırakalım cephe ortaklığını, bu gibi konularla zaman öldürelim... işçi sınıfına yapılan baskıları ele almayıp "solculuk için solculuk" yapalım... Kişisel dedikodularla çevremizi küçültelim, arkadaşlarımızı karalayalım... istenen bu mudur?

Türkiye dar bir boğazdan geçiyor. Bu güç günlerde, devrimci güçbirliğini sağlamak hepimizin görevidir. Bazı solcularımız önce şunu iyi bilmeliler, ihbarcılık ve jurnalcilik, diyalektik materyalizmin öngörmediği yöntemlerdendir.

Cephe ortaklığı ile savaşanları sırtlarından hançerleyenler neyin sözcülüğünü yapıyorlar acaba?.

(Cumhuriyet, 14 Temmuz 1976)

46

ÜÇ KONU...

Son günlerde üç sorun, gittikçe önemini artırmaktadır. Konulardan birincisi, Ege'de petrol arama sorunudur. "Hora" gemisinin Ege'de petrol aramaya çıkıp çıkmaması, dış politikamızın en önemli güncel sorunu olmuştur.

ikinci sorun, Devlet Güvenlik Mahkemelerinde düğümlenmektedir. Devlet Güvenlik Mahkemelerinin yeniden kurulması için yapılan çalışmalar, bütün demokratik kuruluşları karşısına almıştır. Türkiye Barolar Birliği, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin demokratik ilkelere aykırı olduğunu ileri sürmüş, Türkiye Devrimci işçi Konfederasyonu, bütün gücüyle bu mahkemelere karşı eyleme geçmiştir.

Üçüncü sorun, Askeri Yüksek idare Mahkemesi dosyaları arasındadır. Cephe ortaklığının Silahlı Kuvvetler içinde giriştiği yasadışı atama, Hava Orgenerali irfan Özaydınlfnın, Askeri Yüksek idare Mahkemesine başvurmasına yol açmıştır. Bu üç sorun, ülkede yeni bunalımlar doğurabilir... Ege sorunu, Ecevit hükümetine kadar, gelmiş geçmiş hükümetler tarafından ele alınmış değildir. Öyleki, Ege'nin ne altında ne üstünde hiçbir hakkımız kullanılmamış, Ege

hava sahası Yunan egemenliğine bırakılmış, denizlerde de bir gram petrol aranmamıştır.

Demirel hükümeti, Ege sorununu Ecevit'in bıraktığı çizgiden alıp aynı doğrultuda çalışmalar yapmamış, tersine,

- işte Ege orada duruyor... gibi, kendine özgü anlamsız sözlerle sorunları unutturmaya çalışmıştır. Şimdi de Hora gemisi bir türlü Ege'ye açılamamaktadır. Demirel hükümeti, bu konuda yasal düzenlemeler de yapmamış, her zaman olduğu gibi, "milliyetçiliğin" tam tersini yapıp kuru gürültüyle ortalığı toz dumana katmıştır.

Ege sorunu, Türkiye'yi Yunanistan'la bir savaşa sürükleyebilir... Bu koşullarda, Silahlı Kuvvetleri kendi yapısı ve hiyerarşisi içinde rahat bırakmak gerekirken, cephe partileri ordu hiyerarşisini darmadağın eden eylemlere girmiştir. 30 Ağustosta Hava Kuvvetleri Komutanı Cemal Engin'in emekliye ayrılması gerekmektedir. Eğer, Korgeneral Engin emekliye ayrılmayıp orgeneralliğe yükseltilirse, Milli Savunma Bakanlığı ve Yüksek Askeri Şûra, bugüne kadarki uygulamaları ile ters düşmüş olacaktır.

Üç yıl önce bir savaşa girmiş ve bu savaşta da başarı göstermiş olan Silahlı Kuvvetlerimiz içinde bu tür bunalımlar yaratmak, cephe milliyetçiliğinin devlet ve millet bölünmezliğine bir armağanı olsa gerek...

Dış politika ve Silahlı Kuvvetler içinde bu bunalımlar yaratılırken, cephe ortaklığı, Devlet Güvenlik Mahkemelerini yeniden kurup, iç politikada da yeni bunalımları körüklemenin çalışması içindedir. Bu olağanüstü mahkemelere duyulan tepkiler giderek büyümekte, yargı erki içinde, hatta bu mahkemelerde görevli savcı ve yargıçlar arasında bile tepkiler oluşmaktadır.

Demirel bu üç bunalım noktasından nasıl kurtulacak? Bu üç ateşten gömlek, Demirel'in sırtından nasıl çıkacak?..

Bu üç sorunun ülke, devlet ve halk yararına çözülebilmesi için, Demirel'in bir an önce iktidar koltuğundan inmesi gerekmektedir. Demirel, bu üç sorunu sırtında taşıyarak iktidarda kaldığı sürece sorunlar büyüyecek, eninde sonunda bu bunalım, bu bunalımı yaratanları boğacaktır...

(Cumhuriyet, 15 Temmuz 1976)

ŞİMDİ HATIRLADILAR...

Son günlerde cephe ortaklığı, Meclislerin tatile girmesinden yakınarak, sosyal içerikli yasaların çıkarılmasına muhalefetin engel olduğunu ileri sürmektedir. Cephe partileri, bütün yasama yılında durup bekledikten sonra, tam yaz tatili araya girince gürültüye başlamışlardır:

- Sosyal içerikli kanunlar çıkmadan Meclis tatile giremez... Bu tutumları, bir seçim yatırımıdır. Muhalefeti karalamak,

kendilerini de, görevini yapan bir iktidar olarak gösterip

- Ne yapalım, muhalefet izin vermiyor... gibi gerekçelerin ardına sığınmak istiyorlar. Yani anlayacağınız, yine küçük siyasi oyunlar...

Cephe ortaklığı, madem sosyal içerikli yasaların çıkmasında bu kadar kararlıydı, neden bir yıl boyunca bunları hatırlama-mıştır da tam yaz tatilinde birdenbire "reformcu" kesilmiştir? Daha önce neredeydiler?..

48

Daha önce, cephe ortaklığının bakanları, yeğen beyin mobilya ihracatı gibi, "devlet ve millet bütünlüğünü" ilgilendiren ve sosyal içerikli konularla ilgilendiklerinden, bir türlü halk yararına yasa hazırlayamamışlardır. Yahya Demirel askere gittikten sonra rahat nefes alıp yasama görevlerini hatırlamışlardır.

Doğrusu bu galiba...

12 Martta da böyle oldu. Demirel dört imzalı muhtırayla devrildikten sonra, kırk yıllık demirbaş politikacılar bile birdenbire reformcu kesildiler:

- Anayasanın öngördüğü reformlar...

Aradan bunca zaman geçti. Allah aşkına, ne oldu Anayasanın öngördüğü reformlar?.. Bunun için hükümet devrildi, darbe yapıldı. Sokak ortasında adam vuruldu, genç çocuklar ipe çekildi. Hani Anayasanın öngördüğü reformlar yapılacaktı? Yaptılar da yoksa bizim mi haberimiz yok? 11 Mart döneminde, lacivert takım elbisesini sırtına geçiren, reform hükümetine bakan oldu. Herkes birdenbire reformdan söz etmeye başladı:

- Toprak reformu gerekir, reform da reform... Generallerin önüne "erkekler saz topluluğu" gibi dizilen

birtakım demirbaş politikacılar koro halinde konuşmaya başladılar:

- Anayasanın öngördüğü reformlar Atatürkçü görüşle ele alınmalıdır...

Madem, reformların yapılması bir Anayasa gereğiydi, bu muhtıradan önce, aynı politikacılar neden bir tek reform yasası taslağının altına imzalarını atmamışlardır?

Muhtıradan sonra herkes reformcu oldu. Erim reformcu, Koçaş reformcu, Melen reformcu, Satır reformcu, ismail Arar reformcu, Tağmaç reformcu, Ali Elverdi de reformcu...

Reformlar Atatürkçü görüşle ele alınacaktır...

11 Mart döneminde reformlar yerine ele alınan, devrimci öğrenciler, sosyalist partiler, ilerici öğretim üyeleri ve solcu sendikacılardır.

Yani "reform" sözcüğü, faşizmin bir sömürü formülü olmuştur. Kimse reform yapmak için iktidara gelmemiştir:

- Tam reform yapacaktık ki, anarşistler engel oldu...

12 Martın hukuk profesöründen Başbakanına sorarsanız, devlet adamı ciddiyeti ve bu ciddiyetin tüzelkişiliği içinde bu cevabı verecektir.

- Ah anarşistler olmasaydı...

Anarşistler olmasaydı Nihat Erim de, Ferit Melen de Başbakan olamazlardı. Yatsınlar kalksınlar, bu "anarşistlere" dua etsinler. Yoksa CHP'nin "devlet adamı deposunda" eskiyip giderlerdi.

Sağ partiler, Anayasada öngörülen reformların yapılmaması için örgütlenmiş siyasal direnç noktalarıdır. Reform yapmak için değil yapmamak için, sosyal içerikli yasalar çıkarmak için değil çıkarmamak için bir araya gelmişlerdir. Yalanla dolanla, demagoji ile ülke yönetmek, cephe ortaklığının temel felsefesidir. Yaz tatili başlarken, sosyal içerikli yasaları hatırlatan cep-heciler, 12 Mart döneminin "reformcuları" gibi, halkı aldatmanın çabası içindedir.

Bu yasalar bu kadar önemliyse, daha önceleri nerelerdeydiniz beyler!!? Kış uykusunda mıydınız?.. Çocuk mu kandırıyorsunuz şimdi?..

(Cumhuriyet, 16 Temmuz 1976)

GERÇEKÇİ YOL...

Türkiye'de toplusözleşme düzeni, 1963 yılında yürürlüğe girmiştir. O tarihten bu yana, işçilerin politika ile uğraşmalarını engellemek için "partiler üstü politika" kavramı ortaya atılmıştır. Türk-iş, Demirsoy ve Halil Tunç ikilisi tarafından bu anlayışla yönetilmiştir.

Kısa adı DİSK olan Devrimci işçi Sendikaları Konfederasyonu, Türk-iş'in partiler üstü olarak adlandırdığı "sağcı sendikacılık" anlayışına karşı, "solcu sendikacılık" anlayışını geliştirdi. Bu anlayış, DİSKİ günden güne güçlendirdi. Aynı anlayış, Türk-iş yapısında da bazı direnmelere yol açtı. "Sosyal Demokrat Sendikalar" Türk-iş çatısı altında olup da, Türk-iş yönetimine karşı olanlara verilen addır.

50

Türk-İş ve DİSK yanında, MHP Genel Başkanı Türkeş'in güdümünde, Milliyetçi işçi Sendikaları Konfederasyonu MİSK örgütlendi. Son günlerde MSP kendi doğrultusunda sendika oluşturmak için çalışmalara girişti.

Karayolları Genel Müdürlüğü, MSP'nin en yetenekli yandaşlarından Orhan Batı tarafından yönetilmektedir. Batı, partisinin toplumun her kesiminde örgütlenmesi gereğine inanmıştır.

- Neden bizim partinin sendikası yok?

Yol-iş Federasyonu, birçok işyerinde olduğu gibi, Karayolları Genel Müdürlüğünde de toplusözleşme yetkisine sahiptir. Karayollarının bağlı bulunduğu Bayındırlık Bakanlığı da, MSP'nin elindedir.

Bayındırlık Bakanı MSP'Iİ... Müsteşar öyle... Genel Müdür Orhan Batı ve Çalışma Bakanı Ahmet Tevfik Paksu... Bunlar da MSP'Iİ... Öyleyse, ne yapıp yapıp Karayolları işyerinde, Yol-iş Federasyonunun toplusözleşme yetkisini elinden almak gerekmektedir. Yol-iş Federasyonunun, Karayolları işyerlerindeki "inşaat işkolu" toplusözleşme yetkisi, Çalışma Bakanı Ahmet Tevfik Paksu tarafından kaldırılmıştır.

Karayolları Genel Müdürlüğünde, MSP yanlısı sendikaların kurulması isteniyor. Bu sendikalarla yapılacak toplusözleşmelerde yüksek ücret de verdiniz mi, bütün işler tamam... Nasıl olsa verilecek para, devlet kesesinden... Böylece bir taşla iki kuş vuruyor Hem sosyal demokrat bir sendika devreden çıkarılıyor, hem de sağcı bir sendika güçlendirilmiş oluyor.

Bu oyuna kamu kesiminde çok rastlanıyor. Pet-Kim işyerinde, Seydişehir'de oynanan sendikacılık oyunlarının bir yenisi bu...

Çalışma Bakanlığı, Yol-İş Federasyonunun işkolu toplu iş sözleşme yetkisini kaldırınca, federasyon yöneticileri Yargıtaya başvurdular. Yargıtay, Çalışma Bakanlığının kararını iptal ederek Yol-iş Federasyonunun yetkisini kabul etti.

Demokrasi tarihimizde belki ilk kez, işçi kesimi, örgütlü ve bilinçli olarak siyasal yaşamda yerini almıştır, işçi örgütleri, kendi sınıflarının çıkarını koruyup anayasal düzene sahip çıktıkça, işçi kuruluşlarını bölmek ve parçalamak, sağcı iktidarların gündemine ilk madde olarak konulmaktadır.

DEVLET, SİLAH, ADALET

SI

Demokrasimizin gelişip kökleşmesi, işçi sınıfının devrimci bilinçle örgütlenmesine bağlıdır. Bunun tek gerçekçi yolu, DİSK'in desteklenmesi ve DİSK ile ilerici parti ve örgütler arasında eylem birliğinin sağlanmasından geçmektedir...

(Cumhuriyet, 17 Temmuz 1976)

ÖZAYDINLI VE DEMİREL...

Askeri Yüksek idare Mahkemesi, Orgeneral Özaydtnlı ile ilgili kararını verirken, cephe ortaklığının Anayasa ve hukuk dışı tutumunu da mahkûm etmektedir. Öğrencilerimizi ve işçilerimizi birbirine kırdıran cephecilik, elini Silahlı Kuvvetler içine de sokunca, askeri yargının tokadını yemiştir.

Anayasa ve hukuk kuralları ortadadır. Bu kararın, Başbakanlığa bildirilmesinden sonra, Korgeneral Cemal Engin'in, Kuvvet Komutanlığından ayrılması, yerine Orgeneral irfan Öz-aydınlı'nın getirtilmesi gerekmektedir. Demirel'in önceki gün söylediği gibi, "meşruiyet içinde çare tükenmez" ama, bu "meşruiyet" nerede başlar, nerede biter? işin özü de bu noktada düğümlenmektedir.

Anayasa sistemimize göre, yasama, yargı ve yürütme erklerinin görev ve yetki alanları çizilmiştir. Yürütme erki, yasama ya da yargı erkinin görev ve yetki sınırları içine girerse, anayasal düzen bozulmuş olur. Ceza Yasası bunu şu sözcüklerle tanımlamaktadır:

- Anayasayı tağyir, tebdil ve ilga...

Demirel hükümeti, Danıştay kararlarını çiğnemekle, yargı erkinin işlevini ortadan kaldırmıştı. Danıştay kararlarından sonra Askeri

Yüksek idare Mahkemesi kararı da uygulanmazsa, bu durumda, Türkiye'de demokratik hukuk devletinin varlığından söz etmek mümkün müdür?

Demirel yüksek mahkeme kararlarını çiğnemekle, "meşruiyet" sınırları dışına taşmakta, açıkça, "meşruiyet dışı" çareler bulmaktadır. Yüksek mahkeme kararına karşı yürütülen işlemler, "meşruiyet dışı", Anayasa dışı ve "hukuk dışı" nitelikler taşımaktadır.

Demokrat Parti on beş yıl önce, Yassıada'da Yüksek Adalet Divanı önünde hesap verirken, şu gerekçe ile mahkûm olmuştu:

- Yasama, yargı ve yürütme erkleri arasındaki ilişkileri bozmak. Yargı erkinin yetkisini elinden almak...

Demirel'in suçları şimdiden, Menderes'in suçlarının bin katını aşmıştır.

iki yıl önce, Kıbrıs çıkartması nedeniyle, Silahlı Kuvvetlerimiz, Yunanistan'la bir savaşın eşiğine gelmiştir. Ege'de yapılacak petrol aramaları, Türkiye'yi yeniden bir savaşa sürükleyebilir. Böylesine koşullar yaşadığımız bir dönemde, Silahlı Kuvvetleri, kendi emir komuta zinciri içinde rahat bırakmak gerekirken, Anayasa ve yasadışı işlemlerle, Silahlı Kuvvetlerimizin hiyerarşisi zedelenmiş, cepheciliğin uğursuz eli, general rütbeleri üzerinde dolaşmaya başlamıştır.

Komşumuz Yunanistan, Kıbrıs'ta uğradığı yenilgiden sonra, Atina'daki albaylar yönetimini yıkmış, sorumlularını cezalandırmış, önce dünya kamuoyunda albaylar faşizminin olumsuz izlerini silmiş, sonra da Silahlı Kuvvetleri içinde bozulan hiyerarşiyi yeniden kurmuştur.

Biz ise bunun tam tersini yapıyoruz.

1974 Temmuzunda Atina'da faşist albaylar vardı. Ankara'da ise özgürlükçü Ecevit hükümeti... 1974 yılında, Lefkoşe'de, faşist Sampson darbesi yapılmıştır. Simdi ise Makarios duruma hâkim gözüküyor. Bugün Türkiye'de, ülkeyi baştan başa kana bulamış, gençlerin mezar taşlarını basamak yapmış bir partiler topluluğu var. Atina'da ise, sağcı da olsa, özgürlükçü bir iktidar bulunmaktadır. Dünya kamuoyu 1974'te Türkiye'den yanaydı, bugün ise Yunanistan'dan yanadır.

Bu koşullarda Silahlı Kuvvetlerin içine günlük politikanın kısır çekişmelerini sokmak, belki cephe milliyetçiliğinin bir gereğidir ama,

ülke bütünlüğü de, devlet bütünlüğü de, işte böyle zarar görür, böyle yıkılır.

Demirel, Özaydınlı ile ilgili kararı uygulamak zorundadır. E-ğer bu karar uygulanmazsa, bu konu sadece Parlamento kürsülerinde, sadece basın toplantılarında değil, gün olur Demirel'in baş sanığı olduğu davalarda da konuşulur.

DEVLET. SİLAH. ADALET 53

Sayın Cumhurbaşkanımızın olaya el koyarak, Özaydınlı hakkındaki kararın uygulanmasını sağlaması, sanırız bir anayasal görev olmuştur.

(Cumhuriyet, 19 Temmuz 1976)

BUGÜNÜN DÜNÜ...

Yunan hükümeti, Ege kıta sahanlığı konusunda dünya kamuoyunun desteğini arama çabası içindedir. Kıbrıs çıkarmasından sonra bazı uluslararası güçler, Yunanistan'ın cunta yönetimi ile sarsılan saygınlığını yeniden koruyabilmek için, Karamanlis'i Paris'ten bir uçağa bindirerek hükümetin başına geçirmişlerdi.

O günlerde, Yunanistan'da albaylar yönetimi, Türkiye'de i-se Ecevit hükümeti görev başındaydı. Kıbrıs'ta, albaylar yönetimine bağlı bir faşist çeteci, Makarios'u devirmek istemişti. Ecevit hükümetinin verdiği çıkarma kararı, ilk başta bütün dünya kamuoyunda olumlu yankılar yarattı. Çünkü, Kıbrıs Barış Harekâtı, bir yönü ile Atina'da ve Lefkoşe'de faşist yönetimlere karşıydı.

O günlerden bu yana çok şey değişmiştir... Önce, Ati-na'daki albaylar yönetimi bir gecede devrilmiş, Ankara'da ise özgürlükçü Ecevit hükümeti bir "yumuşak inişle" iktidardan u-zaklaşmıştı. Böylece, "özgürlükçü Ankara-faşist Atina" denklemi değiştirilmiş oluyordu. Ankara'da, "sola ve komünizme karşı olmak" gerekçesiyle oluşturulan Milliyetçi Cephe, Atina'da ise her türlü düşünce akımlarına özgürlük tanıyan bir yönetim işbaşına gelmiş bulunuyordu.

Ecevit hükümeti, Türk devletinin saygınlığını kısa zamanda sağlamış, dünya devletler ailesinin eşit haklara sahip üyelerinden biri olduğumuzu kanıtlamıştı. Haşhaş ekimi yasağının kaldırılması, Kıbrıs Barış Harekâtından sonra Ege'de Çandarlı gemisinin petrol aramalarına başlaması, bütün dünya kamuoyunun gözlerini Türkiye'ye çevirmişti.

Yunanistan, Kıbrıs Barış Harekâtı ile aldığı ağır yarayı, son günlerde Ege sorunu ile bir ölçüde onarmaya çalışmaktadır.

54

Yunan Silahlı Kuvvetleri, son on yıl içinde kendi içindeki cunta çatışmaları nedeniyle oldukça yorgun düşmüştür. Yunan generalleri kendi kamuoylarına karşı kendi saygınlıklarını koruyabilmek için bazı girişimlerde bulunmayı uygun görmüş de olabilirler.

Karamanlis, Yunanistan'ı yeniden kuran devlet adamı düşü içindedir. Öyle ya; içerde, bir gecede Yunanistan'ı işgal eden faşist albayları devirmiş ve ülkesine özgürlüğü getirmiştir. Şimdi de aradan geçen şu iki yıl içinde, devletinin dış saygınlığını da koruyabilirse, görevini yapmış olacaktır. Yunan solu, Türkiye'ye karşı düzenlenecek bir saldırının baş destekçileri arasındadır. Yunan sağının savaş kışkırtıcılığı Yunan solunun çağdışı "şovenist" tutumu ile birleşince Karamanlis'in işi iyice kolaylaşmış olacaktı. Dünya kamuoyunun kendisini destekleyeceğinden emin Yunan sağı ve solu desteğini esirgemez, bir de Yunan generallerinin isteklerini birleştirince, kabadayılık gösterileri başlayabilirdi.

Tabii başladı da...

Türkiye'de ise, Demirel hükümeti Ege sorununu, Ecevit hükümetinin bıraktığı yerden alıp daha ileri noktaya götürmemiştir. Demirel, Ecevit'in Kıbrıs Barış Harekâtı nedeniyle kazandığı saygınlığı bir türlü içine sindirememiştir. Ecevit'in, muhalefet lideri olarak yaptığı Ege sorunu ile ilgili uyanlara da kulak verilmemiştir. Ege sorunu, gerek Irmak, gerekse Demirel hükümetleri dönemlerinde, bir süre kendi haline bırakılmıştır.

Ege sorunu, yıllar yılı yüzüstü bırakılmış ve Türkiye ile Yunanistan'ı birleştiren bu deniz, Yunanlılara armağan edilmiştir. Ege hava sahası ile ilgili "FIR hattı" sorunu bile, gelmiş geçmiş hükümetlerin, Türkiye'nin ulusal çıkarlarını ne ölçüde hafife aldıklarını ortaya koyabilecek en canlı örnektir. Bunun gibi, Oniki Ada'nın, birer silah deposu yapılmasına da göz yumulmuştur. Bugün karşılaştığımız sorunlar, dünden miras kalmıştır.

Son yirmi beş-otuz yıl içinde, Türkiye'nin ciddi ve tutarlı bir dış politika görüşüne sahip olduğunu kimse söylemez. Washington'un emir ve komutasına bağlı bir dış politika görü-, şü, yıllar yılı Türk devletine egemen olmuştur. Çok partili hayatımızın dış politikası tam

bir "teslimiyet politikasf'dır. Şimdi, o günlerde ekilen tohumların acı meyvelerini devşiriyoruz.

Yunanistan'ın, sorunu, Uluslararası Adalet Divanı' ve Güvenlik Konseyine götürme girişimleri, dünya kamuoyundan bekledikleri desteğe bağlanabilir. Fakat şu gerçek unutuluyor galiba: Yunanistan, 1919larda Türkiye'ye saldırırken de, emperyalist ülkelerden destek almaktaydı. Ege Denizinin derinliklerinde, sadece petrole değil, bugünkü Yunan generallerinin babalarının kemiklerine de rastlanır.

Yeter ki, Türkiye yeniden Mustafa Kemal'in antiemper-yalist bilincine kavuşsun...

(Cumhuriyet, 13 Ağustos 1976)

CİDDİYET...

içişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk, bir açıklama yaparak, Yeşilköy Havaalanına baskın düzenleyen iki Filistin gerillasının • Lübnan'a geri verilebileceğini söylemiştir. Dilin kemiği olmadığı için, içişleri Bakanı dilediği gibi konuşabilir amma, bir de "ciddiyet" diye bir kavram vardır.

Eğer içişleri Bakanı, bu gibi konularda gereken ciddiyete sahip olsa bu açıklamayı yapmazdı. Çünkü, Türkiye'de suç işleyen bir yabancının bir başka ülkeye nasıl gönderileceği, belirli kural ve yöntemlere bağlanmıştır, içişleri Bakanının bu konuda hiçbir yetkisi yoktur.

Fakat dünya basını ne bilsin bunları?.. Türk içişleri Bakanı a-çıklama yaptı diye, bütün teleksler bu demece önem verir ve dünya basını gerillaların Lübnan'a gönderileceğini sanır...

Türk Ceza Yasasının 9'uncu maddesine göre, Türkiye'de suç işleyen yabancı uyruklu bir kimsenin, bir başka ülke tarafından istenmesi halinde, şu yöntem uygulanır: Önce, sanık ya da suçluyu yargılamak isteyen ülke, Türkiye Cumhuriyeti hükümetine başvurur. Bu "talepname" Dışişleri Bakanlığı kanalıyla, Adalet Bakanlığına gönderilir. Adalet Bakanlığı bu konuda bir karar verilmek üzere, dosyayı sanık ya da suçlunun bulunduğu Asliye Ceza Mahkemesi savcılığına gönderir.

Asliye Ceza Mahkemesi, suçun niteliğini, sanık ya da suçlunun uyruğunu saptadıktan sonra kararını verir. Eğer işlerten

suç, siyasal nitelikteyse ya da ackeri bir suç ise, sanık ya da suçlunun geri gönderilmesi olanaksızdır. Yani mahkeme, suçun siyasal nitelikte bir suç olduğuna karar verirse, artık bundan sonra, hükümetin vereceği bir karar yoktur. Karar verme yetkisi Asliye Ceza Mahkemesinindir.

İçişleri Bakanı bunları bilmiyor. Bilmediği için de uluorta konuşuyor.

- Sanıkları Lübnan'a iade edebiliriz...

Suçluların geri verilmesi ile ilgili Avrupa Sözleşmesinin 3'üncü maddesinde de, siyasal nitelikteki suçlan işleyenlerin geri verilmeyeceği açıkça belirtilmektedir, içişleri Bakanına yardımcı olmak için bu antlaşmanın 7376 sayılı yasa ile onaylandığını belirtelim.

Anlaşılıyor ki, Filistinli gerillaların Lübnan'a verilip verilmeyeceği, içişleri Bakanının bilebileceği işlerden değildir. Önce başvuru olacaktır. Sonra da Asliye Ceza Mahkemesi karar verecektir. Bu konuda içişleri Bakanının en küçük bir yetkisi bile yoktur.

içişleri Bakanına kalırsa, Filistinli gerillalar Lübnan'a gönderilecektir. Şu anda Lübnan'da bir iç savaş hüküm sürmektedir. Sağcı Hıristiyanlar, Tel Zaatar mülteci kampında, binlerce solcu Müslümanı kadın erkek, çoluk çocuk demeden kurşuna dizmektedirler. Oldu olacak, içişleri Bakanı, iki gerillayı, Tel Zaatar kampını kana bulayan sağcı Hıristiyanlara teslim etsin.

İçişleri Bakanının dinine, imanına, çalımına bir diyeceğimiz yoktur. Ancak işi biraz ciddiye alsa da demeçlerinin, sözlerinin bir ağırlığı bulunsa olmaz mı? Çünkü içişleri Bakanlığı, inşaat müteahhitliğinden biraz daha ciddi bir iştir!..

(Cumhuriyet, /6 Ağustos 1976)

VERGİ...

Başbakan Demirel, önceki gün işadamlarıyla yaptığı toplantıda vergi gelirlerine gerek duyduklarını açıklayarak, "hür teşebbüs" yetkililerinden vergi istemiştir. İsteyenin bir yüzü, vermeyenin iki yüzü karadır. Ne demişler? Az veren maldan, çok veren candan...

Maliye Bakanlığı da bir tebliğ yayımlayarak, vergi borcu yirmi beş bin liradan az olanların yurtdışına girip çıkmalarını kolaylaştırıcı önlemler getirmiştir. Allah tuttuklarını altın etsin. Devlet dediğin böyle

olur. Böylece vergi borcu olanların yurtdışına rahatça girip çıkmaları da sağlanmış oldu. iyi de oldu.

Başbakanın açıklamalarından anlaşılıyor ki, şimdiye kadar i-şadamlarından az vergi alınmış. Başbakanın bir bildiği var ki, böyle konuşuyor. Acaba işadamları içinde vergi kaçakçılığı yapan mı var?

Yoktur, olamaz!..

Gerçi, af yasalarında, bazı vergi suçları da affedilir amma, bunlar birer unutkanlık sonucudur. Çok kazanan adam neden vergi kaçırsın?.. Geçenlerde ünlü ve sevimli işadamlarımızdan biri çıkıp ne dedi:

- Aramızda vergi vermeyen, verenden fazladır...

Bu işadamı yüzde yüz Marksisttir, Leninisttir hatta Maoisttir. Sonradan anlaşıldı ki, bu işadamımızın ana muhalefet partisiyle arası çok iyi. Komünistler nerelere kadar sızıyorlar, görüyorsunuz!.. Komünist olmasa bu iftirayı yapar mı? Devletin bütünlüğüne karşı böyle açıklamalarda bulunur mu?.. Anarşisttir, anarşist...

Vergi deyince aklıma geldi. Yahya Demirel, geçen yıl zarar ettiğini söyleyerek devlete beş kuruş vergi vermemiş. Zavallı, herhalde, şimdi er olarak askerlik yaptığına göre, er aylığı ile geçinecek. Gördünüz mü şimdi!.. Çalış didin, yabancı devletlere mobilya sat, ondan sonra da zarar et...

Ticaret Bakanlığı bu gibi işler üzerine iyice eğilmelidir. A-dam hem devletten milyonlarca lira "vergi iadesi" alsın, hem de zarar etsin... Demek ki başarılı bir işadamı değil. Öyleyse, bir daha vergi iadesiydi, teşvik tedbiriydi diye zırnık bile koklatmamak gerekir. Ne yapalım, zarar etmeseydi!..

Ben hep şöyle düşünürdüm: işçiler, memurlar, namuslu a-vukatlar, doktorlar, mimarlar, mühendisler, işadamları, gitsinler vergi dairelerine; binlerce, yüz binlerce, milyonlarca lira vergi yatırsınlar. Yahya Demirel de bir başka kasanın önünde beklesin; ödenen bu paralar, vergi iadesi adı altında birer birer Yahya Beyin avuçlarına sayılsın.

58

Sonra da zarar etsin... Nasıl zarar etti acaba? 30 milyon Garanti Bankasından, 20 milyon vergi iadesinden kâr. Peki zarar?.. Suntanın alımı, mobilyanın satımı, bir de kumar giderleri... İkisini alt alta toplarsanız, eşit oluyor demek ki... Bir de, Zonguldak Cezaevindeki

giderler var. Bunlar da masraf sayılır. Kim bilir Yahya Demirel, Hacı Ali Demirel, Şevket Demirel, hep birlikte kaç bin lira harcamışlardır oralarda?

Vergi dediğiniz işçiden alınır, memurdan alınır. Çünkü işçinin de, memurun da aylığı verilirken, gelir vergisi kesilir, geriye kalan para aylık olarak ödenir. Ayda ancak bin lira kazanan yurttaş, eğer işçi ve memursa, kaba bir hesapla ayda ortalama iki yüz lira vergi ödemektedir.

Demek ki, Yahya Demirel'in ayda bin lira kazanan işçiden de az, yani asgari ücret alan işçi kadar bile vergi vermediği anlaşılmaktadır.

- iradesi ile kendisini vergilendiren halk, millettir...

Vergi dairelerinde böyle yazılıyor. Vergi vermek, işçilerin, memurların boynuna yük olduğu için, bu sözler hür teşebbüsü hiç ilgilendirmemektedir.

Efendim işte, sosyal bir sınıfın, öteki sosyal sınıflar üzerindeki tahakkümü var ya... Bu şu demek Vergi veren emekçiler, vergi vermeyen varlıklılar üzerinde "tahakküm" kurarlarsa suçtur, yakalarsak cezalandırırız.

Demirel bunu önlemeye çalışıyor, işadamlarından vergi istiyor.

işadamlarından biri de kalkıp

- Sen önce vergiyi yeğeninden iste... deseydi ne olurdu? Yüzüne vurmamışlar. Ne de olsa efendi adamlar...

(Cumhuriyet, 18 Ağustos 1976)

YEŞİL SENDİKACILIK...

Önceki gün Konya'daydık. CHP Konya Milletvekilleri Mustafa Üstündağ ve Hüseyin Keçeli ile birlikte, Konya'da sürdürülen Yol-iş grevini yerinde izledik, işçilerle konuştuk; sorunları, dertleri, işçilerin ağızlarından dinledik.

Grev, Karayolları 3'üncü Bölge Müdürü Haluk Umarın, tutumundan çıkmış gibi... Umar dört dörtlük bir MSP'Iİ. Vali derseniz, o da öyle.

Valinin adı Oktay, soyadı Baser. Geçenlerde hacca da gitmiş, yani "hacı vali" olmuş. Karayolları Genel Müdürü de Orhan Batı. Batı, MSP'nin en yetenekli yandaşlarından biridir. Batı, Galatasaray Lisesini bitirdikten sonra istanbul Teknik Üniversitesine girmiş, burayı

da başarıyla bitirmiştir. Batıya göre, karayolu yapmak kolaydır, önemli olan "islam yolu"nu döşemektir.

MSP, adına "milli görüş" dediği ilkelere bağlı sendika oluşturmak istemektedir. Bu amaçla "Öz-Yol-iş" adıyla bir sendika da kurulmuştur. Genel Müdür MSP'lİ, Bölge Müdürleri MSP'lİ; bir de sendika MSP'lİ olursa, hep beraber gül gibi geçineceklerdir. "San" sendikacılığın "yeşil"i de bu... Konya'daki grev, bu tutumdan doğuyor...

Türk-iş'e bağlı Yol-iş Sendikası yöneticileri, Karayolları Bölge Müdürü Yüksek Mühendis Haluk Umarın, işyerlerine, üretime katkısı olmayan işçileri doldurduğunu söylüyorlar. Yol-iş Sendikası Genel Sekreteri Muzaffer Saraç, bu uygulamanın bütün Türkiye'de yapıldığını anlatıyor.

Grev komitesi Başkanı Doğan Onur, grevin, Bölge Müdürünün tutumundan doğduğunu, sonra valinin, işyerlerine toplum polisi gönderdiğini, ayrıca jandarma birliklerinin de işçilerin üzerine yollandığını anlatıyor:

- Polisler de emekçidir. Onlar bizim kardeşimizdir. Jandarmalar da öyle. Onları bizlerle çatışmaya zorluyorlar.

Sonra anlatıyor: Vali Oktay Başer, Bölge Müdürü Haluk Umar, Makine Şefi Osman Arpacı, hep birlikte, Karayolları işyerinde, MSP tarafından elaltından kurdurulan "Öz Yol-iş Sendikasfnı güçlendirmek için el birliği yapmışlar. Ankara'dan MSP Konya Milletvekili Şener Battal da gelmiş.

Mahkeme kararından sevinçle söz ediyor işçiler. Bölge Müdürü Haluk Umar, Konya iş Mahkemesine başvurarak, grevi kaldırtmak istemiş, Konya iş Mahkemesi Yargıcı Hasan Çağıl, grevin yasal olduğuna karar verince, işçilerin gücü iyice artmış. - Seydişehir'de grev başladı...

60

işçiler böyle bağırıyorlar. Seydişehir'deki dağ şantiyesinde grev girişimi önce mahkeme kararıyla durdurulmuş, ancak yeni bir başvuru sonunda mahkeme kararı kalkmış.

- Bütün Türkiye'de 45 bin karayolu işçisi var. Şimdilik, Afyon, Konya ve Şereflikoçhisar'da greve gittik. Yarın bütün ülkelerde greve gidebiliriz...

işçilere soruyoruz. Onlar anlatıyorlar. Siz de dinleyin, işte Lokman Yavuz. Bağırıyor:

- 23 yıldır topoğraf kadrosunda çalışıyorum. Bakın yüzüme. Bu kadar yıl arazide dolaştım. Bölge müdürü, imamları, hocaları bu kadrolara dolduruyor...

Atölye ustası Rıza Çelik:

- Beyim yazın. Ya bizim sendikaya girersiniz, ya da sürülürsünüz diyorlar...

Kemal Büyükdemir, yaşlı bir usta. o da yakınıyor:

- 24 yıllık işçiyim. Bana da, bizim sendikaya gireceksin dediler. Girmedim. Benim dosyam takdirnamelerle dolu. Bana diş geçiremediler. işe yeni giren oğlumu sürdüler.

Ahmet Köseoğlu:

- Beyim, alıyorlar bizi odalarına; sonra da göz dağı veriyorlar. Bizim sendikaya geçmezseniz siz düşünün gayri, diyorlar...

Bölge Müdürü Umarın şoförü Osman Ceylan da, müdürün, makam aracını özel işlerinde kullandığını söylüyor. MSP eğilimli sendikadan ayrılıp Yol-iş Sendikasına geçen Fethi Okçu anlatıyor:

- içerdeki arkadaşlara bir bir yemin ettiriyorlar. Eğer bizim sendikadan ayrılırsanız, karınız boş düşer diye...

Grev, Karayollarındaki "partizan" baskılar nedeniyle yapılıyor. Acaba, öteki kamu kuruluşlarında partizanlık yapılmıyor mu? Öyle uzaklara gitmeye gerek yok. Konya'nın burnunun dibinde, Seydişehir'de baskının, partizanlığın, terörün en koyusu hüküm sürüyor. Konya'daki grevi destekleyen Türk-iş, Seydişehir'de baskıdan, terörden yana ağırlık koyuyor...

Bundan ders çıkarması gerekenlerin başında MSP yöneticileri olmalı... Hele bazı AP milletvekillerinin, grevci işçileri ziyaret ettiklerini öğrendikten sonra "lahavle" mi çekerler bilemeyiz.

(Cumhuriyet, 20 Ağustos 1976)

NE OLDU O LİSTE?..

Siyasal partiler, seçim kazanmak için türlü yollara başvururlar. Burası Türkiye olduğu için bu yollar "türlü çeşitli" olmaktadır. Demirel'in, önümüzdeki seçimlerde başvuracağı yollar belli olmuştur.

Önce, bütün ülkede şiddetli bir antikomünizm rüzgârı estirmek, sonra da devleti komünizm tehlikesinden kurtarmak gerekçesiyle

halktan oy istemek, başvurulan en kaba taktiktir. Sağcı partiler, temizleme tozu firmaları gibi yarış içindedir

- Biz daha iyi temizleriz... Hayır biz ondan güçlüyüz... gibi, memleketi solculardan, sosyalistlerden temizlemek için yapılan yarışın amacı, sağ oyları bir parti çatısı altında toplamaktır. Bu yarışta "kırat", ötekileri şimdiden geride bırakmışa benzemektedir.

Hatırlayacaksınız, cephe partileri bir araya gelip bugünkü koalisyonu oluşturdukları günlerde, bir protokol imzalayıp seçimlere "müşterek liste" olarak gireceklerini açıklamışlar ve bu yolda hazırlıklara giriştiklerini de ilan etmişlerdi. Ne oldu şimdi o "müşterek liste"?..

"Müşterek liste" de bir kandırmacaydı. Demirel şöyle düşünüyordu: Önce bir araya gelinsin... Ben Başbakan olayım.. Önce Demokrat Partiyi eritirim... Sonra Feyzioğlu'nu... Sonra da Erbakan'ı...

Seçimlere yaklaştıkça, birlik ve beraberlik şarkıları söylenmeye başlandı. Fakat, "müşterek liste"den ses seda yok. Birlik yapılmalı, amma bu birlik AP çatısı altında olmalı. Demirel'in dediği bu. isteği de bu...

işte bu noktada temel atma yarışı başladı. Temeli atıldığı söylenen fabrikaların ne bütçede ödeneği var, ne planda yeri... Bunun ne önemi var. Bunlar hep seçim yatırımı. Bundan sonra, halkın karşısına çıkıp

- Bize oy verin ki atılan temelleri tamamlayalım...

"Hayali temeller" her gün çoğalıyor. Fakat bu arada ortaya bir sorun daha çıktı. Kim daha çok temel atıyor? Demirel mi? Erbakan mı? Bu yarıştan en çok MHP tedirgin oldu. Devlet Bakanı Mustafa Kemal Erkovan, bir bildiri yayımladı; Demirel

ve Erbakan arasındaki yarışmayı "manasız rekabet" olarak niteledi.

Hani ne oldu "müşterek liste"? Hani hep birlikte seçime girilecek, tek liste yapılacaktı? Ne oldu o sözler, o çalımlar, o protokoller, imzalar?..

- "Komünistleri temizleme" ve "hayali temel" yarışına bir de "fetih" yarışı eklendi. Demirel ne yapsın!.. Ecevit'in Kıbrıs çıkartmasına karşı, kendisi de bir zafer yaratmak zorundadır. 1967 yılında Türk donanmasını Kıbrıs'tan geri döndüren Demirel, bugün

aslan kesilmektedir. Ulusal çıkarları böyle korusa iyi. Buna da söyleyecek sözümüz olmaz...

Ama nerdeee?

Oniki Ada geçen ay mı silahlandı? Yıllarca bu adalar silah deposu yapıldı. Devrimci yazarlar bunları yıllarca yazıp çizdiler. O zamanlar kulaklarının üzerine yatanlar, şimdi bu konuyu a-ğızlarına doladılar. Ege hava sahası, Demokrat Parti devrinde Yunanlılara armağan edilmiştir. Bu da ilerici basında çok yazıldı, çok çizildi. O zamanlar nerelerdeydiler?..

Kahramanlık türküleri kulağa hoş gelmektedir. Oniki A-da'ya çıkartma yapalım, Kıbrıs'ın tamamını alalım, Trakya'yı işgal edelim... Bütün bunlar, belki iç politikada birer seçim yatırımı olabilir amma, Türkiye'nin Ege ve Kıbrıs'taki haklı davasını saptırır, dünya kamuoyu önünde Türkiye'yi çok güç koşullara sürükler.

Yunanlıların istediği de bu değil midir? Karamanlis'in beklediği bu değil midir? iç politikada, seçim yatırımı yapacağız derken, haklarımızı savunamaz duruma düşmek milliyetçilik mi o-luyor?.. Seçime böyle girilecek: Komünizmle mücadele... Yarım bırakılan temeller ve fetih politikası...

Bu oyunlara karşı CHP ve CHP dışı sola büyük bir görev düşüyor Bu oyunları kitlelere açıklamak; bu kaba oyunları sergilerken, sağcı partiler arasındaki çelişki ve çatışmaları yakından izlemek...

Bütün bunlardan sonra, isterseniz hep beraber soralım yine de: Hani bütün iktidar partileri "müşterek liste" ile seçimlere katılacaktı? Ne oldu o liste?..

Şeytan aldı götürdü, satamadan getirdi...

(Cumhuriyet, 22 Ağustos 1976)

DEVLET, SİLAH, ADALET 63

NEDEN SUSULUYOR?

Japonya'da, Lockheed yolsuzluğuna, eski Başbakan Tanaka'dan sonra, ulaştırma eski bakanının da adı karıştı. Önceki gün, ajanslar ulaştırma eski bakanının tutuklandığını bildirdiler. Japonya, Lockheed yolsuzluğu ile sarsılırken, bizimkilerden hiç ses yok. Hani, basın da ipin ucunu bıraksa, bu iş unutulup gidecek.

Türkiye bir garip ülke oldu. Yolsuzluklar, cinayetler, son zamanlarda çok partili hayatımızın vazgeçilmez unsurları yapıldı, kimsenin bu işlere aldırdığı yok. Toplum olarak cinayetlere de yolsuzluklara da alıştırıldık. Bunun için, kimse Lockheed yolsuzluğuna aldırmıyor bile.

İşın iç yüzünü araştırırsanız, çokuluslu şirketlerin dünya e-konomisini yönettiği bir dünyada, bu gibi işlerde, rüşvet vermek değil, vermemek biraz şaşırtıcı olur. Milyonların, milyarların döndüğü uçak alım satımlarında bu işe karar verecek siyasal çevrelere kesenin ağzını açtınız mı, tamam... Öyleyse, neden rüşvet vermesinler? işin mantığına da uygun rüşvet vermek üstelik. Bu doğal. Lockheed uçak şirketi, dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi, Türkiye'de de rüşvet dağıtmıştır. Bu da doğal. Bu noktadan sonra garip olan, bizim yetkili ve etkililerimizin takındıkları tavırdır. Lockheed işi öylesine ağırdan alındı ki, gören de bir veznedarın, zimmetine bin lira geçirdiğini sanır.

Mobilya yolsuzluğu, Türkiye'de ticari ve siyasal çerçevelerin nasıl iç içe olduklarını, düzenin bunlar için nasıl çalıştığını ve bu düzenin girdisini çıktısını anlatmaya yetti. Lockheed yolsuzluğu da ortaya çıkarsa, kapitalizmin bir başka yönü, kökü dışarda ticari ve siyasal ilişkiler, bu ilişkileri sürdürenlerin adlarıyla sanlarıyla ortaya çıkacaktır.

Acaba kimler var? Acaba rüşvet nasıl verilmiş? Kim vermiş? Kime vermiş, ne kadar vermiş? ilk bakışta bu konular ilgi çekecektir. Bu, işin "polisiye" yanıdır. Bununla birlikte, düzenin dayandığı temeller iyi belirecektir. Yıllarca, işçi sınıfına, köylülere, sosyalistlere, devrimci öğrencilere ve ilerici aydınlara kan kusturan düzen, bütün kirli çamaşırlarıyla ortaya serilecektir.

Bunun için mi susuluyor acaba?

Türkiye'de uçak alım satımı ile kimler ilgilidir? Kimler, bazı uçak şirketlerinin temsilcisidir? Kimler, yabancı şirketlerden u-çak alımıyla görevlidir? Uçak alım satımı ile ilgilenenlerin yakın çevreleri kimlerden oluşmaktadır? Uçak şirketinin temsilcisi sağcı gazete patronları bu işle ilgili mi? Uçak şirketlerinin temsilcileri peşinde koşan McCartist albaylar bu işe karışmış mı? Bazı büyükelçilerin adları söz konusu mu? Bazı emekli generallerin adı geçiyor mu? Politikacılar" ve bazı devlet adamları rüşvet almış mı?

Rüşvetçiler kimler? Kim bunlar?!.. Rüşvet alanların listesi kimde? Neden şimdiye kadar yasal kovuşturma açılmadı? Eğer, herhangi bir kovuşturma açılmışsa, bu neden açıklanmıyor? Kovuşturma açılamıyor ya da açılmıyorsa gerekçe nedir? Kamuoyu bunları öğrenmek, anlamak ve bilmek ister... 1965 yılında Tabii Senatör Haydar Tunçkanat, Türkiye'de bir CIA ajanının yazmış olduğu

raporu, Senato kürsüsünden a-çıklamıştı. Raporda imzası bulunan Amerika Birleşik Devletleri Ankara Elçiliğinde görevli Albay Dickson yurtdışına kaçırıldıktan sonra, bu rapor da unutturuldu. Neden devlet, bütün yasal ve siyasal organlarıyla bu konunun üzerine gidememişti?

Tunçkanat raporunu da hatırlatarak, Lockheed uçak şirketinden rüşvet alanların listesini elinde tutan yetkiliye ya da yetkililere sesleniyoruz:

- Bu listenin açıklanması, yoksa, "milli birlik ve beraberlik ruhunu" mu zedeler, "devlet ve millet bütünlüğünü" mü yıkar?..

(Cumhuriyet, 24 Ağustos 1976)

İŞLER KARIŞIYOR...

Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanlığı, acaba Lockheed uçak şirketinden rüşvet alanların adlarını yolladı mı, yollamadı mı? Başbakan Demirel, böyle bir listenin yollanmadığını söylemiştir. Demırel'in bu açıklaması, yeni kuşkular doğurmuştur.

Lockheed uçak şirketinin, içinde Türkiye'nin de bulunduğu bazı ülkelere rüşvet dağıttığı, Amerikan Kongresinde açıklandı.

Bu tarihten sonra, Hollanda, italya ve Japonya'da, rüşvet alanların adları belirlendi. Fakat nedense, Türkiye'de rüşvet alanlar bir türlü açıklanmadı, bu gidişle, pek açıklanacağa da benzememektedir.

Manevi şahsiyetler rüşvet almaz. Bu rüşvet, Türkiye'de, yaşayan bazı kişilerce alınmıştır. Öyleyse, bu rüşvetçilerin adları neden açıklanmıyor? Japonya'da, Hollanda'da, italya'da, Lockheed şirketinden rüşvet alanlar belirleniyor da Türkiye'de aynı şirketten rüşvet alanlar neden açıklanmıyor?..

Uçak alım satımı, dünyanın en kârlı işlerinden biridir. Büyük şirketler, uçak satmak istedikleri ülkelerde amansız savaşlara girmektedirler. Türkiye, bu savaşın alanlarından biridir. "Lockheed", "Boeing", "Douglas" ve "Mirage" uçak şirketleri, Türkiye'ye uçak satmak için, birbirleriyle ses hızını aşarak savaşmışlardır. Bu şirketlerin politikacıları vardır, bakanları, milletvekilleri vardır, emekli albayları ve generalleri vardır, gazete sahiplerinden temsilcileri vardır. Kolay değil, milyonlar dönüyor bu

işte...

Lockheed uçak şirketi, geçen yıl, Douglas şirketince yapılan "Tristar" adlı uçak satımı için Türk Hava Yolları yönetim kuruluna

başvurdu. Fakat bu başvurma yöntemi, biraz şaşırtıcıydı. Şirket, bütün yönetim kurulu üyelerine, "kişiye özel" mektuplarla başvurarak "Tristar" uçağının satın alınmasını istiyordu.

THY yönetim kurulu, iktidar partilerinin "güçleri oranında" temsil edildikleri bir "milli" kuruluştur. Yönetim Kurulu Başkanı Kemal Zeren'dir. Zeren AP'lidir. Nihat Kürşat, Kurulun öteki AP'lİ üyesidir. Mithat Perin üçüncü AP'lİ üyedir. Yönetim kurulunda Milli Selamet Partisini Recai Kutan, Cumhuriyetçi Güven Partisini de Fehmi Alpaslan temsil etmektedir.

Bu "muhterem zevaf'ın, Lockheed rüşveti ile ilgilen mi var? Hayır. Hiçbir ilgileri yok. Başka bir konu anlatacağım:

THY yönetim kurulunda bir gün kavga çıkar. Yönetim kurulunun iki üyesi Mithat Perin ile Fehmi Alpaslan birbirlerine girerler. Alpaslan, Mithat Perin'e, "Sizin için Boeing temsilcisi diyorlar" der, Perin bu söze çok sinirlenir. Kavga, basına da yansır. Perin de Alpaslan'ı, "Douglas" firmasını savunmakla suçlar. Perin, kendi imzasını taşıyan açıklamasında, özel olarak A-merika'da Boeing ve Douglas kuruluşlarını gezdiğini açıklar. Bu sırada DC-10 uçaklarının yaz programı gecikir. Uçakların "mo-

difikasyon" denilen bakımı yapılacaktır. Bir türlü karar verilemez. Yönetim kurulu üyeleri arasında bu yüzden sert tartışmalar çıkar.

işte bugünlerde hemen hemen aynı aylarda, Lockheed ıı-çak şirketini "kişiye özel" yollar ve yöntemlerle yaptığı başvuru, yönetim kuruluna gelir. O günlerde THY denetçisi, Recep Balabaner'dir. Balabaner, Başbakan Demirel'e kişiye özel Dır mektup yazarak "Yakında Lockheed skandali ile karşılaşacaksınız" der. Der amma, hiçbir olumlu cevap alamaz.

Balabaner, yazdığı bu mektubu Lockheed rüşvet olayım a-raştıran Millet Meclisi komisyonuna açıklar.

Olan Balabaner'e olur. THY denetçisi Balabaner'in görev süresi bitince yeni bir iş verilmez. Fincancı katırları ürkmüştür bir kez.

THY Yönetim Kurulu Üyesi Fehmi Alpaslar, basına yapağı açıklamada, Perin'in, 1966 yılından bu yana uçak alımlarıyla ilgili belgelerin fotokopisini çektiğini belirtmektedir. Acaba ne yapacaktır Perin bunları?

Şimdi buraya bir nokta koyup temel soruna gelelim. Türkiye'de bütün uçak şirketlerinin alım satımları, Parlamentoca ele alınmalıdır.

Basında, bazı uçak şirketlerini öven yazılar neden yazılmıştır? Kim yazmış, kimler yazdırmıştır bu yazıları? 3u şirketler neden, evet neden bazı politikacıları, emekli generalleri, albayları ve gazete sahiplerini temsilci seçmektedir?

Lockheed ile birlikte, bütün bu konuların araştırılması gerekir. Gerekir ama, korkarız, bunları araştırırken şu "son bağımsız Müslüman Türk devleti" yıkılıverir...

(Cumhuriyet, 27 Ağustos i 976}

DEVLET ADAMINA BAKIN!

18 Temmuz 1974 tarihli "Resmi Gazete".masamın üzerinde duruyor. Resmi Gazetede bir hükümet kararnamesi var. Kararname, Ege Denizi iie Akdeniz'de yapılacak petrol arama ruhsatlan ile ilgili. Adı üstünde; gazete "Resmi Gazete." Resmi Gazete, Başbakanlık Neşriyat ve Müdevvenat Müdürlüğü ta-

rafından çıkarılıyor. "Resmilik" gazetenin hem adında, hem de niteliğinde...

18 Temmuz 1974 tarihli Resmi Gazetede, Ecevit hükümetinin, Ege ve Akdeniz'deki "kıta sahanlığı içinde" petrol a-rama ruhsatları ile ilgili kararını açıklıyor. Kararnamenin altında Sayın Cumhurbaşkanının, Ecevit'in, Erbakan'ın ve bütün Bakanlar Kurulu üyelerinin imzaları var. Kararname şu sözlerle başlıyor.

- Ege Denizi'nde ve Akdeniz'de I ve IX numaralı petrol bölgelerinin karasularımızın dışında Türk kıta sahanlığında bulunan ve ekli haritalarda hudutları tespit olunan sahada açık deniz suları ve bu suların üstündeki hava sahası ile balıkçılık ve ilmi araştırmalar hususundaki devletlerarası hukuk kurallarına riayet etmek şartıyla...

Karasularımızın dışında ve Türk kıta sahanlığında bulunan... "Ekli haritalarda hudutları tespit olunan sahalarda..." Nedir bunların anlamı? Bunun anlamı, "Biz sınırları belirlenen kıta sahanlığı içinde, petrol arama ruhsatı veriyoruz" demektir

Ecevit hükümeti, Türk kıta sahanlığı sınırlarını çizmiştir. Bunu da kararnamesi ile saptamış ve Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Resmi Gazete de ortadadır.

Bütün bunlara rağmen Demirel, hem Ecevit hükümetinin Türk kıta sahanlığı sınırını çizmediğini söylemekte, hem de Çandarlı gemisinin Ege'de araştırma yapmadığını ileri sürmektedir. Arkasından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Selahattin Kılıç, birkaç

kelime oyunu ile, Ecevit'in çizdiği kıta sahanlığı haritasını yok saymaktadır.

Kılıç basın toplantısında kendisine, "Neden siz böyle bir harita hazırlamadınız" yolundaki bir soruyu, Demirel'in Türkçesini kıskandıracak incelikte şöyle yanıtlamıştır:

- O gereği ifade edip o gereğin gereklerini de yerine getireceğimiz gün gelecektir...

Milletvekili Ata Bodurun oğluna, Kızılay'ın en işlek yerinde benzin bayii vermek gibi "milli konular" Kılıç'ı yeterince meşgul etmiştir. Ayrıca "O gereği ifade edip o gereğin gereklerini de yerine getireceği" günleri de beklemeye hiç gerek yoktur. Çünkü Türk kıta sahanlığı haritası, Ecevit tarafından çizilmiştir. Demirel hükümetine düşen görev, bu sınırları titizlikle koru-

maktır, işte "O gereği ifade etmek", ulusal haklan korumak demektir. Bunca gürültüye rağmen Demirel henüz bu gereği yerine getirmemiştir. Demirel önce ne diyordu: - Çandarlı hiçbir araştırma yapmamıştır. Bunu söylemek için sadece Demirel olmak yeterlidir. Deniz Kuvvetleri Komutanlığındaki "resmi" belgeler ortadadır. Çandarlı gemisinin yaptığı araştırmaların bulguları da bellidir. Başbakan bilir ki, denizlerde üç türlü "jeofizik araştırma" yapılır. Bunlar "geometrik", "manyetometrik" ve "sismik" araştırmalardır. Bunlar birbirinin tamamlayıcısıdır. Çandarlı "manyetometrik" araştırmalar yapmıştır. Hora'nın araştırma yaptığı noktaların da ötesine geçerek, araştırmalar yapmıştır. Bunu Başbakan da bilir, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı da bilir. Deniz Kuvvetleri kayıtları da bunu belgeler. Oramiral Kayacan, Çandarlı gemisinin yaptığı araştırmaları Enerji Bakanlığına, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığına ve Genelkurmay Başkanlığına kendi imzası ile bildirmiştir. Nasıl inkâr edilir bunlar?!..

Dilin kemiği yok işte, Aklına geleni söylüyor. Söylüyor ama, sözlerini önce Resmi Gazete yalanlıyor, sonra resmi kayıtlar, ondan sonra "resmi" yardımcısı Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Erbakan, sonra da bizzat kendisi...

Bir söz yanlış yorumlanır, bir söz çarpıtılarak kullanılabilir. Fakat belgeler bu denli ortadayken nasıl böyle konuşulabilir?.. Nasıl devlet adamlığı, nasıl bir ciddiyettir bu?!.. Demirel Çankaya Köşkünden

çıkarken gazetecilere dün şunları söylüyor: - Çandarlı görev yapmıştır, ama görevi tamamlamamıştır... Hani Çandarlı hiç görev yapmamıştı!?.. Ne olacak!.. Demirel mantığı bu: Dün böyle söyler, başka gün başka türlü konuşur. "Dün dündür; bugün, bugün..." nasıl olsa!

işte bütün dünyaya karşı Türkiye Çumhuriyeti'nin haklarını koruyacak politikacı budur. Şimdiye kadar tanımadıysanız tanıyın artık, ey devletin etkili ve yetkilileri!..

(Cumhuriyet, 28 Ağustos 1976)

TESPİH VE TETİK...

Başbakan Demirel, Anayasa Mahkemesince biçim yönünden iptal edilen Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kuruluş Yasasının yeniden çıkarılacağını söylerken, bazı "hukuksal inciler" dizmekten de geri kalmamaktadır.

- Silah çekenle tespih çeken bir olur mu?.

Bu cümle, son günlerde çok kullanılıyor. Bunun Türkçesi şu: Sağcı ile solcu bir tutulur mu? Öyleyse ne yapalım? Devlet Güvenlik Mahkemesi Kuruluş Yasasını yeniden çıkaralım; sağcı düşünce ve örgütlenmeyi yasaklayan ceza yasasının 163. maddesini, bu mahkemelerin görev alanı dışında tutalım. Cümle ne kadar da güzel, tıpkı Yahya Kemal'in şiirleri gibi:

- Silah çekenle tespih çeken bir olur mu?. Olmaz, olmaz, hiç şüphesiz olmaz...

Neden olmaz? Sunun için olmaz: Silah çekmek, Türk Ceza Yasasının çeşitli maddeleri ile yasaklanmıştır. Yasa bu açıdan, silah çeken sağcı ile silah çeken solcuyu ayırt etmeçniştir. Devrimci genç silah çektiği zaman hangi maddeden yargılanırsa, sağcı eylemci de aynı maddeden yargılanır. Bu açıdan "tespih" ile "silah" arasında, hukukça bir ilişki kurmanın olanağı yoktur.

Amaçları şu: "Laiklik ilkesine aykırı düşünce ve eylemleri yasaklayan Türk Ceza Yasasının 163. maddesiyle, solcu düşünce ve örgütlenmeyi yasaklayan aynı yasanın 141 ve 142. maddeleri bir tutulamaz. Çünkü solcu, rejim düşmanıdır. Devletin temeline dinamit koymaktadır. Sağcı ise, rejimi koruyordun Allanma bağlıdır. Öyleyse, 163. madde değiştirilmeli bu arada Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görev alanı dışına çıkarılmalıdır". Düşüncelerinin kısa özeti bu...

Türk Ceza Yasasının 142. maddesi, solcu düşüncelerin "sınıf tahakkümü" kurma amacıyla açıklanmasını suç saymakta ve beş yıldan on yıla kadar uzanan hapis cezası öngörmektedir. 163. maddesi ise, devletin hukuksal ve siyasal temel düzenini, dinsel kurallara göre değiştirmek için propaganda yapanı, bir yıldan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırmaktadır. Yani düzenini değiştirmek isteyen solcu ise, cezası beş yıldan başlamaktadır, sağcı ise verilebilecek en ağır ceza beş yıldır. Açıkçası solcu düşünce için öngörülen cezanın "tavanına" eşittir.

- Silah çekenle tespih çeken bir olur mu?

70

Bırakınız, tespih çeken, silah çekeni, yasa apaçık ortada duruyor: Sağcı sanık korunuyor, solcu sanıklara ise en ağır cezalar veriliyor. Eşitsizlik sadece uygulamada değil, yasanın kökeninde yer almış...

- DGM kanunu yeniden çıkarılacak, komünizmin karşısında bütün Türk milliyetçilerinin yer aldığı bir daha görülecektir...

Demirel böyle konuşuyor...

Komünizmi, mahkemelerin kuruluş yasaları değil, ceza yasaları yasaklar. Devlet Güvenlik Mahkemeleri olmadan da, komünizmin propagandası yasaktı. Ceza Yasasının 141 ve 142'nci maddeleri, komünizmi yasaklamaktadır. Yasa bölücülükle ilgili ağır yaptırımlar da öngörmektedir. Bu maddelerin, çağdaş hukuk anlayışına, demokratik hukuk devleti ve Anayasa aykırılıkları bir başka tartışma konusudur. Şimdilik önemli olan, Devlet Güvenlik Mahkemesi olmadan da, bu gibi suçların kovuşturulacağım anlamaktır.

Konuya bu yaklaşımla bakarsak, bu mahkemelerin kuruluşu ile komünizmin yasaklanması arasında bir ilgi olmadığı anlaşılır. Demirel neden, devletin ağır ceza mahkemelerine güvenmiyor? Komünizmi yasaklayan ceza maddeleri ortadayken, niçin olağan mahkemeleri bir yana itip olağanüstü mahkemeler kurmaya çalışıyor?

Şimdilik iki amacı var. Bu amaçlardan biri seçim propagandasına dönük... DGM yasası üzerine çıkan tartışmalarda, kendisinin komünizme ne kadar karşı olduğunu, muhalefetin de, komünizmi koruduğunu kanıtlama olanağı bulacak, ikinci amaç da şu: Siyasal suçları, olağanüstü mahkemelerde yargılatmak... Sağcı düşünce ve

örgütlenme suçlarını da, bu mahkemelerin görevi dışında tutarsa, hem dinsel sağın oylarını toplayacak, hem de devleti solcu düşünceye karşı örgütlendirmiş ve antidemokratik silahlarla donatmış olacak. Şimdilik olağan mahkemelerden kaçıp olağanüstü mahkemelere sığınarak bu amacın gerçekleşeceğini sanmaktadır.

Demirel yeniden iktidara gelirse ne olacak? Kendisine sorarsanız komünizmi önleyecek... Bize sorarsanız, ailesi biraz daha zenginleşecek, teşvik tedbiri, vergi iadesi yoluyla, milyonlarına milyonlar katacak.

Demirel, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin neden çıkarılması gerektiğini anlatırken bakın ne diyor:

- Biz koltuk sandalye peşinde değiliz...

Doğrudur... Ailecek koltuk sandalye peşinde değil, sunta mobilya peşindedirler. Bu mahkemelerin kürsülerini de, yeğen beyin fabrikalarına ısmarlasak iyi olmaz mı?...

(Cumhuriyet, 30 Ağustos 1976)

ATATÜRKÇÜLÜK ADINA..

Önceki gün Cumhuriyet'te okumuşsunuzdur: Atatürk'ün emperyalizm ve kapitalizm konularındaki düşüncelerini Atatürk büstüne yazdıran kaymakam ve belediye başkanı haklarında kovuşturma açılmış... içişleri Bakanı emir vermiş, Balıkesir valisi de kovuşturma açmıştır.

Kovuşturma konusu sözler, Atatürk'ün, emperyalizm ve kapitalizme karşı çıkan düşünceleridir. Yani şu sözler:

- istiklalimizi emin bulundurabilmek için, heyet-i umumiye-mizce heyet-i milliyemizce bizi mahvetmek isteyen emperyalizme karşı ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı heyet-i milliyece mücadeleyi caiz gören bir mesleği takip eden insanlarız...

Balıkesir ilinin Balya ilçesi Kaymakamı Kemal Baykal ve Belediye Başkanı Ali Şuuri inal, Atatürk'ün bu sözleri dolayısıyla sorguya çekilmiştir. Evet Damat Ferit örfi idaresinde değil, Türkiye Cumhuriyeti'nde, Kurtuluş Savaşımızın amaçlan suç sayılmaktadır. Hem de bu savaştan yarım yüzyıl sonra.

Kurtuluş Savaşımızın "antiemperyalist" niteliği çok partili düzenimizde suç konusu olmuştur artık. Atatürk'ün Bursa nutku

yargılandı, yetmedi. Sahte el yazılarla Atatürk'ün adına demeçler düzenlendi, bu da yetmedi... Şimdi de, Kurtuluş Savaşının amacı suç sayılacaktır...

Son yıllarda, Atatürk adı, Atatürk düşmanlarının ellerine geçti. Uluslararası kapitalizmin sürüngenleri, tespihli takunyalı gericiler, tabancalı bıçaklı saldırganlar, hep Atatürk'ün adını kullana kullana devleti işgal ettiler.

- Atatürkçü görüşle...

72

Bir zamanlar bu sözle başlamayan demeç ve konuşma duyamaz olmuştuk, ne yapılırsa, Atatürk ve Atatürkçülük adınay-dı. Muhtıra ile hükümet devirirler, Atatürkçülük adına; hazır ol emri ile hükümet kurarlar, Atatürkçülük adına; reform isterler, Atatürkçülük adına; cumhurbaşkanlığına aday olurlar, Atatürkçülük adına; cunta kurarlar, Atatürkçülük adına...

işte geldikleri nokta budur Cumhuriyetimizin genç bir kaymakamı ve bir belediye başkanı Atatürk'ün sözlerini, Cumhuriyet Alanındaki büste yazdırdıkları için suçlanıyorlar; dosyalar düzenleniyor, emirler veriliyor, kovuşturmalar açılıyor.

Bu da mı Atatürkçülük adına?...

Türkiye Cumhuriyeti'nin temelinde "tam bağımsızlık" bilinci yatar. Kurtuluş Savaşı, tam bağımsız Türkiye'yi kurmayı a-maçlamıştır. Onun içindir ki, Mustafa Kemal,

- Bizi mahvetmek isteyen emperyalizme karşı ve bizi yutmak isteyen kapitalizme karşı savaşıyoruz... demiştir. Bu suçsa, suç olmayan nedir acaba?

işkence yapmak mı? Gencecik çocukları birbirleri ardından vurup öldürmek mi? Devlet kasasını soymak mı? Nedir suç olmayan?..

Kaymakam ve belediye başkanı, bu sözler yerine, "Komünizm her görüldüğü yerde ezilmeli" diye, uydurma sözleri büste kazısalardı, biri hemen vali yardımcısı, öteki de milletvekili adayı olmazlar mıydı?..

Atatürk'ün, antiemperyalist ve devrimci yanı, egemen sınıfların bilinçli politikalarıyla, gizlenmek ve örtülmek isteniyor. Atatürkçülüğü, gericiliğin ve tutuculuğun bayrağı yapmak isteyenler, acıyla ifade edelim ki, bu amaçlarında adım adım başarı da sağlıyorlar.

Çağımız kurtuluş savaşları çağıdır. Türk Kurtuluş Savaşı, bütün "mazlum milletler" için örnek olmuştur. Bu savaşım, antiemperyalist niteliği ile Kurtuluş Savaşımızın, devrimci ve i-lerici özü, uluslararası kapitalizmin ve çağdışı gericiliğin elinde bozuk para gibi harcanıyor.

Kurtuluş Savaşından yarım yüzyıl sonra, bu savaşın kutsal amacı suç sayılırsa, söyleyin, 23 Nisanları, 30 Ağustosları, 29 Ekimleri, ne adına ve kim için kutluyoruz?

Hortlayan Damat Ferit midir, Vahdettin midir? Anzavur mudur? Kimdir acaba?..

(Cumhuriyet, i Eylül 1976)

KİM İNANIR?..

Önceki gün, Adalet Bakanı ismail Müftüoğlu'nun basın toplantısına gittim. Dün gazetelerde okudunuz: Müftüoğlu konuya hiçbir açıklık getirmedi. Sadece, bakanlığının bu konuya "hassasiyet" ile eğildiğini, Lockheed olayıyla ilgili herhangi bir "liste" gelmediğini, liste gelmiş olsa bunu açıklayacağını bildirdi. Ancak sadece bir soru üzerine ilginç bir açıklama yaptı: Eğer Dışişleri Bakanlığına bir liste gelmişse, bunu Dışişleri Bakanından sormak gerekirdi.

Adalet Bakanının açıklamasından şu sonuçlar çıkmaktadır: Hazırlık soruşturması gizlidir... Bu nedenle açıklama yapılamaz... Amerika Birleşik Devletleri ile yaptığımız anlaşmaya göre, liste gelmiş olsa bile, bu belgeler gizlidir... Bu nedenle de açıklama yapılamaz. Özet olarak, iki gizlilik koşulu üst üste gelmiştir, işte bu nedenlerle açıklama yapma olanağı yoktur. Müftüoğlu sonra bir başka beyanda bulunuyor:

- Babam olsa açıklarım...

Anlaşılan Adalet Bakanlığına bir isim listesi gelmemiştir. Böyleyse ortaya bir sorun çıkıyor: Ya Amerika'dan liste gönderilmiştir, ya da böyle bir liste gönderilmemiştir. Gönderil-mişse ve bu isim listesi Adalet Bakanlığına yollanmamışsa, liste Dışişleri Bakanlığında saklanıyor demektir. Adalet Bakanı, bu konudaki soruyu şöyle yanıtlamıştır:

- Onu, gidin Dışişleri Bakanına sorun...

Bir başka olasılık da şu: Gerçekten, Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanlığı tarafından bir isim listesi gönderilmemiştir. Böyleyse yine bazı sorunlar çıkmaktadır. Neden italya'ya, Hollanda'ya,

Japonya'ya isim listeleri gönderiliyor da Türkiye'ye gönderilmiyor? Adalet Bakanı, bu konudaki soruya şöyle karşılık veriyor.

- Belki o ülkelerde, tahkikat o safhaya kadar gelmiştir...

Buradan da şu sonuç çıkmaktadır: italya, Hollanda ve Japonya, Lockheed rüşvet olayı ile ilgili soruşturmaları, ivedilikle sonuçlandırmışlar, Türkiye bu ivediliği göstermediği için henüz isim listesi elimize geçmemiştir. Bu noktada Müftüoğlu'nu sıkıştırıyoruz:

- Yani isim listesi bu safhada gelmedi diyorsunuz...

- Bize gelen evrak bundan ibarettir diyoruz.

- Amerikan Adalet Bakanlığına başvurup isim listesi istediniz mi?

- Bütün taleplerde bulunduk.

Benim bu konuşmadan edindiğim izlenim şu: Gerçekten, Adalet Bakanlığının ve Ankara Savcılığının elinde bir isim listesi yoktur. Liste gelmediği içindir ki, Ankara Savcılığı belirli kişiler hakkında kovuşturmaya geçememiştir. Adalet Bakanı demek istiyor ki:

- Elimdeki belgelere göre, bir isim listesi yok. Ben elimdeki belgelere göre açıklama yapıyorum... Bundan sonra isim listesi gelirse açıklarım...

Bu açıklama konuya hiçbir açıklık, hiçbir aydınlık getirmemiştir. Ortada, boşlukta sallanan bir sürü soru vardır. Neden italya'ya, Hollanda'ya, Japonya'ya Amerika Birleşik Devletleri Adalet Bakanlığı isim listesi yollar da, Türkiye'ye yollamaz? Bunun nedenini, niçinini açıklayacak bir babayiğit varsa, çıksın ortaya...

Bir de şu konu var: Lockheed uçak şirketinin, Nezih Du-ral'ın sahibi bulunduğu "Altay" Şirketi aracılığı ile rüşvet dağıttığı ileri sürülmektedir. Acaba, Altay Şirketinin bütün dosyaları Ankara Savcılığında incelenmiş midir? Acaba, bu şirketin bütün yazışmalarına el konulmuş mudur? Acaba uçak alıp satımıyla ilgili devlet görevlilerinin ifadelerine başvurulmuş mudur?

Bunlar aydınlığa çıkmazsa, bu işin ciddiye alındığına kim i-nanır, kim?!! Rüşvet verildiği belli, ama alan belli değil. Kim inanır buna? Kim?..

(Cumhuriyet, 2 Eylül 1976)

İŞİN ÖZÜ UNUTULDU...

Ferit Melen, hepinizin bildiği gibi, Demirel hükümetinin anlı şanlı Milli Savunma Bakanıdır. Melen oturuşu, kalkışı, kelimelerin üstüne basa basa konuşuşu, takım elbisesi ve çatık kaslarıyla tam bir "devlet adamfdır. Devlet adamı olduğu içindir ki, çeyrek yüzyıldır, milletvekili, bakan ve başbakan olarak siyaset sahnelerinde dolaşıp durmaktadır.

Ferit Melen, 12 Mart muhtırasının üstüne binip Başbakanlık koltuğuna sıçradıktan sonra, 12 Mart muhtırasının devirdiği Başbakan Demirel'in emrinde bakan olmayı içine sindirebilmiş sayılı devlet adamlarından biridir. Melen Türkiye'de "demirbaş devlet adamlığı" ününü kullana kullana, kırmızı plakalı arabalarda dolaşmaktadır.

"Bayram değil, seyran değil", neden durup dururken Me-len'den söz ediyoruz?

Bir nedeni var elbette. Nedeni de şu: Lockheed rüşvet o-layı... Lockheed rüşvet olayı patlak verdiği günden bu yana, Bay Melen, Milli Savunma Bakanı olarak ne yaptı, ne yapmadı? Bu konunun üzerine gitmek gerekiyor.

Lockheed rüşvet olayı, ülkemizde, Alpkaya olayı ile özdeş tutuldu. Alpkaya önce istifa etti. Sonra yargılandı. Yargılanmasında bazı gariplikler oldu: Askeri savcı, iddianamesinde, Hava Kuvvetleri eski Komutanı Alpkaya ile eski Kurmay Başkanı Korgeneral ihsan Göksaran haklarında mahkûmiyet isteğinde bulundu, sonra suç kanıtlarında, suçun maddi ve manevi unsurlarında en küçük bir değişiklik olmamasına rağmen, yargılama sonunda "esas hakkındaki mütalaasını" verirken, sanıkların beraatını istedi.

Lockheed uçak şirketinin Türkiye'ye nasıl uçak sattığı, bu alım satım işleriyle kimlerin ilgilendiği bu arada unutulup gitti. Özetlersek, Lockheed rüşvet olayının özü unutuldu, bütün dikkatler, Lice depremi için yollanan barış çekinde yoğunlaştı.

O günlerde Ferit Melen, Milli Savunma Bakanı olarak bazı açıklamalarda bulundu. Bu açıklamalar, Lockheed olayı üzerine, tam anlamıyla bir suskunluk perdesi çekti. Melen'e göre, Lockheed olayının "ciddi dayanağı yoktu", "ortaya atılan iddia iğrençti", "memleketin itibarını kırıcıydı"... Melen, devlet adamlığının gerektirdiği ciddi açıklamadan sonra şunları söylemişti:

- Yapılan incelemeye göre Lockheed firmasından Silahlı Kuvvetler için herhangi bir silah alınmamıştır...

Açıklamanın tarihini verelim. 10 Şubat 1976...

Türk Silahlı Kuvvetleri, "F-I04-S" savaş uçağını "Air-italia" firmasından almıştır. Air-italia firması, Lockheed firmasından aldığı "lisans" ile, italya'da savaş uçakları yapmaktadır. Altay Şirketi hem Lockheed, hem de Air-italia Şirketinin Türkiye tem-

76

silcisidir. Melen, bir anda bütün bu ilişkileri yok saymış ve bir kelime oyunu ile olayı kapatmak için, Lockheed uçak şirketinden Silahlı Kuvvetlerin hiç uçak almadığını söylemiştir.

Gelişmeler, Melen'in demecini, çok acı biçimde yalanlamıştır,

Bu uçaklar nasıl alınmıştır? Bu uçakların alınmasına kimler karar vermiştir? Hk anda araştırılması gereken konular bunlardır. Bu sorular, bugüne kadar, araştırılmış mıdır?

F-I04-S uçağının alınması sırasında, Hava Kuvvetleri Komutanı Emin Alpkaya, Kurmay Başkanı Korgeneral ihsan Göksaran ve Lojistik Başkanı da Tümgeneral Ercüment Gök-aydın'dır. Göksaran ve Gökaydın, italya'ya giderek bazı incelemelerde bulunmuşlardır. Bunların raporları şimdi nerededir? Neden açıklanmamaktadır?

Ve asıl önemlisi F-I04-S uçağının bazı parçalarının hurda olduğu doğru mudur? Sanırız üzerinde durulması gereken konulardan biri de budur.

Yeni alınan uçakların bazı parçalarının hurda olması olağan işlerden midir, değil midir? Bu konuda da bazı raporlar vardır. Bunlar incelenmiş midir?

Bay Melen, lütfedip bu konularla hiç ilgilenmiş midir?

Lockheed olayı, gerek Alpkaya'nın yargılanması, gerekse Melen'in açıklamaları ile, özünden saptırılmıştır. Bütün bunlar, bilinçli olarak mı yapılmaktadır? Bunlara şimdilik herhangi bir karşılık vermek olanaksızdır.

Ben, bu köşede, sadece şu sorulan sormak istiyorum: F-104-S alımı ile ilgili herhangi bir kovuşturma açılmış mıdır? A-çılmamışsa neden? Açılmışsa, hurda parçalar sorununda sorumlu olan belirlenmiş midir? Sorular şimdilik bu kadar.

Hava Kuvvetleri Komutanı Ethem Ayan'a saygı ile sunulur...

(Cumhuriyet, 4 Eylül 1976)

FİRAR...

Ortaokul Yurttaşlık Bilgisi kitaplarında, vergi vermenin ve askerlik yapmanın, yurttaşlık görevlerinden olduğu belirtilir. Yahya Demirel, geçen yıl, zarar ettiğini ileri sürerek, vergi ö-

dememiştir. Geçen yıl vergi ödemeyen Yahya Demirel, bu yıl da bağlı bulunduğu birlikten "firar" ederek, yurttaşlık görevlerinden kaçmıştır.

Yahya Demirel, uzun süre askere alınamamış, hayali mobilya ticareti yaparken, Ankara Emniyet örgütünce, bir türlü işyerinde ve evinde bulunamamıştır. Aynı günlerde öğrenilmiştir ki, Gülhane Askeri Tıp Akademisinde, adlarının başında "Prof. Dr. Albay" etiketi bulunanlar tarafından, kalbinin hızlı attığı saptanan Yahya Demirel, "taşikardi" teşhisiyle, askere gidiş tarihini ertelemiştir.

Askeri Ceza Yasasının 63. maddesi, yoklama kaçağı bakaya ve saklı olanlarla, firar suçu işleyenlerle ilgili çeşitli yaptırımlar öngörmektedir. Madde şöyle başlıyor:

- Kabul edilebilecek bir özrü olmadan barışta bakayalarla yoklama kaçağı ve saklılardan yaşıtlarının veya birlikte arkadaşlarının ilk kafilesi yollanmış bulunanlar...

Yasanın bu maddesi, askerlik görevine gelmeden kaçanlarla ilgilidir. Bu nedenle maddenin, Maliye Bakanı Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon, Başbakan Demirel ve de yeğeni ile bir ilişkisi yoktur. Çünkü Başbakan Demirel, yoklama kaçağı olmadan da kırk yaşına kadar askerlik görevini yerine getirmemiş amma, yasaları hiçbir şekilde çiğnememiştir.

Doç. Dr. Yılmaz Ergenekon, 31 yaşının sonunda, askere gitmesi gerekirken, bu değerli devlet adamımız, yine Başbakan Demirel gibi, herhangi bir yasa hükmü çiğnemeden, 45 yaşının baharını da aşmış, sonunda, Hacı Ali Demirel'e, Devlet Planlama Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanıyken usulsüz krediler verdiği günlerde, Kasımpaşa Deniz Hastanesinden aldığı "çürük" raporu ile askerlik görevinden sıyrılmasını bilmiştir.

Maliye Bakanı, tıp bilimi açısından "sağlam " değildir...

Askeri Ceza Yasasının bu maddesi, çok demokratik özellikler taşımaktadır. Ne diyor madde?... "Kabul edilecek bir özrü olmadan"...Yani askerlik görevini yerine getirmeyen bir kimse, örneğin komünizmle kanının son damlasına kadar savaşıyorsa, iş ve

sermaye çevrelerine kredi dağıtıyorsa, yurtdışına mobilya satıp memleketimize döviz getiriyorsa, bu gibi durumlarda, sanıkların "kabul edilebilir özürleri" var demektir.

Yahya Demirel'in durumu, bu maddeyle hiç ilgili değildir...

Aynı yasanın 66. maddesinde, altı günden fazla firar edenlerin hapis cezasına çarptırılacağı belirtilmektedir. Maddeyi o-kuyalım:

- Aşağıda yazılı askeri şahıslar altı aydan üç seneye kadar hapsolunur ve yeniden asker edilir:

a) Kıtasından veya vazifesinin ispatı vücud etmeye mecbur ettiği mahalden izinsiz olarak altı günden fazla uzaklaşanlar,

b) izin müddetini mazeretsiz altı gün geçirenler...

66. maddeye göre, Yahya Demirel, eğer ordu malı bir eşyayı yanında götürmüşse, görev yaparken kaçmışsa, bu suçu, birkaç defa işlemişse ceza bir yıldan az olmayacaktır.

Ceza da oldukça ağır. Altı aydan, üç yıla... Dile kolay, gerçi toplu kaçakçılık suçu kadar ağır değil amma, yine de, insanın ömrünü törpüler... Üstelik bu suçu savunmak, toplu kaçakçılık suçunu savunmak kadar kolay değildir. Daha da acısı, AP'den milletvekili adayı olmuş mühendislerin, bu davada bilirkişi olmaları da mümkün değildir.

Kolay değil, asker kaçakçılığı bu... Lockheed rüşvetine de benzemez, hemen ortaya çıkıverir...

Şimdi Milli Savunma Bakanı Ferit Melen bir basın toplantısı düzenleyerek, Yahya Demirel'in askerlik görevinden asla kaçmadığını açıklamalı ve koalisyonu oluşturan milliyetçi partiler, bu tür haber yayanların Devlet Güvenlik Mahkemelerinde yargılanmaları için ortaya yasa önerisi hazırlamalıdır. Ne de olsa bu bir "milli dava"dır. Milli birlik ve beraberliğe en çok ihtiyaç duyduğumuz şu günlerde, bu konuda da birlik içinde olmalıyız.

Bu arada, Yahya Demirel de kendi birliğinde olmalıdır.

(Cumhuriyet, 5 Eylül 1976)

YERLİ YERSİZ...

CHP il ve ilçe kongreleri bitmek üzere, kongrelerde seçilen il örgütleri, önümüzdeki kurultayda partinin yeni yöneticilerini seçecekler ve hazırlanan bir tüzük taslağını da görüşeceklerdir.

Genel Başkan Ecevit, CHP'ye yeni bir yön verme çabası i-çindedir. Ecevit, Demokratik Sol Forumunda yaptığı konuşmada ülkeyi işçilerle beraber yönetmek istediklerini açıklamış ve başta Devrimci işçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) olmak üzere Türk-iş'teki Sosyal Demokrat Sendikalarla eylem ve düşünce birliğine girmiştir.

Bu, gerek demokrasimiz, gerekse CHP için olumlu bir a-dımdır. Ülkeyi işçilerle beraber yönetmek, parti içinde köklü yapısal değişiklikleri gerektirir. Partinin sınıfsal tabanını, işçi-köylü, küçük üretici ve küçük esnafa dayatmak ve parti içinde örgütlenmiş işçi kesimine ağırlık tanımak, bugünden yarına gerçekleşecek değişikliklerden değildir.

Bu değişiklikler bir süreç içinde oluşacaktır. Şimdilik önemli olan, partinin, bütün karar organları ve örgütleriyle bu amaca yönelik olmasıdır.

CHP Genel Merkezi tarafından hazırlanan tüzük taslağı, henüz ayrıntılarıyla kamuoyuna sunulmamıştır. Şimdilik bilebildiğimiz, yeni tüzükte parti disiplinini sağlayıcı hükümler bulunduğudur. CHP bugünkü işleyişi ile, merkez yönetim kurulu, parti meclisi ve Meclis gruplarıyla, ortak, uyumlu ve tutarlı bir düzen içinde sayılamaz. Öyle olaylar olmuştur ki, bir yasa önerisi Meclis grubunca başka, Senato grubunca başka biçimlerde oylanmıştır. Parti genel merkezi ile Meclis grupları arasında, "koordinasyon" kurulamamıştır.

Yeni tüzük, işte bu sakıncaları önleme amacı taşımaktadır. Parti disiplini, sosyalist ve sosyal demokrat partilerin ortak ö-zelliğidir. Parti disiplini, partinin yapısı içinde tabandan tavana, demokratik seçimlerin işlemesine ve eleştirel özgürlüğün sınırsız biçimde sağlanmasına bağlıdır. Partinin karar organları, demokratik seçim yöntemleriyle belirlenir, Partinin siyasal tutumu, demokratik yollarla seçilen yöneticilerce saptanır. Bu görüşler, sınırsız eleştiri ortamında oluşturulur.

Disiplinin partiye yararlı olması, partinin demokratik yapısına bağlıdır. Kuru kuruya disiplinin bir baskı aracı olabilir. Karar organları demokratik yollarla seçiliyor mu? Partinin siyasal tutumu, Parti örgütünce tam bir özgürlük ortamı içinde belirlenip saptanabiliyor mu?

Bu örgütsel yapıda ve bu özgürlük ortamında, saptanıp belirlenen görüşler, artık parti görüşüdür. Parti görüşü bir kez,

bu yöntemlerle saptandıktan sonra, artık herkes bu karara u-yar. Parti disiplini, etkinliğini bu noktadan sonra gösterir.

Ümit ederiz ki CHP, bu nitelikte bir disiplin sağlamayı a-maçlamaktadır. Bu disiplin sağlanırsa, bugün görüldüğü gibi, parti içindeki dağınıklık, başı bozukluk, büyük ölçüde giderilmiş olacaktır.

Konuya bu açıdan bakarsanız, son günlerde bazı il ve ilçe örgütlerinin gerekli gereksiz feshedilmelerini anlamaya olanak bulunmamaktadır. Acaba bu il ve ilçeler neden feshedilmektedir? Açıklamalara bakarsanız, örneğin Gaziantep örgütünde, bazı üyeler birtakım biçimsel hukuk kurallarına uymadıkları için yapılan seçimler iptal edilmiştir. Seçimleri kazanan partililere sorarsanız, aynı hukuksal sakatlıklar genel merkezin atanmasını uygun gördüğü kişilerde de vardır.

"Fesih" başlıbaşına sevimsiz bir işlemdir. Bir partide "demokratik merkeziyetçilik", yani özgürlük ve eleştiriden kaynaklanan "parti disiplini" gerçekleşmedikçe, bu gibi fesihlerin partinin demokratik sol ideolojisine uygun olup olmadığını kestirmek oldukça güç iştir.

Yerli yersiz fesihler, sadece feshedilen örgüt yöneticilerine değil, bütün partiye de zarar verebilir. 1977 seçimlerinin eşiğinde CHP, parti içi çatışmaları, kırgınlıkları ve küskünlükleri göze alabiliyor mu?..

(Cumhuriyet, 7 Eylül 1976)

DEVLET VE ŞİDDET...

Cephe partileri, bütün kabalıklarıyla gözler önündedir. Kanlı cinayetlerin hüküm sürdüğü günlerde, bir yandan elaltından işçi ücretlerini dondurmak için çalışmalar yapılıyor, bir yandan da, petrol bayilerine devlet kesesinden para dağıtılıyor. Aynı günlerde, Devlet Güvenlik Mahkemeleriyle ilgili yasanın çıkarılması için, Parlamento olağanüstü toplantıya çağırılıyor.

İşte, cephe iktidarının görüntüsü bu...

Türkiye'de şiddet olayları, cephe iktidarının Başbakanlık merdivenlerini tırmandığı günlerde başladı. Şiddet olayları, ik-

tidan ele geçirmiş bir küçücük partinin kolu kanadı altında gelişiyor. Şiddet, devletin bir kesiminden güç alıyor. Nasıl,

ekonomide "devlet girişimi", "özel girişim" ve "karma ekonomi" varsa, Türkiye'de şiddet olayları da, aynı bölümlere ayrılabilir. 12 Mart günlerinde olduğu gibi, devletin şiddet ve terörü tek başına yürüttüğü günler oluyor. Buna "devlet terörü" diyoruz. Bir kısım şiddet olayları, devletten bağımsız kişi ve örgütlerce yapılıyor. Bir kısmı da tam anlamıyla "karma" oluyor. Bazı kamu görevlileri ile sağcı teröristler, aynı örgütte aynı eylemde birleşiyorlar. Örneklerini çok gördük: Devlet, bazı toplum o-laylannı yörüngesinden saptırmak için "kışkırtıcı ajan" kullanıyor. Devlet suç işliyor, suç işletiyor. Bir de bazı kamu görevlileri, sağcı saldırgan örgütlerle açıkça işbirliğine giriyor. Bu saldırganlara silah veriyor, mermi dağıtıyor.

Ülkü Ocakları başkanına silah ve mermi veren iki jandarma subayı, kimlik belgeleri, suç araçları ve silah sicil sayılarıyla yakalanmalarına rağmen, ellerini kollarını sallayarak geziyorlar. Devlet bu tür örgütlenmeyi el altından destekliyor, bu gibi görevlileri koruyor, onları güçlendiriyor.

"Kışkırtıcı ajan" yetiştiren, sağcı saldırganlara, silah dağıtan, bu eylemcileri devlet kuruluşlarında barındıran, yediren, içiren siyasal iktidar, "devletin güvenliği" gerekçesiyle DGM yasasını çıkarmak için, Parlamentoyu olağanüstü toplantıya çağırmaktadır.

"Olağanüstü" nitelikteki mahkemelerin, "olağanüstü" dönemlerde ve "olağanüstü" toplantılar yoluyla kurulması, artık "olağan" işlerden oldu...

DGM Kuruluş Yasası, 12 Mart döneminin "olağanüstü" ortamında çıkarılmıştır. O günlerde bütün ilerici basın susturulmuş, sadece cuntaların çizme yalayıcıları, birer "saray soytarısı" tavrıyla ortalığa salınmışlardı. Ülkenin bütün namuslu hukukçuları, birer ikişer cezaevlerine yollanmış, Anayasadan, özgürlükten söz edebilecek olan bütün kalemlere ve ağızlara, paslı balyozlarla, kilit ve kelepçe vurulmuştu.

DGM bu ortamda kurulmuştur. Anayasa o günlerde silah yoluyla, yani "cebren" değiştirilmiştir. Biçimsel olarak inen kalkan kolların ve verilen oyların önemi yoktur. Hukukta "maddi cebir" kadar, "manevi cebir" de suç konusudur. Bir cunta gelmiş, yukardan buyruklar dağıtmış, bir hukuk profesörü de,

yazmış olduğu hukuk kitaplarını kendi vicdanında yaktıktan sonra, bu buyrukları bir "emireri" bağlılığı içinde uygulamaya sokmuştur. Anayasa böylece, herkesin gözü önünde "tağyir, tebdil ve ilga" edilmiştir.

DGM, "devlet terörü"nün hem amacı, hem de aracı olmuştur...

CHP'nin bir kısım üyeleri, o günlerde cuntanın Parlamentoyu da ortadan kaldıracağı korkusuyla. DGM kuruluşuna o-lumlu oy vermişlerdir. CHP'de bugün DGM konusunda beliren suskunluk ve tutukluk, sanırız biraz da bu olaydan kaynaklanmaktadır.

CHP, artık o eski CHP değildir. Parti, 12 Mart balyozundan sonra, Kemal Satır, Orhan Kabibay, Sezai Orkunt, Nihat Erim, ismail Arar, Ali ihsan Göğüs gibi "safralarını" atmış, yeni bir kimliğe, yeni bir niteliğe kavuşmuştur. 12 Mart ortamında, bir kısım üyeleriyle DGM yasasına olumlu oy veren CHP'nin, bugün o "sabıka"nın, dürtüsü ve kuşkusuyla hareket etmesi beklenemez. O halde?..

O halde yapılacak iş çok basittir: CHP, Devlet Güvenlik Mahkemelerine bütün gücüyle karşı koymalıdır. Ve halka, neden bu mahkemelere karşı koyduğunu bütün gerekçeleriyle anlatmalıdır. Üstelik ayrıca iktidara gelir gelmez, bir Anayasa değişikliği ile bu mahkemelerin anayasal dayanağını da kaldıracağını açıklamalıdır.

Bu girişimler, CHP'nin kendi soluyla sağlam ve güvenilir bağlar kurmasına da yol açacaktır...

Şiddet devletten gelirse, şiddet siyasal iktidardan kaynaklanırsa, buna yasal olanaklarla karşı koymak, "barıştan, demokrasiden, Anayasadan yana olan" bütün güçlerin ortak görevidir.

DGM bir yasa önerisinin adı değil, CHP'nin demokratik özgürlük kavgasındaki sınav kâğıdının adıdır. Evet, işte meydan...

(Cumhuriyet, 9 Eylül 1976)

DEVLET, SİLAH, ADALET 83

LOCKHEED BELGELERİ...

1İIIİ Savunma Bakanı Sayın Ferit Melen, Lockheed rüşvet olayı ile ilgili olarak bu köşede yayımlanan "işin Özü Unutuldu" başlıklı yazıya cevap göndererek, bazı açıklamalarda bulunmuştur.

"işin Özü Unutuldu" başlıklı yazıda, gerek Alpkaya davasının, gerekse Melen'in, tutarsız açıklamalarıyla, Lockheed rüşvet olayının özünün unutturulduğuna değinmiş ve özellikle F-104-S uçaklarının bazı parçalarının hurda olup olmadığını sormuştuk. Aynı yazıda, Air-

italia uçak yapım şirketinden alınan F-I04-S uçaklarının alımıyla ilgili herhangi bir soruşturma açılıp açılmadığını da sormuştuk.

Melen, son açıklamasıyla bu sorularımızı cevaplandırmıştır. Milli Savunma Bakanı cevabında, Genelkurmay Savcılığının konuyla ilgili olarak soruşturma yaptığını, bu arada uçak parçalarının hurda olup olmadığının da savcılıkça incelendiğini açıklamıştır. Melen'in gösterdiği duyarlık ve açıklık nedeniyle teşekkür ederiz.

Evet işte şimdi bazı belgelerin açıklanmasının tam zamanıdır:

Milli Savunma Bakanlığı, F-I04-S uçaklarının satın alınmasına karar verir vermez, Lockheed ve Air- italia şirketlerinin Türkiye temsilcisi Altay firması Başkanı Nezih Dural, 16 Ekim 1974 günü, Lockheed şirketi Başkanı Cari Kotchian'a şu "Te- • leks Notu"nu çekmiştir:

- Tebrikler. Konu çözümlenmiştir. Air- italia ve MSB arasında anlaşma bugün imzalanmıştır. Türkiye'deki Lockheed personelinin gayretlerine ve ikili projemizin birinci aşamasını sonuçlandırdığınız için sizin Altay Şirketine gösterdiğiniz desteğin önemine işaret etmek isterim. Lütfen takdir, saygı ve iyi dileklerimi kabul ediniz...

Lockheed şirketi Başkanı Kotchian, aynı gün, Nezih Du-ral'a, şu teleks notuyla karşılık vermiştir:

- imzalanmış bulunan sözleşme ile ilgili mesajınıza teşekkür ederim, iyi temennilerinizi takdirle karşılıyorum. Ancak, asıl kutlanılması gereken kişi sizsiniz. Israrlı çabalarınız, sonucun a-lınmasını sağlamıştır...

84

Bu yazışmadan şu sonuç çıkmaktadır: Türkiye'nin, uçakları Air italia yapım şirketinden almasının bir önemi yoktur. Uçağın gerçek satıcısı Lockheed şirketidir. Bu yazışma, bu gerçeği en kesin biçimde kanıtlamaktadır.

16 Ekim 1974 günü, Lockheed şirketi yöneticilerinden Conley, Nezih Dural'a, şu mesajı yollamıştın

- Muhteşem başarınızdan dolayı sizi kutlarım...

Yani, Air italia uçak yapım şirketinden alındığı görülen u-çakların gerçek satıcısı Lockheed şirketidir. Yapılan anlaşma, Lockheed tarafından "muhteşem" olarak nitelenmektedir.

Şimdi gelelim bu "muhteşem" anlaşmanın sonuçlarına:

F-104-S uçaklarının, alındıktan bir süre sonra yapılan incelemelerde, bazı parçaların "eski" ve "miadı dolmuş" olduğu saptanmıştır. Bu konudaki rapor 12 Şubat 1975 tarihini taşımaktadır.

Milli Savunma Bakanı Melen, dünkü açıklamasında, bakın ne diyor:

- Hurda malzeme kullanıldığı yolunda bakanlığa intikal etmiş bir şikâyet mevcut değildir...

F-104-S uçaklarının bazı parçalarının kullanılamaz nitelikte olduklarına ilişkin 12 Şubat 1975 günlü raporu, Hava Pilotu Kıdemli Binbaşı Üstün Yenel, Hava Pilotu Binbaşı Özışık, Pilot Başçavuş Mustafa Midyat, birlikte imzalamışlardır. 24 Nisan 1975 tarihinde Bakım Kontrol Subayı Binbaşı M. Ali Balyemez, Kıdemli Başçavuş Abdullah Bingöl, Hava Yer Kıdemli Binbaşı, Bakım Komutanı Taşkın Tuncalın ve Air italia Teknik Temsilcisi Vittorio Vallink'in birlikte imzaladıkları raporda da,

- Uçaklar birliğimize geldiğinde italyan formlarının kontrol neticesi yarı ve yandan fazla ömürlerinin geçmiş olduğu görülmüştür... denilmektedir.

Melen'e, bakanlık yazışmalarını, biraz daha yakından izlemesini salık veririz.

Altay Şirketi, bu konuyla ilgili olarak 16 Ocak 1975 günü Hava Kuvvetleri Komutanlığı Lojistik Başkanlığına bir yazı göndermiştir. Bu yazıda, uçak parçalarının bazılarının, kullanılmış olarak "monte edildiği" kabul edilmiştir.

Lockheed uçak şirketi F-104-S programı Direktörü Mr. Brubaker, Ankara'da bulunduğu günlerde, Altay Şirketi telek-

sinden, Torino'da Mr. Bailey ve Roma'da Mr. Picthiford'a yolladığı mesajlarda aynen şu ifadelere rastlanmıştır:

- Bugüne kadar gelen pilon tankları kullanılmış olup italya Hava Kuvvetlerinden (I.A.F.) ödünç alınmıştır...

Aynı teleks notunda, Nezih Dural'ın, Lockheed'e yolladığı mesajı da okuyalım:

- Sorun basit değildir. Bu sorun, tüm projelerle ilgili bir çok gelişmeyi doğurabilir. Gizli olarak aldığım bilgiye göre güven kaybedilmiştir. Air italia'ya yapılan para transferini durdurma niyetleri

vardır. Bu durum olursa, opsiyon kolaylıkla kullanılamaz. Bu, esas projemizi etkiler.

Gördüğünüz gibi, küçük problemler dolayısıyla, üst kademeleri memnun etme yolunda harcadığım kişisel çabalarımın hiçbiri dikkate alınmayacaktır... Nub ile görüştükten sonra, gene bilgi vereceğim...

Ne demektir "Üst kademeleri memnun etme yolunda çaba harcamak"?

Lockheed ile Altay Şirketleri arasındaki yazışmalarda "yılan", "nub", "general K" ve "general G" gibi takma adlara rastlanmaktadır. Kim bunlar acaba? Kim? Kimler?..

Umarız ki, 12 Mart döneminde bir gecede, profesörleri, aydınları, devrimci öğrencileri gözaltına alıp tutuklatan askeri savcılar bu konuda da gereken ivedilikle Nezih Dural'ı sorguya çekip yazışmalarda adı geçenleri mahkeme önüne çıkarırlar.

Bekliyoruz...

(Cumhuriyet, // Eylül 1976)

BUGÜN YAŞASALARDI...

Türkiye'de politikacılara dert anlatmak, deveye hendek anlatmaktan güçtür. En büyük güçlük de hukuksal konularda çıkıyor. Demokratik hukuk devletinde Danıştay kararlarını uygulamamanın ne anlama geldiğini bile bir türlü anlatamadık. Bakın ne diyor adam:

- Asıl Danıştay kararını uygularsam Anayasayı ihlal etmiş olurum...

Bunları duyduktan sonra, söylenecek söz de tükenmektedir. Anayasa ortada, Ceza Yasası önümüzde. Neyin suç olup olmadığını Ceza Yasası açıkça yazıyor. Fakat, anlat anlatabilir-sen. Kulaklarına kurşun akıtılmış; öylesine sağır, daha da önemlisi öylesine vurdumduymazlar...

Şimdi bir sorun daha çıktı. Diyorlar ki, "Biz Devlet Güvenlik Mahkemelerini komünizmi önlemek için kuruyoruz. Komünizme karşı olanlar bizimle beraber, komünizmden yana olanlar da karşımızdadır..."

Ondan sonra gelsin "olağanüstü" toplantı...

Hukuk fakültelerinin birinci sınıflarında, "Hukuk Başlangıcı" adıyla bir ders okutulur. Bu derste hukuk konusunda genel bilgiler verilir. Bu genel bilgiler arasında, herhangi bir suçun ceza yasalarıyla cezalandırılacağı anlatılır. Ceza yasaları, suçları ve bu suçların

yaptırımlarını belirler. Bir de "Ceza Mahkemeleri Usulü Kanunu" vardır. Bu da, ceza yasalarında belirlenen yaptırımların, öngörülen cezaların, hangi yargıçlarca ve hangi yöntemlerle verileceğini düzenler.

Konu bu kadar açıktır...

Komünizm, Türk Ceza Yasasının 141 ve 142'nci maddeleriyle yasaklanmıştır. Devlet Güvenlik Mahkemeleri olsa da, olmasa da komünizm suçtur. 141 ve 142'nci maddeler varoldukça, yine de suç olmaya devam edecektir. Ağır Ceza Mahkemeleri bugün de, yani Devlet Güvenlik Mahkemelerinin görev yaptığı günlerde, 141 ve 142'nci maddeleri uygulamaktadır.

Alın size bir örnek... Burdur Ağır Ceza Mahkemesi, 1976-40 esas, 1976-103 karar sayısı ile, Hamdi Eratalay adlı sanığı beş yıl ağır hapis cezasına çarptırmıştır. Kararın bir bölümünü birlikte okuyalım:

- Nitekim sanık Hamdi Eratalay'a savunması için Burdur Barosu avukatlarından Mehmet Öztürk ile Necmettin Arslan'ı vekil tayin ettikten başka duruşmaları Ankara'dan gelip takip eden Avukat Çetin Güner'i de müdafii olarak tayin etmiş ve mahkemece sanığın mahkûmiyetine dair nihai kısa karar tefhim edilip duruşma salonu boşaldığı sırada, sanık Hamdi'nin, kahramanmış gibi müdafii Avukat Çetin Güner tarafından ö-pülmüş olması dahi sanığın masum bir kimse olmayıp müsnet suçu bilerek ve isteyerek işlediğini açıkça göstermiştir...

Görülüyor ki, Türk Ceza Yasasının 141. ve 142'nci maddeleri ağır ceza mahkemelerince de uygulanmaktadır. Devlet Güvenlik Mahkemeleri Kuruluş Yasasının, komünizmin suç sayılıp sayılmaması ile uzaktan yakından bir ilgisi yoktur. Komünizm, Ceza Yasasına göre suçtur ve ağır ceza mahkemeleri de bu suçlara bakmaktadır.

- Devlet Güvenlik Mahkemeleri ile komünizmi önleyeceğiz...

Bu gerekçelerin hukukça anlamı yoktur. Konuyu serinkanlı yaklaşımla ele alırsanız, DGM konusunun belirli siyasal düşünceleri, belirli yargıçlar eliyle cezalandırmak amacıyla ortaya a-tıldığı hemen anlaşılır. Ne demişler:

- Şecaat arz ederken merdi kipti, sirkatin söyler...

1973 seçimlerinde, Milli Selamet Partisinin kapatılmasını isteyen Başbakan Demirel, bugün Türk Ceza Yasasının 163'üncü maddesinin DGM'nin yargı alanından çıkarılması için, bu partiyle pazarlığa girmiştir.

- 163. madde, DGM kapsamı dışına çıkarılacak...

Amaç ortada: Siyasal nitelikte mahkemeler kurulacak... Bu mahkemelerde sadece sol düşünce yargılanacak, sağ düşünce ve eylem yargı konusu olmayacak... Bir süre sonra da 163'üncü madde, ya değiştirilecek, ya da kaldırılacak...

- Komünizme karşıysanız, bütün bunlara evet derdiniz, değilseniz siz de komünistlerden yanaşınız...

Konuyu burada keselim de, size eğlenceli bir bilmece soralım: Acaba Damat Ferit, Said-i Nursi, Derviş Vahdedi, Anzavur, Bolu Mutasarrafı Osman Kadri, bugün yaşamış olsalardı bu başarıyı gösterebilirler miydi? Ortalıkta dolaşan hayaletler sakın bunların kirli kefenleri olmasın?!..

(Cumhuriyet, 12 Eylül 1976)

BUGÜNKÜ TOPLANTI...

Bugün Millet Meclisi, DGM Yasası çıkartmak için toplanacak. Cephe partilerinin hepsi, teker teker yerlerini alacaklar. Komünizm ticaretini kimseye kaptırmak istemeyen Demokratik Parti de koşup gelecek. "Gezer ve yüzer oy" sahipleri, ki-

minde milyonluk kredilerin tadı, kiminde benzin bayiliklerinin ruhsatı, onlar da gelip el kol kaldıracaklar...

Bu sırada, Devlet Bakanı Gıyasettin Karaca da gelecek, Bakanlar Kurulunun ön sıralarından birine oturacak... Demirel, Seyfi Öztürk ve Feyzioğlu'ndan sıra gelirse, Gıyasettin Kara-ca'ya hukuksal konularda bazı sorular soracak. Karaca, milletvekili seçilmeden önce ceza yargıçlığı yapmış. Bu konulan çok iyi biliyor. Demirel'e akıl verecek, fikir verecek...

Karaca, önce "solcu" olup CHP milletvekilliği yapmış, sonra da "sağcı" olup AP'Iİ olmuş... Şimdi de Demirel'in yakın çalışma arkadaşlarından biri...

Gıyasettin Karaca, Anayasanın, Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kuruluşlarıyla ilgili 136. maddesi değiştirilirken Anayasa Komisyonu üyesiydi. Karaca, CHP'de olduğu o günlerde, Anayasanın 136.

maddesine şiddetle karşı çıkan milletvekillerinden biriydi. Millet Meclisi Anayasa Komisyonunun, Anayasanın 136. maddesiyle ilgili kararına karşıoy yazısı yazan Karaca, 2/815 esas, 7 sayılı kararda bakın neler demiş:

- 136. madde... yargı bağımsızlığı ilkesini ortadan kaldırır, kurulacak mahkemeyi olağanüstü yargı yetkisini haiz merci niteliğine büründürür... Normal atama kurallarına bir nevi güvensizlik doğurur... Kuruluşta bu müesseseleri gölgeler... Bu nedenle madde hukuk devleti temel ilkesi açısından kabule şayan görülmemiştir...

Karaca, şimdi CHP'lİ değil, AP'lidir... Artık, tutanaklara geçen bu sözlerini, bu düşüncelerini unutacak ve Demirel'e akıl verecektir:

- 136. madde Anayasada yer almıştır... Hukuk devletine uygundur... Yargı bağımsızlığını sağlayıcı niteliktedir... Atama kurallarına tam bir güven vermektedir...

AP, laiklikle ilgili yasal yaptırımları kapsayan Türk Ceza Yasasının 163. maddesini, DGM kapsamı dışına çıkartmak için Erbakan ile anlaşmaya vardı. Adalet Bakanı Müftüoğlu da bu maddenin değiştirilmesi için bakanlık içinde hazırlık yapıldığını söyledi. Sonra hep birlikte şu cümleye sarıldılar:

- Tetik çekenle, tespih çeken bir olur mu?..

Önce şunu iyice öğrenmelidirler: Ceza Yasasında, tetik çekenin cezası bellidir. Tespih çekmek ise suç değildir. Tespih çekmek Anayasanın ve Ceza Yasasının güvencesi altındadır.

Fakat tarih ve yaşadığımız olaylar, tespih çekenlerin tetik de çektiğini, sadece tetik çekmekle kalmayıp kör testere ile genç subayların başlarını kestiklerini de kanıtlamıştır.,,

Atatürkçülük, laiklik ilkesine dayanır; laiklik ilkesinden soyutlanmış bir Atatürkçülük düşünülemez. Bunun içindir ki A-nayasamız, devlet düzenini dinsel kurallara göre değiştirmek isteyenlerin cezalandırılması gerektiğini, bir Anayasa buyruğu olarak saptamıştır. Ceza Yasasının 163'üncü maddesi, bu buyruğun yaptırımını oluşturmaktadır. Bu nedenle Anayasanın konuyla ilgili I9'uncu maddesi yürürlükteyken, Ceza Yasasının 163'üncü maddesinde yer alan suçlarla ilgili tüm yargısal işlemler, Anayasaya aykırı olur. Anayasanın 19'uncu maddesi ne diyor:

- Kimse, devletin sosyal, iktisadi, siyasi veya hukuki temel düzenini, kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasi veya şahsi çıkar ve nüfuz sağlama amacıyla, her ne suretle olursa olsun dini ve din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz...

Anayasa buraya kadar, Ankara'da Karanfil Sokaktaki Milli Selamet Partisi ile, Selanik Caddesindeki Adalet Partisinin adreslerini vermektedir. Peki bu partiler din sömürüsü yaparlarsa ne olur? Anayasa bunun da yanıtını vermektedir

- Bu yasak dışına çıkan veya başkasını bu yolda kışkırtan gerçek ve tüzelkişiler hakkında, kanunun gösterdiği hükümler uygulanır ve partiler Anayasa Mahkemesince temelli kapatılır...

Anayasada belirtilen " kanunun gösterdiği hükümler", Türk Ceza Yasasının 163'üncü maddesinde yazılıdır...

işte bütün sağcı partiler elbirliği ile, Demirel'i, Türkeş'i, Erbakan'ı, Feyzioğlu'su, Bozbeyli'si, DGM yasasını çıkarmak için çalışacaklar... Feyzioğlu 163'üncü madde, konusunda biraz mırın kırın edecek, amma DGM yasasının çıkartılması için elinden geleni yapacak... Çünkü, devleti aşırı cereyandan koruma müteahhididir Feyzioğlu...

Bu "olağanüstü" toplantıya dikkat edin. Eğer bu yasa, önerildiği biçimde yasalaşırsa, Anayasa Mahkemesi bu kez yasayı özünden iptal edecek ve yasaya oy verenler, Atatürk'e ve hukuk devletine karşı işlenmiş suçların sabıkalıları olarak tescil e-dileceklerdir.

(Cumhuriyet, 14 Eylül 1976) 90

NE OLUYOR?!..

Lockheed rüşvet olayı ile ilgili belgeleri okuyorsunuz. Bu belgeler, şirketin, Türkiye'deki çalışma amacını ve yöntemini ortaya koymaktadır. Şirket, Türk Silahlı Kuvvetleri üzerinde "istihbarat" görevi yapmakta ve kuşku uyandırıcı çalışmalar sürdürmektedir. "General K." "Yılan" ve "Nub" gibi gizli bazı takmaadlar ardındaki gerçek, Türkiye'deki Lockheed ağını ortaya çıkaracaktır.

- Dr. Kansu'nun talep ettiği tüm data yanımda olacak. Ayrıca General G'nin kalkülatörü dışında iki kalkülatör daha ve general K için de modeller getiriyorum. Bunun dışında Dr. Belbez'e bir mektup ve yapılan hizmetler için ödemeyi getiriyorum...

Bu teleks notu, Lockheed şirketinden Altay Şirketine yollanmıştır. Dr. Belbez ve Dr. Kansu... Kim bunlar? Bunları kendi olanaklarımızla

araştırdık.

Acaba Dr. Belbez, Ankara Hukuk Fakültesi eski dekanlarından Prof. Dr. Hikmet Belbez midir? Dr. Kansu, uçak yapım-lanyla yakından ilgilenen Uçak Mühendisi Yavuz Kansu mudur? Gerek Belbez'i, gerekse Kansu'yu bütün çabalarımıza rağmen bulamadık.

Prof. Belbez, serbest avukatlık yapmaktadır. Hukuk Fakültesinden ayrılalı yıllar olmuştur. Türk-Amerikan Hukukçular Derneği kurucu üyesidir.

Acaba Prof. Dr. Hikmet Belbez, Altay ya da Lockheed şirketlerinin avukatı ve hukuk müşaviri midir? Bunları kesinlikle saptamış değiliz.

Lockheed yazışmalarında adı geçen Dr. Kansu, şu anda Hava Kuvvetlerinde görevli sivil Uçak Mühendisi Yavuz Kansu mudur? Bu konuda henüz yeterli bilgi edinmiş değiliz, isterseniz burada, gerek Dr. Belbez'i, gerekse Yavuz Kansu'yu, açıklamaya çağıralım. Bu belgelerde adı geçen Dr. Kansu, Hava Kuvvetlerinde görevli Uçak Mühendisi Yavuz Kansu mudur, değil midir? Aynı belgelerde sözü edilen Dr. Belbez, Ticaret Hukuku Profesörü Dr. Hikmet Belbez midir? Açıklama bekliyoruz.

Biz bu açıklamaları beklerken, sizlere, bir başka çalışmadan söz edelim:

Altan Öymen ile birlikte, Lockheed belgelerinde adı geçen General Gökaydın ile görüştük. Gökaydın, F-104-S uçaklarının alındığı dönemlerde, Hava Kuvvetleri Lojistik Başkanlığında bulunmuştu. 1975 yılında Tümgeneral rütbesinden emekli o-lan Gökaydın Ankara'da serbest teknik müşavirlik yapmaktadır. Bu arada "Northrop" uçak şirketinin de teknik danışmalığını yürüten Gökaydın, uçak sanayi konusunda uzmanlığı ile tanınıyor. Kendisine bazı sorular sorduk, General Gökaydın da bu sorularımızı cevaplandırdı.

Emekli Tümgeneral Gökaydın F-104-S uçaklarının, nasıl a-lındığını anlattı. Alınan uçakların bazı parçalarının zaman aşımına uğrayıp uğramadığını sorduk. Bu uçakların alınmasına kimlerin karar verdiğini araştırdık. Çıkan sonuç şu: Önce, Hava Kuvvetleri eski Kurmay Başkanı Korgeneral ihsan Göksaran, italya'ya giderek, bu konuda bazı girişimlerde bulunmuş. Sonra da, Tümgeneral Gökaydın başkanlığında, Hava Kuvvetlerinden, subay ve astsubaylardan

oluşan bir kurul, F-104-S uçaklarını, fabrikada inceleyerek görüşlerini, Hava Kuvvetleri Komutanlığına bildirmiş.

F-104-S uçaklarının alındığı günlerde, Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Alpkaya, Kurmay Başkanı Korgeneral ihsan Göksaran ve Lojistik Başkanı da, Tümgeneral Gökaydın'dır. Alpkaya, Göksaran ve Gökaydın'dan başka, bu konuda çalışmalarda bulunmuş olan çeşitli rütbelerde subaylarda vardır.

Lockheed rüşvet olayı, Genelkurmay Savcılığınca incelenmektedir. Aynı konuda Ankara Savcılığı da soruşturma yapmaktadır. Hazırlık soruşturması gizli olduğu için, bu konuda herhangi bir açıklama da yapılmamıştır.

Alpkaya davasını yürüten askeri savcı Mehmet Turan, bu davada basın yasasına aykırı olarak, bazı açıklamalarda bulunmuştu. Sanırız ki, Lockheed olayının bugünkü görüntüsü, askeri savcıların bazı açıklamalar yapmalarını gerektirmektedir.

Mehmet Turan, Deniz Gezmiş, Yusuf Arslan, Hüseyin inan ile ilgili ölüm cezalarını imzalayıp Dev-Genç davasını yürüten bir askeri yargıçtır.

Askeri savcı Mehmet Turan'ın o davalarda gösterdiği çabukluğu ve ivedi yöntemleri, bu davada da göstermesi gerekmez mi? Üstelik, bu davada, hiç kimsenin boynuna idam kemendi dolanmayacak.

Yine bekliyoruz...

(Cumhuriyet, 15 Eylül 1976)

TERSİNE...

Günlük dilimize yerleşmiş bir güzel atasözümüz vardır: "Herkes gider Mersin'e, biz gideriz tersine..." Bu atasözünün en çok geçerli olduğu yer, hiç şüphesiz demokratik düzeni-mizdir. Çünkü demokratik düzen, günden güne geriye doğru çekilmektedir.

Anayasal düzenimiz, batı türü demokrasilerden esinlenmiştir. Batı demokrasilerinde, bütün düşüncelere örgütlenme ve eylem özgürlüğü tanınmaktadır. Sosyalist ve komünist partiler, batıda demokrasinin vazgeçilmez öğeleridir.

Bir de bize bakın...

Biz, aynı sınıf ve tabakalardan kaynaklanan sağcı partilerin seçim sistemlerine "demokrasi" demişiz. Çağdaş demokrasiyi oluşturan düşün ve eylem özgürlükleri bir yana itmiş, yasaklar rejimine dayanarak, "Parlamenter faşizmi" yaşatmaya çalışmışız.

inanın, aradan yarım yüzyıl geçmesine rağmen, Kurtuluş Savaşı Meclislerinde konuşulan konuları, bugün çok partili düzenin Parlamentosunda konuşma ve tartışma olanağı yoktur. Yalancılık ve iftiranın en kabası, çıkarcılığın en ilkeli, çok partili düzenimizin değişmez hünerlerinden olmuştur.

27 Mayıs Devrimi, ileriye dönük bir siyasal olgudur. 12 Mart 1971 tarihi ise, geriye dönüşün bir kilometre taşıdır. 27 Mayıs sabahından 12 Martın öğle saatine kadar Türkiye, siyasal ve toplumsal olayların potasında kaynadı.

Bu bilinçlenme aşamasını durdurmak, bu devrimci birikimi dağıtmak için, akla gelen her yola başvuruldu. Sonunda, silah zoruyla değişen Anayasa... Üç genç için kurulan idam sehpaları, sokak ortasında vurulan insanlar, hapis cezalarına çarptırılan

aydınlar, yazarlar, profesörler, subaylar, işçiler ve öğrenciler... 12 Martın özeti bu.

Portekiz'de Caitano diktatörlüğünün yıkıldığı, ispanya'da bile sosyal kıpırdanışların filiz verdiği bir dünyada Türkiye, düşün

yasaklarını ve Devlet Güvenlik Mahkemelerini ayakta tutabilmek için Parlamentoyu "olağanüstü" toplantıya çağırıyor... Ne için?..

Dış düşmanlarla bir ölüm kalım savaşı var, onun için mi? E-ge sorunu yeniden güncellik kazandı, bu nedenle mi? Hayır... Lockheed yolsuzluk dosyalarını incelemek için mi? Hiç değil...

Solcuları, sosyalistleri, ileriye dönük düşünceleri ve eylemcileri yargılamak için sadece... Peki, ya sağcılar?.. Onlar, DGM kapsamı dışına çıkarılacak. Çünkü "cephe Atatürkçülüğü" bunu gerektiriyor...

12 Mart döneminde böyle oldu: Türkiye işçi Partisi, Anayasa Mahkemesince kapatıldı ve bütün yöneticileri, sıkıyönetim mahkemelerince en ağır cezalara çarptırıldılar. Aynı Anayasa Mahkemesi, Prof. Necmettin Erbakan başkanlığındaki "Milli Nizam Partisi"ni kapatmıştı. Fakat 12 Martın, anayasaları lüks bulan başbakanları, o Atatürkçülük adına hükümet deviren generalleri, o devlet radyolarından ölüm tellallığı yapan albay eskileri, o bir gecede bütün solcu aydınları cezaevlerine dolduran savcıları, hiçbiri, ama hiçbiri Milli Nizam Partisi yöneticilerini, sıkıyönetim mahkemelerine çağırmadı.

Neden?.. Yasa aynı yasa değil mi? Evet aynı yasa. Anayasa Mahkemesi aynı Anayasa Mahkemesi değil mi? Evet aynı Anayasa Mahkemesi. Sıkıyönetim aynı sıkıyönetim değil mi? Evet aynı sıkıyönetim...

Öyleyse? Öyleyse neden Türkiye işçi Partisi yöneticileri, onar yıl, on beşer yıl hapis cezasına çarptırıldılar da, kimse Erbakan'ın kılına bile dokunmadı? Evet neden, evet nasıl?!.. Niçin, niçin?!..

Bunun bir tek nedeni var, bir tek çünküsü var. O da, Türk demokrasisini ileriye, sola kapatmak isteyenlerin çağdışı egemenliği...

Bu sorunların yanıtı, bu egemenlikte yatmaktadır. Bu egemenlik, demokrasinin "utanç duvarı" dır. Türk halkı, bilinçli ve örgütlü gücüyle bu utanç duvarını asacak ve sıkıyönetimsiz, ya-saksız, bir düzene kavuşacaktır. Onun sancılarıdır bunlar...

(Cumhuriyet, 16 Eylül 1976)

EVDEKİ PAZAR...

Azgelişmiş ülkemizin geri kalmış sağcıları, Türk Ceza Yasasının 141 ve 142. maddeleriyle, sadece Marksist düşünce ve

örgütlenmenin yasaklandığını sanırlar. Sağcı düşünce ve eylemlerin de sadece 163. maddeyle yasaklandığı kanısında oldukları için, gönül rahatlığı ile Devlet Güvenlik Mahkemesi kurmak için çalışıyorlar.

Devlet Güvenlik Mahkemeleri kurulacak, 141 ve 142. madde sanıkları bu mahkemeler eliyle yargılanacak ve mahkûm olacak... 163. madde Devlet Güvenlik Mahkemesinin görev alanından çıkarılacak... Böylece sol ve komünizm cezalandırılmış, sağa alabildiğine özgürlük verilmiş olacak...

Aşağı yukarı böyle düşünüyorlar...

Şu unutuluyor: Türk Ceza Yasasının 141. maddesi sadece, Marksist-Leninist düşünce ve örgütlenmeyi yasaklamıyor. Aynı maddenin üçüncü fıkrasında şu hüküm yer almaktadır:

- Amacı cumhuriyetçiliğe aykırı olan veya demokrasi prensiplerine aykırı olarak devletin tek bir fert veya bir zümre tarafından idare edilmesini hedef tutan cemiyetleri kurmaya tevessül edenler veya kuranlar veya bunların faaliyetlerini tanzim, sevk ve idare edenler veya bu hususlarda yol gösterenler, sekiz yıldan on beş yıla kadar ağır hapis cezası ile cezalandırırlar...

Anayasamız, cumhuriyetin niteliklerini belirlemiştir. Nitelikleri Anayasada belirtilen cumhuriyetçiliğe aykırı örgüt kuranlar 141., bu düşünceleri yayanlar da 142. madde ile cezalandırılmaktadır.

Cumhuriyetin en belirgin ilkelerinden biri "laisiznY'dir. Laisizm olmadan cumhuriyet düşünülemez. Laikliğe aykırı eylemler de suçtur. Örneğin, laiklik ilkesine karşıt biçimde, devletin siyasal ve hukuksal düzenini dinsel amaçlara göre değiştirmek isteyenler, 141 ve 142. maddeler gereğince cezalandırılacaklardır.

Sanılıyor ki, Türk Ceza Yasasının 163. maddesi, önce Devlet Güvenlik Mahkemesinin görev alanından çıkarılıp sonra da, bu madde değiştirilirse, sağcılık, ceza yaptırımlarından kurtulur... Diyelim ki 163. madde DGM'nin görev alanından çıkarıldı. Ne olacak?.. Madde Ceza Yasasında yer aldıkça, Ağır

Ceza Mahkemeleri bu maddeye dayanarak bazı kişileri mahkûm edecektir.

Bu maddeyi değiştirmek de konuya çözüm getirmeyecektir. 163. maddede yer alan konuların ceza yaptırımı dışına çıkarılması, Anayasanın 19. maddesine aykırıdır. Anayasanın 19. maddesi

değiştirilmeden 163. maddeyi büsbütün ortadan kaldırmak mümkün değildir.

Öyleyse hukuk açısından, laik cumhuriyet ilkelerine aykırı düşünce ve eylem türleri, suç olmaya devam edecektir. 163. madde kaldırılsa da devam edecektir, kaldırılmasa da...

141. maddenin bu fıkrası ile, laik cumhuriyet ilkelerine aykırı düşünce ve eylemleri kolaylıkla cezalandırmak mümkündür. Aynı fıkrada, "demokrasi prensiplerine aykırı olarak devletin tek bir fert veya zümre tarafından idare edilmesini hedef tutan" örgütlenmeler de yasaklanmaktadır.

Demokratik düzenin temel kurallarını da Anayasamız saptamıştır. Siyasal partiler, demokratik hayatımızın vazgeçilmez unsurlarıdır. Devletin tek bir kişi ya da zümre tarafından yönetilmesi suçtur. Örneğin, "tek parti-tek lider" sloganları ile anlatılmak istenen siyasal sistemleri yerleştirmek için örgütlenmek 141. maddeyle cezalandırılmaktadır.

Eveet, eveet...

Bu düzen böyle sürüp gitmeyecektir. Seçimler, büyük bir olasılıkla CHP'yi iktidara getirecektir. O koşullarda DGM, 141 ve 142. maddeleri sağcılara uygularsa, ilkel Türk sağı, kendi kazdığı kuyuya kendisi düşmüş olacaktır.

Silahlar zaman zaman geri teper. Mahkemeler kimler için kurulur, kimleri yargılar, bu hiç belli olmaz... Gün gelecek, bu mahkemeleri kuranlar, düştükleri kuyunun dibini gördükçe, kafalarını vurmak için cami duvarı arayacaklardır.

Evdeki pazar, her zaman çarşıya uymaz. Bizden hatırlatması...

(Cumhuriyet, 17 Eylül 1976)

GÜCÜNÜZ YETERSE...

DGM yasası, Türkiye'de siyasal ve sınıfsal güç dengelerinin yerlerini belirledi. Cephe iktidarı, işverenler desteğinde DGM

yasasını çıkartmak için bütün gücünü seferber etti. Buna karşılık, başta Devrimci işçi Sendikaları Konfederasyonu olmak üzere, CHP, sosyalist partiler, Türkiye Barolar Birliği, demokratik kuruluşlar ve işçi örgütlen, Anayasa ve demokrasi savaşında yerlerini aldılar.

Cephe iktidarı, işçi eylemleriyle devletin yıkılacağı görüşündedir. Önce Başbakan, ondan sonra da Bakanlar Kurulundaki "Komando

Temsilcisi" Bakan, açık tehditlere giriştiler.

- Bu düzen çökerse, önce DİSK'in başına çöker...

Nedense, Türkiye'de işçiler demokratik haklarını korumaya kalktı mı, devletin yıkıldığı ileri sürülüverir. işveren lokavt yaparsa devlet ayakta kalır. Amma, işçi grev yaparsa devletin temeline dinamit konmuş olur. Eczane sahipleri direnişe geçerse, bu onların hakkı sayılır, işçiler direnişe geçerse gelsin mahkemeler... Benzin bayileri direniş karan alırsa demokrasi yürürlüktedir, rafınerilerdeki işçiler grev yaparsa "milli güvenliğe" aykırıdır... işverenler, Yunan işadamlarıyla ortak örgüt kurarlarsa bu ekonomik işbirliğidir, işçiler haklarını ararlarsa, bu "enternasyonalizm"dir.

"Grev" ve "lokavt", birer sınıfsal savaş aracıdır. Yasa, bu sınıf savaşı araçlarını belli kurallara bağlamıştır. Grev, "burjuva demokrasilerinde" yer alan bir yasal haktır. Sosyalist ülkelerde grev hakkı yoktur.

Bugün Türkiye'de yaşadığımız işçi direnişlerine hemen hemen bütün "burjuva demokrasilerinde" rastlanmıştır. Burjuva demokrasilerinin yürürlükte olduğu bu ülkeler, tıpkı Türkiye gibi, birer NATO ülkesidir.

Çağdaş burjuva demokrasileri, toplumdaki ötün sınıf ve tabakalara düşünce ve örgütlenme özgürlüğü tanımaktadır. Türkiye'de işçi sınıfı ilk kez bu ölçüde yaygın, örgütlü ve bilinçli olarak eyleme geçmiştir. Bu tür eylemlere, batı demokrasilerinde çok rastlanmıştır. Bu ülkelerde hiç kimse kalkıp

- Devlet elden gidiyor... dememiştir. Demokrasilerde, işverenler gibi işçiler de düşünce, eylem ve örgütlenme özgürlüklerine sahiptirler.

- Gerekirse sıkıyönetim ilan ederiz...

Başbakan, 12 Mart döneminin tatlı düşü içindedir. Neydi o günler!.. Eleştiri yok, grev yok, örgütlenme yok, toplusözleşme

yok, ücret artışı yok... Sokaklarda adam vurulmuş onlara ne!.. Fakülte dekanları cezaevlerinde tokatlanır, ellerine kazma kürek verilerek buz kırdırılırmış, umurlarında mı!.. Gencecik kızlar, yiğit delikanlılar, kurmay subaylar ve tümgeneraller işkence evlerine çekilirmiş, kim dinler!.. Gelsin paralar, kurulsun dara-ğaçları... Sonra Memduh Paşaya bir yönetim kurulu üyeliği, Faik Paşaya bol ücret, öbür Memduh Paşaya da bir iş... Aman izmirli amirali de unutmayın...

Yine aynı yollardan geçeceklerini sanıyorlar... Yok öyle... Yağma yok... Her zaman papaz pilav yemez... Toplumsal güçler, Anayasayı gözbebekleri gibi koruyorlar, koruyacaklardır da...

Ankara'da toplanan Türkiye Barolar Birliğinin olağanüstü toplantısını izlerken bunları düşünüyordum. Barolar Birliğini oluşturan her çeşitten siyasal görüş sahibi avukatlar, DGM yasasına hep birlikte karşı çıkıyorlardı. Birlik Başkanı Prof. Faruk Erem şunları söylüyordu:

- Biz, Türk toplumunda, mahkeme olmayan kuruluşların mahkeme olarak kabul edilmesine karşıyız...

Acaba Prof. Faruk Erem Marksist, Leninist, yoksa Maoist midir? Barolar Birliğini oluşturan avukatlar ve onlarca baro başkanı, devletin temeline dinamit koymaya hazır birer kızıl a-narşist midir?..

DGM yasası, 12 Mart döneminde, Anayasanın silah yoluyla "tağyir, tebdil ve ilga" edildiği günlerde, Anayasaya zorla yamanmış bir hükümetle hukuk dünyamıza sokulmuştur. Bu yasanın çıkmaması için Anayasanın ve yasaların verdiği bütün o-lanakların kullanılması, Anayasanın "uyanık bekçiliğinin" verdiği bir görevdir.

Bu gelişmelere karşı sıkıyönetim ilan etmeye kalkışanlar, a-kıllannı başlarına devşirmelidir. Çünkü bundan sonraki sıkıyönetimlerin ne getirip ne götüreceği hiç belli olmaz.

Hadi, gücünüz varsa sıkıyönetim ilan edin. Ne duruyorsunuz?!..

(Cumhuriyet, 20 Eylül 1976)

98

KAPLAN VE YEMİ...

DGM konusunun yarattığı bunalım, giderek gerginliğini arttırmaktadır. Bu bunalımın hangi noktada, kimler tarafından çözüleceğini şimdiden kestirmek güçtür. Fakat şunu saptamak çok kolaydır. Bu bunalım, Başbakan Demirel tarafından bilinerek ve istenerek yaratılmıştır,

Bu yargıya kolaylıkla varıyoruz, çünkü Anayasa Mahkemesi, DGM yasasını biçim yolundan iptal edeli neredeyse bir yıl doluyor. Demirel, bir yıl beklemiş, bu süre içinde DGM yasa tasarısını hazırlamamış ve bu işin zamanlamasını bugüne bırakmıştır. Demirel hükümeti, bunca gürültüye rağmen Parlamento önüne DGM konusunda bir hükümet tasarısı ile çıkamamaktadır.

Neden acaba?

Demirel'in bir tek hesabı vardır: O hesap, ne yapıp yapıp ilk seçimde milletvekili sayısını artırmaktır. Bunun için önce "Parlamento aritmetiği" çalıştırıldı. Bu aritmetik işlemin toplama, çıkartma ve çarpmasından, "gezer ve yüzer oylar" ortaya çıktı. Demirel'e, bir zamanlar en ağza alınmadık küfürler savurup Demirel ailesi ile ilgili yolsuzluk önergeleri verenler, birer ikişer AP'ye alındılar. Demirel, daha dün denecek kadar yakın bir zamanda yüzüne karşı küfredenleri, yanaklarından öperek partisine kaydetti. Ne için acaba?.. Bu milletvekilleri nasıl AP'sine kaydoldular? Bazı DP milletvekilleri, nasıl oldu da "bağımsız" olup Demirel'in yanında safa girdiler? Bunları bilemiyoruz, amma ödenen milyonluk borçlar, hacizden kurtarılan evler, arabalar, süreleri uzatılan benzin bayilikleri, verilen teşvik tedbirleri, herkesin gözü önünde, renkli filmler gibi gelip geçti...

Bu "operasyon", Demirel'in yeni politikasının ilk aşamasıy-dı. Bundan sonra "sola ve komünizme karşı olmak" gerekçesiyle, toplumun bütün gelenekçi ve çıkarcı çevrelerini çevresinde toplayıp

- Ya komünizm, ya ben... dedi. Herkese, bütün anayasal kuruluşlara, kamuoyuna, iş çevrelerine, bunu anlatmaya çalıştı. Bundan sonra da hep bunu anlatacak...

Demirel, bilerek ve isteyerek yaydığı sahte "komünizm tehlikesi" yanında, "trilyonluk yatırımlar" sloganıyla Türkiye'yi

dört baştan imar eden bir Başbakan olma izlenimi yaratmaya çalıştı. Öyle bir Başbakan ki, hem ülkeyi kalkındırıyor, hem de komünizmi önlüyor... Bundan iyisi can sağlığı!., işverenler daha iyisini mi bulacak?..

işte bu arada, bütün yolsuzluklar unutulup gidiyor. Mobilya yolsuzluğu mu? Canım, çocuk tahliye oldu ya... Teşvik tedbirleri mi? Elbette alacak! işadamı değil mi! Nerede şu hayali şirketlerin suç belgeleri? Canım çocukla da çok uğraşılıyor... Hem bunların sözü mü olur! Bakın, devletin temeline dinamit konuluyor... Anarşi aldı yürüdü... Memleketin huzuruna musallat olanlar var... Öyleyse ezelim kafalarını...

Demirel'in yeniden 12 Mart rüzgârına ihtiyacı vardı. Devletin temellerinin sarsıldığını, anarşinin alıp yürüdüğünü, komünizmin devleti ele geçirmek üzere olduğuna, bazı "etkili ve yetkili" çevreleri bir kez inandırabilirse, işin sonu çorap söküğü gibi gidecekti.

Hesap bu. 1976 sonbaharında yaratılan bunalımın nedeni budur. DGM konusunun, toplumda bir tepki uyandıracağı belliydi. Bu tepkiden yararlanarak, önce olağanüstü koşullar yaratıp sonra da sıkıyönetim ilan ediliverirse, "demokrasi ihalesi" eski müteahhit Demirel tarafından kazanılacaktı.

Türkiye'de bundan sonra "devlet terörü" başlarsa, sıkıyönetim ile birlikte, sendikacılar, yazarlar, ilerici profesörler, yeniden sıkıyönetim tutukevlerine doldurulur; kaynatılan cadı kazanlarında, CHP suç ve suçlu çemberine sokulur ve işte tam bu koşullarda seçime gidilirse, Demirel, hem sağ partileri e-ritmiş, hem de solu minder dışına iterek seçime girmiş olacaktır.

Bir kez daha uyarıyoruz. Bu hesap yanlış hesaptır. Her yanlış hesap, her zaman Bağdat'tan dönmez. Böyle hesapların yanlışlığı, Bağdat'a gitmeden de anlaşılır. Türkiye ne Şahın i-ran'ı, ne Pinochet'nin Şili'si, ne de Bay Papadopulos'un Yunanistan'ıdır. Üstelik Demirel ne Şahtır, ne' Pinochet, ne de Papadopulos...

Şu söz çoğu zaman unutulur: "Kaplanın sırtında hüküm sürmeye çalışanlar, bir gün o kaplana yem olurlar." Evet, öyle!..

(Cumhuriyet, 23 Eylül 1976)

KİM ÖNERDİ?..

Anayasayı altüst edip bir yerine Devlet Güvenlik Mahkemelerini yamamak kimin düşüncesiydi?.. Hangi hukuk bilgini, hangi devlet adamı, Anayasa değişirken Devlet Güvenlik Mahkemelerinin kurulmasını istemişti? Bu hukuk bilgini Prof. Nihat Erim miydi? Bu devlet adamı Memduh Tağmaç mıydı? Hangisi bu mahkemeleri önermişti? Kimin kafasından çıkmıştı bu mahkemeler?..

O günlerin "kuvvetli adamları" kimlerdi? Önce Tağmaç... Genelkurmay eski Başkanı Tağmaç, acaba Prof. Nihat Erim'e,

- Devlet Güvenlik Mahkemelerini çıkar, sonra karışmam... mı demişti? Tağmaç mı önermişti bu mahkemeleri? Herhalde değil...

Tağmaç'ın uzman olduğu iki konu vardır. Bunlardan birincisi askerliktir. Genelkurmay eski başkanının bilgi, tecrübe ve yetenekleriyle ün saldığı ikinci uzmanlık dalı, bankacılıktır. Bu nedenle Tağmaç, emekli olur olmaz bir büyük bankanın yönetim kurulu üyeliğine getirilmiştir.

Koskoca banka Tağmaç'a boşu boşuna para verir mü? Elbette, büyük iş adamları Tağmaç'taki derin bankacılık bilgisini sezip bu bilgi

ve beceriden yararlanmak isteyeceklerdir.

DGM konusu tümüyle bir hukuksal konudur. Eğer DGM askerlik ve bankacılıkla ilgili olsa, biz de bu mahkemelerin Tağmaç tarafından önerildiğini kabul edebilirdik.

O dönemin ikinci büyük adamı, Orgeneral Faruk Gür-ler'dir. Gürler öldüğü için arkasından konuşmak istemeyiz...

12 Mart döneminin Hava Kuvvetlen Komutanı Emekli Orgeneral Muhsin Batur, önceki gün ilginç açıklamalar yaptı. Batur'a göre, DGM 12 Mart döneminde Silahlı Kuvvetler tarafından önerilmemiştir. Batur'un açıklamasından bir bölüm birlikte okuyalım:

- O halde, Silahlı Kuvvetlerin mutlak isteği ya da baskısı ile Anayasa değişikliğine mecburen gidildi, görünümünü tarihe mal etmek yanlış olur...

Alın bakalım, gördünüz mü şimdi?!.. Ayıklayın şimdi pirincin taşını... DGM'leri Tağmaç istemedi, Güler istemedi, Batur istemedi de sadece Deniz Kuvvetleri Komutanı Celal Eyiceoğlu

mu istedi? Adamın günahını almayalım... Eyiceoğlu kendi halinde halim selim bir amiraldi. Etliye sütlüye karışmazdı. Bu işte onun da bir parmağı yoktur.

Geriye kala kala siviller kalıyor...

" 100 Türk Büyüğü" kitaplarına, 12 Mart "kontenjanfndan girecek olanlar kimlerdir? Prof. Erim... Başbakan idari ve Siyasi işler Yardımcısı emekli Kurmay Albay Sadi Koçaş... Adalet Bakanı ismail Arar...

Sondan başlayalım: ismail Arar, adı üstünde, hem arayan hem de aranan adamdır. Meclis Başkan Vekili mi gerekli? Hemen Arar o işe getirilir. Adalet Bakanı mı aranıyor, tam Ararın işidir. Arar 12 Mart günlerinde Demirel'in Başbakan olup olmayacağını soran bir gazeteciye şu karşılığı vermişti:

- Güldürmeyin beni...

O tarihten sonra Demirel Başbakan oldu. Arar, Demirel'in Başbakanlığını gördükten sonra, güldü mü, gülmedi mi bilemeyiz amma bildiğimiz, Arar'ın Demirel'den bir yönetim kurulu üyeliği alıp susup oturduğudur. Hem, DGM konusu, Arar'ın çapını çok aşar, bu mahkemeler Arar tarafından önerilmemiştir.

Peki, kim önermişti bu mahkemeleri? Sadi Koçaş mı?

Koçaş'ın bu gibi işlerden anladığını sanmıyoruz. DGM, "makabline şamil kanun" çıkaracağını ilan eden "hükümet başkanlığı bildirisi" değil ki, Koçaş tarafından okunsun!.. DGM'nin kuruluşu, Türkiye radyolarından bir bildiri ile kamuoyuna duyurulmuş olsaydı, Türkiye radyolarının gelmiş geçmiş en güçlü spikeri Koçaş çıkar, bunu radyodan ilan ederdi... Demek, Koçaş'ın da bu işle ilgisi yok.....

Gelelim Erim'e... Erim hukuktan anlar. Politikadan anlar. Reformculuktan salcılığa, salcılıktan balyozculuğa kadar, devlet adamlığının gerektirdiği tüm hünerlere sahiptir. Devrimcilik gerekirse devrimcilik, reformculuk gerekirse reformculuk yapar. Gerekirse hiç düşünmeden sosyalist de olur. Devlet Güvenlik Mahkemelerini önerse önerse Erim önerir. Hem, Fransa'da DGM konusunun kim tarafından ortaya atıldığını anlamak için işkence yapmalı... Götür hepsini Erenköy'deki işkence evine, yatır masaya, bağla elektriği... Bakın nasıl bülbül gibi konuşurlar...

Hay Allah! Aksiliğe bakın! Faik Paşa da tam emekli olacak zamanı buldu, işkenceci de kalmadı şimdi.

Ne dersiniz, kim önerdi Devlet Güvenlik Mahkemelerini? Kim?..

(Cumhuriyet, 25 Eylül 1976)

TUTUKLAMA...

Tutuklama, ceza yargılaması hukukunda yer alan bir hukuksal önlemdir. Hukukçular tutuklamayı "zorunlu haksızlık" olarak nitelerler. Çünkü, evrensel hukuk kurallarından biri, "herkes mahkûm oluncaya kadar masum sayılır" ilkesini benimsemiştir. Bu ilke, yüzyıllardır, insanlık tarihinin ortak inancı olmuştur.

Siyasal suç ve siyasal suçluluk, belirli siyasal dönemlerin ortaya çıkardığı, yapay suçlardandır. Belirli bir dönemde suç sayılan eylemler devir değişince suç olmaktan çıkar. Bunun için tarihsel örnekler vermeye gerek yoktur. Elimizdeki en somut örnek grev hakkıdır.

Grev hakkı, hukuk dünyamıza 1961 Anayasası ile getirilmiştir. Bu tarihten önce, grevden söz etmek suç sayılırdı. Grevden söz eden, halkı suç işlemeye tahrik ve teşvikten, komünizm propagandasına kadar uzanan ceza yaptırımlarına çarptırılırdı. Tabii, önce tutuklanırlar, sonra da mahkûm olurlardı...

1961 Anayasasından sonra grev hakkı, işçi sınıfının temel haklarından sayıldı. Grev suç olmaktan çıkarıldı.

Tutuklama, siyasal suçlarda, başlıbaşına bir baskı aracıdır. Ceza yargılaması hukukunda, tutuklama yetkisi, yargıçlara bırakılmıştır. Yargıç, hangi suç işlenirse işlensin, sanığı tutuklamak zorunda değildir. Hukukumuzda "zorunlu tutuklama" diye bir kavram yoktur.

Fakat, yazarların, sendikacıların, devrimci öğrencilerin, hukuk profesörlerinin tutuklandıklarını sık sık görürüz. Üstelik tutuklamaya konu olan eylem hakkında karar verecek olan yargıç, çoğu kez, tutuklamaya karar veren yargıç da değildir.

Bir kimse hakkında, suç işlediğine ilişkin güçlü belirtiler varsa, bu kişi, kolluk kuvvetlerince yakalanarak cumhuriyet savcısının önüne çıkartılır. Savcı, sanığın sorgusunu yaptıktan sonra, sanığın tutuklanıp tutuklanmayacağına bir karar verilmek üzere, dosyayı ceza yargıcına gönderir.

Ceza yargıcı bakacaktır: Sanığın suç işlediğine dair güçlü belirtiler var mı? Güçlü belirtiler varsa, suç ağır cezalık suçlardan mı? Ağır cezalık suçlardansa, sanığın, kaçma şüphesi ya da kanıtları değiştirme ve suç ortaklarını yalan beyana zorlama gibi olasılıklar söz konusu mu? Yine bakacaktır: Sanığın belli ikametgâhı var mı? Bu arada bir başka kural daha aranacaktır. E-ğer suç "devlet ve hükümet nüfuzunu kıran suçlardan" ise yargıç tutuklama kararı verebilecektir.

Verebilecektir, diyoruz, çünkü, bu koşul da olsa, yargıç, sanığı tutuklamak zorunda değildir. Ceza yargılaması hukuku tutuklama konusunda, yargıca geniş "takdir yetkisi" vermektedir.

Buraya kadar, konunun hukuksal özelliğini inceledik. Evet, işte sorun burada. Şimdi düşünelim Lockheed rüşvet olayı, aylardır kamuoyunu ilgilendirmektedir. Sızan haberlere göre, Ankara Savcılığı, Altay Kollektif Şirketi sahiplerinden Nezih Dural hakkında "Türk parasını koruma kanunu" gereğince kovuşturmaya geçmiş ve bu konuda bazı kişilerin ifadelerine baş vurulmuştur.

Nezih Dural eğer suç işlemişse, bu arada sık sık yurtdışına gidip geldiği için, suç kanıtlarını değiştirmek ya da suç ortaklarını yalan beyana zorlamak gibi olasılıklara sahip olmuştur.

Lockheed olayı hakkında, Ankara Savcılığı yanında, Genelkurmay Savcılığı da soruşturma yapmaktadır. Genelkurmay Savcıları 11 Mart döneminin değişmez görevlerindendir. Nezih Dural hakkında bugüne kadar tutuklama isteminde bulunmayan

Genelkurmay Savcıları ve bu savcıların saygıdeğer üstleri, komutanları ve amirleri, 12 Mart döneminde fakülte dekanlarını, hukuk profesörlerini, bilim adamlarını, ünlü generalleri, kurmay subayları, devrimci öğrencileri ve ilerici yazarları, bir gecede evlerini basıp cezaevlerine doldurmuşlardı.

Prof. Mümtaz Soysal'a, Uğur Alacakaptan'a, Muammer Aksoy'a, Bahri Savcıya, Cahit Talas'a, Emil Galip Sandalcıya, Doğan Avcıoğluna, ilhami Soysal'a, Sungurbey'e, ilhan Sel-

çuk'a, Oktay Kurtböke'ye, Çetin Altan'a, Altan Öymen'e, Sadun Aren'e, Behice Borana, Halit Çelenk'e, General Madanoğlu'na, Celil Gürkan'a daha nice devrimciye yeten hukuk gücü, Nezih Dural'da, gücünü, etkinliğini ve geçerliğini mi yitiriyor?

Ne dersiniz Genelkurmay Savcıları! Lockheed olayının devlet güvenliği ile hiç mi ilgisi yoktur? Devrimcileri tutuklarken koruduğunuz devlet güvenliği, işadamları için söz konusu olmuyor mu?!..

(Cumhuriyet, 29 Eylül 1976)

TAHAKKÜM...

Hukuk bir kez yayından çıktı mı, artık bundan sonra kolay kolay yerine oturmuyor. Yıllar yılı, yasalar, tek yanlı uygulanmış, bu ters uygulama, 12 Mart hukuku ile pekiştirilmiştir. Hukuk, özüne ve yürürlükteki biçimsel kurallara bile yabancılaşmış, egemen sınıfların baskı ve terör aracı olmuştur.

"Baskı" ve "terör" denilince akla hemen, şu ünlü 141 ve 142. maddeler geliyor. Son günlerin olaylarını şöyle bir gözünüzün önünden geçirin. DGM konusunda, işçiler eyleme geçerse, "komünistlik"; işverenler DGM'lerini savunursa, "devletin bütünlüğü".

Yaza yaza kalemimiz aşındı. Bilirsiniz, bu 141 ve 142. maddeler, "bir sosyal sınıfın, öteki sosyal sınıf üzerindeki" baskısını, yani, yasanın diliyle tanımlarsak, "tahakkümünü" yasaklamaktadır, işçi sınıfı, bugün iktidarda değildir, iktidarda olmadığına göre, devlet olan haklarını kullanarak, "tahakküm" kurması ey-lemsel olarak söz konusu olamaz.

"Tahakküm", bir maddi olgudur. "Sınıf tahakkümü", tahakküm kuracak sınıfın, elinde, kuvvet bulunmasını gerektirir. Elinde, emredici irade bulunmayan, tankı, topu, tüfeği olmayan bir sınıfın, "tahakküm" kurması, olanak dışıdır.

"Tahakküm", bir başka sınıfın üzerinde kurulacaktır. Somutlaştırırsak, işçi sınıfı, burjuva sınıfı üzerinde tahakküm kuracaktır. Biraz daha somutlaştıralım, ad ve adres verelim: Örneğin, Devrimci işçi sınıfı adına işverenler Konfederasyonunun temsilcisi olduğu sınıfı, "tahakküm altında tutacaktır.

Nasıl?...

Türkiye'de, bir ihtilal olacak, işçi sınıfı, bu ihtilal ile iktidara gelecek; bütün partiler kapatılacak, bir tek sınıf partisi olacak; bütün işverenler, gerici, politikacılar idam edilecek, cezaevlerine doldurulacak, bütün fabrikalara, işyerlerine, büyük topraklara el konulacaktır. "Tahakküm" dediğin böyle kurulur...

Devrimci işçiler, böylesine bir iktidarın sahibi rhidirler? Hiç şüphesiz hayır... Fabrikalar, işyerleri, büyük topraklar kimin e-linde? Özel kişilerin... Emredici iradenin sahibi kim? Hükümet... Hükümet kimin elinde? Dört sağcı partinin yönetiminde. Bağımsız mahkemeler var mı? Var... Çeşitli görüşte partiler var mı? Var... Parlamentoda komünist ya da sosyalist parti var mı? işte, bunlar yok...

Peki, nasıl "tahakküm" öyle?...

Emredici iradesi yok... Hükümeti yok... Partisi yok, tankı yok, tüfeği yok. Peki nasıl "tahakküm" kuruluyor? Mobilyanın "hayalisi" olur amma, tahakkümün "hayalisi" olmaz. "Tahakküm" cebre, kuvvete, zora dayanan bir olgudur.

işin özeti şu: Varolan, oluşturulan, bir "tahakküm" adına korkulan, geleceği, kurulacağı varsayılan bir "tahakküm" sayılmaktadır.

12 Mart bir baskı yönetiminin adıdır. Bu dönemde, bütün ilerici kesim susturulmuş, grevler yasaklanmıştır. Bu dönemin ekonomik verileri, işadamlarının çok kazandığını belirlemektedir. Bu dönem, Anayasanın, silah yoluyla değiştiği dönemdir. Açıkçası, bu dönemde sınıf tahakkümü kurulmuştur. Kuranlar kim? Sürdürenler kim?... Bunlar da bellidir.

işçiler DGM'ye karşı, büyük çiftçiler DGM'den yana neden? işverenler DGM'nin çıkması için eyleme geçtiler niye? Niçin işçilerin direnişi suç da, örneğin benzin bayilerinin direnişi suç değil? Niçin toprak sahiplerinin topraksız köylüler, işverenlerin, emeklerinden başka güçleri olmayan işçiler üzerinde "tahakküm kurması" söz konusu edilmez de, hep, yoksul köylülerin ve işçilerin "sınıf

tahakkümü" kurduğu kabullenilir? Hukuk bu mudur, hukukçuluk böyle mi yapılır?...

Sınıf gerçeğini, hukukun "mihenk taşına" vurmayan hukukçu, egemen sınıfların paslı bir silahıdır. Paslı ve kirli bir silah...

(Cumhuriyet, I Ekim 1976)

DALOKAY YALNIZ DEĞİLDİR...

içişleri Bakanı, halkoyu ile seçilmiş bir Belediye Başkanına, işten el çektirebilir mi? Şimdi kamuoyu bunu tartışıyor. Hemen söyleyelim: Çektiremez.

Bakan, Dalokay'a işten el çektirdiğini bildirirken, hangi yasaya dayanmıştır? Osmanlı imparatorluğundan kalma, 1914 tarihli "Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanun"a...

Konunun hukuksal özelliğini açıklamakta yarar vardır. Belediyelerin yasal görev ve sorumlulukları, 1930 tarihli Belediyeler Yasası ile saptanmıştır. Bu yasanın bazı maddeleri, 1963 yılında 307 sayılı yasa ile değiştirilmiştir.

Anayasanın I 16. maddesi, belediyelerin işleyiş koşulları ile ilgili güvenceler getirmiştir. Anayasada, belediye organlarının halk tarafından seçileceği belirtildikten sonra şu hükme yer verilmektedir:

- Mahalli idarelerin seçilmiş organlarının organlık sıfatını kazanma ve kaybetmeleri konusunda denetim, ancak yargı yoluyla olur...

Anayasanın bu hükmünden anlaşılmalıdır ki, belediye organlarının denetimi, ancak ve ancak "yargı yolu" ile olur. içişleri Bakanı'nın ancak yargı yolu ile kullanılabilecek bir yetkiyi tek başına kullanmaya kalkışması, hukuk dışıdır. Bunun hukuktaki adı, "fonksiyon gaspı" olarak bilinir.

Belediyeler Yasasının üçüncü maddesinde, belediyelerin organları teker teker sayılmıştır. Bu organlar, Belediye Başkanı, Belediye Encümeni ve Belediye Meclisi olmak üzere üçe ayrılmaktadır, işte, Anayasanın I 16. maddesi, bu organların denetiminin ancak yargı yoluyla yapılacağını belirtmektedir.

Anayasa kuralları, yasama, yürütme ve yargı organlarıyla, kişileri bağlayıcı temel hükümleri öngörmektedir. Belediye organlarının devletin hangi organları aracılığı ile denetleneceği yazıldıktan sonra, Osmanlı imparatorluğundan kalmış bir küflü yasa maddesinin bir yanına tutunarak anayasal güvenceleri ortadan kaldırmak,

"Anayasaya karşı hile" sayılır. Çünkü, Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanunun 12. maddesine dayanılarak, Anayasanın I 16. maddesi ortadan kaldırılmaktadır.

I 16. madde, belediyelerin halkoyu ile seçilmiş organlarının ancak yargı yoluyla denetleneceğini belirtiyor mu? Bu iş bura-

da bitmiştir. Bu konuda, Anayasada bir hüküm yer almışsa, bu hükmün herhangi bir yasa aracılığı ile ortadan kaldırılması mümkün değildir.

Kaldı ki, bu konuda Anayasa Mahkemesi kararlan da çok açıktır. Anayasa Mahkemesinin 3/1 1/1963 gün ve 1963/73 e-sas ve 1963/77 karar sayılı kararında şu gerekçe yer almaktadır.

- Anayasanın söz konusu olan I 16. maddesinin 3. fıkrası ile mahalli idarelerin karar merci olarak seçilmiş organlarının organlık sıfatını kazanması veya kaybetmeleri konusunda idareye yetki verilmemiş, bunun ancak yargı yoluyla olabileceği temel kural olarak tayin ve tespit olunmuştur...

Belediyeler Yasasının 3. maddesi, Belediye Başkanının, belediye organlarından sayılacağını da belirtmiştir. Danıştay Dava Daireleri Kurulunun 17/4/1974 gün ve 73/210 esas ve 1974/452 sayılı kararında, görevine son verilen Konya ili Derbent ilçesi Belediye Başkanı ile ilgili kararında aynen şu gerekçeyi kullanmıştır:

- Yani mahalli idarelerin seçilmiş organların bu sıfatlarını kaybetmeleri konusunda, "ilk ve nihai" karar, araya bir idari merci ve idari nitelikte bir karar girmeden, doğrudan doğruya yargı mercilerince ve yargı yoluyla alınacaktır...

Bu kararları önce içişleri Bakanı, sonra Ankara Valisi ve sonra da içişleri Bakanının Hukuk Müşaviri gibi, yalan yanlış demeçler veren Anayasa Mahkemesi Sekreteri de okumalıdır.

Vedat Dalokay, Ankara Belediyesinin halkoyu ile seçilmiş Belediye Başkanıdır. Halkoyu ile seçilmiş bir belediye başkanını, Anayasayı ve yasaları çiğneyerek görevinden almaya kimsenin gücü yetmez.

Gecekondu halkına yol götüren, su götüren, başkent sokaklarını çiçekli meydanlarla süsleyen, Ankara halkının sevgilisi Dalokay yalnız değildir.

Osmanlı imparatorluğundan kalmış köhne yasalarla, halkın seçtiği belediye başkanını görevinden almaya çalışan içişleri Bakanı, Ankara sokaklarında dolaşamaz.

Göreceksiniz, dolaşamayacaktır...

(Cumhuriyet, 3 Ekim 1976)

KİM SEÇECEK?..

içişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk'ün Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay'ı görevden alması, tümüyle Anayasaya ve yasalara aykırıdır. Bu ayrılığın, anayasal yönlerini dünkü yazımızda belirtmiş, bu konuda iki yargısal karara da değinmiştik.

Anayasanın I I6'ncı maddesinde, belediyenin seçilmiş organlarının, ancak yargı yoluyla denetileceği bu denli açık belirtilmişken, nasıl olur da içişleri Bakanı, Osmanlı imparatorluğundan kalan bir küflü yasa ile Dalokay'ı görevden alır?..

Bu gibi konularda cephe iktidarından hukuksal işlem beklemek gibi bir iyimserliğin içinde olmadığımızdan, sadece "â-lemi kör ve sersem" sananlara hukuk kurallarını göstermekle yetiniyoruz.

1961 Anayasası yürürlüğe girdikten sonra, 1580 sayılı Belediyeler Yasasında bazı değişiklikler yapılmıştı. Çünkü yeni A-nayasa, belediyenin seçilmiş organlarının ancak yargı yolu ile denetleneceğine ilişkin bir anayasal kural getirmişti. Belediyeler Yasasının, belediye başkanlarının görevden alınmaları ile ilgili maddesi, 19.7.1963 gün ve 307 sayılı yasa ile değiştirilmişti.

Bu yasa değişikliğinden sonra, bir belediye başkanının görevden alınması bazı koşullara bağlandı. Belediyeler Yasasının 307 sayılı yasa ile değişik 91 'inci maddesini, içişleri Bakanı, Müsteşarı, Hukuk Müşavirleri ve bunların Anayasa Mahkeme-sindeki sözcüsü gibi demeçler veren Anayasa Mahkemesi Genel Sekreteri Celalettin Olgun ile birlikte okuyalım:

- Belediye başkanlığına seçildikten sonra seçilme yeterliliğini kaybeden veya görevini kötüye kullanma veya herhangi bir suçtan dolayı en az altı ay hapse mahkûm olan belediye başkanları içişleri Bakanlığının bildirisi üzerine, Danıştay tarafından bir ay içinde verilecek kararla başkanlıktan düşerler...

Yani, Dalokay bir suç işleyecek, bu suç için kamu davası a-çılacak, bu davada mahkûmiyet kararı verilecek, bu mahkûmiyet kararı Yargıtayca onanacak, ancak bundan sonra içişleri Bakanı,

durumu Danıştaya bildirecektir. Danıştay, bütün bunlardan sonra karar verecektir.

Görülüyor ki yasa burada, içişleri Bakanına sadece belediye başkanı hakkındaki kesinleşmiş mahkûmiyet kararını Danıştaya bildirmek konusunda sınırlı bir yetki tanımaktadır.

Eğer bir hukuksal konu iki yasa tarafından düzenlenmiş ise, bu yasalardan, sonraki yasa olaya uygulanır. Bu yasalardan biri genel biri özel nitelikte ise, özel nitelikteki yasanın uygulanmasına öncelik tanınır. Bunlar, hukuk fakültelerinin birinci sınıflarında okutulan, "her eve lazım" basit bilgilerdir.

Öyledir amma, yine de inşaat Mühendisi Asiltürk, halkın oyu ile gelmiş bir belediye başkanını, önce Anayasanın I 16, sonra da Belediyeler Yasasının 91'inci maddesini çiğneyerek görevden almakta hiç sakınca görmez...

Asiltürk, fırın işverenlerinin yasadışı lokavtlarında da sakınca görmez, içişleri Bakanı, kanlı silahlarını Ülkü Ocakları başkanlarına veren jandarma yüzbaşıları için de bir sakınca görmez... i-çişleri Bakanı, bir çırpıda devletten milyonlarca lira para alan benzin bayilerinin direnişleri için de sakınca görmez... İçişleri Bakanı, onurlu yargıçlara, bakanlık koltuğunu siper edip sataşmakta da sakınca görmez.

Belediye başkanlarına anayasal güvenceler tanıyan Anayasanın I 16'ncı maddesi ve buna koşut olarak düzenlenen Belediyeler Yasasının 91 'inci maddesi içişleri Bakanına, belediye başkanlarını görevden almak için en küçük bir yetki bile tanınmamıştır.

Eğer Dalokay bu yolla görevinden alınırsa, yarın istanbul Belediye Başkanı Ahmet isvan, Antalya Belediye Başkanı Selahattin Tonguç, Adana Belediye Başkanı Ege Bagatur, izmit Belediye Başkanı Erol Köse de bin bir türlü gerekçe ile birer birer görevlerinden alınacaktır.

Mahkeme kararlarına meydan okuyan cephe ortaklığı, bir de bu yolla halkın verdiği oyları hiçe sayarsa, bu rejimin adını değiştirsek doğru olmaz mı? Belediye başkanlarını kim seçecek? Halk mı, içişleri Bakanı mı?..

(Cumhuriyet, 4 Ekim 1976)

"CHP KUŞATMASI"

Siyasal gelişmelerin akışından öyle anlaşılıyor ki, Demirel, seçimlere suç ve suçlu yaratarak girecektir. Önce DİSK ve TÖB-DER'e suç bulaştırdıktan sonra, aynı suçlan CHP'ye de

no

sıçratmaya çalışacaktır. DİSK yöneticilerinin tutuklanmaları, Ankara Belediye Başkanı Dalokay'ın görevinden alınması ve TÖB-DER'in kapatılması, bu planın belirli aşamalarıdır.

AP, CHP'yi işte bu yolla kuşatmak istiyor... Kuşatma, DİSK'in suçlanmasıyla başladı. Demirelci basında DİSK'in yurtdışından yönetildiğini kanıtlamaya çalışan "şemalar" yayımladı. Arkasından da, Demirel DİSK'e ağır saldırılara geçti.

ikinci hedef, Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay'dı. Dalokay, Anayasaya ve yasaya aykırı işlemlerle görevinden a-lındı. Aynı gün, Ankara Valisi TÖB-DER'İ kapattığını açıkladı. Üstelik bununla da yetinmedi, görev sınırlarını aşarak TÖB-DER'in gizli örgüt olduğunu ileri sürdü. Böylece "sayın muhbir vatandaş", "sayın muhbir başbakan"dan sonra, "sayın muhbir vali" de siyasal yaşantımızda hak ettiği yeri aldı.

CHP, şimdilik bu üç hedef aracılığı ile kuşatılmaktadır: DİSK suçlanacak, Dalokay görevinden alınacak ve TÖB-DER kapatılacak... Bundan sonra bir adım daha kalıyor: CHP'yi de aynı suç çemberi içine almak...

Olayların akışında, bazı önemli kilometre taşları vardır. 16 Haziran işçi eylemi, bu kilometre taşlarından biridir. 16 Haziran, ancak 12 Mart ile karşılanabildi. 16 Haziran bir tepkiyse, 11 Mart da 16 Hazirana karşı düzenlenmiş bir karşı tepkidir.

I Mayıs işçi yürüyüşü de, bu önemli kavşak noktalarından biridir. Bu yürüyüş, sabah başlayıp akşam bitmemiştir. Yürüyüş, işçi sınıfının toplumun öteki ilerici tabakalarıyla yapacağı işbirliğini vurgulamıştır. Bu aşamada, CHP-DİSK işbirliği, gerek CHP gerekse DİSK için çok yaralı sonuçlar getirmiştir. Bu işbirliği toplumsal gelişim için bir sıçrama noktasıydı...

Cephe iktidarının, bu işbirliğine karşı demokrasi ve yasadışı yollarla bazı tepkiler oluşturması doğaldır. Bu tepkileri oluştururken bulunan konu da bilinçli olarak seçilmiştir. Demirel, DGM konusunun toplumun ilerici kesimlerinde tepkiyle karşılanacağını bilmekteydi. Bu nedenle DGM için Meclisleri olağanüstü toplantıya çağırdı. Sanırız ki

Demirel, olağanüstü toplantının başarıya ulaşıp ulaşmamasıyla çok yakından ilgili değildir. Onun beklediği tek ortam sıkıyönetim koşullarıdır.

- Kültür Sarayını solcular yaktı... Marmara Vapurunu komünistler batırdı... Eminönü Vapuruna solcular sabotaj yaptı...

DEVLET, SİLAH, ADALET

Bunlar 12 Martın suç konularıdır. Hiçbir sanık, Kültür Sarayını yakmaktan, Marmara ve Eminönü vapurlarını batırmaktan ötürü mahkûm olmadı. Fakat bu gibi suçlamalar o günlerde yaratıldı, bugünlere kadar uzandı.

Bundan sonra da aynı yöntemlere başvurulabilir. Önce DİSK'in yurtdışından yönetildiğini yayarsanız, sonra da, TÖB-DER için 141 ve 142'nci maddelerden davalar açarsanız, arada birkaç, banka soyulur, üç beş yazarı da türlü gerekçelerle tutuklarsınız, iş tamam olur. Bundan sonra, bu suçların CHP'ye sıçraması için devletin bütün gizli örgütlerini seferber edersiniz.

CHP, komünistlerle işbirliği yapıyor...

DİSK, TÖB-DER. ve bazı ilerici kuruluşlar suçlandıktan sonra "CHP kuşatması" tamamlanmış olacaktır. Seçimlerde, yeniden cadı kazanları kaynatılacak, CHP'nin DİSK ile işbirliği yaptığı, TÖB-DER'İ desteklediği, belirli suç konuları olarak işlenecektir.

işte, Demirel bu ortamda seçime gitmek istiyor...

Cephe iktidarı, bu ortamı yaratırken açıkça, sol kesim içine bir küçük "Truva Atı" gibi yerleşenlerden de destek almaktadır. Toplumsal güçler arasındaki hesaplaşma bu aşamaya varmışken, kendi dışındaki solcuları, kurdukları "ideoloji ipoteği" ile karalamaya çalışanlar da DİSK'İ ve TÖB-DER'İ suçlamaya devam etmektedirler. Yarın bir sıkıyönetim geldiğinde, savcılar bu yazılardan da yararlanmayacak mıdır?!..

Demirel'in hesaplarını anladık; plan, CHP'yi kuşatmak üzerine kurulmuştur. Ya kendi dışındaki solcuları savcılara ihbar edecek nitelikte yazı yazıp suçlayan "sol McCartistler'e ne demeli?..

(Cumhuriyet, 5 Ekim 1976)

LOCKHEED UNUTULDU MU?

DGM konusunun gürültüsü içinde birçok siyasal ve güncel sorun unutulmaktadır. Türkiye'nin bozuk düzeninden, yapılması gerekli

köklü değişimlerden, ve Ege sorunundan da söz etmiyoruz. Konumuz, yine Lockheed...

Lockheed rüşvet olayının bütün dünya kamuoyunu dalgalandırdığından bu yana aylar geçti. Japonya, Hollanda ve italya, suç belgeleriyle, sanıkları birer birer kulaklarından tutarak kamuoyunun önüne getirdi.

Ya Türkiye?..

Lockheed olayına adı karışan ülkelerden sadece Türkiye, Lockheed sanıklarını ortaya çıkaramadı. Çıkaramadı, belki de çıkarmadı...

Lockheed olayı, sanıldığı gibi, basit bir rüşvet olayı değildir. Lockheed uçak yapım şirketi, Türkiye'de uçak sanayiini kurma hazırlıkları içindedir. F-104 uçaklarının satılması, Lockheed şirketinin, Türkiye'de uçak sanayii kurmak için attığı sadece küçük bir adımdır.

Lockheed ile Altay Şirketi arasındaki "şifreli" yazışmalarda sözü edilen "büyük proje", "asıl proje", Türkiye'deki uçak sanayiinin, Lockheed eliyle kurulma planlarının adıdır.

Konuya bu açıdan bakarsanız, Lockheed olayının, rüşvet a-lıp verenlerle sınırlı bir iş olmadığı anlaşılır.

Neden, askeri ve sivil savcılar, Altay Şirketi sahibi Nezih Dural hakkında, bugüne dek bir kamu davası açmamışlardır? Neden Lockheed yazışmalarında adı geçen bazı emekli generaller, belgelerle ilgili herhangi bir açıklama yapmamışlardır? Neden Milli Savunma Bakanı Ferit Melen, birbirini tutmaz a-çıklamalarla kamuoyunu yanıltmıştır?

Bir şirket düşününüz ki, Silahlı Kuvvetlerin yüksek kademelerindeki görevlilerin adlarını bir yabancı şirkete bildirir, bir şirket ki, uçak yapımı ile ilgili ulusal şirketlerde çalışanlar hakkında, "kökü dışarıda" yabancı şirketlere raporlar yazar. Bir şirket ki, Hava Kuvvetleri Güçlendirme Vakfının çalışmalarını yurtdışına bildirir.

Devletin milli istihbarat örgütü var mı? Var... Devletin Silahlı Kuvvetler istihbarat örgütü var mı? Var... Öyleyse, bu çalışmalar, bugüne kadar neden haber alınmaz? Neden gerekli önlemlere başvurulmaz?

Herhangi bir kamu görevlisi, şöyle sıradan bir memur, görevini savsaklarsa, hakkında hemen dava açılır. Fakat devletin güvenliği ile

ilgili konularda yabancılarla işbirliği yaparak, Silahlı Kuvvetlerin iç yapısı hakkında bilgiler toplayan bu şirket hakkında, bugüne kadar en küçük bir "istihbarat" görevi yapılma-

dığı gibi, elde edilen belgelere rağmen, bugüne dek kamu davası açılmamıştır.

Neden? Neden acaba?

Başta Genelkurmay savcıları olmak üzere, bütün hukukçulara soruyoruz: Herhangi bir kişi ya da örgüt, Türk Silahlı Kuvvetlerinin iç yapısı hakkında, yurtdışına bilgiler yollasa, belgeler verse, bu kişi ya da örgüt hakkında, ceza yasalarının hangi maddelerinden dava açılırdı?

Şimdi bütün bunlar unutuldu. Şu garip rastlantıya bakın ki, basında tam Lockheed belgeleri yayımlanmaya başlandığı günlerde, DGM konusu, Lockheed yolsuzluklarını bastırdı.

12 Mart muhtırası, nasıl Demirel ailesinin, birbiri üzerine yığılan yolsuzluk dosyalarını unutturmuşsa; DGM konusu da Lockheed olayını unutturacağa benzemektedir. Şeytan diyor ki, acaba, bu Lockheed işine karışanlar, devletin güvenliğini korumakla yükümlü etkili ve yetkililer arasında mıdır, nedir?!..

(Cumhuriyet. 6 Ekim / 976)

ATEŞLE OYNAMAK...

Demirel, seçimlerden önce, Türkiye'ye bir sıkıyönetim dönemi yaşatmak istiyor. Bu amaç, bütün kabalığı ve çıplaklığı ile gözler önüne serilmiştir. Demirel bir yandan Bakanlar Kuruluna sıkıyönetim önerileri götürürken, öte yandan da Demi-relci basında, baştan aşağı suç dolu yazılarla, Silahlı Kuvvetler isyana teşvik edilmektedir.

Demirel'in sağ kolu, "Son Havadis" gazetesinde, Silahlı Kuvvetlerde önemli görevlerde bulunduktan sonra emekliye ayrılmış bir generalin kaleme aldığı yazılarda, açıkça, Silahlı Kuvvetlerin ihtilal yapması önerilmektedir. Şu satırlara bakın:

- Görülen durum, edilen yemin, Anayasaya, Türk Silahlı Kuvvetler iç Hizmet Kanunu ve Talimatı...

Nedir bunların anlamı?

Türk Silahlı Kuvvetleri iç Hizmetleri Yasasında, Silahlı Kuvvetlerin cumhuriyeti "koruma ve kollama" zorunda olduğu yazılıdır. Bu hükümden, Silahlı Kuvvetlerin, kurulu Anayasa düzenini ortadan kaldırarak, bir askeri yönetim kurması anlamı çıka-

rılamaz. Bu yasanın Silahlı Kuvvetlere verdiği görev, kurulu "A-nayasa düzeni"ni korumak ve kollamaktır.

Fakat, Son Havadis gazetesinin emekli general yazan, öteden beri yazdığı yazılarla, Silahlı Kuvvetlerin, yönetimi ele almasını istemekte, bunu savunmakta ve önermektedir.

Kimdir bu general? istanbul Sıkıyönetim Komutanı orgeneral Faik Türün müdür? Emekli Korgeneral Fikret Köknar mıdır? Yoksa emekli olduktan sonra, içişleri Bakanlığında Sivil Savunma örgütünün başına getirilen, Seferberlik Tetkik Dairesi eski başkanı Tümgeneral Cihat Akyol mudur? Yoksa Erenköy sorgu evinde sık sık görülen Tümgeneral Memduh Ünlütürk müdür?

Kim olduğu hiç de önemli değildir. Önemli olan, Demirel'in sözcüsü ve gözcüsü yayın organında, sabah akşam, orduyu isyana teşvik etmek için yazılan yazıların niteliğidir.

12 Mart'ın önde gelen generallerinin çoğu, birer ikişer, Demirel tarafından ödüllendirilmiş, kendilerine, bol şekerli kahve ısmarlanırcasına, bol ücretli yönetim kurulu üyelikleri dağıtılmıştır. Bundan sonra da, bu generallerin tutumu eleştirilince, solcuların, "ordu düşmanı" oldukları yazılmış ve söylenmiştir.

Acaba Türk Silahlı Kuvvetleri, Demirel'den, bol ücretli yönetim kurulu üyelikleri alan üç beş general demek midir? Edirne'den Ardahan'a kadar, sınır boylarında bekçilik eden, erinden rütbelisine kadar öz görevlerini yerine getiren, subay, astsubay ve erler, Silahlı Kuvvetlerin parçası değiller midir?..

Emekli olduktan sonra sessiz sedasız köşelerine çekilen generaller, albaylar, bu ordunun şerefli üniformasını taşımamışlar mıydı? Ordu sadece, Memduh Tağmaç, Faik Türün, Ali Elverdi'nin kişiliğinde mi temsil edilmektedir? Ellerinde filelerle, çarşı pazar dolaşan albaylar, astsubaylar, bu şerefin sahipleri değiller midir?

12 Mart, Demirel'in, bazı general rütbelerine, yönetim kurulu üyelikleri taktığı dönemin adıdır!..

Bu dönemde, Demirel ile işbirliği yapan üç beş generalin rütbesiyle, ülkede uyanan bilinçli halk kesimlerini ezmek ve boğmak, kimsenin gücünde değildir. Türkiye ne Pinochet'nin Şili'si, ne Papadopulos'un Yunanistan'ı, ne de Şahın iran'ıdır!

Silahlı Kuvvetler, ulusun öz malıdır. Bir çoğumuzun yakını, arkadaşı, akrabası ve dostu Silahlı Kuvvetlerimizde görev yapmaktadır. Demirel'in ve yandaşlarının, hepimizin ortak malı o-lan Silahlı Kuvvetleri, bir korku aracı olarak kullanmaya hakkı yoktur. Silahlı Kuvvetler Demirel ailesinin bekçisi değildir!

- Sıkıyönetim ilan ederiz...

Etsinler!.. Tarihten ders almasını bilenler, giyotin kararnamesi imzalayanların aynı giyotinle başlarının kesildiğini de bilirler. Darağaçları kurulur, amma, bu darağaçlarında kimler sallanır o hiç belli olmaz...

Demirel ateşle oynuyor. 12 Martta, işbirliği yaptığı üç beş generale güvenerek tehlikeli oyunlara giriyor. Ve bilmiyor ki, bir gün oynadığı ateşte kavrulup yok olacaktır!..

(Cumhuriyet, 7 Ekim 1976)

ORMAN KANUNU

Danıştay Beşinci Dairesi, Ankara Belediye Başkanı Vedat Dalokay'ı görevinden alan içişleri Bakanlığı işlemi hakkında yürütmeyi durdurma kararı vermiştir. Bu karardan sonra, Dalokay'ın hemen göreve başlaması gerekmektedir. Çünkü yürütmeyi durdurma kararları, hakkında karar verilen işlemi bütün hukuksal sonuçlarıyla birlikte durdurur.

Bu hukuksal gerçek bu denli açıkken, içişleri Bakanı Asiltürk, kararın uygulanmayacağını söylemektedir. Dalokay seçimle gelmiş bir belediye başkanıdır. Seçimle işbaşına gelen bir belediye başkanının herhangi bir idari işlem ile görevinden uzaklaştırılması, Anayasanın I 16'ncı maddesine aykırıdır. Yürütmeyi durdurma kararından sonra, kararı uygulamamakta direnmek ise bir başka anayasal suçtur.

Şu sözlere bakın Allah aşkına:

- Sadece bu karar, Ankara Belediye Başkanına, gidip makamına oturma hakkı vermez. Alınan karar, icrai fonksiyonu olan bir karar değildir. Açık kanuni ihlallerin söz konusu olmadığı aşikâr görünmektedir. Telafisi gayri mümkün bir zarar meydana gelmemektedir. Kararın tashihi için itiraz hakkımızı kullanarak, yeniden gözden geçirilmesini talep edeceğiz. Bu

müddet zarfında Ankara Belediye Başkanının, belediye başkanlığı görevine fiilen başlaması mümkün değildir...

içişleri Bakanına göre bakanlık, "kararın tashihini" isteyecek, Danıştay bu konuda bir karar verinceye kadar, Ankara Belediye Başkanı görevine başlayamayacaktır...

Önce şu noktadan başlayalım: içişleri Bakanı "kararın tashihi" biçiminde bir kavramdan söz etmektedir. "Karar tashihi", Türkçesi ile kararın düzeltilmesi, ancak kesinleşmiş kararlar için söz konusudur, içişleri Bakanı, bir hukuksal konuda demeç verirken, hukuk kavramlarını altüst etmektedir. Bu konuda demeç vermeden önce, Anayasa Mahkemesi Genel Sekreteri Celalettin Olgun'a başvursaydı hiç olmazsa, böyle hatalar yapmazdı!

ikinci bir nokta da şu: Yürütmeyi durdurma kararlan, karşı tarafın savunması alınmadan da verilir. Eğer Danıştay, içişleri Bakanlığı işleminde çok büyük hukuksal bozukluklar görürse, bakanlık savunmasını almadan karar verebilir. Danıştay Beşinci Dairesi de sanırız bu nedenle bakanlık savunmasına gerek duymadan, Anayasaya bu derece aykırı düşen bakanlık işlemi. hakkında yürütmeyi durdurma kararı vermiştir.

Bakanlığa düşen görev, bu karardan sonra, Anayasaya ve yasalara uygun olarak, Dalokay'ın göreve başlamasını sağlamak olmalıydı. Eğer yürütmeyi durdurma kararının kaldırılmasını istiyorsa, Danıştaya bu yolda başvurur, kamuoyuna açıkladığı gerekçeleri dilekçesine yazardı.

Hayır... ille de, zorbalık!., ille de Anayasaya ve yasalara aykırı meydan okumalar!., ille de bakanlık koltuğunun arkasından kaba kuvvet gösterisi!..

Anayasanın 132. maddesi gereğince, mahkeme kararları savsaklanmadan uygulanır; uygulanmazsa bu suçtur. Hem, tam anlamıyla "Anayasayı tağyir, tebdil ve ilga" suçudur. Siyasal sorumlular için ya "Anayasayı ihlale fer'an iştirak yani 146/3" ya da en azından Ceza Yasasının 240. maddesinde yazılı, görevi kötüye kullanma suçudur.

Ama kim dinler!..

Cephe iktidarı, Başbakanlık merdivenlerini tırmanır tırmanmaz, hukuk dışı işlemler birbirini kovaladı. Danıştay, hemen hemen hepsi için yürütmeyi durdurma ve iptal kararları verdi: Alın TRT'yi... işte Şaban Karataş, Danıştay kararlarını

minder yapıp üstüne oturmuş. Alın Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığını... Petrol işleri Genel Müdürlüğünün yurtsever görevlileri ellerindeki Danıştay kararları ile bekleyip duruyorlar. Alın, Meteoroloji Genel Müdürünü. Alın Etibank Genel Müdürünü. Alın Çalışma Bakanlığı Müsteşarını...

iktidar, bu kararların hiçbirini uygulamadı. Hiç bir kamu görevlisi de, bu kararlan uygulamayanlar hakkında, en küçük bir yasal kovuşturmaya girmedi...

Kim açacak bu davaları? Savcılar. Savcılar kime bağlı? Adalet Bakanına... Adalet Bakanı kim? Demirel hükümetinin bir ü-yesi...

Unutmayalım, on altı yıl önce Demokrat Parti ve Demokrat Partinin içişleri Bakanı da, büyük dağların sahipleri gibi ortalıklarda dolaşıyorlardı.

Ama Yüksek Adalet Divanı, Menderes ve arkadaşlarını, "yargı gücü ile yürütme arasındaki ilişkileri değiştirmek" gerekçesiyle ölüm cezasına çarptırmıştır. Bu gerekçe şimdikilere tıpatıp uymuyor mu?..

Cephe iktidarının işlediği suçlar, Demokrat Partinin suçlarının bin katını aşmıştır. Asiltürk'ün suçları da, Namık Gedik'i çoktan unutturmuştur.

Herhalde siz de öğrenmek istersiniz; bu uygulamaların A-nayasa ile hiçbir ilgisi yoktur. Asiltürk, hangi ormanın kanununu uygulamaktadır acaba??!..

(Cumhuriyet, 8 Ekim 1976)

GÜLMEYE DEĞMEZ Mİ?..

Cephe hükümetinin Anayasa ve yasadışı tutumu, basında hukuksal tartışmalara yol açmaktadır. Bilim adamları ve yazarlar, örneğin Danıştayca verilen yürütmeyi durdurma kararlarının hukuksal niteliğini açıklayan yazılar yayımlamaktadırlar.

Hukukta kökleşmiş kavramlar vardır. Hiçbir ciddi hukukçu, bu kavramları değiştirmek için çaba harcamaz. Çünkü, hukuk bilimi, bu kavramları belirleyip saptamıştır. Gerek mahkemeler, gerek bilimsel değerlendirmeler, bu konulan, hukuk dünyamıza iyice yerleştirmiştir.

"Yürütmeyi durdurma" kararları, bu tür kavramlardan biridir...

Danıştay, bir idari işlem hakkında yürütmeyi durdurma kararı verdikten sonra, artık, idarece yürütülen işlem, bütün hukuksal sonuçlarıyla, hukuk ve uygulama alanında kalkmış demektir.

Önceki gün, Tercüman gazetesinde, Ankara Hukuk Fakültesi idare Hukuku Öğretim Üyesi Doç. Dr. Mukbil Özyö-rük'ün, Dalokay ile ilgili yürütmeyi durdurma kararı konusundaki yorumlarım okurken bunları düşündüm...

Özyörük, bir bilim adamıdır. Uzunca süren doçentlik aşamasında sanırım, 20 yılı aşmıştır, idare hukukunun birçok sorunu ile ilgilenmiş ve bu arada yürütmeyi durdurma kararlan konusunda görüşlerini de, gerek ders notlarında gerekse, konuşmalarında belirtmiş bulunmaktadır.

Özyörük, bugün bir başka Özyörük olmuştur. 1961 'de, AP Gençlik Kolları Başkanlığı, I969'da, CHP parti meclisi üyeliği, 1971'de sıkıyönetimde, Anayasayı ihlal sanığı olduktan sonra, bugün Tercüman gazetesinde "Ahmet Muhtar" adının arkasına gizlenip siyasal yazılar yazmakta, arada, adıyla sanıyla, cephe hükümetinin tutumunu destekleyen hukuksal nitelikte demeçler vermektedir.

Doç. Dr. Mukbil Özyörük'ün, idare Hukuku Dersleri başlıklı yapıtının 1972-73 baskısında "Yürütmenin Durdurulması" başlıklı 232'nci sayfasından bazı bölümler okuyalım:

- Yürütmeyi durdurma kararlarının gereğinin yerine getirilememesi, her durumda "ağır hizmet kusuru" teşkil eder ve idarenin hukuki sorumluluğuna yol açar. Kararı yerine getirmemek, herhangi bir kamu görevlisinin idareye atıf ve izafesi mümkün bulunmayan şahsi tutum ve davranışından doğmuşsa, onun şahsi kusuru yüzünden hukuk mahkemesinde kendisinden tazminat talep edilebileceği gibi, idarenin tazminata mahkûm olduğu hallerde de, mütefarik kusuru nispetinde kamu görevlisine rücu gerekir...

Bu açıklamaya göre, örneğin Asiltürk'ün, "ağır hizmet kusuru" nedeniyle, Danıştay kararını yerine getirmediği için, tazminata mahkûm olması gerekmektedir. Asiltürk'ün sadece hukuksal sorumluluğu mu var? Ya ceza sorumluluğu?

Devam edelim, devam edelim ki, bilim adamları, yürütmeyi durdurma kararlarını nasıl nitelemişler birlikte öğrenelim:

- Yürütmeyi durdurma, bir ihtilafın esası hakkında müdde-haz bir yargısal tasarruf değildir. Ancak bir tedbir niteliğinde, fakat mahkeme karandır. Bu itibarla Anayasanın 132. maddesinin 3. fıkrasındaki hüküm, yürütmeyi durdurma kararlarını da kapsar. "Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır,

bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir surette değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez..."

Buradan da anlaşılıyor ki, Asiltürk, Danıştay kararlarını, geciktirmek ve uygulanmasını önlemek için kamu kudreti kullanmaya kalkarken, bir Anayasa suçu işlemektedir.

Bazı bilgisiz kişilerin, hukukla uzaktan yakından ilgili olmayan bazı kamu görevlilerinin, yürütmeyi durdurma kararları hakkındaki saçma sapan görüşlerini, Doç. Özyörük, ders notlarında, öğrencilerine şöyle anlatıyor:

- Bu karara verilen "yürütmenin durdurulması" isminde kullanılan "yürütme" kelimesinin lügat anlamına bakarak "yürümüyor ki dursun" demek, eğer bilgisizlikten ileri gelmiyorsa, düpedüz bir mugalatadan ibarettir ve herhalde, hukuku pozitif bir ilim değil, birtakım mantık ve kelime oyunları topluluğu sananların fikri olabilir...

Bu satırlardan da, gerek Demirel, gerekse Asiltürk'ün, tutumlarını, nasıl nitelemek gerektiğini öğrenmiş bulunuyoruz...

Özyörük, aynı ders notlarının 1969 yılı basımının, I 14'ün-cü sayfasında, Danıştay kararlarını uygulamak için tazminat ö-deyip bu yükümlülükten kurtulmak isteyenleri, "hukuk bilgi ve kültüründen zerrece nasibini almamış kişiler" olarak anlatmış ve, 1966 yılında da Türk Hukuk Kurumunca düzenlenen "Danıştay kararları ve yürütmenin durdurulması" konulu bilimsel toplantıda şu görüşleri savunmuştun

- Danıştayın yürütmeyi durdurma kararlarını kolayca ve titizlikle verip vermemesinin de önemi ancak nazari olabilir... Danıştayı bu hususta eli açık bulabiliriz, bu davranışları tenkit de edebiliriz... Fakat bu bize, hiç kimseye, yüksek mahkemece sadır olmuş bir tehiri icra kararını katlayıp sumenin altına koyma yetkisi bahşetmez. Bunu yaparsak 132'nci maddeyi çiğnemiş ve Anayasayı ihlal etmiş oluruz...

Özyörük, bunları anlatırken, karşı görüşte olanları nasıl niteliyor, bir de onu görelim:

- Hal böyle iken, "Yürütmenin durdurulması kararı, bir ara kararıdır, uyulmasa da olur" yolundaki bir iddia, gülmeye bile değmez...

işte size cephenin, Danıştay kararları konusunda takındığı tavrı bir cephecinin kaleminden sunmuş bulunuyoruz...

Gülmeye değmez mi?...

(Cumhuriyet, 9 Ekim 1976)

ANKARA'NIN TAŞI...

Cumhuriyetimizin temel nitelikleri, Anayasada belirtilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti, Kurtuluş Savaşı sonunda kurulmuştur. Yürürlükteki Anayasa ise, 27 Mayıs 1960 Devriminden sonra halkoyu ile yürürlüğe konmuştur.

"Cumhuriyeti korumak", "cumhuriyeti kollamak" derken, önce cumhuriyetin hangi niteliklere dayandığın saptamak gerekir. Yoksa, vurgun düzeninin adı "cumhuriyet" değildir. Cumhuriyet, çıkar çevrelerinin, uydurma politikacılarla kurdukları düzenin adı da olamaz.

iki gündür, Adalet Bakanı ile Cumhuriyet Başsavcısı arasındaki yazışmaları izliyoruz. Cumhuriyet Başsavcısının, Nurculuk ile ilgili yazısı, Adalet Bakanı tarafından toplatılıyor, Cumhuriyet Başsavcısı da Adalet Bakanına sert karşılık veriyor. Böylesine bir olaya cumhuriyet tarihimizde rastlanmış mıdır acaba?

Şimdi soralım; kim cumhuriyeti koruyor, kim cumhuriyete karşıdır?

Bunun yanıtını vermek için uzun uzadıya düşünmeye hiç gerek yoktur. Eğer, 1920 tarihli "Hiyaneti Vataniye Kanunu"nu açarsanız, Kurtuluş Savaşı Meclisinin kimleri vatan haini saydığını öğrenirsiniz. Okuyalım öyleyse:

Dini veya mukaddesat-ı diniyeyi siyasal gayelere esas veya alet ittihazı maksadıyla cemiyetler teşkili memnudur.

Bu kabil cemiyetleri teşkil edenler veya bu cemiyetlere dahil olanlar vatan haini addolunurlar. Dini veya mukaddesat-ı diniyeyi alet ittihaz ederek şekl-i devleti tadil ve tağyir veya emniyet-i

devleti ihlal veya dini veya mukaddesat-ı diniyeyi alet ittihaz ederek her ne surette olursa olsun ahali arasında fesat ve nifak ilkesi için gerek münferiden gerekse müçtemian kavli veya tahriri veya fiili şekilde veya nutuk iradi veya neşriyat icrası suretiyle harekette bulunanlar kezalik vatan haini addolunur...

Cumhuriyeti oluşturan Kurtuluş Savaşı Meclisine göre, din duygularını sömürerek örgüt kuranlar ya da bu amaçla eyleme geçenler "vatan haini" sayılmaktadır. Cumhuriyet, Kurtuluş Savaşının siyasal yörüngesinden soyutlanarak değerlendirilemez. Kaldı ki, Anayasanın önsözünde, Türkiye Cumhuriyeti'nin "milli mücadele ruhuna" dayandığı açıkça belirtilmektedir. Üstelik, gerek Anayasada, gerekse Ceza Yasasında, din sömürüsüne karşı yasal önlemler bulunmaktadır.

Ama kim dinler bunları? Ve kim dinlemiştir bugüne kadar?..

Anayasanın "ideolojik yapısı" laiklik ilkesinden güç alır. Laiklik ise, özgür düşüncenin temel taşlarından biridir, işte, bugün Anayasanın ve Atatürkçülüğün bu temel felsefesi, cephe partileri eliyle ortadan kaldırılmaktadır.

Bu suçun sahibi tek başına MSP değildir. Din duygularını siyasal amaçlarla sömüren ve "milli ve manevi değerlere bağlı olmak" gerekçesi altında çıkar çevrelerinin yasadışı egemenliklerini savunan AP, din sömürüsünde zaman zaman MSP'yi geride bırakmaktadır. Demirel'in şu sözlerine bakın:

- Biz duamızı ederiz, camiden nurlanmış olarak çıkarız... "Hıyanet-i Vataniye Kanunu", Kurtuluş Savaşı Meclisinin

kimleri "vatan haini" saydığını belirtmiştir. Daha doğrusu bu yasa, Atatürk ve Atatürkçülüğün temel doğrultusunu çizmiştir. Bugün bu açıdan bakarak, bazı siyasal düşünce sahiplerine, gerçi "vatan haini" demek kolay değildir amma, bu olgu hiç olmazsa kimlerin Atatürkçü olduklarını, kimlerin olmadıklarını ortaya koymaktadır.

Yürürlükte bulunan Anayasa, 12 Mart saldırısına rağmen, 27 Mayıs Devriminin ürünü sayılır. 27 Mayıs Devrimi, Bayar-Menderes baskı yönetimine karşı, Türk Silahlı Kuvvetlerince yapılmıştır. Anayasanın önsözünde şu gerekçe yer almaktadır:

- Anayasa ve hukuk dışı tutum ve davranışlarıyla meşruluğunu kaybetmiş bir iktidara karşı, direnme hakkını kullanarak 27 Mayıs 1960 Devrimini yapan Türk milleti...

Bu gerçek ortadayken Demirel ne diyor.

- Biz Demokrat Partinin devamıyız...

ideolojik yapısını Kurtuluş Savaşından alan Türkiye Cumhuriyeti, siyasal yörüngesini de 27 Mayıs I960 Devrimi ile vurgulamıştır. Bu cumhuriyetin temelinde Kurtuluş Savaşının harcı yatmaktadır. Bu Anayasa, 27 Mayıs Devriminin siyasal rengini taşımaktadır.

Cumhuriyet ve Anayasa, cephe partilerince korunmaz, ancak onlara karşı savunulur.

Mustafa Kemal Atatürk'ün devrimci Adalet Bakanı Mahmut Esat Bozkurt,

- Demokrasinin nasibi, irticanın elinde oyuncak olmak değildir... demişti. Demirel'in Adalet Bakanı ise, Nurculuk suçunu gizlemeye çalışıyor.

Bunları okurken, ister istemez Kurtuluş Savaşından bugüne gelen bir halk türküsünü anımsıyoruz:

- Ankara'nın taşına bak/Gözlerimin yaşına bak/Uyan uyan Gazi Kemal/Şu dünyanın işine bak!..

(Cumhuriyet, II Ekim 1976)

DAVA...

Danıştay, arka arkaya verdiği kararlarla cephe hükümetinin yasadışı iki işlemini durdurdu. Yasalar açık... Bu kararların gereğinin yerine getirilmesi gerekir. Kararların uygulanmaması ise suç... Fakat,

gerek içişleri Bakanlığı gerekse Ankara Valiliği, Danıştayca verilen kararları uygulamamak için ayak diretiyor.

Mahkemeler niçin kurulmuştur? Eğer mahkeme kararları uygulanmayacaksa, başta Anayasa Mahkemesi olmak üzere, Danıştayı, Yargıtayı, sonra da bütün mahkemeleri kapatalım öyleyse... Nasıl olsa kararlarına uyulmuyor!..

iki kişinin sokakta kavgaya tutuştuğunu düşünün. Her iki kavgacı da, ayrı ayrı haklı olduğuna inanmaktadır. Bu kavgada suçluyu suçsuzdan, haklıyı haksızdan ayırt edecek olan kimdir? Yargıç... Bir trafik kazası yaparsanız, ev sahibinizle ya da kiracınızla uyuşmazlığa düşseniz, bu konularda kesin kararı verecek olan kimdir? Yine yargıç...

Devlet böyle kurulmuştur. Yargıçlar, gerek yurttaşlar arasındaki uyuşmazlıkları, gerekse yurttaşlarla yöneticiler arasındaki uyuşmazlıkları çözmekle görevlidirler. Bu görev, yargıçlar ne ölçüde bağımsız olurlarsa o boyutlarda yerine getirilmiş o-lur.

Herhangi bir yurttaş, bir yargıç kararına karşı çıkamaz, bu kararlan çiğneyemez. Çıkarsa karşısında devletin güçlerini bulur. Fakat, devletin güvenlik güçlerine emir ve komuta edenler yargıç kararlarına karşı çıkarlarsa ne olur? Suç olur!.. Devlet güçlerini, anayasal ilkelere karşı kullanmaya başlayınca, Anayasayı "şiddet yolu ile" değiştirmiş olursunuz. Çünkü şiddet, "cebir araçlarıyla" kurulabilir. Danıştay, TÖB-DER'in açılmasına karar verdi. Siz, TÖB-DER binasına emrinizdeki toplum polislerini yollayarak kararın uygulanmasını önlerseniz, devletin "cebir araçlarıyla" Anayasanın işlerliğine engel oluyorsunuz demektir.

Bir başka konuya gelelim,..

Biz yazar-çizer takımına, ikide bir davalar açılır. Ceza davaları açılır, yıllarca hapsimiz istenir; hukuk davaları açılır yüz binlerce lira tazminat ödememiz istenir. Eğer bir de sıkıyönetim varsa, gece evlerimiz basılır, apar topar cezaevlerine gönderiliriz.

Neden? Çünkü hakkımızda dava açılmasına savcılar karar verir. Gözaltına alınmamıza yine savcılar kararlaştırır. Gece yansı evinizi bir manga askerle basan görevlilere ne diyebilirsiniz? Sıkıyönetim komutanı emretmiş, savcı uygun bulmuş, bu manga da sizi alıp götürmeye gelmiştir. Ya da mahkûm olursunuz. Bir kimsenin nasıl

gözaltına alınacağı, hangi aşamalardan sora mahkûm olacağı, yasalarda yazılmıştır. Bunlara karşı koyabilir miyiz?

Başbakan Süleyman Demirel, hakkımızda tazminat davaları açmaktadır. Başbakan Demirel'den sonra, yeğen Demirel de yüz binlerce lira tutan tazminat davaları açmıştır. Bu ortamda, bu davaların davalısı olmak da zordur yargıcı olmak da... Bu davaların bazılarından mahkûm oluyoruz. Fakat inanıyoruz ki, biz haklıyız. Elimizde belgeler var, tanık beyanları var.

Ne yapabiliriz? Demirel'e karşı dava yürütmek, bir bakıma, devlete karşı savaşmak demektir. Yüzde yüz haklı olduğumuz

bir davada, belgelerine ve bilgilerine sahip olduğumuz bir dosyadan ötürü, binlerce lira tazminata mahkûm olursak, bu parayı ödememek mümkün müdür?..

Çünkü doğru ya da yanlış, haklı ya da haksız, karar, Türk ulusu adına karar veren yargıçların kararıdır. Bize düşen, ancak elimizdeki belgeleri, dava dosyası ile birlikte, kamuoyuna sunmaktır. Başka ne yapabiliriz!

Diyelim ki, Demirel'in Amerikan Morrison firması Türkiye temsilcisi olduğunu sağır sultan bile duymuşken, bir yargıç kalkıp

- Hayır, Demirel Morrison firması temsilcisi değildir. Ver bakalım, elli bin, yüz bin lira para... derse ne yapacaksınız? Karar mahkeme kararıdır, uyacaksınız,.. Gün gelecek, bunların belgelerini yayımlayacaksınız. Mahkeme tutanaklarını, davacının dilekçelerini, Demirel'in avukatlarının durup dururken reddettiği yargıçtan ve reddetmediklen yargıçları... Ama karara uyacaksınız. Hukuk devleti budur, çünkü devlet böyle kurulmuştur.

Fidan gibi delikanlılar ipe çekilir, ne için? Mahkeme kararı olduğu için... Şerefli generaller tutuklanır, niçin? Yargıçlar karar verdikleri için... Ünlü profesörler, yazarlar, işçiler, öğrenciler cezaevlerine doldurulur, neden? Haklarında mahkeme kararı olduğu için...

Mahkeme adam asarken var; Ankara Belediyesinin kapısında, TÖB-DER'de yok! Olur mu böyle hukuk!?!.. Böylesine adalet olur mu? Ne olur peki? Kaba kuvvetin, sadece çirkin görüntüleri olur...

Bu görüntünün yaratılmasında da Allah için çok başarı gösteriyorlar...

(Cumhuriyet, 13 Ekim 1976)

BİLİRKİŞİNİN MEKTUBU...

Mobilya ihracatı konusundan, inanın sizler kadar ben de bıktım... Fakat ne yaparsınız ki, çok ilginç, ilginçliği bir yana, bu konu tam anlamıyla bu bozuk düzenin nasıl işlediğini ortaya koyuyor, işte biz de, Altan Öymen ile birlikte, bıkmadan u-sanmadan mobilya konusu üzerine eğiliyoruz. Sizlere de sabretmek düşüyor.

Geçenlerde, Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesince Yahya Demirel'in yurtdışına yolladığı malların mobilya mı, yoksa sunta mı olduğunu araştırmakla görevli bilirkişi Davut iyi-gün'den bir mektup aldım. Hemen hatırlayacaksınız, iyigün, 1969 yılında AP listesinden Kayseri'de milletvekili seçimlerine girmiş, ancak seçimi kazanamamıştı.

Yahya Demirel, Davut iyigün ile birlikte üç kişilik bilirkişi kurulunun verdiği bilgi üzerine, mahkemece tahliye edilmişti. Bizler, Davut iyigün'ün AP adayı olduğunu saptamış ve bu konuyu kamuoyuna duyurmuştuk. Orman Yüksek Mühendisi Davut iyigün, yaptığımız yayın üzerine şu mektubu yolladı. Hep birlikte okuyalım:

- Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesince adı geçen dava için üç kişi bilirkişi tayin edildik. Malum olduğu üzere Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu gereğince mahkemenin bu davetine icabet etmek zorunluluğu vardır. Bilirkişilerden birisi mobilya imalatçısı, diğeri kereste ve mamulleri tüccarı (CHP'li olup, bu partinin Belediye Meclisi üyesidir), üçüncüsü de bendeniz. Yani, sizin yazılarınıza göre, I969'da AP'den milletvekili adayı olduğu için Yahya Demirel lehine bilirkişilik yapan Orman Yüksek Mühendisi Davut iyigün...

Şimdi gelelim işin esasına:

1976 senesi ilkbaharında, tarihini iyice hatırlayamadığım bir gün Ağır Ceza Mahkemesi bilirkişi sıfatı ile üçümüzü duruşma salonuna alarak davacı ve davalı avukatlarının hazır bulunduğu celsede mahkeme başkanı tarafından takriben 25x35 cm eba- -dında bir tahta parçası gösterilerek, bu cismin ne olduğu ve bunun mobilya sayılıp sayılmayacağı hususundaki bilgimiz soruldu. Biz bilirkişilerin gösterilen tahta parçasını inceledikten sonra, bu parçalann ortasındaki sunta (yonga levha), iki yüzünden de ceviz kaplama olduğunu ve kenariarının kaplamasız bulunduğunu, bu hali ile mobilya değil mobilya malzemesi olabileceğini ittifakla söyledik. Bu ifademiz zapta geçirilerek duruşmaya son verildi, işin esası ve özeti bundan ibarettir.

Şimdi zatıâlinize ve hakkımda sizin gibi düşünenlere alenen bir teklifte bulunuyorum.

Yukanda bahsi geçen tahta parçası (sunta kaplama) Zonguldak Ağır Ceza Mahkemesinde mühüriü olarak muhafaza altında bulunmaktadır. Bu cismi istediğiniz kişilere inceletin. Biz bi-

lirkişilerin bu cisim hakkındaki mütalaasını çürütecek ve gerçeğe aykırı olduğunu beyan edecek mütalaada bulunurlarsa, sizin bütün iddialannızı ve suçlamalarınızı kabul edeceğim. Aksi halde sizin Cumhuriyet gazetesinde münteşir benimle ilgili yazılarınızın hakikate uygun olmadığını ve yanlış istihbarata istinaden yazıldığını itiraf etmeniz icap eder...

Bilirkişi Davut iyigün'ün mektubu, kendisinin Orman Bakanlığının yanlış işlemlerini ortaya koyduğu için memuriyetten ayrılmak zorunda kaldığını anlatarak, mektubunun yayımlanması isteği ile son bulmaktadır.

Önce, bilirkişi Davut iyigün'e duyarlılığı için teşekkür ederim.

Bu köşede, mobilya davasının bütün ayrıntıları incelenip, kamuoyuna sunulmaktadır. Başbakan Demirel'i çok yakından ilgilendiren ve siyasal niteliği hukuksal niteliğini çoktan aşmış böyle bir davada, AP listelerinden milletvekili adayı olmuş bir bilirkişinin bu davaya girmesi, gerçekten dikkat çekiciydi.

iyigün, mektubunda, ceza yargılaması hukukunda bilirkişiliği kabul etme zorunluluğu bulunduğunu belirterek, bilirkişiliği bu nedenle kabul ettiğini ileri sürmektedir. Hemen bu noktayı düzeltelim: Ceza Muhakemeleri Usulü Yasasının 69'uncu maddesine göre, Davut iyigün'ün bilirkişilikten çekinme hakkı vardı. Bu hakkını kullansaydı, sanırım şimdi başı bu kadar ağrı-mazdı...

Neyse, işin özüne gelelim...

Bilirkişi Davut iyigün'ün mektubundan anlaşılıyor ki, Yahya Demirel'in yurtdışına yaptığını ileri sürdüğü mobilya ihracatı konusundaki araştırma, bir tahta parçasının üzerinde yapılmıştır. Mahkeme, yurtdışında herhangi bir araştırma yapmamıştır. Yurtdışına gönderilen malların sunta mı, yoksa mobilya mı olduğu, mahkemece yerinde yapılacak incelemelerle araştırılmış değildir.

Yine hatırlayacaksınız, bu köşede, "mobilya" ve "sunta" konularında, uluslararası antlaşmalara dayanan "ölçütler ve kavramlardan" söz ederek, konuyu bilimsel boyutlarıyla ortaya

koymuştuk. Bütün bunların araştırılması, davanın savcısı ile bu davaya Maliye Bakanlığı temsilcisi olarak katılan Avukat Nebil Sürek'e düşmektedir.

4

Önceki gün, Avukat Nebil Sürek'in, Maliye Bakanlığı tarafından görevlendirilip Ankara'da açılan bir davada "7 Gün" adlı dergi aleyhine Başbakanlık avukatı olarak davayı izlediğini öğrendik. Aynı Avukat Sürek, Zonguldak'ta Yahya Demirel a-leyhine avukatlık yapacak; Ankara'ya gelecek, bu kez de Başbakan Süleyman Demirel'in haklarını koruyacaktır.

Avukat Sürek, devlet memurudur ve verilen görevi yapmak zorundadır. Fakat Maliye Bakanı, Yahya Demirel aleyhine mobilya davasını izlemekle görevlendirdiği bir avukatı, aynı zamanda Başbakanlık avukatı olarak görevlendirirse, bu biraz garip olmaz mı?

Olur ya da olmaz neyse... Bugünlerde Ankara'da mobilya davalarının büyüğü açılıyor. "Şirketler hayali mi, değil mi?.." Yakında, hep birlikte, olayı ağır ceza mahkemesi salonlarında izleyeceğiz...

(Cumhuriyet, 14 Ekim 1976)

DENİZDE DALGA...

Geçen aylarda bu köşede, Ticaret Bakanlığı Müsteşarlığına getirilen "milliyetçi-ülkücü" Dr. Agâh Oktay Güner'in, Ankara Ticaret Odasından, yasalara aykırı olarak, 47 bin lira tutarında ikramiye aldığını yazarak sormuştuk:

- Agâh Bey, Ankara Ticaret Odasından yasalara aykırı olarak ikramiye aldınız mı?

işin özüne bakarsanız, bu soruyu "nezaket icabı" sormuştuk. Yazdığımız konuyla ilgili tüm belgeler elimizdeydi. Dr. A-gâh Oktay Güner'den, hiçbir yanıt alamadık. Bu iş unutuldu

gitti.

Bugün kalemimizi, Ulaştırma Bakanlığına bağlı, "D.B. Deniz Nakliyatı T.A.Ş." yazışmaları üzerinde dolaştıracağız:

Konuyu özetleyelim...

Deniz Nakliyatı T.A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdür emekli Amiral Cezmi Biren ile Genel Müdür Yardımcısı ve Yönetim Kurulu üyeleri emekli Koramiral ismail Sarıkey ve Hayri Tuncel, görev aylıkları yanında, emekli aylıklarını da almaktadırlar.

Bu konu, D. B. Deniz Nakliyatı T.A.Ş., Ulaştırma Bakanlığı müfettişlerince denetlenirken ortaya çıkarılmıştır. Ulaştırma Bakanlığının " 17.2.1976, 26.7.1976 tarih ve 38-2/976-82 ve 38-2/1976-466" sayılı yazılarına karşılık veren Maliye Bakanlığı, 16 Ağustos 1976 gün ve "I 15628-215-21521" sayılı yazı ile, adı geçen görevlilerin emeklilik maaşlarının kesilmesini istemiştir.

Maliye Bakanlığının bu yazısı üzerine, Ulaştırma Bakanlığı, 20.8.1976 gün ve "38-2/976/513" sayı ile, D.B. Deniz Nakliyatı T.A.Ş. Genel Müdürlüğüne başvurarak, emeklilik maaşlarının kesilmesini istemiştir. Genel müdürlük yazıyı, "20402" sayı ile 23.8.1976 günü almış ve konunun yönetim kuruluna götürülmesi kararlaştırılmıştır.

Yönetim kurulu kimlerden oluşuyor? Hemen hemen, yasalara aykırı olarak emeklilik maaşı alan, emekli Amiral Cezmi Biren, emekli Koramiral ismail Sarıkey ve Hayri Tuncel'den...

Yönetim kurulu 8609 sayılı kararı ile bu konuda Başhukuk Müşavirliğinin görüşünün alınmasına karar verir.

D. B. Deniz Nakliyatı T.A.Ş. Genel Müdürlüğü, yasalardaki açık hükümlere, Ulaştırma ve Maliye Bakanlıklarının bu konuda yazılarına rağmen, 25/8/1976 gün ve "915/13816" sayı ile, U-laştırma Bakanlığına başvurarak, emeklilik maaşlarının kesilmemesini ister. Bu yazı Genel Müdür Yardımcısı Nazif Ergin ve Servet Yuca tarafından imzalanır.

Bu konuda Emekli Sandığının da başvuruları vardır. 3/8/1976 gün ve "20.1.23.169.99.14.168.41" sayı ile Denizcilik Bankası Deniz Nakliyatı T.A.Ş. Genel Müdürlüğüne başvuran Emekli Sandığı Genel Müdürlüğü emeklilik maaşlarının yasadışı olarak ödendiğini bildirmişse de, bu yazıya da hiç kulak verilmemiştir.

Bununla da yetinilmemiştir. Yönetim kurulu, -ki konu doğrudan doğruya kendileriyle ilgilidir- 3/9/1976 gün "6643" sayılı toplantıda aynen şu karara varmıştır:

- Konuya itila kesbedilmesine ve Ulaştırma ve Maliye Bakanlıklarına yazılan yazılara cevap alınmasına değin gündemde kalmasına karar verildi...

Yani, bütün bu yazışmalara rağmen, gerek Cezmi Biren gerekse, ismail Sarıkey ve Hayri Tuncel, emeklilik maaşlarının kesilmesine karşı çıkmaktadırlar.

Son olarak Ulaştırma Bakanlığı, 6/9/1976 gün ve "38-2/976/544" sayılı yazı ile D.B. Deniz Nakliyatı T.A.Ş. Genel Müdürlüğüne başvurarak, emeklilik maaşlarının kesilmesini istemiştir.

Bundan sonrasını bilmiyoruz. Acaba sayın emekli amirallerin, yasalara aykırı olarak aldıkları para kesilmiş midir, kesilmemiş midir?

Bu sorularımızın yanıtını beklerken, isterseniz D.B. Deniz Nakliyatı T.A.Ş. yönetim kurulunun, yurtdışından kaç gemi ve kaç tanker aldığını da soralım.

Hiç canım: Laf olsun diye...

(Cumhuriytt, 16 Ekim 1976)

SAYIM VE SEÇİM

Genel seçimlerde, her ilin çıkaracağı milletvekili sayısı genel nüfus sayım sonuçlarına göre saptanır. Son nüfus sayımı 1975 yılında yapılmıştır. Devlet istatistik Enstitüsü Başkanı yaptığı açıklamada, 1975 sayım sonuçlarının 1977 yılı sonuna kadar uzayacağını bildirmiştir. Bu durumda, 1977 milletvekili seçimleri, 1970 nüfus sayımı sonuçlarına göre yapılacaktır demektir. Acaba bunun sakıncası var mıdır?

Sakıncası şurada: 1970 yılından bu yana, nüfus artmıştır. Nüfus artışındaki önemli gelişmelerden biri, büyük kent nüfusunun hızla artış kaydetmesidir. Düzensiz kentleşme sürecine giren Türkiye, nüfusun önemli bir kesimini büyük kentlerin çevresinde toplamaktadır. Küçük il ve ilçe merkezleriyle kırsal kesimden kopan halk, Ankara, istanbul, izmir ve Adana gibi kentlere akmaktadır.

Bu gelişme sonunda, küçük kentlerin nüfusu azaldığı için, bu kentlerin çıkaracağı milletvekili sayısında düşüş olmakta, buna karşılık Ankara, istanbul ve izmir gibi kentlerin çıkaracağı milletvekili sayısı artmaktadır.

Kentlerin çıkaracağı milletvekili sayısı nasıl belirlenmektedir? Bu artış ve azalma, ne yolla ve kimler tarafından saptanmaktadır?

Milletvekili Seçim Yasasına göre, "son genel nüfus sayımı ile belli olan Türkiye nüfusu", 450 sayısına bölünür. Örneğin

istanbul ilinin çıkaracağı milletvekili sayısının saptanması için, son genel nüfus sayımında elde edilen istanbul nüfusu, toplam Türkiye nüfusunun 450rye bölünmesiyle ortay çıkan rakama bölünür. Bu işlemleri yapacak olan yetkili örgüt, Yüksek Seçim Kuruludur.

Yüksek Seçim Kurulu, son genel sayımda saptanan kesin sonuçlara göre, her ilin çıkaracağı milletvekili sayısını belirler. Eğer Yüksek Seçim Kurulunun elinde, 1970 sayımının sonuçları varsa, her ilin çıkaracağı milletvekili sayısı bu sayım sonuçlarına göre saptanır. Yok eğer, 1975 sayım sonuçları Yüksek Seçim Kuruluna gönderilirse, illerin çıkaracağı milletvekili sayısı, bu sayım sonuçlarına göre belirlenir. ><;vV'-;; .- ' •¦¦'•¦ViSO I Yapılan değerlendirmelere göre istanbul'un çıkaracağı milletvekili sayısı 38'den 43'e çıkacaktır. Aynı artış Ankara, izmir, Adana, Hatay ve içel için de söz konusudur. Bu illerin çıkaracağı milletvekili sayısında birer artış olması beklenmektedir.

Devlet istatistik Enstitüsü, 1977 sayım sonuçlarını bildirmezse, 1970 yılından 1975 yılına kadar ki nüfus artışı ve büyük kentlerde yoğunlaşan nüfus hiç hesaba katılmamış olacaktır.

Büyük kentlerin belediyeleri CHP'nin elindedir. Yapılan son Senato üçte bir yenileme seçimleri, Ankara, istanbul ve izmir gibi kentlerde, CHP oylarının hızla arttığını ortaya koymaktadır. Öyleyse, seçimlerin 1970 sayım sonuçlarına göre yapılmasından CHP zarar görecektir...

1977 seçimleri, Türk demokrasisi için bir ölüm kalım savaşı olacaktır. Bu seçimlerde bir tek oyun bile boşa atılmaması gerekir. Her oyun, ülkede kurulacak demokratik bir iktidar için önemi ve gereği vardır. Öyle anlar olacaktır ki, birkaç milletvekili, hükümetlerin kurulmasını ya da yıkılmasını belirleyici etken sayılacaktır.

Devlet istatistik Enstitüsü, bilindiği gibi MHP yönetiminde ve güdümündedir. Enstitü, baştan aşağı "Türkeş'in karargâhı" olmuştur. Devlet istatistik Enstitüsü, şu yukarıda özetlediğimiz gelişmeleri hesaplayıp 1975 sayımı sonuçlarını bilinçli olarak geciktiriyorsa, biliniz ki bir "Anayasa suçu" işliyor demektir.

1970 sayımı sonuçları ne kadar sürede tamamlanmıştır? 1975 sayımı sonuçları neden gecikmektedir? Devlet istatistik Enstitüsü Başkanı bu soruların yanıtını vermelidir. igıh&;3j?üM

DEVLET, SİLAH, ADALET £11

Bilemiyoruz, yoksa nüfus sayımında, kimlerin milliyetçi olup kimlerin olmadığı araştırılıyor da sonuçların alınması bu yüzden mi gecikiyor?

Sanırız, CHP'nin üzerine öncelikle eğilmesi gereken konulardan biri budur. Devlet istatistik Enstitüsü, sayım sonuçlarının açıklanmasını geciktirerek seçimler üzerine şimdiden "ipotek" koymak istiyorsa, CHP bu konuda etkili bir savaşa girmelidir.

(Cumhuriyet, 19 Ekim 1976)

TOPRAK VE TARIM REFORMU

Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı, Devlet Bakanı Mustafa Kemal Erkovan'a bağlıdır. Erkovan da Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Alparslan Türkeş'e bağlıdır. Urfa ilinde yapılacak toprak reformu da bunlara bağlıdır. "Toprak reformu" çok partili düzenimizin değişmez kavramlarından biridir. Bayarlı, Menderesli, Koraltanlı, Köprülülü Demokrat Parti, 1945 tarihli "Arazi Kanunu"na duyulan tepki sonucunda kurulmuştur. Demokrat Partiyi doğuran neden, toprak ağalarının bu yasaya karşı gösterdikleri sınıfsal dirençti.

Toprak reformu konusu, 1930lardan bu yana dillerden hiç düşmüyor. Bu konuda en çok söz eden devlet adamlarından biri ismet inönü'ydü.

- Batakçı toprak ağasının kökünü kazıyacağım... Bu söz, ismet Paşanındır... ismet Paşanındır amma, bu söz havada kalmıştır. Toprak ağasının kökü değil, bir tutam toprağı bile kazınamamıştır. Bülent Ecevit çıkıp da "Toprak işleyenin, su kullananın" deyince, Demirel hemen çığlığı basmıştır.

. 1954 tarihli Arazi Kanunu, Millet Meclisinde büyük tartışmalara yol açmıştı amma, gel gör ki o günkü kavgayı ismet Paşa değil, toprak ağası Adnan Menderes kazanmıştı. Ya bugün?.. Geçen çarşamba günü, Cumhuriyetin onuncu sayfasında Devlet Bakanı Mustafa Kemal Erkovan'm "tekzip yazısını" o-kurken aklıma bunlar geldi bir bir... Şimdi topraksız köylünün kaderi Erkovan'a ve Erkovan'ın Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığına doldurduğu ülkücü komandolara bağlı.

Cumhuriyet gazetesi, beş ay önce onuncu sayfasında, Urfa'da yapılması gereken toprak reformu ile ilgili bir inceleme yayımlamıştı. Erkovan bu yazıda değinilen konulan yalanlarken, bakınız neler diyor

- Sadece Akçakale'de 1975 yılı sonuna kadar 6.396 aileyi topraklandırmak için asgari bir milyon 100 bin dönüm tarım a-razisine ihtiyaç vardır. Bu kadar araziyi nereden buldunuz?..

Soru sorulduğuna göre yanıtı da verilmeli değil mi? Verelim öyleyse nereden bulduğunuzu.

Devlet Bakanı Mustafa Kemal Erkovan 6/6/1975 günü düzenlediği basın toplantısında, bu soruyu, kendisi şöyle yanıtlıyordu:

- Uygulama bölgesi olan Akçakale ilçesinde yapılan etütler ve Tapu-Kadastro Genel Müdürlüğünün tespitlerine göre arazi varlığını şu rakamlarla ifade etmek mümkündür: Şahıs arazisi I I bin 982 parselde I milyon 634 bin dönüm, Mirazlı hazine arazisi, 153 parselde 59 bin 613 dönüm olmak üzere ceman 13 bin 177 parselde I milyon 828 bin 963 dönüm tarım arazisi bulunmaktadır...

Erkovan, yalanlamasında şunları da söylüyor

- 1974 yılında Urfa'da reformun alt yapısını oluşturacak alt yapı tesislerinin gerçekleştirildiği iddiası da doğru değildir. 1974 yılında uygulaması planlanan yatırımlardan hiçbiri bu yıl içinde gerçekleşmiş değildir.

Şimdi de, Erkovan'ın 6/6/1975 günkü basın toplantısında dağıtılan metnin 4'üncü sayfasını açalım. Erkovan, Erkovan'ı şöyle yalanlıyor

- Mevcut uygulamaya göre altyapı hizmetleri ikili protokollerle ilgili yatırımcı kuruluşlarca yürütülmektedir. Bu usulle yatırımcı kamu kuruluşlarına 1974 yılında 478 milyon 373 bin 188 lira, 1975 yılının ilk üç ayında da 120 milyon transfer e-dilmiştir...

Şimdi soralım, hangisi doğru? Mevcut uygulamaya göre yatırımcı kuruluşlar altyapı tesisi çalışmalarını yürütmüşler midir, yoksa yürütmemişler midir? Yürütmemişlerse, Bakan Erkovan basın toplantısında gerçek dışı beyanda bulunuyordu; yok e-ğer yatırımcı kuruluşlar altyapı tesislerini yürütmüşlerse Bakan Erkovan, şimdi tekzip yazısında gerçekleri gizlemektedir. Hangi

Erkovan haklıdır? Basın toplantısı yapan Erkovan mı, tekzip yazısı gönderen Erkovan mı?.. Hangisi?..

Toprak reformu konusu, devletin sınıfsal temellerini yansıtan bir "laboratuvar" gibidir. 1945 yılındaki Arazi Kanunu Demokrat Partiyi doğurdu. 1975 yılının reform uygulaması da bugünkü siyasal iktidarın kimliğini ortaya koymaktadır. Erko-van'ın gizlemeye çalıştığı gerçekler de bu kimliğin kaçınılmaz görüntüleridir.

Ve bu arada partilerine sırt çevirerek, güvenoylamasında cephe iktidarına destek olan iki milletvekilinin Urfa milletvekilleri oluşları da bir rastlantıdır... Bir basit rastlantı!..

(Cumhuriyet, 20 Ekim 1976)

BOŞLUK...

Önceki gün Adalet Bakanı ismail Müftüoğlu'nun düzenlediği basın toplantısına gittim. Müftüoğlu, Cumhuriyet Başsavcısı Kâzım Akdoğan'ın cumhuriyet savcılarına genelge göndere-meyeceğini anlatırken, Akdoğan'ı "muhatap kabul etmediğini" de söylemiştir. Cumhuriyet tarihinde ilk kez, bir Adalet Bakanı bir Cumhuriyet Başsavcısı ile bu kadar sakıncalı sürtüşmelere girmemiştir.

Cephe partileri, iktidara gelir gelmez, yargı gücüyle çatışmaya başlamışlar ve yüksek mahkeme kararlarına karşı çıkmışlardır. Hükümet, bu tutumuyla Anayasa düzenine ters düştüğünü, kendi eylemleriyle ortaya koymuş bulunmaktadır. Bir hükümet, devleti oluşturan üç büyük güçten yargıyı karşısına alırsa, kendi mezarını kendi kazıyor demektir.

- Anayasayı tağyir, tebdil ve ilga...

Radyolarda, televizyonlarda ve mahkemelerde bu sözleri çok duyduk, işte cephe iktidarı yargı kararlarına karşı çıkarken, Anayasanın yargı gücüne ilişkin bölümlerini "tağyir, tebdil ve ilga" etmekte ve Anayasanın geçerliliğini, etkinliğini, bağlayıcılığını yok etmektedir.

- Devletin temeline dinamit koymak...

işte devletin temeline dinamit koymak budur. Devleti sadece iktidar partilerinin çevresinde oluşan bir güç sanmak, A-

nayasaya, hukuk devleti ilkelerine karşı işlenmiş suçların amacını oluşturur. Bu suç bir kez işlenmeye başlanınca, artık çorap söküğü gibi sürer durur.

Hükümetin yargı gücüyle bu denli çatışmaya girmesinin bir başka anlamı vardır, iktidar, kendi yapısını oluşturan dört parti ile birlikte devleti yönetmek etki ve yetkisine sahip değildir. O olgunluğa, o yetkinliğe henüz erişmemiştir. Bu yetersizlik bir "boşluk" yaratmıştır. Bu boşlukta, Danıştay kararları sallanmaktadır. Bu boşlukta, Anayasa Mahkemesi kararlan, Askeri Yüksek idare Mahkemesi kararları sallanmaktadır.

Cephe partileri kendi içlerinde anlayış ve uyum içinde değillerdir. Her parti, kendi doğrultusunda birbirleriyle çatışmaya girmiştir. Demirel'in önem verir gözüktüğü DGM konusunda hükümet bir yasa taslağı hazırlamamışsa, bunun nedenleri vardır. Feyzioğlu, Atatürkçülük tekelini kimseye kaptırmamak için, ünlü 163. maddenin DGM kapsamına alınmasını istemiş, Erbakan, "Müslüman kardeşlerini" DGM kapsamından çıkartmak için bir yasa tasarısı hazırlanmasına karşı çıkmıştır.

- Tespih çekenle, tetik çeken bir mi?..

Bu söze, Demirel Erbakan'dan daha büyük hırsla sarılmıştır. Hükümet başı, bir yandan komünizm edebiyatı yaparak cephe partilerini aynı doğrultuda tutmaya çalışırken, öte yandan Müslüman kardeşlerin sakalını sıvazlayarak DGM yasasını çıkartmak istemiş, ancak bunda başarı gösterememiştir.

Bütün bunlar, cephe partileri arasındaki "boşluğu" anlatan örneklerdir. Boşluk sadece yargı gücü ile yürütme organı arasında değildir. Boşluk, cephe partilerinin arasındadır.

Öyle bir boşluk ki, Demirel ve Erbakan, bu boşlukta biri baraj, öteki fabrika temeli atarak birbirleriyle yarışa girmişlerdir. Devletin TRT'si bu yarışın "hipodromu"dur, yurttaşlar ise birer seyircidir...

Türk demokrasisi, cephe iktidarının yarattığı bu boşlukta yuvarlanıp durmaktadır. Bu boşluk, bir buçuk yıldır komünizm edebiyatı ve hayali temellerle doldurulmaya çalışılıyor. Fakat ne çare!.. Ne demişler:

- Takke düştü, kel göründü...

Bu boşluk yapay önlemlerle doldurulamaz. Bu boşluğun doldurulması, Anayasanın özüne ve sözüne uygun bir iktidarın işbaşına gelmesine bağlıdır. O güne kadar, bütün ilericilerin,

yurtseverlerin görevi, cephe iktidarını yasal yollarla düşürmektir. Çünkü bu boşluk, Anayasanın temelini sarsmaktadır...

(Cumhuriyet, 22 Ekim 1976)

KİME DOST, KİME DÜŞMAN?..

Adalet Partisi büyük kongresi, devrik cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın da katılmasıyla yapıldı. Kongre başkanlığına devrik Başbakan Adnan Menderes'in avukatı Talat Asal getirildikten sonra, Yüksek Adalet Divanı tarafından ölüm cezasına çarptırılan

Menderes, Fatin Rüştü Zorlu ve Hasan Polatkan için saygı duruşunda bulunuldu.

Demirel, 1977 seçimlerine Menderes'in kefeniyle girmektedir. AP, kongreleri ve meydan toplantılarında Menderes'in büyük boy fotoğrafları sallanmakta, Türk Hava Yolları u-çaklarına "Menderes" adı takılmakta ve Başbakan temel atma törenlerine bu uçaklarla gitmektedir.

Bütün bunları izlerken, Adnan Menderes'in dünkü düşmanları ile Demirel'in bugünkü dostlarını düşünüyorum...

Menderes, 27 Mayıs I960 sabahı Alparslan Türkeş'in radyolarda ilan ettiği bir ihtilal sonucu başbakanlık koltuğundan ayrılıp idam sehpasına gönderilmiştir. Türkeş, bugün Demirel'in yardımcısıdır.

Adnan Menderes'in önce üniversitede sonra da Meclisteki can düşmanlarından biri olan Turhan Feyzioğlu, bugün Demirel'in Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısıdır.

Adnan Menderes'e sabah akşam saldıran 1950-60 döneminin ateşli gazetecisi Bedii Faik, bugün nerededir? Demirel'in sağ kolu, "Son Havadis" gazetesine başyazar... Bedii Faik'in Menderes'e yaptığı sövgüler unutuldu, hazırladığı "Yassıada Saatleri" unutuldu; şimdi Demirel'in sözcüsü ve gözcüsüdür... Nasıl oluyor bütün bunlar?

Yassıada'da yargılanan Demokrat Parti milletvekillerine en ağır saldırıda bulunanlar, bugün Yassıada'da yargılananların yazılarını, anılarını yayımlayan gazetelerin genel yayın müdürlüklerini yapıyorlar. Nasıl oluyor bütün bunlar?

Adnan Menderes ve arkadaşlarının Yassıada'daki davalarının hiçbir avukat tarafından alınmaması için bildiriler dolaştıran Avukat Tuğrul Toklucu, bugün Demirel ailesinin avukatıdır. Nasıl oluyor, nasıl!!? Nasıl bir duygu, nasıl bir siyasal inanç, nasıl sevgi, nasıl saygı böyle!!..

Süleyman Demirel, Menderes'in düşmanları ile nasıl işbirliği yapıyor?.. Feyzioğlu ile neden kol kola, Türkeş ile yan yana ve neden Menderes'i ölüm cezasına çarptıran Yüksek Adalet Divanı yargıcı Ferit Adalı'yı öperek, koklayarak partisine kaydediyor? Nasıl Menderes sevgisi bu?!..

Menderes'in dünkü düşmanları, Demirel'in bugünkü dostlarıdır... işte Feyzioğlu, işte Türkeş, işte Orhan Öztrak, işte Bedii Faik, daha niceleri, daha niceleri!.. Belki de iki yanlı alışveriş bu... Herkes

birbirini kullanıyor. Feyzioğlu Demirel'i, Demirel Feyzioğlu'nu, Türkeş Demirel'i, Demirel Bedii Faik'i... Politika bu işte. Dünkü düşmanlar bugün dost, bugün kol kola...

Hani dünkü küfürler, hani dünkü çalımlar, hani o ihtilalcilik, hani o Atatürkçülük, 27 Mayısçılık, hani nerede nerede şimdi?!.. 27 Mayıs devrimcilerinin karşısında "elpençe divan duran" Ali Elverdi nerede? Demirel'in partisinde... 27 Mayısçı General Hayati Savaşçı nerede? Adalet Partisinde... General Kemalet-tin Gökakın nerede? O da Adalet Partisinde. Peki on altı yıl önce ne yapıyorlardı? Menderes'e karşı düzenlenen ihtilalde kendilerine verilen görevleri yerine getirmenin coşkusu içindeydiler. Ya şimdi?.. Şimdi Demirel'in emrindeler...

Tarihin tekerliği ne kadar hızlı dönerse dönsün, hiçbir ülkede değer yargıları böylesine altüst olmamıştır...

Demirel bugün Menderes'in kefeniyle siyaset sahnelerin-dedir. Menderes'in bıraktığı Anayasa dışı miras, Demirel'in e-lindedir artık... Fakat bu miras, Menderes'in dünkü düşmanlarıyla beraber kullanılıyor.

Acaba Demirel Menderes'in anısına saygılı mıdır?.. Ve acaba bu anıya saygı, Menderes'in düşmanlarıyla işbirliğini mi gerektirmektedir? Acaba Demirel'de Menderes'e karşı bilinçaltında beslenen olumsuz duygular mı yatmaktadır? Kıskançlık gibi örneğin... Ve acaba Menderes'in mezarı bugüne kadar Demirel tarafından neden İmralı'dan alınıp başka yerlere götü-rülememiştir? Yüksek mahkeme kararına karşı çıkmaya, kuvvet

komutanı değiştirmeye yeten gücü, Menderes'in kabrini taşımaya yetmemiş midir?..

Yok... Yok... Yok... Sadece bir siyasal yatırım konusu. Bir duygu sömürücülüğü, sadece bu...

Menderes'in kefenini bayrak yapan Demirel, aynı Menderes'in idam sehpasına çivi çakanlarla beraberse, gelin bu "mesut aile fotoğrafını" birlikte izleyelim..,

(Cumhuriyet, 24 Ekim 1976)

EMPERYALİZMİ KÖTÜLEMEK...

Yahya Demirel ile ilgili "hayali mobilya davası" önümüzdeki günlerde, Ankara 4'üncü Ağır Ceza Mahkemesinde başlayacaktır.

Ankara'da dört tane ağır ceza mahkemesi vardır. Yahya Demirel'in davası bu dört ağır ceza mahkemesinden, yeni kurulan 4'üncü Ağır Ceza Mahkemesine düşmüştür.

4'üncü Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı Lütfi Erdemir'dir. Erdemir, Ankara'da uzun süre, Toplu Basın Asliye Ceza Mahkemesi Başkanlığı yapmıştır. Bugün sizlere Lütfı Erdemir'in bir kararından söz edeceğiz.

12 Mart döneminden önce, Ankara Radyosunda "Köy Saati" adıyla bir program yayımlanır, bu programda, toplumsal konular, köylü diliyle ele alınırdı. Bu programların birinde, boraks madeninden söz edilerek, madenlerin devletleştirilmesi istenmişti.

Bu program, bazı devlet yetkililerinin dikkatini çekti. Boraks madenleri, yabancı şirketlerce işlenmekteydi, Anayasamız yeraltı zenginliklerinin devlet tekelinde olmasını istiyordu ama, nedense, devlet radyosundan, bu konulara değinilmesi suç sayılmaktaydı.

Program yapımcısı Abdullah Yılmaz ve iki TRT görevlisi, boraks madenlerinden söz eden yayın dolayısıyla, mahkemeye verildiler. Yılmaz ve arkadaşlarını, o zamanki 4'üncü Asliye Ceza Mahkemesi Yargıcı Lütfı Erdemir, yargıladı ve mahkûm etti. Gerekçeyi okuyalım:

"Boraks programı, açıkça servet düşmanlığı edebiyatı yapmaktadır. Bu edebiyat gerçekleri yansıtma amacının ötesinde

sınıfları birbirine düşman etme, Amerikan aleyhtarlığı ve emperyalizmi kötüleme sonucu olarak belli akımlara hizmet sakıncası doğurmaktadır..."

Lütfi Erdemir, Türk-Amerikan Hukukçular Derneği üyesidir. Bir yargıcın bu tür örgütlere kaydolmaması gerekir. Türk-Amerikan Hukukçular Derneği üyesi bir yargıç, herhangi bir kararında bir sanığı "Amerikan aleyhtarıdır" diyerek mahkûm ederse, bu sakınca büsbütün ortaya çıkmıyor mu?

- Amerikan aleyhtarlığı ve emperyalizmi kötüleme sonucu. "Amerika" Türkiye için sadece bir ülkenin adı değildir. A-merika, Türkiye'de belirli ilişkileri, belirli duyguları ve siyasal düşünceleri yansıtan bir kavramdır. Bu nedenle, bir yurdun bu gibi örgütlerin ve bu gibi ilişkilerin dışında kalması gerekir. Neyse, devam edelim...

Türk-Amerikan Hukukçular Derneği üyesi Yargıç Lütfi Erdemir'in, "Amerikan aleyhtarıdır" gerekçesiyle mahkûm ettiği boraks programı, Yargıtay 4. Ceza Dairesince de incelenir. Yargıtay 4. Ceza Dairesi,

boraks programında suç bulunmadığı gerekçesiyle Erdemir'in kararını bozar.

Dosya yeniden Lütfı Erdemir'e gelir. Davaya, duruşma a-şamasında katılan Savcı ibrahim Çetin Yetkin, sanıkların bera-atini ister ama, Erdemir, kararında ve gerekçelerinde ısrarlıdır. Erdemir ikinci kez Abdullah Yılmaz ve arkadaşlarını mahkûm eder. Bu gerekçeyi de okuyalım.

"- Dosya arasında bulunan her iki yazı incelendiği takdirde, tamamen kastı mahsusla kaleme alındığı, fukaralığın istismarının yapıldığı, emperyalizmin kötülenmesi için gayret sarf edildiği, Amerikan düşmanlığının her vesile ile ele alındığı..."

Türk-Amerikan Hukukçular Derneği üyesi Yargıç Lütfı Erdemir'in, "emperyalizmi kötü göstermiştir" gerekçesiyle suçladığı sanıklar, yeniden Yargıtaya gitmişlerdir. Yargıtay Ceza Genel Kurulu, sanıkların beraatlerine karar vermiş ve dosya da artık böyle kapanmıştır.

- Emperyalizmin kötülenmesi için gayret sarf edildiği... Emperyalizme karşı verilen savaş sonunda kurulan Türkiye Cumhuriyeti'nde, bir kimse, "Emperyalizmin kötülenmesi için gayret sarf etmiştir" gerekçesiyle suçlanıyorsa, artık burada susmak gerekir.

Biz de susuyor ve 4. Ağır Ceza Mahkemesi Başkanı olarak Başbakan Süleyman Demirel'in yeğeni Yahya Demirel'i yargılayacak olan Lütfı Erdemir'in yeni kararlarını bekliyoruz...

(Cumhuriyet, 26 Ekim (976)

YABANCI AKIM...

Sovyetlerden elektrik enerjisi almaya karar vermişiz. Türkiye Elektrik Kurumu Genel Müdürünün açıklamasına göre, artık Kuzeydoğu Anadolu bölgesi, Sovyetlerden alınan elektrik ile aydınlanacaktır.

"Kökü dışarıda cereyan" işte budur. Yani hem kökü dışarıdadır, hem de "aşırı akımdır"; çünkü sınırımız ötesinden aşırıla-rak getirilmektedir.

Bilindiği gibi Trakya bölgesi de Bulgaristan'dan alınan elektrik enerjisi ile aydınlanmaktadır. Yani Türkiye'nin Avrupa'ya a-çılan yakası ise yine, komünist elektriği ile aydınlanmaktadır.

Kuzeyden Sovyet akımı, kuzeybatıdan Bulgar akımı... iki aşırı akım Türkiye'ye sokulmuştur... iki kökü dışarıda akım, Türkiye'ye elektrik vermektedir.

Seydişehir'de Sovyet kredisi ile alüminyum tesisleri çalıştırılmaktadır. Aliağa'da Sovyet uzman ve teknisyenleriyle petrol sanayii kurulmaktadır, iskenderun Demir Çelik Fabrikası, yine Sovyet kredisiyle yapılmaktadır.

Şimdi de Sovyet elektriği Bulgar elektriği ile birleşip Türkiye'nin kuzey kıyılarını aydınlatacaktır. Bizim milliyetçilere sorarsanız, bu yolla "iki elektrik sistemi" birleştirilmektedir, iki elektrik sistemi birleşirken ya sosyal ve ekonomik sistemler de bir-leşiverirse!.. Peki, o zaman ne olacak? Söyler misiniz, ne olacak?..

Devletiyle, milletiyle bölünmezlik ne olacak?.. Evet ne olacak!?.. Diyelim ki Türkiye'nin kuzeydoğu bölgesi komünist e-lektriği ile aydınlandı; ya öteki yöreler, öteki bölgeler?.. Bir bölge aydınlanır, öteki bölge karanlıkta kalırsa devlet ve millet bölünmüş olmaz mı?.. Ne hakkımız var devleti bölmeye?..

Elektrik vermek bir sosyal sınıfın öteki sosyal sınıflar üzerine tahakküm kurmasına benzemez... Bir bölge aydınlanır öteki

bölge karanlıkta kalırsa bölücülük başlar, bölücülük, devletin temeline dinamit koymak demektir.

Belki Sovyetler, sinsi sinsi bunu planlamışlardır. Önce e-lektriği verecekler; elektrik Türkiye'nin bir bölümünü aydınlatacak... Öteki bölgelerde yaşayanlar bu eşitsizliğe karşı çıkarak, son bağımsız Müslüman Türk devletini yıkmaya çalışacaklar. Biliyorsunuz komünizm her kılığa girer...

Gerçi bizim yöneticilerimiz bir elektrik "alışverişi" üzerinde durmaktadırlar. Yani biz de, Sovyetlere elektrik vereceğiz. Biliyorsunuz son günlerde büyük kentlerde sık sık elektrik kesilmeleri olmaktadır. Büyük kentlerin elektrikleri, her gece ansızın kesilerek Sovyetlere verilmektedir. Elektrik kesmelerinin nedeni budur.

Bizim aydınlatma konusunda elbette ki Sovyetlere yapacağımız yardımlar vardır. Eloğlu bize tutsun elektrik versin, biz onun altında kalalım!.. Olmaz, şüphesiz olmaz. Ya biz ne vereceğiz?..

Efendim biz, Sovyetlerin aydınlanması için "idare lambası" ve "mum" vereceğiz. Bugünlerde, "idare lambası ağır sanayii" ve "mum üreten mum fabrikaları" yapmak için gece demeyeceğiz, gündüz

demeyeceğiz temel atacağız. Eğer temel atma töreni geceye rastlarsa, Sovyetlerden aldığımız elektrik ile çevreyi aydınlatıp temel atma törenlerini tamamlayacağız.

Bir sosyal sınıfın öteki sosyal sınıflar üzerinde tahakkümü, genellikle karanlıkta kurulur. Kimse kimseyi görmez, kimse kimseyi tanımaz; bu arada bazı baldırı çıplaklar gelir, durup dururken tahakküm kuruverir. Aydınlık olunca kimse tahakküm kurmaz. Elektriğin bu yararları da vardır...

Yalnız benim şüphem artıyor. Bu Demirel, Türkeş, Feyzioğlu ve Erbakan acaba komünist falan olmasınlar!?! Allah saklasın amma baksanıza, Sovyetlerden kredi ve elektrik, Bulgarlardan elektrik, Romenlerden petrol alınıyor. Ne oluyor Allah aşkına ne oluyor!.. Komünist mi oluyoruz ne?..

Sovyetlerden elektrik alınca voltaj ne olacak? Bence basit... Voltaj bundan sonra 141 ve 142 olacak... 141 ve 142 zaten kökü dışarıda, aşırı akımlar için konmamış mıdır?..

(Cumhuriyet. 27 Ekim 1976)

DEVLET, SİLAH. ADALET 141

ANAHTAR VE MAYMUNCUK

CHP ya da AP'nin tek başına iktidara gelebilmesi bu iki partinin kendi çevrelerinde oy toplamalarına bağlıdır. Eğer AP sağın bütün oylarını toplayabilirse tek başına iktidara gelebilecektir. CHP'nin tek başına iktidara gelebilmesi için de, solun tümüyle CHP'yi desteklemesi gerekmektedir.

Bu böyle olunca, her iki parti liderine ve lider kadrolarına büyük işler düşmektedir. AP, MSP, DP, MHP, CGP, hemen hemen aynı sınıfsal kesitlerden oy almaktadır. AP'nin 1973 seçimlerinde aldığı oy oranını artırması için, özellikle DP ve MSP oylarını çekmesi gerekmektedir.

Demirel, son bir buçuk yıl içinde Demokrat Partiyi eritmesini bildi. Demirel'in ikinci hedefi MSP'dir. MSP içindeki son gelişmeleri bu açıdan değerlendirmek gerekmektedir.

Önceki gün istifa eden Ahmet Tevfık Paksu, MSP içinde AP'ye yakın milletvekillerinin başında yer almaktadır. Paksu, CHP-MSP koalisyonunun bozulması için çaba harcamış, Hüseyin Akmumcu ve Gündüz Sevilgen gibi milletvekilleriyle birlikte Af Yasasına karşı çıkmıştı.

MSP içinde belirli siyasal düşünceler, dinsel inançlara ve tarikatlara göre biçimlenmektedir. Son kongre, parti içi iktidara Erbakan ve arkadaşlarının oluşturduğu "mühendisler grubu"nu getirmiştir. Ahmet Tevfık Paksu'nun yer aldığı liste kaybetmiş, bu listeden, ancak Paksu, Erbakan'ın listesinde de yer aldığı için en ön sırada seçilebilmiştir.

Paksu, gerçi genel idare kuruluna seçilmiştir amma, bu kurulda tek kalmıştır. Öyle sanılmaktadır ki, Paksu, Erbakan'ın bundan sonraki tutumuna ortak olmamak için istifayı uygun bulmuştur.

Demirel, bir buçuk yıldır AP'nin bütünleştiğini ve büyüdüğünü söylemekte, bu yolda elden gelen çabayı da ortaya koymaktadır. Demokratik Partiyi erittikten sonra, Celal Bayar ile de geçici antlaşma yapan Demirel, ilerlediği yolda şimdilik oldukça başarılı görünmektedir.

Erbakan bir konuda haklıdır. MSP gerçekten bir "anah-tar'dır. MSP olmadan, bugünkü koşullarda hiçbir parti hükümeti oluşturamamaktadır, Korkarız, aynı koşullar gelecek seçimlerde de geçerli olacaktır.

Demirel bu durumda ne yapabilir?

Demirel için iki yol var: Biri, olağanüstü ortam yaratarak MSP'yi, "Atatürkçülüğe aykırı eylemlerinden ötürü" kapattırmaktır. Bugün Erbakan ile koalisyon ortağı olan Demirel, 1973 seçimlerinde Trabzon'da MSP için,

- Anayasa Mahkemesince temelli kapatılan partilerin muvazaa yoluyla yeniden açılmaması gerekir... derken, bu parti i-çin beslediği niyetleri açığa vuruyordu.

Fakat politika zamanı kullanma sanatıdır. Dün, kapattırmak istediğiniz partiyle bugün hükümet ortağı olabilir, yarın yeniden, hükümet ortağı olduğunuz partiyi kapatmak için elaltından girişimlerde bulunabilirsiniz...

Parti kapatmak, bugün için pek kolay iş değildir. Bu nedenle, Demirel MSP'yi kapatmak yerine, bu partiyi ele geçirmeyi, içten içe çökertmeyi, kısa süreli amaçlarına uygun bulabilir. Yapılan da budur şimdilik.

Paksu, MSP içinde tek başına değildir. Af oylaması, önemli konularda MSP'nin ikiye ayrılabileceğini ortaya koymaktadır. Yarın MSP, cephe ortaklığından ayrılmak isterse, Paksu ve grubu bütün

güçleriyle buna karşı koyacaklardır. Demirel, MSP içinde kendine yakın bir grup oluşturarak Erbakan'ı kuşatmaktadır.

Aynı kuşatma, CHP-MSP ortaklığının bozulduğu günlerde Demokratik Parti içinde de oluşmuştur. Bozbeyli, DP'nin gelişimini iktidara gelmekte buluyordu. Fakat öylesine kuşatılmıştı ki, CHP ile işbirliği kararını veremedi. Vermiş olsaydı, başta Bilgiç olmak üzere birçok milletvekili, Bozbeyli'yi yalnız bırakacaklardı. Bozbeyli işte bundan korktu ve bu yüzden CHP-DP ortaklığı kurulamadı.

DP'nin bir buçuk yıl önceki durumu, MSP'nin bugünkü durumunu andırmaktadır. Ahmet Tevfık Paksu'nun tutumu ve ö-zellikle bundan sonra takınacağı tavır, Sadettin Bilgiç'in tutumuna benzerse, Demirel MSP kalesini de içerden fethetmeyi başarıyor demektir.

Bu gelişim içinde, Demirel'e kul köle olanların birdenbire Atatürkçü kesilmeleri de dikkatlerden hiç kaçmamaktadır. Ülkenin bağımsızlığına yönelen bunca tehlikeyi görmezlikten geldikten sonra, Demirel'in din sömürücülüğüne gözlerini kapatıp

kulaklarını tıkayanlar, MSP karşısında Atatürk ilkelerine sarılıp, Anayasa bekçiliğine özenmektedirler.

Neden bunlar? Bütün bunlar, Demirel'in tek başına iktidara gelmesi için yapılan hazırlıkların belirli aşamalarıdır. DP bölündü, şimdi sıra MSP'dedir.

Hem anahtarların olmadığı yerlerde, maymuncukların kullanıldığını bilenler için, bunlar çok basit oyunlardır...

(Cumhuriyet, 28 Ekim 1976)

BİR TOZLU DOSYA...

Yakın geçmişimizde, toplumu dalgalandıran bazı siyasi davalara tanık olunmuştur. Bu davalar, davacı ile davalıyı aşıp topluma mal olmuşlardır. Bu davalardan biri Hasan Âli Yücel-Kenan Öner davasıdır.

Hasan Âli Yücel, bir süre Milli Eğitim Bakanlığı yapmış ilerici bir politikacıydı. Bin dokuz yüz kırkların bütün gericileri, vargüçleriyle Hasan Âli Yücel'e saldırmışlardır. Hasan Âli Yü-cel-Kenan Öner davası, ilerici gerici kavgasının yansıdığı bir sahne olmuştur. Dava şöyle başlamıştır:

Mareşal Fevzi Çakmak, Türkiye'de komünist örgütlenmeleri eleştirirken şu şekilde konuşmuştur:

- Ben daha işin başında iken, eski bir Milli Eğitim Bakanının bu faaliyeti destekleyen harekâtından dolayı, hükümeti resmen ikaz ettim. Kulak asan olmadı...

Bu demeç, 7 Şubat 1947 tarihli gazetelerde yayımlanmıştır. Hasan Âli Yücel, o sırada Milli Eğitim Bakanlığından ayrılmıştır. CHP izmir Milletvekilidir. Yücel, ertesi günkü Ulus gazetesinde yayımlanan açık mektubunda, Çakmak'tan bu Milli Eğitim Bakanının kendisi olup olmadığını açıklamasını ister. Çakmak susar. Yücel, bir açık mektup daha yazarak sorusunu yineler...

Yanıt Çakmak'tan değil, Kenan Öner adlı bir tutucu avukattan gelir. Öner, "Yeni Sabah" gazetesinde yayımlanan yazısında, komünistleri destekleyen Milli Eğitim Bakanının Hasan Âli Yücel olduğunu, ayrıca Yücel'in, 1944 yılında tutuklanan

Turancılara baskı yaptırdığını, bakanlığı "komünist yatağı" haline getirdiğini ileri sürer.

Yücel, Kenan Öner'i mahkemeye verir. Dava, Ankara 3'üncü Asliye Ceza Mahkemesinde başlar. Yargıç, Saffet Ünan, Savcı ise Abdullah Pulat Gözübüyük'tür. Yücel'in avukatlığını Profesör Bülent Nuri Esen yapmaktadır. Dosya Ankara 3'üncü Asliye Ceza Mahkemesinde 947/243 sayı ile kayıtlıdır. Yargıç Saffet Ünan, 1944 Turancılık olayına karışanların ifadelerine başvurmayı kararlaştırır. Turancılık sanıklarından, Yücel'in kendilerine baskı yapıp yapmadığını sordurur.

Bütün Turancı sanıklar dinlenir. Nihal Atsız, Orhan Saik Gökyay, Osman Yüksel Serdengeçti, Sait Bilgiç, Haluk Kara-mağralı, Hikmet Tanyu, Zeki Sofuoğlu ve Alparslan Türkeş gibi, 1944 yılında çoğu "hükümeti devirmek" suçuyla tutuklanan Turancılar, birer birer ifade vererek Yücel'i suçlarlar.

Alparslan Türkeş, o sırada Bandırma'da görev yapmaktadır. Rütbesi yüzbaşıdır. Türkeş, Bandırma Asliye Ceza Yargıçlığında ifade verir. Yargıç Fevzi Bakır, Savcı da bugün Anayasa Mahkemesi Başkanı olan Sayın Kani Vrana'dır. Türkeş, Yücel hakkında görüşünü şöyle özetler:

- Hasan Âli Yücel'in komünistleri himaye ettiği ve binnetice komünist olduğu kanaatindeyim...

Öteki Turancı sanıkların ifadeleri, istanbul 7. Asliye Ceza Mahkemesinde alınır. Bu mahkemenin Yargıcı ismail Hakkı

Ketenoğlu'dur. Ketenoğlu, bir süre Anayasa Mahkemesi Başkanlığı yaptıktan sonra AP Ankara Milletvekili olarak Parlamentoya girmiştir.

Evet, davanın Savcısı Abdullah Pulat Gözübüyük'tür. Gözübüyük'ü hemen anımsayacaksınız, Gözübüyük, Devlet Güvenlik Mahkemeleri kararlarına bakan 9. Ceza Dairesi Başkanlığı yaptıktan sonra Yargıtay 8. Ceza Dairesi Başkanlığına getirilen, 27 Mayıs ihtilalinin Adalet Bakanıdır. Gözübüyük, Türkeş'e yolladığı bayram tebriğinde şu ifadeleri kullanmıştır:

- Tarihi, kalbi dostluk, aynı ülkü ve aynı Türkçülük üstün duyguları ile...

Abdullah Pulat Gözübüyük, Hasan Âli Yücel-Kenan Öner davasında Kenan Önerin mahkûmiyetini isterken, aralarında Türkeş'in de bulunduğu Turancı tanıkların tanıklıklarına önem verilmemesi gerektiğini, çünkü bu ifadelerin "samimilik, taraf-

sizlik ve doğruluk" gibi niteliklere sahip olmadığını ve "mesnetsiz kuru bir iddia" olduğunu belirttikten sonra, Türkeş'in paylaştığı Turancı görüşleri 18/10/1947 günlü "esas hakkındaki mütalaasfnın 33. sayfasında şu sözcüklerle tanımlamaktadır:

- Milli sınırlar dışı milliyetçiliğin, nazizmden mülhem kan ırkçılığının, yurdun hayatı olan iç ve dış güvenliğe karşı gösterdiği tehlike ve zarar...

Biz de şimdi, gerek Türkeş'i gerek Gözübüyük'ü, bu "tarihi, kalbi dostluk, aynı ülkü ve üstün Türkçülük duygulan" nedeniyle yürekten kutlarız...

(Cumhuriyet, 30 Ekim 1976)

YASAK DÜZENİ...

Dünya üzerinde birbirine temelden karşıt iki siyasal düzen vardır. Bunlardan biri, kapitalist ülkelerde geçerli olan "burjuva demokrasileri", ikincisi de sosyalist ülkelerde "halk demokrasileri" olarak adlandırılan sosyalist demokrasiler...

Türkiye sözde batı türü demokrasiye ulaşma çabasındadır. Bizim örnek olarak aldığımız siyasal ve sosyal sistem, burjuva demokrasilerinden esinlenmiştir. Fakat burjuva demokrasilerine demokratik öz veren kurum ve ilkeler, Türkiye'ye henüz yerleşmiş değildir.

Bunun en büyük kanıtı, ülkemizdeki düşünce yasaklarıdır. Batı ülkelerinde eşine rastlanmayan yasak düzeni, Türk demokrasisinin vazgeçilmez unsuru sayılmaktadır, iyi, hoş amma, bu yolla batılı demokrasiye nasıl ulaşacağız?

Batı ülkelerinde, bilimde ve sanatta sınırsız düşünce özgürlüğü vardır. Bu ülkelerde, sosyalist devrimlerin bütün yapıtları, olanca özgürlük içinde okutulur, öğretilir. Marks'tan Engels'e, Engels'ten Lenin'e, Lenin'den Troçki'ye, Stalin'e, Mao'ya, Castro'ya kadar sosyalizmin bütün yapıtları, üniversitelerde serbestçe okutulur, kitaplar da serbestçe satılır.

Bunlar, Türkiye'de yasaktır!.. Üniversitelerde, Marksizmi yan tutmadan, kötülemeden okutma olanağı yoktur. Bazı öğretim üyeleri, sanki vicdanlarına, düşüncelerine, inançlarına i-potek koymuşlardır.

Bu konuları bilimsel tutarlık içinde okutmaya, öğretmeye kalkan bir Prof. Mümtaz Soysal, aylarca sıkıyönetim hapishanelerinde süründü, bir Doçent Server "Tanilli mahkeme kapılarını aşındırdı.

ingiltere'de Cambridge Üniversitesine gidin, Lenin'in "seçilmiş eserleri", cilt cilt kitaplıklarda bulunur. Oxford Üniversitesinde, Marks'tan Mao'ya kadar her tür sosyalist eylem ve düşünce ürünleri, artık birer bilim konusudur. Fransa'da böyledir, italya'da böyledir, Almanya'da böyledir, Amerika'da böyledir.

Türkiye ise, kendisini bu özgürlük çemberi dışında tutmayı bir hüner saymaktadır.

Tuncer Tuğcu, "Kızılırmak Yayınevi" sahibidir. Yayınevi, bazı sosyalist yapıtları çevirerek, yayımlamaktadır. Sen misin yayımlayan? Dava üzerine dava açılır, beş yıldan on beş yıla kadar hapis cezaları istenir, yayımlanan kitaplar birer birer toplanır... Bankadaki kredileri kesilir...

Muzaffer Erdost "Sol Yayınlan" sahibidir. 12 Mart döneminde Erdost'un başına gelmedik kalmamıştır. Dava üzerine dava açılmış, hüküm üzerine hüküm verilmiştir. Süleyman Ege, "Bilim ve Sosyalizm Yayınlan" sahibidir. Ege de mahkemeden mahkemeye, cezaevinden cezaevine sürünüp durmuştur. "Sel Yayınlan" sahibi Abdullah Nefes de, yayınlarının cezasını cezaevinde çekmiştir.

Erdoğan Tokatlı, bir çeviri yüzünden beş yıl hapse mahkûm olmuştur. Can Yücel, bir çeviri yüzünden Adana Cezaevinde yatmıştır.

Neden bütün bunlar? Batılı olmak için mi? Burjuva demokrasilerine özendiğimiz için mi? Hukuk devleti olduğumuz için mi? Neden? Niçin? Hangi batı ülkesinde var bu yasaklar? Hangi NATO ülkesinde geçerlidir bunca yasak? Hangi burjuva demokrasisinde kitaplar, dinamit fitilleri gibi, tehlikeli ve yasak sayılmaktadır? Evet hangi NATO ülkesinde bu yasaklar geçerlidir?!..

Bilir misiniz ki bu kitaplar yargılanırken, üniversitelerde adlarının başında "Prof. Dr.", "Doç. Dr." takısı bulunan bilirkişiler, bu yayınların suç olduğunu belirten raporlarla üniversite kapılarını bilime ve özgürlüğe açmayanlar, mahkeme koridorların-

da devrimci sanık kovalıyorlarsa, hangi bilim özgürlüğünden, hangi sanat özgürlüğünden, hangi üniversite özerkliğinden söz edelim?..

Bütün NATO ülkelerinde serbestçe satılan, üniversitelerinde okutulan yapıtlar Türkiye'de suç sayılacaksa, rejimin adını değiştirsek daha tutarlı davranmış olmaz mıyız?

Türk halkı bir "müstemleke halkı" değildir. Sağından soluna kadar bütün siyasal akımlar, bütün bilim ve sanat ürünleri, serbestçe yayımlanıp serbestçe okunmazsa, söyler misiniz acaba, hangi tür demokrasiyi benimsemiş sayılacağız?

(Cumhuriyet, I Kasım 1976)

AŞIRI ORTACILIK...

"Aşırı sağ" ve "aşırı sol", günlük dile yerleşmiş demirbaş kavramlardandır. Çoğumuz, hiç düşünmeden birtakım aşırılıklardan söz ederiz. Bu kavramların en çok geçerli olduğu yerler, yüce devlet katlarıdır.

- Aşırı akımlar önlenmelidir.

Düşünce alanında neyin aşırı olduğunu, neyin olmadığını kestirmek olanaksızdır. Düşünceler ölçüye, cetvele vurulamaz; ayrıca siyasal görüşlerin geometrisi de yoktur. Birtakım düşünceleri, "aşırı sağ" ve "aşırı sol" diye tanımlayabilmemiz için, önce bu düşüncelerin odak noktasını, yani "merkezini" saptamak gerekmez mi?

Kim ne kadar sağda, ne kadar soldadır? Sağı ve solu belirleyen ölçü nedir? Kim kime göre sağcı, kime göre solcudur? A-şırılık hangi noktadan başlamaktadır? Aşırılığın başladığı yerle, ılımlılığın son

bulduğu nokta neresidir? Bu noktaları kim saptar? Ne yolla, ne yöntemle saptar?

- Aşırı sağ ve aşırı sola karşıyız...

Bu, devletimizin elinden bırakmadığı, dilinden düşürmediği bir gerekçe olmuştur. Yıllar yılı bu gerekçeye sarılınmıştır.

- iki büyük parti aşırılıklarını temizleyip birleşsinler...

Bu ne demektir? Adalet Partisi kendi sağını, Cumhuriyet Halk Partisi de kendi solunu temizlerse, Türkiye güllük-

gülistanlık olur. Bütün aşırılıklar önlenir, memleket huzura, sükuna kavuşur.

- Her türlü aşırı akıma karşıyız.

Bir siyasal örgütün, bir devlet adamının, ya da bir yayın organının "her türlü aşırı siyasal düşünceye karşı olması" ne anlama gelmektedir? Önce bütün aşırılık türlerinin tek tek ortaya konması gerekmektedir. Geriye kalan "resmi devlet görü-şü"dür. Devlet adına tek düşünce, eleştirilmez, yadsınmaz tek düşünce, her türlü aşırılıklardan sıyrılarak belirlenir, herkesi bağlar.

Bu mu istenmektedir?

Aşırılık ölçüsünü Türk siyasal yaşamına uygularsanız, ne sonuçlar alınabilir? Hangi partiler aşırıdır? Bu konuda verilecek yanıt hazırdır:

- MSP, MHP aşırı sağ, bütün sosyalist partiler aşırı sol...

Partileri, aşın olan, olmayan biçiminde iki ana bölüme ayıranlar, "merkez partisi" olarak hangi siyasal partiyi temel almaktadırlar acaba?

- AP'nin solu, CHP'nin sağı...

Adalet Partisinde sol görüş olabilir mi? Adalet Partisinin solu, hiçbir anlama gelmeyen bir tanımdır. Kimseyi kapsamaz, hiçbir bilimsel ölçü vermez.

Cumhuriyet Halk Partisinin sağı ve solu nasıl belirlenmektedir? Parti içi muhalefet ile parti genel merkezi arasında gözle görünür, elle tutulur "ideolojik" görüş ayrılığı var mıdır? Örneğin CHP içinde, dış ticaretin devletleştirilmesi, yabancı şirketlerin kamulaştırılması, NATO'dan çıkılması gibi görüşleri, tutarlı ve sürekli olarak savunanlar var mıdır? CHP'nin sağı nerede, solu neredFor? Sağın lideri kim, solun lideri kimdir?

- MSP Atatürk düşmanıdır, işte aşırı sağcılık budur...

MSP Atatürk düşmanıdır da, öteki sağ partiler Atatürk'e çok mu saygılıdırlar? Atatürk'ün adını sık sık kullanmaktan öteye, bu partilerin Atatürkçülükle ilişkileri nedir? Camilerde başına bere geçirerek namaz kılan, şu laik Adalet Partisinin Genel Başkanı değil midir? Demirel'inki din sömürüsü sayılmaz mı?

Şimdi "kolay Atatürkçülük", yolu açılmıştır.

Mustafa Kemal, bağımsız bir ülke bırakarak gitti. Türkiye bu gün, askeri üssü ile, askeri anlaşması ile, yeraltı ve yerüstü zenginlikleriyle kapitalist emperyalizmin ipoteği altındadır. Bu ko-

fe

nularda Atatürkçülüğü akıllarına bile getirmeyenler, bir tespihle bir çember sakal gördükçe Atatürkçülüğü hatırlamaktadırlar. Ne kolay Atatürkçülük bu böyle?

Sağı da solu da belirleyen tek ölçü, emek ve sermaye ikilisidir. Emekten yana olan partiler sol partiler, sermayeden yana olanlar ise sağ partilerdir. MSP, MHP, CGP, DP ve AP, hep birlikte sermaye partileridir. Bunlar arasında aşırılık, bunlar arasında sağcılık, solculuk, hele "medeniyetçilik" ayrımı yapmak, bilime de, siyasal gerçeklere de ters düşmektedir.

Aşırı sağ ve aşırı sola karşı olduklarını söyleyenler, çok aşina bir tanımla belirtirsek, bir başka aşırılığın, "aşırı oltacılığın" sözcülüğünü yapmıyorlar mı? Hem de sağ adına...

(Cumhuriyet, 2 Kasım 1976)

GÜNCEL GÖREV...

Demokrasilerde, "aşırı düşünce", "tehlikeli düşünce", "zararlı düşünce" gibi kavramlara yer yoktur. Özgürlükçü demokrasilerde tek ölçü, düşüncelerin yanlışlığı ya da doğruluğudur. Bu yanlışlık ve doğruluk, ancak özgürlük ortamında belirlenir, saptanır ve ortaya konulabilir.

Başyazarımız Nadir Nadi'nin dünkü yazısında belirtildiği gibi, aşırılık yoktur, sadece suç vardır. Suç da, siyasal alanda belirli ideolojilere sahip olmakla değil, bu ideolojileri benimsetmek için silah kullanmakla işlenmiş olur. Suç, düşüncenin silaha dönüştüğü anda başlar.

Cinayetler herkesin gözleri önünde işleniyor. Bir suç örgütü, "infaz mangası" gibi, sokaklarda dolaşmakta, üniversite kapılarına

yaylım ateşi açmaktadır. Bunlara "dur" diyecek devlet örgütleri nerededir"?., istanbul Emniyet Müdürlüğü, böyle bir saldırıdan habersiz midir? Silahlı eşkıya çeteleri neden devletin gözü önünde, rahatça cinayet işleyip kaçabilmektedir? Acaba devlet nerededir?

işin iç yüzünü araştırırsanız, suç işleyenler ve bu suçları koruyanlar devletin bir kesimine çöreklenmiş kamu görevlileridir. "Handan cinayeti" konusunda geceli gündüzlü çalışan istanbul Emniyet Örgütü Şişli'de, Maçka'da, sokak ortalarında işlenen

ISO

cinayetler için hünerlerini neden kullanmazlar? Acaba Emniyet görevlileri bazı siyaset adamlarından mı çekinmektedir?

Öldürülenler, Anayasanın güvencesi altında yaşayan yurttaşlarımız değil midir? Kim koruyacak onları? Onların canlan kime emanet? Gencecik delikanlılar, fidan gibi kızlar, arka arkaya vurulup vurulup ölüyorlar? Nerede hani, Hacettepe'de Nuray Erenlerin katili, hani nerede Semih Erbek'in katili? Hani nerede ötekiler? Nerede? Nerede? Kimler gizliyor bunları, kimler?!!..

Evet; adıyla sanıyla yayımlandı. Cinayet aracı silahın sicil kaydı verildi. Evet, evet, hemen anımsayacaksınız. Necdet Güçlü adlı genç doktoru öldüren Ülkü Ocakları Genel Başkanı ibrahim Doğan'ın cebinden, Fehmi Altınbilek ve Mustafa ilerisoy adlarındaki iki subayın silahı çıkmıştı. Bu köşeden bıkmadan usanmadan yazdık. Yine de yazıyoruz, içişleri Bakanına, Milli Savunma Bakanına, Genelkurmay Başkanına, Jandarma Genel Komutanına yeniden soruyorum:

- Ülkü Ocakları genel başkanına silah veren subaylar hakkında neden bir soruşturma açılmamıştır?..

Cevap veren var mı? Yok...

Bir subayın silahı, siyasal nitelikte bir örgütün genel başkanında bulunur mu? Bu silah, bir cinayetin aracı olarak kullanılırsa, bu, yasalarımızda yer alan ağır bir suç değil midir? Bu konuda kovuşturma açmamak, bir başka suçun unsurlarını oluşturmaz mı?

Bir kısım güvenlik kuvvetlerinin tarafsız olmadığından haklı olarak yakınan Sayın Cumhurbaşkanımıza, bu örneği saygıyla sunmak isteriz. Bir cinayet işleniyor. Bu cinayetin suç aracı, Silahlı Kuvvetlerde görevli iki subayın tabancalarıdır. Hiç kimse, hiçbir kamu görevlisi, bu subaylar hakkında en küçük bir kovuşturma bile açmamaktadır. Demek ki, bu gibi konularda yasaları aşan korkular var. Ve birtakım insanlar suç işleme ayrıcalığına sahipler... Bunun başka türlü yorumu olabilir mi?

Üniversiteler açılır açılmaz gençler, yine kana bulandı. Yok mudur bu tür eylemleri önleyecek etkili önlemler? Bir emniyet örgütü, kimlerin nerelerde barındığını, kimlerin nerelerden silah sağladığını bilemiyorsa, kim bilecek bunları?..

Kusura bakmasınlar, basın zaman zaman, hem güvenlik kuvvetlerinin hem de savcıların görevlerini yaparak suç belge-

lerini gazetelerde yayımlıyor. Hiç olmazsa, bunlar "ihbar" sayılır ve bu belgelere göre bir kovuşturma açılır. Bu bile yapılmıyor...

Yok! Böyle yerlerde devlet yok!..

Şiddet şiddeti besler. Her yasadışı işlem bir başkasını doğurur. Bunları önlemenin yolu, devletin yasal sınırlarına çekilmesidir. Sanırım burada Sayın Cumhurbaşkanına da bazı tarihsel görevler düşmektedir. Güvenlik kuvvetlerinin taraf tuttuğundan yakınan Sayın Cumhurbaşkanı, hiç olmazsa, etkinliğini ve ağırlığını koyarak bazı hükümet kararnamelerini geri çevi-remez mi?

Diyeceksiniz ki, bundan sonra yeni bir "hükümet bunalımı" doğar... Doğmaz, çünkü gerçek bunalım, bu hükümetin kuruluşundadır. Yapısındadır, eylemindedir.

Bu hükümeti yasal yollardan düşürmek, başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, Anayasadan, demokrasiden ve barıştan yana olan bütün yurttaşların "güncel" görevidir...

(Cumhuriyet, 4 Kasım 1976)

BİR İKİ SORU...

Geçen hafta, Adnan Menderes'in "düşmanlarıyla", Süleyman Demirel'in dostlarının aynı kişiler olduğunu belirten bir yazı yazmıştım. Bu yazıda emekli Korgeneral Hayati Savaşçı'nın da adı geçmekteydi. Savaşçı, Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanlığından emekli olduktan sonra Adalet Partisine kaydolmuş ve bu partiden Parlamentoya girmişti. Savaşçı, yazıyla ilgili olarak bir açıklama göndermiştir. Önce açıklamayı birlikte okuyalım :

- Cumhuriyet gazetesinin 24 Ekim 1976 tarihli baskısında "Uğur Mumcu" imzası ile "Gözlem başlıklı" yazıda şahsım için "27 Mayısçı General Hayati Savaşçı" ifadesi kullanılmıştır.

Çeşitli ve yanlış yorumlara meydan vermemek için bu ifadeyi düzeltmek lüzumunu hissettim.

İhtilalin olduğu 27 Mayıs tarihinde kurmay albay rütbesi ile istanbul'da Yüksek Komuta Akademisinde, Yüksek Komuta Kursunda öğrenci idim. Bu durumda hiçbir emri komuta makamında olmadığımdan emir ve komuta salahiyetim de yoktu.

I

Keza, ne ihtilalden haberim vardı, ne de ihtilalciden. 27 Mayıs sabahı Beşiktaş'taki evimde uyandığım zaman bütün Türkiye gibi ben de ihtilali sokaktaki gürültülerden ve radyodan öğrendim. Bu sebeple ne 27 Mayısçıyım, ne 22 Şubatçı, ne de 21 Mayısçıyım.

22 Şubat ve 21 Mayıs askeri ayaklanmalarında ise İsparta'da 58. Tüm. Komutanı olarak tümenimle birlikte demokratik idareye bağlı, hükümet kuvvetlerinin safında yer almış, ihtilalcilerin karşısında olmuşumdur.

ihtilalle iktidara gelmeyi hiçbir devrede tasvip etmemişim-dir. ihtilallerin memlekete yaptığı zararlar benim bu inanışım ve davranışlarımı daima haklı çıkarmıştır.

Söz sırası gelmişken 12 Marttaki pozisyonuma da temas etmeden geçmeyeceğim:

12 Mart 1971 'de devrin Genelkurmay Başkanı ve Kuvvet Komutanları imzasıyla "Türkiye Büyük Millet Meclisine ve hükümete" verilen muhtıra tarihinde Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanı "Faruk Gürler'in Kurmay Başkanı" olarak vazifedeydim. 30 Ağustos 1972 tarihinde orgeneralliğe terfi sırasında olduğum halde muhtırada imzası olan bu komutanlar, "kendi komutanım olan ölü Faruk Gürler dahil" başkalarını terfi ettirerek beni kadrosuzluktan emekliye

şevkettiler. Bu olay da mı size benim demokratik hukuk devletine bağlı olan bir düzene inandığım hakkında bir şeyler anlatmıyor?

Bunları size savunma maksadı ile yazmıyorum. Sadece o-layların benimle olan münasebetleri hakkında bir tespit yapıyorum.

Adalet Partisine girmekliğe gelince:

Türkiye'de bir Türk vatandaşı, dilediği partiye girmekte serbesttir. Bunda kınanacak bir taraf görmüyorum. Hele birçok seneler iktidarda kalarak memlekete büyük hizmetler vermiş olan, mücadele eden Adalet Partisine girenler için...

Ayrıca bir ordu mensubu olarak, 1969-1972 tarihleri arasında üç senelik Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanlığı vazifemde iken, anarşistlerin ve aşırı solcuların başta orgenerallerimiz olmak üzere Silahlı Kuvvetler mensuplarına nasıl saldırdıklarını, Kızıldere köyünde kahraman Türk askerlerine nasıl ateş açtıklarını ve memleketi nasıl tedhiş havasına sürüklediklerini görmüş ve o günlerin ağır şartlarını bizzat yaşamışımdır.

işte tespit ettiğim şu yukarıdaki tablolardaki sebepler dolayısıyla Adalet Partisine girdim. Ve aynı davaya gönül verenlerle çalışmayı ve onların yanında olmayı seçtim.

Yazdığınız yazıda beni hiç tanımadığınızı öğrenmiş bulunuyorum. Kim olduğumu size tanıtmak fırsatını bana verdiğiniz i-çin teşekkür ederim. Saygılarımla."

27 Mayıs Devrimi, bir gün içinde olup bitmiş bir olay değildir, ihtilal, Silahlı Kuvvetlere mal olmuş ve Silahlı Kuvvetlerce yürütülmüştür, ihtilalden hemen sonra, devrik iktidarla yakınlık kuranlarla, Milli Birlik Komitesince Silahlı Kuvvetlerde kalması uygun görülmeyenler, ünlü "Eminsu" işlemiyle emekliye sevk-

edilmişlerdir.

Savaşçı bugün, 27 Mayısçı olmadığını kolaylıkla söyleyebilmektedir. Bu cesaretini 27 Mayıs günlerinde gösterebilir miydi? Kendisini bir vicdan muhasebesine çağırıyorum. Acaba, Bayar ve Menderes için o günlerde beslediği duygular bugünkülerin aynı mıdır? Değilse, bunun nedenlerini, hiç olmazsa kendi kendine açıklayabiliyor mu?

12 Mart muhtırası verildiği dönemde, Savaşçı, Kara Kuvvetleri Kurmay Başkanıdır. Muhtıra, Kara Kuvvetleri Komutanı Orgeneral

Faruk Gürler tarafından oluşturulmuş, Genelkurmay Başkanı ile, Hava ve Deniz Kuvvetleri Komutanlarının o-nayı alındıktan sonra Meclis Başkanlarıyla, Cumhurbaşkanına yollanmıştır. Bir kuvvetin kurmay başkanı, o kuvvetin komutanı ile birlikte hareket etmek zorundadır. Savaşçı'nın buna bir itirazı var mıdır? Var ya da yok, bilemem. Fakat isterseniz, bazı sorulan birlikte soralım:

Savaşçı, siz, 10 Mart 1971 günü, korgeneral ve orgenerallerin toplandığı "Genişletilmiş Komuta Konseyi" toplantısında ne gibi bir konuşma yaptınız? Bu konseyde yaptığınız konuşmada, Demirel hükümetinin devrilmesini önerdiniz mi, öner-mediniz mi? Evet bu toplantıda ne konuştunuz?

Savaşçı, siz, 10 Mart 1971 günü, saat 9'u 20 geçe, Kara Kuvvetleri Plan ve Prensipler Başkanı Tümgeneral Celil Gür-kan'ın odasına gittiniz mi? Bu odada, tümgeneral ve daire başkanı tuğgeneralleri toplayarak, bir konuşma yapıp Demirel hükümetinin devrilmesini istediniz mi?.. Bu konuşma üzerine, iki tümgeneral, sizin konuşmanıza itiraz ettiler mi? Bu iki generalin

konuşmalarına herhangi bir yanıt verdiniz mi? Bu sırada Orgeneral Faruk Gürler gelip, sizi çağırdı mı? Bundan sonra nereye gittiniz, kimlerle konuştunuz?

Bu soruların yanıtını bekler, devrim Anayasası ile kurulmuş demokratik düzenimizin, gelmiş ve geçmiş, her türlü cuntanın saldırısından korunması dileği ile, saygılar sunarım...

(Cumhuriyet, 5 Kasım 1976)

OLASILIKLAR...

MSP içindeki çalkantı, başkent kulislerinde ilgiyle izlenmektedir. Şimdi gözler, yerel seçimlerin ertelenmesine ilişkin MSP önerisine çevrilmiştir. Eğer bu yoldaki MSP önerisi CHP ve DP tarafından desteklenirse, Demirel hükümetinin suyu kaynadı demektir.

Başkent siyasal çevrelerinde ilgiyle izlenen bir konu da, bir yılı aşkın bir süreden beri başkanını seçememiş olan Millet Meclisi Soruşturma Hazırlık Komisyonunun bundan sonraki çalışmasıdır. Eğer komisyonun MSP'Iİ üyesi, komisyon başkanının seçiminde cephe partileriyle birlikte oy kullanmazsa, Başbakan Demirel hakkında soruşturma başlamış olacaktır. Demirel'in, bundan sonraki siyasal geleceği, bir ölçüde MSP'nin tutum ve davranışına bağlıdır...

Fakat MSP, son kongresinden sonra, bir sarsıntı geçirmiştir. Erbakan bu sarsıntıyı nasıl atlatacaktır? Paksu ve arkadaşları, savaşı MSP içinde yürütmeyi uygun görmektedirler. Böylece Erbakan'ın atacağı her adım, Paksu ve arkadaşlarınca denetim altına alınmaktadır. Paksu'nun MSP içindeki işlevi, Sadettin Bil— giç'in, DP içinde üstlendiği görevi andırmaktadır. Bu açıdan, MSP'nin bugünkü durumu, DP'nin, cephe hükümetinin kurulduğu günlerdeki durumuna benzemektedir...

Eğer geçen yıl cephe hükümeti yerine, CHP-DP hükümeti kurulmuş olsaydı, Demokratik Parti, üyelerini Demirel'e kap-tırmazdı. Bir siyasal parti için, hükümette olmanın çoğu kez büyük ayrıcalığı vardır. Bugün birer ikişer Demirel'in çevresine koşanlar, dün DP kongrelerinde Demirel'e en ağır saldırılarda bulunanlardır. CHP-DP hükümeti kurulmuş olsaydı, bu millet-

tılı

vekilleri partilerinden kopmamış olacaklardı. Şimdi ise, DP'nin gittikçe eridiğini görüp seçilme olasılıklarını güvence altına almak için dün en ağır sözlerle saldırdıkları Demirel'e sığınmışlardır.

Demirel, DP için başarıyla uygulanan taktiği şimdi MSP ü-

zerinde denemektedir...

Erbakan, Bozbeyli'nin düştüğü yanlışlara kendini kaptıracak mıdır? Bozbeyli, CHP ile hükümet kurma kararını bir türlü vermeye cesaret edememişti. Çünkü Bilgiç ve grubu, Boz-beyli'yi köşeye sıkıştırmışlardı. Bilgiç, o günlerde Bozbeyli'yi şu sözlerle korkutuyordu:

- CHP ile işbirliği yaparsan biz partiden ayrılırız... Bozbeyli CHP ile işbirliği yapmadı amma, Bilgiç ve arkadaşları, yine de DP'den ayrılıp Demirel'e destek oldular. Bozbeyli o günlerde bu tehditlere kulak asmasaydı, partisi böylesine erimez, milletvekilleri partisini birer birer terk etmezdi...

Erbakan, Bozbeyli'nin sahip olmadığı bazı olanakları elinde tutmaktadır. Eğer, soruşturma hazırlık komisyonu, MSP'nin a-nahtarı ile kilitlenmiş oyları açarsa, Demirel hakkında soruşturma başlayacaktır. Demirel, seçimlere bu soruşturmanın korkusuyla girmeyi, kendisi için çok sakıncalı bulacaktır.

Erbakan, Bozbeyli'nin yanılgılarına düşmemelidir. Paksu ve arkadaşları Demirel ile işbirliği yapmaya karar vermişlerse, bunu önlemenin yararı yoktur. Seçimler yaklaşmıştır. AP listeleri, eski demokratlar, Adalet Partililer, yeni adaylar ve Demokrat Partililerden devşirilenlerle birlikte şimdiden dolup taşmıştır. MSP'den Adalet Partisine "transfer" olacaklar için, seçim listeleri hiç de parlak değildir.

Erbakan kararını iyice düşünerek vermelidir. Demirel'in başkanlığındaki MC Hükümeti, MSP oylarını gün geçtikçe azaltmaktadır. MSP'nin, Demirel hükümetinden gördüğü zarar, senato üçte bir yenileme seçimleriyle, son yerel seçimlerde iyice ortaya çıkmıştır. Aynı sakıncalar, DP için fazlasıyla geçerlidir.

Yapılacak iş, CHP-DP ve MSP arasında bir "seçim ortaklığı" kurmaktır. Seçim hükümeti, her üç partiye de yarar sağlayacak, özellikle MSP ve DP'nin şimdilik kaybolan oyları, bir ölçüde yeniden toplanacaktır.

Bütün bu gelişmeler içinde MSP, "hükümet yıkan parti" görünümü içine girmekten çekinebilir. Fakat Erbakan'ın hesap cetveli, geçen her günün partisine neye mal olduğunu herhalde "açık seçik" göstermektedir.

Demirel'in Başbakanlıktan düşürülmesi, şu anda, demokrasi ve anayasal düzeni korumak için başvurulacak en yararlı önlemdir.

Saatin akrep ve yelkovanının kimler için çalıştığını bilmek sanırız, Erbakan'ın görevidir.

Bizden söylemesi...

(Cumhuriyet, 6 Kasım 1976)

TOKOĞLU'NA SORUYORUZ...

Mukadder Sezgin, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Müsteşarıdır. AP ileri gelenlerinden ismet Sezgin'in kardeşi olan Mukadder Sezgin, ilki 1964 yılından 1969, ikincisi de 1972'den 73 yılına kadar olmak üzere altı yıl, Paris Turizm ve Tanıtma Müşavirliğinde bulunmuştur.

Elimizde bir dosya var. Dosya, Paris Turizm ve Tanıtma Bürosu ile ilgili bazı yolsuzluklar ve usulsüzlükleri saptamaktadır. Geçen yılın haziran ayında, Millet Meclisinde, bu konu kürsüye getirilmiş ve Turizm Bakanı Lütfi Tokoğlu,

- Sayın Mukadder Sezgin'in Paris hizmetinde yapmış olduğu iddia edilen suiistimallerin tetkiki için hemen müfettişlerimi göndermiş

bulunuyorum. Onlardan alacağım ilk sonuç, huzurunuza şerefle getirilecektir beyefendiler, demişti.

Bu konuşma I I Haziran 1975 günü tutanak dergilerinde yer almıştır. Bakanlık müfettişleri, 16.10.1975 tarihinde raporlarını bakanlığa sunmuşlardır. Turizm ve Tanıtma Bakanlığı müfettişlerinin 34 sayfa tutan 16.10.1975 gün ve 7 sayılı raporu, bugüne değin işleme konulmuş değildir. Müfettiş Oktay ilkiz ve Erdil Olcay imzalarıyla, Turizm ve Tanıtma Bakanı Tokoğlu'na verilen raporda, Mukadder Sezgin'in Paris'te müşavir bulunduğu günlerdeki bazı yolsuzluk ve usulsüzlükler ele alınmaktadır.

Aradan koskoca bir yıl geçmiş, fakat Mukadder Sezgin ile ilgili soruşturma sonucu açıklanmamıştır. Tokoğlu, Meclisteki konuşmasında, "inşallah bakan olur" dediği müsteşarı ile ilgili soruşturma sonuçlarını acaba neden aç ıklamam aktadır? Bakan bu sonuçları kendi tanımıyla "şerefle" açıklamasını geciktirdiğine göre, bu "şerefi" biz kullanarak rapor sonuçlarını açıklayalım:

Önce raporun 25. sayfasından aldığımız şu bölümü birlikte okuyalım:

- Quick-Elysee lokantasının I 1.3.1967 tarih 69810 No'lu çekle ödenen, 006576 sayılı fatura tutarı 82,-ff 26.9.1967 tarihli 223 sayılı tahakkuk müzekkeresine ilişkin icmal listesinde 8,200 ff olarak yazılmış ve mahsup işlemine tabii tutulmuştur.

Bu ne demektir? 82 Fransız frangı tutan bir yemek faturasına iki sıfır eklenerek, bu yemek parası 82 frank yerine, 8 bin iki yüz frank yapılmış ve devlet kesesinden, bu yolla sekiz bin iki yüz frank çekilmiştir.

Bu suç değil midir?!

Devam ediyoruz. Sıralanan bu paralar, Paris Müşavirliği tarafından devletten iki kez tahsil edilmiştir. Buyurun belgelerini:

1- Nakliyeci Hernu Peron firmasının 21.6.1966 tarihli 210163 sayılı çekle ödenen, 137.10 ff tanıtıcı yayın nakliye ücreti, 21.9.1966 tarih ve 845 sayılı ve 7.8.1967 tarih ve 188 sayılı tahakkuk müzekkeresiyle,

2- Cabinet Mollor'a sigorta primi olarak, I 1.6.1968 tarihli 030931 sayılı çekle yapılan 657.25 ff ödeme 7.8.1968 tarihli 155 sayılı ve 3.9.1968 tarih ve 170 sayılı tahakkuk müzekke-releriyle,

3- Service Commercial d'imprimeries firmasına, 2.4.1968 tarih ve 620 sayılı fatura karşılığı 1.256.04 fflik ödeme 7.8.1968 tarihli 155 sayılı ve 16.1.1969 tarih ve 316 sayılı tahakkuk müzekkereleriyle,

4- Marsilya, Turistik Film Festival Komitesine katılma payı, 250 fflik ödeme, 7.8.1968 tarihli 155 sayılı ve 16.1.1969 tarih ve 316 sayılı tahakkuk müzekkereleriyle,

5- Comptoir Eure Tunç firmasına, 6.1.1969 tarih ve 24 sayılı faturaya istinaden, 24.2.1969 tarih ve 40092 sayılı çekle 2.137 fflik ödeme, 13.6.1969 tarih 81 sayılı ve 22.1 1.1969 tarih 210 sayılı tahakkuk müzekkereleriyle,

6- SVP Travaux firmasına 3.5.1968 tarihinde yapılan 4.1975 fflik ödeme, 7.8.1968 tarihli 155 sayılı ve 3.9.1968 tarih ve 170 sayılı tahakkuk müzekkereleriyle,

7- Suzanna Nedjati'ye hosteslik ücreti olarak 28.3.1969 tarih 101057 sayılı çekle, 400 fflik ödeme, 6.10.1969 ve 171 sayılı ve 21.1.1970 tarih ve 295 sayılı tahakkuk müzekkereleriyle,

8- Paris'teki tanıtma bürosuyla ilgili bina katılma ücreti o-lan, 23.252.48, ff ödemenin 28.8.1972 tarih ve 599 sayılı 2.10.1972 tarih ve 742 sayılı, ve 25.2.1974 tarih ve 762 sayılı tahakkuk müzekkereleriyle iki defa tahakkuk işlemine tabi tutuldukları anlaşılmıştır..."

Bunlar sadece, raporun bir bölümünden aktardığımız örneklerdir. Ödenmiş faturalar bakanlığa ikinci kez yollanır ve devlet kesesinden bu faturalar için ikinci ödeme yapılırsa, herhalde, bu eylemlerin bir sorumlusu vardır. Bu "tahakkuk" işlemlerini yapanlar kimlerdir? Bu ödemeleri alan kimdir? Bu paralar kimin cebindedir?

Bu soruların yanıtını, önce Turizm ve Tanıtma Bakanı Lütfi Tokoğlu'ndan, sonra da Müsteşarı Mukadder Sezgin'den soruyoruz.

- Tokoğlu, siz, bir yıldır, bu rapor hakkında, neden hiçbir işlem yapmadınız?..

- Sezgin, siz, bu raporu okuduktan sonra istifayı düşündünüz mü?..

Şimdilik bizden bu kadar... Konuyu, bundan sonra, Parlamentoya "havale" eder, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Müsteşarı Mukadder Sezgin ile ilgili raporun "Mukadder akıbetini" beklediğimizi, Bakan Tokoğlu'na saygıyla bildiririz.

(Cumhuriyet, 9 Kasım 1976)

BİR OY YETER...

Mobilya yolsuzluğunu araştırmak için kurulan Millet Meclisi Soruşturma Hazırlık Komisyonunun görev süresi uzatıldı.

Komisyon bugüne kadar başkanını seçip çalışmaya başlamış değildir. Başkan seçimi, MSP anahtarıyla kilitlenmiştir. Eğer

MSP, komisyon başkanının seçiminde cephe partileriyle aynı doğrultuda oy kullanmazsa, komisyon çalışmaya başlayacaktır.

Demek ki MSP, mobilya yolsuzluğunun araştırılmasını önlemektedir.

MSP gerçekten ilginç bir partidir. 1973 seçimlerinden bugüne kadar, iktidarda kalabilmiş tek parti MSP'dir. Ecevit'i Başbakan yapan, sonra aynı koltuğa Demirel'i oturtan yine MSP'dir.

Fakat görünüş öyle mi? Görünüş hiç de öyle değil. MSP, Demirel'in gölgesinde unutulup gitmiştir. Hükümet "sola ve komünizme karşı olmak" gerekçesiyle kurulmuş ve bu ortaklığın başına bir de "cephe" sözcüğü yerleştirilmiştir. Partiler ortaklığı, "cephe" sözcüğü ile, bir savaş düzeni içine girdiği için, bu cepheye bir de "komutan" gerekirdi. Komutan da, hiç şüphesiz bu hükümetin başkanıdır. Yani Demirel'dir.

Son bir buçuk yıldır çatışma, hükümet ile ana muhalefet partisi CHP arasında sürüp durmaktadır. Bu savaşta bir kanadın lideri Ecevit, öteki kanadın lideri ise Demirel olarak belirmektedir. MSP ve Erbakan, bu kavgada Demirel'e destek olan güçlerden sadece bir tanesidir. Ortaya ister istemez böyle bir görüntü çıkmıştır, ya da bu tür görüntü Demirel tarafından yaratılmıştır. TV ekranlarına yansıyan da işte bu görüntüdür...

Komünizmle mücadele eden kim? Demirel... Temel atan kim? Demirel... Büyük Türkiye isteyen kim? Demirel... Sağı iktidar yapacak kim? Demirel... TV kimin yanında? Demirel'in... Sağ basın kimin yanında? Demirel'in..,

Öyleyse geriye ne kalıyor? Geriye Demirel dışındaki hükümet ortaklarının sadece silik gölgeleri kalmaktadır....

MSP'nin siyasal parti olarak varlığı ve gelişimi, özgürlükçü demokrasiye bağlıdır. Yasaklı ve kısıtlı demokrasi, eninde sonunda,

MSP'nin de başına yıkılır. Yıkıldığı daha önce yaşanan olaylarla kanıtlanmıştır, işte MSP, bir türlü bu tehlikeyi görmemektedir...

Erbakan, bugüne kadar, bütün eylem ve işlemleriyle, Demirel'in yanında olmuştur ya da Demirel, büyük bir ustalıkla bu görüntüyü vermiştir. Demirel, hükümetin kurulduğu günlerde, taktiğini çok açıkça ortaya koymuştun

- Sola ve komünizme karşıyız...

Eğer Erbakan hükümet ortaklığını bozarsa, Demirel ve Demirelci basın, Erbakan'ı sola ve komünizme destek olmakla suçlayacaktır. Erbakan belki de bir buçuk yıldır, Demirel'in kazdığı bu kuyunun başında, "Ya sabır" çekerek dolaşmaktadır.

Hani bütün sağ partiler "müşterek liste" ile seçime gireceklerdi? Hani o sözler, hani o "protokoller", nerede o ortaklıklar?.. Tabii, hepsi unutuldu. Çünkü hepsi, Demirel'in sağ partilerin desteğinde Başbakan olmasına ve Başbakan olarak seçimlere katılmasına yarayan siyasal girişimlerdir. Demirel bu taktiklerde başarılı olmuştur.

Sonuç: MSP erimiş, AP güçlenmiştir.

Demirel'i Başbakanlıktan düşürmek, MSP'nin Millet Meclisi Soruşturma Hazırlık Komisyonunda kullanacağı bir oya bağlıdır. Eğer komisyon çalışmaya başlar ve Demirel, CHP ve DP oylarıyla "Yüce Divan"a giderse, Demirel'in bunca oyunu suya düşecektir...

Demirel bütün bunları çok iyi biliyor. Onun içindir ki, 1977 bütçesinin bağlanacağı 30 Kasım gününe kadar, Erbakan ne isterse verecektir. Bütçe dediğin kâğıt üzerine sıralanmış birtakım rakamlar değil midir? Erbakan'ın istedikleri, kâğıt üzerinde birer birer verilecek, ancak ülke seçim koşullarına girince, AP'lİ Maliye Bakanı, bu ödenekleri MSP'li balonlara aktar-mayacaktır. işte bunun için Demirel,

- Verin on beş milyarı Hocaya... diyerek, Erbakan'ı aldatmaya çalışmaktadır.

MSP günden güne eridiğini anlamak için bir seçim daha bekleyecek kadar sabırlıysa, bizim bir diyeceğimiz yoktur. Bu gidişi değiştirmek için bir oy yeter. Bir tek MSP oyu...

(Cumhuriyet, 12 Kasım 1976)

İPTALDEN SONRA...

Milli Eğitim Bakanı Ali Naili Erdem'in, enstitü sınavlarını iptal etmesi, hükümet içinde huzursuzluğa yol açmıştı. MHP, eğitim

enstitüleri kanalıyla sağladığı örgütlenmenin, bir çırpıda yıkılışının hırçınlığı içinde, bakanın istifasını istedi. Bakanlık için-

de de, genel müdürler, bakana karşı belirli belirsiz bir eyleme geçtiler.

Ali Naili Erdem, eğitim enstitüleri yönetmeliğinde bir usulsüzlük yaptıklarını, bu nedenle sınav sonuçlarını iptal ettiklerini söylemiştir, işin iç yüzüne bakarsanız, Erdem, Sayın Cumhurbaşkanının, soruna eğilmesinden sonra pabucun pahalı olduğunu anlayıp sınav sonuçlarını iptal ettiğini açıklayıvermiştir. Bundan sonra ne olacak?

Olacağı şu: Yönetmeliğe uygun sınav komisyonları seçilecek ve yeniden sınav yapılacaktır. Yönetmelikte, eğitim enstitüleri sınavlarını, yapacak iki tür komisyon öngörülmektedir. Birinci komisyon, her eğitim enstitüsü müdürünün seçeceği sınav komisyonudur. Bir başka komisyon da, sınavın biçimini saptayacaktır. Erdem'in açıklamasına göre, bu komisyonların seçiminde usulsüzlük vardır.

Kazın ayağı hiç de öyle değildir...

Bu sınavlar, bugüne kadar Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yayımlanan yönetmeliklere aykırı olarak yapılmıştır. Usulsüzlük sadece Ali Naili Erdem'in değindiği, Eğitim Enstitüsü yönetmeliğinde değildir. Öyle olsa işler çok kolaylaştırdı:

- Yeniden sınav komisyonu kur, aynı ülkücü öğrencileri yeniden kaydet...

Milli Eğitim Bakanlığı, 14 Mart 1975 günlü Resmi Gazetede bir yönetmelik yayımlamıştı. Bu yönetmelik, eğitim enstitülerine, hangi yöntem ve koşullar ile öğrenci alınacağını belirlemektedir, işte, sorun da burada... Çünkü bu yıl yapılan eğitim enstitüleri sınavı, bu yönetmeliğe aykırı olarak yapılmıştır.

Bilindiği gibi, lise ve dengi okulları bitirenler, adına kısaca "merkezi sistem" dediğimiz sınav ile, üniversite ve yüksekokullara kaydolurlar. Yönetmelik, bu kurala bir istisna getirmiştir. Öğretmen yetiştiren yüksek dereceli okullar ve Tatbiki Güzel Sanatlar Yüksekokuluna alınacak öğrenciler için yönetmelik bir başka kural getirmektedir. Bu okulların "özel nitelik taşıyan bölümlerine" öğrenci almak için, bu, merkezi sınav sisteminden geçen öğrenciler, bir de "yetenek" sınavına girerler.

Yönetmelik çok açıktır. Bu istisna, sadece, bu okulların "ö-zel nitelik taşıyan bölümleri" içindir. Bu bölümler, resim, müzik, beden eğitimi ve eğitim bölümleridir.

Milli Eğitim Bakanlığı ne yapmış? Bu yönetmeliği bir yana iterek yönetmelikte yer alan "özel nitelik taşıyan bölümler" koşulunu ve tanımını görmezlikten gelerek, eğitim enstitülerinin bütün bölümlerine alınacak öğrencileri "özel mülakat" adını verdikleri, "ülkücülük" sınavına sokmuştur.

Milli Eğitim Bakanlığı, Türkeş'in egemenliği altındadır. Ali Naili Erdem, bir buçuk yıldır o koltukta bir AP'Iİ bakandan çok, bir MHP'Iİ gibi davranmış bütün kadroları, MHP'nin güdümüne vermiştir.

Yönetmelik hükmü uygulanmış olsa, eğitim enstitülerinin sadece, müzik, resim, beden eğitimi gibi özel nitelik taşıyan bölümleri için sınav yapılacak, öteki bölümlerin öğrencileri merkezi sisteme göre enstitülere gireceklerdir. Bakanlık işte bu kuralı çiğnemiştir.

- Milli Eğitim Bakanlığınca, 1975 yılında yayımlanan adı geçen yönetmeliğin 10'uncu maddesi, eğitim enstitülerinin, özel nitelik taşımayan bölümlerine alınacak öğrencilerin yerleştirme işleminin, üniversitelerarası öğrenci seçme ve yerleştirme merkezi tarafından yapılacağını da açıkça yazmıştır... Bakanlık bu hükmü bir yana itmiştir...

Milli Eğitim Bakanlığı bu okulların özel nitelik taşıyan-taşımayan ayrımını kaldırarak ve de yürürlükteki yönetmeliği de göz göre göre çiğneyerek, eğitim enstitülerinin bütün bölümlerine "özel mülakat" yoluyla öğrenci almıştır.

Şimdi Milli Eğitim Bakanı diyor ki:

- Efendim, komisyonlar usulüne göre kurulmamış, bu yüzden sınavları iptal ettim...

Hayır, iş o kadar basit değil... Eğitim enstitüsü giriş sınavları, 1975 tarihli yönetmeliğe aykırı olarak yapılmıştır. Bu yönetmelik hükmüne göre eğitim enstitülerinin "resim, müzik", "beden eğitimi" ve "eğitim bölümü" dışındaki bölümleri için, öğrencilerin, merkezi sistem sonuçlarına göre yerleştirilmeleri gerekir.

işi buradan saptırıp yeniden kurulacak sınav komisyonları, bu soruna çözüm getirmez, üstelik aynı sorunları, büsbütün büyütür.

iptal edilmesi gereken sınav sonuçları değil, cephe hükümetinin, eğitim anlayışıdır...

(Cumhuriyet, 13 Kasım 1976)

DEVLET, SİLAH. ADALET 163

BAŞBUĞUN GÜCÜ...

Türkeş'e bağlı gazeteler, iki üç gündür Milli Eğitim Bakanına ateş püskürmektedir. MHP merkepten düşmüş karpuza dönmüştür. Dile kolay, eğitim enstitülerine doldurdukları ülkücüler bir çırpıda kapı dışarı edilmişlerdir. Ali Nail Erdem, koskoca Türkeş'i hiçe saymıştır...

Türkeş, hayatı boyunca devleti ele geçirmeye çalışmış, bu uğurda gizli örgütler kurmuş, ihtilallere girip çıkmış, arkadaşlarını ihbar etmiş, fakat sonunda Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı olarak iktidar koltuğuna postu sermiştir.

Şimdi olacak iş mi? Sen gel, Türkeş'in Başbakanlıkta olduğu günlerde, ülkücüleri kapı dışarı et...

Türkeş, bu işlere 1944 yılında başlamıştır. Önce, üsteğmen rütbesiyle "Turancılık davasfna karıştığı için bir yıla yakın tutuklu kalmış, sonra Demokrat Parti devrinde, Bayar-Mendcı es diktasını devirmek için örgüt kuranların arasına girmiş, sonra kurulu düzeni silah yoluyla değiştirmek istediği için yurtdışına sürülmüş, 1963 yılında Albay Talat Aydemiri ihbar etmiş, e-ninde sonunda, devirdiği Cumhurbaşkanı Celal Bayar'ın da yakın desteği ile iktidara gelmeyi başarmıştır.

Türkeş, gerçekten başarılı bir örgütçüdür. 1944 yılından bu yana çeşitli gizli örgütlere girip çıktıktan sonra, iktidara gelip başbakan yardımcısı olmak, gerçekten, çok hüner isteyen bir iştir. Türkeş'in bunca başarısı, eğitim enstitüleri sorununda, balon gibi sönmüştür.

Başbuğ Türkeş'in yıldızı mı sönüyor yoksa? MSP, Demirel'in gölgesinde eriyip gitmektedir. Öyle amma, Erbakan, sırasında masaya yumruğunu vurup

- Ver bakalım bana 15 milyar... dediği zaman, Demirel korkudan titreyip bu parayı şakır şakır saymaktadır. Erbakan, Demirel'e,

- Okullara ahlak dersi koyacaksın, karışmam ha.... dediği zaman da, hemen okul kitapları değişmekte ve ahlak dersleri okutulmaya başlanmaktadır.

Ama Türkeş öyle mi? Ülkü Ocağıydı, ülkücü öğretmenlerdi, Ülkü Ocaklarına silah dağıtan yüzbaşılardı... Kimse bunları dinlemiyor. Bir Ali Nail Erdem çıkıyor,

- Haydi komandolar kapı dışarı... dedi mi, ülkücülük de bitiyor, ihtilalcilik de, örgütçülük de... Başbuğun gücü bu kadar demek...

Zavallı komandolar da Türkeş'e güvenerek meydanlara çıkıyor. Yarın, mazallah, bunlar kulaklarından birer birer tutulup mahkemelere çıkarıldıklarında, Türkeş bunları yine bugünkü gibi yalnız mı bırakacaktır? Bugün, eğitim enstitülerindeki komandolarına sahip olamayan Türkeş, yarın böyle ana baba günlerinde ne yapacaktır?

Allah inandırsın, komandolar adına üzüldüm doğrusu... Ali Nail Erdem, göz göre göre ülkücü komandolara kıyıyor da, Türkeş'in kılı kıpırdamıyor... Ben olsam, hemen koalisyonu dağıtır, tıpkı 1944'lerdeki gibi örgüt kurardım.

Kurt kocadı mı ne?..

(Cumhuriyet, 14 Kasım 1976)

TOKOĞLU VE SEZGİN

Geçen hafta bu köşeden, Turizm ve Tanıtma Bakanlığı ile ilgili bir dosya okumuştunuz. Dosyada, Bakanlık müsteşarı Mukadder Sezgin'in Paris'te Turizm Müşaviri olarak görev yaptığı günlere rastlayan bazı usulsüzlüklere değinilmişti.

Bakanlık müfettişleri Oktay ilkiz ve Erdil Olcay tarafından hazırlanan raporda, örneğin 82 franklık bir yemek faturası yerine 8 bin 200 frank ödendiği ve Paris Müşavirliğinin bazı faturalarının iki kez ödendiği saptanmıştı.

Yazının yayımlandığı gün Turizm ve Tanıtma Bakanı Lütfı Tokoğlu ve Müsteşar Mukadder Sezgin ile görüştüm. Müsteşar Sezgin, yazıda konu edilen olayların müfettiş raporuyla belirlendiğini ancak, aynı müfettişlerin hazırladıkları ikinci raporda, kendisine yükletilebilecek bir suç ve kasıt görünmediğinin saptandığını bildirdi.

Ben de, bakanlık tarafından 82 frank yerine, 8 bin 200 frank olarak ödenen para ile, iki kez ödenen fatura tutarlarının ne olduğunu sordum. Müsteşar Sezgin, üzerine borç çıkarılan 54 bin lirayı ödediğini söyledi.

w

Ertesi gün, bakanlık bir açıklama yaparak, Mukadder Sezgin ile ilgili yayınları yalanladı. Tokoğlu'nun imzasını taşıyan açıklama şöyle başlamaktaydı:

- Hemen ifade etmek isterim ki, Mukadder Sezginin sorumluluk dönemlerinde ne Paris Turizm ve Tanıtma Bürosunda, ne de kendisiyle ilgili olarak bakanlık bünyesinde herhangi bir yolsuzluk yapılmamıştır...

Bakan Tokoğlu, bakanlık tarafından iki kez yapılan ödemenin Tanıtma Genel Müdürlüğü idari işler Şubesinde görevli tahakkuk memurlarının dikkatsizliğinden ileri geldiğini anlattıktan sonra, şunları yazmaktadır:

- Sonuç olarak, gerek muhterem basınımıza, gerekse onun aracılığı ile kamuoyumuza Paris Turizm ve Tanıtma Bürosunda ve büroyla ilgili olarak merkez teşkilatımızda yolsuzluk ve suiistimal yapılmadığını, birtakım hatalı işlemler yapılmış ise, bunların kanunun ve nizamlar çerçevesi dahilinde ve Hazine lehine düzeltilmiş olduğunu, bundan böyle bu tür hataların tekerrürünü önleyecek bir reorganizasyon çalışmasının gerçekleştirilmiş bulunduğunu bu vesileyle belirtir saygılar sunarım...

Gerek Bakanın açıklaması, gerekse Mukadder Sezgin'in anlattıkları, bu köşede yayımlanan belgelerin doğruluğunu ortaya koymaktadır. Bakan ve müsteşar, sadece bir noktaya itiraz etmektedirler. O da, bu işlemlerde Mukadder Sezgin'in suçu bulunmadığıdır.

Bakan Tokoğlu'na önce şu noktayı hatırlatalım. Mukadder Sezgin'in Paris Turizm ve Tanıtma Müşaviri olduğu günlerdeki işlemlerin müfettişlerce araştırılması emri, ilk kez Tokoğlu tarafından değil, Irmak hükümeti Turizm ve Tanıtma Bakanı ilhan Evliyaoğlu tarafından verilmiştir. Bakan Evliyaoğlu'nun bu işle görevlendirdiği Teftiş Kurulu Başkanı ibrahim Sıbıt, Bakan Tokoğlu tarafından, bizce bilinmeyen nedenlerle değiştirilmiş ve soruşturma Oktay ilkiz ve Erdil Olcay adlı müfettişlere verilmiştir. Teftiş Kurulu Başkanı ibrahim Sıbıt, New York Turizm ve Tanıtma Müşavirliğine atanmıştır. Neden acaba?

Müfettişler, 16/10/1975 günü raporlarını bakanlığa sunmuşlardır. Bakan Tokoğlu, 11/6/1975 günü Millet Meclisinde yaptığı konuşmada şunları söylemişti:

- Suiistimallerin tahkiki için hemen müfettişler göndermiş bulunmaktayım. Onlardan alacağım ilk sonuç huzurunuza şerefle getirilecektir efendiler...

Bakan, gazetelere yolladığı açıklamasında bu müfettişlerden alacağı "sonucu" açıklayacağını söylediğini belirtmektedir. Müfettişlerden alınan "ilk sonuç" bizim yazımıza konu ettiğimiz müfettiş raporudur. Bakan Tokoğlu, bu "ilk sonuç" olan raporda müsteşarı Mukadder Sezgin ile ilgili bölümleri, Millet Meclisinde okumuş mudur acaba?

Biz bu köşeden belgelere dayanarak yayın yapıyoruz. Müsteşar Mukadder Sezgin ile ilgili yayınımız da, gerek bakan, gerekse müsteşar tarafından doğrulanan müfettiş raporuna dayanmaktadır.

Bunların dışında bir iki küçük sorumuz olacak:

- Bakan Tokoğlu, müsteşarı Sezgin ile ilgili soruşturmayı yürüten ibrahim Sıbıt'ı, neden bu görevden alarak yurtdışına göndermiştir?

- iki müfettiş raporunda da Mukadder Sezgin'in, yolsuzlukları olmasa bile, düzensizliklerinin sabit olduğu belirtilmektedir. Düzensizlikleri saptanan devlet memurlarının, görevli bulundukları bakanlığın en üst koltuklarına çıkarılması nasıl bir "takdir" yetkisidir?

- Bakanlığın herhangi bir dış örgütünde, Paris bürosundaki-ne benzer usulsüzlükler olmuş mudur?

Merak bu ya...

(Cumhuriyet, 15 Kasım 1976)

AYVAZ'A ÖVGÜ ...

Eğitim enstitülerinin iptal edilen sınavları Milli Eğitim Bakanlığında "otorite çatışmasına" yol açtı. Bakan Ali Naili Erdem ile Öğretmen Okulları Genel Müdürü Ayvaz Gökdemir, bakanlık içinde amansız bir savaşa girişmişler.

Ankara'da yayılan dedikodulara göre, Genel Müdür Ayvaz Gökdemir, Bakana iyice isyan bayrağı açmış, Bakanlık koridorlarında bas bas bağırıyormuş:

- Ben bakan makan dinlemem...

Ali Naili Erdem haliyle tavrıyla sert bir bakandır... Hiç öyle Genel Müdürlere papuç bırakır mı? Bir gün Ayvaz Gökdemir'i, kulağından tuttuğu gibi bakanlıktan alacaktır...

- Heeyyyttt, açılın, bana Ali Naili derler...

Fakat dedikodular başka türlü... Diyorlar ki, ülkücü komandolar Ali Naili Erdem'in yolunu kesip dövecekler. Ali Naili de bundan

korktuğu için, yeniden sınav yapıp aynı öğrencileri yeniden enstitülere alacakmış... Bilmem ne derece doğru?.

Efendim, Türkeş'in de son günlerde hiç gücü kalmadı, diyorlar. Koskoca Başbuğun bulunduğu hükümet, ülkücü komandoları.perişan ediyor, Başbuğ sesini bile çıkaramıyor... Artık etkisi de kalmamış, gücü de... Eski günlerde olsa, alır Ali Naili'yi karşısına,

- Sen misin benim komandolarıma sataşan... deyip, şöyle bir gürlerdi amma, artık sesi kısılmış, gücü bitmiş, tükenmiş...

Şimdi ortada bir tek "Ayvaz" var. Ayvaz Gökdemir, komandoların davasını tek başına yürütüyor.

- Ben bakanlık emri dinlemem... Aferin Ayvaz'a...

"Ayvaz" Türkçede, "büyük konaklarda mutfak ve yemek hizmetlerinde kullanılan uşak" anlamında kullanılmaktadır. Fakat Ayvaz Gökdemir öyle mi? Türkeş'in, koskoca Başbuğun yapamadıklarını yapıyor:

- Ben bakan dinlemem.,.

Bilindiği gibi Ayvaz, Köroğlu öykülerinde adı geçen, güzelliği ve yiğitliği ile ün salan genç bir çocukmuş. Gökdemir'in yaşı-başı hakkında bir bildiğimiz yok, amma, bu Ayvaz Gökdemir, Köroğlu öykülerinde adı geçen Ayvaz kadar yiğit, yiğit olmasına... Ne diyor bakın:

- Bakan dediğiniz de kim?...

Yiğitlik buna denir işte... Yasaymış, emirmiş, kuralmış, bakanmış, adam hiç bunlara önem vermiyor. Bakanlıkta bas bas bağırıyor:

- Kimmiş benim tosunlarıma kıyan?.,.

Ülkücü komandolar, bunca yıl Başbuğ Türkeş'e güvenmişler amma, Türkeş'i, bul, bulabilirsen koyduğun yerde... Ali Nai-li'den mi, Demirel'den mi, işte birilerinden korkuyor Türkeş...

Ayvaz Gökdemir öyle mi?. Başbakan, Bakan, AP, bunların hepsi vız geliyor adama...

"Meydan Larousse", kibar konaklarında mutfak hizmetlerinle kullanılan Vanlı erkek ve Kürt uşaklarına "Ayvaz" dendiğini yazmaktadır. Ünlü ansiklopedide, Ayvaz hakkında şu bilgi verilmektedir:

"... Birinci Dünya Savaşından sonra mutfak ve benzeri hizmetlerde Ayvaz kullanılması geleneği kaldırıldı. Resmi dairelerde

de Ayvaz adı verilen hademeler kullanılırdı. Son zamanlara kadar Hariciye Nezaretinde, görev halı temizlemek olan Ayvazlar kullanılmıştır..."

Öğretmen Okulları Genel Müdürü Ayvaz Gökdemir, bu kavramları kökünden değiştirmiştir. Bundan sonra Ayvaz'ın sözlük anlamı şöyle olacaktır:

- Ülkücü komandolar uğruna, yasalara ve bakan emirlerine kafa tutan genel müdür...

Şaka bir yana, sağın en tutarlı adamlarından biri bu Ayvaz Gökdemir'dir. Adam hem Türkeş'in yapamadığını yapıyor, hem de koskoca bakanı hiçe sayıyor. Gerçi dilimize yerleşen bir deyime göre:

- Ayvaz kasap, hep bir hesap...

Yani, ortada değişen hiçbir şey yok... yok amma, ülkücülükte, Ayvaz, hem Türkeş'i, hem, Ali Naili Erdem'i geride bıraktı.

Son bağımsız Müslüman Türk devletini korumak için, bütün milliyetçilerin, komünizme karşı, Ayvaz'ın çevresinde kenetlenmelerini önerir, Ali Naili Erdem'e sonsuz "sabır", Ayvaz'a sınırlı "kahır", Türkeş'e de ."geçmiş olsun" dileklerimi iletirim...

(Cumhuriyet, I 7 Kasım 1976)

BİR İHALE İŞİ...

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Selahattin Kılıç, bugünlerde bir Japon firmasınca yollanan mektubu incelemektedir. Mektup, Japon "Komagai-Gumi" firması adına Hüseyin Taful-can imzasını taşımaktadır. Selahattin Kılıç'a "zata mahsus" ola-

rak yollanan mektubun bir fotokopisi de bizim elimizdedir. Mektubu birlikte okuyalım:

"Muhterem Beyefendi,

Konu: Türkiye Kömür işletmeleri Kurumunun Afşin-Elbistan konveyör projesi hakkında.

Yukarıda yazılı projeye müdahalenizi yüksek emirlerinize arz

ediyorum.

Bunun sebebine gelince, istihbar ettiğim aşağıdaki hususlardır.

I - Şartname hazırlanırken, tekliflerin teknik yönden etüt edilerek teknikle birinci seçilen firmayla müzakereye girişilmesi karara bağlanmıştır.

Japon Kumagai-Gumi firması teknik şartnameye uygunluk yönünden birinci sırayı almış olmasına rağmen, Altay-Nezih Dural firmasının temsil ettiği Japon Mitsubişi firması görüşmelere davet edilmiştir.

2- Bu sarih karara rağmen en ucuz fiyatı vermiş firma davet edilmiştir. Takdir edileceği gibi, ucuz olan firma çok eksik kalemler teklif etmiş olabilir. Nitekim Mitsubişi firmasının teklifi böyledir ve eksiklikleri fiyat farkı istemeden tamamlayacağını bildirmiş olması endirekt bir fiyat tenzilatıdır ve şartnameye aykırıdır.

3- Ekonomik etüt (teknik, fiyat ve amortisman yönünden teknik) yapılmamıştır. Dolayısıyla, sıhhatli bir etüt yapılmamış olmaktadır.

4- Alman müşavir firmasının raporu layıkıyla tetkik edilmediği gibi, Alman müşavir firmasının raporunda Mitsubişi aleyhine yazılmış hususlar, vakit kazanılarak tashih edilmiştir. Üstelik malzemelerin kalitesi de nazarı dikkate alınmamıştır. Halbuki bu hususlar müşavir firmanın raporunda sarahaten belirtildiği gibi Japon Kumagai-Gumi firmasının daveti tavsiye edilmiştir.

5- Müşavir, iki firma (Kumagai-Gumi ve Mitsubişi) seçerek diğerlerini teknik büyük eksiklikler dolayısıyla diskalifiye etmiştir. Müşavir firma teknik iki firma seçtiğine göre, bunlardan biri teknikte üstün, diğeri eksikleri ihtiva ettiğinden, fiyat da düşük olduğuna göre, her ikisinin davet edilmesi icap eder.

Durumu yüksek dikkatinize arz ederken mezkûr ihalenin durdurularak bitaraf bir heyete tetkik ettirilmesini ve şartnameye göre karar verilmesinin teminini müsaadelerinizle yüksek takdirieri-nize arz eder, derin saygılar sunanm..."

Son derece bozuk Türkçeyle yazılan mektup böyle sona ermektedir. Görülüyor ki, iki Japon firması, Afşin-Elbistan projesi için yarışmakta ve biri, öteki firmanın şartnameye aykırı olarak kayrıldığını ileri sürmektedir.

iş ilk bakışta oldukça karışık görünmektedir. Acaba kim haklıdır? Kumagai-Gumi firması mı, yoksa Nezih Dural'ın temsilciliğini yaptığı Japon Mitsubişi mi? Gerçi bizim, "mobilya yolsuzluğu" konusundaki çalışmalarımız, bu tür ticari işlerdeki bilgimizi arttırmışsa da, bu konuyu bir çırpıda çözmemiz olanaksız... Hangisi haklı acaba?

Hangisi haklı, hangisi haksız, bunu şimdiden pek kestiremiyoruz. Fakat biliyoruz ki, bu tür işlerde milyonlar, milyarlar döner. Bunun

için, bir posta güvercininin gelip masamıza bıraktığı bu belgelerden bir tanesini hep birlikte okuyalım ve bu işte kimin hakli, kimin haksiz olduğunu hep birlikte anlayalım, diye düşündük.

Şimdi Bakan Selahattin Kılıç, bu mektubu aldıktan sonra, a-caba ne gibi işlemlere başvurmuştur? Örneğin, Kömür işletmeleri Kurumu yetkilileriyle bir görüşme yapmış mıdır?.

- Çin işi, Japon işi...

Şu Japon işini de hep birlikte öğrenmek istiyoruz. Bu ne iştir? Kim haklıdır, kim haksızdır? Yabancı sermaye desteği ile günden güne büyüyen milliyetçi Türkiye'de, bunun gibi küçük işleri de öğrenmek yararlı olmaz mı?..

(Cumhuriyet, 19 Kasım 1976)

YARINKİ SINAVLAR...

iptal edilen eğitim enstitüleri sınavları, yarın yeniden yapılıyor. Milli Eğitim Bakanı Ali Naili Erdem ile Öğretmen Okulları Genel Müdürü arasındaki "danışıklı dövüş" sonunda, aynı ülkücü öğrenciler yeniden enstitülere alınmış olacak. Böylece ne şiş yanacak, ne de kebap...

Milli Eğitim Bakanı, sınav sonuçlarını son derece çürük bir nedene dayanarak iptal etmiştir. Oysa eğitim enstitüleri konusu, bir başka açıdan sakatlıklar taşımaktaydı. Bakan Erdem, bu sakatlıkları gizlemek için yapay bir gerekçe buldu ve Sayın

Cumhurbaşkanının bu konudaki duyarlığını hesaba kattığı için de sınav sonuçlarını iptal ettiğini açıkladı.

Eğitim enstitülerine hangi koşul ve yöntemlerle öğrenci a-lınacağı, 14 Mart 1975 günü Resmi Gazetede yayımlanan yönetmelikle saptanmıştır. Bu yönetmeliğe göre, eğitim enstitülerinin, ancak "özel nitelik taşıyan bölümlerine" ve ancak "yetenek" sınavı ile öğrenci alınabilecektir. "Özel nitelik taşıyan" bölümler, resim, müzik, beden eğitimi gibi bölümlerdir. Enstitülerde resim, müzik, beden eğitimi gibi özel nitelik taşıyan bölümler dışında Türkçe, sosyal bilgiler, matematik, fen ve tabiat bilgisi gibi, özel nitelik taşımayan bölümler de vardır.

Yönetmelik gereğince, eğitim enstitülerine hangi koşul ve yöntemlerle öğrenci alınacağı, yapılacak sınavların zamanı ve biçimi, Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi ile Milli

Eğitim Bakanlığınca ortaklaşa saptanır. Şimdi Milli Eğitim Bakanlığında, Öğretmen Okulları Genel Müdürü, bu yönetmelikleri bir yana iterek, sınavın biçimini, koşulunu ve zamanını kendisi saptamakta ve Ali Naili Erdem'e de onaylatmaktadır. Yürürlükteki yönetmeliğe göre, eğitim enstitülerinin özel nitelik taşımayan Türkçe, sosyal bilgiler, matematik, fen ve tabiat bilgisi gibi bölümlerine merkezi sınav sistemiyle yapılan sınav sonuçları uyarınca öğrenci alınacaktır. Milli Eğitim Bakanlığı, eğitim enstitülerinde, özel nitelik taşıyan-taşımayan ayrımını kaldırarak, eğitim enstitülerinin bütün bölümlerine "özel mülakat yoluyla öğrenci alarak, yönetmelik hükümlerini açıkça çiğnemektedir.

Ayrıca bakanlık, Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi ile birlikte kullanacağı bir yetkiyi tek başına kullanarak bu "özel mülakat"ın zaman, koşul ve biçimini de saptamaktadır.

Bütün bunlar yarın yapılacak sınavın, hukuk açısından iptaline yol açacak sakatlıklardır. Bu sınav sonuçları şimdiden geçersizdir. Önce, bu sınavlarda Üniversitelerarası Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezinin yetkileri kaldırılmıştır, ikincisi, eğitim enstitülerinin özel nitelik taşımayan bölümlerine "mülakat" yolu ile öğrenci alınarak, yönetmelik hükümleri çiğnenmiştir. Yönetmelik hükümleri, eğitim enstitülerine giriş için sadece "yetenek" sınavı öngörmüştür. Bu yetenek sınavında, örneğin resim bölümüne girecek öğrencinin resim yapma yete-

neğinin olup olmadığı saptanacaktır. Bunun gibi, müzik bölümüne girecek öğrencide müzik yeteneklerinin olup olmadığı araştırılacaktır. Bunun yerine ne yapılıyor? Neler soruluyor:

- Türkeş hangi tarihte doğdu? Dokuz Işık nedir? Milliyetçiliği tarif edin...

Bu, açıkça okula öğrenci değil, partiye "militan" almaktır!..

Sınav sonuçlan şimdiden geçersizdir. Üniversitelerarası seçme sınavını kazanıp da, eğitim enstitülerinde yarınki sınavlara girme hakkını elde eden bütün öğrencilerin Danıştaya başvurarak bu sınavları iptal ettirmeleri son derece yararlı olacaktır.

Eğer, sözgelişi yirmi bin öğrenci Danıştaya başvurup maddi ve manevi zararlarını Ali Naili Erdem'in kendisinden almak üzere "tam

yargı davası" açarlarsa, bu vurdumduymazlığın hesabı, bir ölçüde sorulmuş olur...

Haydi öğrenciler, Danıştaya!..

(Cumhuriyet, 21 Kasım 1976)

DEVLET KESESİNDEN

Seçimler yaklaştıkça, siyasal partiler seçim propagandalarını hızlandırdılar. Bu propaganda yarışına, bir devlet kuruluşu olan Basın-Yayın Genel Müdürlüğü de katıldı.

Belki anımsayacaksınız: Geçen aylarda bu konu üzerinde durmuş ve Başbakan Süleyman Demirel'in demeçlerinin Turizm ve Tanıtma Bakanlığı Kuruluş Yasasının "turist celbi" ile ilgili 29. maddesi uyarınca basılıp yayıldığını yazmıştık. Bununla da yetinmeyip Sayıştayın bu basım işine el koyduğunu açıklayarak konuyu kamuoyuna sunmuştuk.

isterseniz, Başbakan Süleyman Demirel'in demeçlerini basıp yayan Basın-Yayın Genel Müdürlüğünün, bu demeçleri basan yayıneviyle sözleşme imzalarken dayandığı yasa maddesini okuyalım:

- Turizm ve Tanıtma Bakanlığı, Türkiye'ye turist celbi ve memlekette turizm endüstrisinin geliştirilmesi amacıyla, dış yatırım sağlanması bakımından, milletlerarası alanda tanınmış ve tecrübeli yabancı firmalarla propaganda ve dış memleket-

lerde, kalkınma planındaki esaslara uygun olarak, bütçe imkânları dairesinde gelecek yıllara geçici yüklemleri kapsayan sözleşmeler akdedebilir. Bu sözleşmelerin akdinde artırma, eksiltme ve ihale kanunu hükümleriyle genel muhasebe kanunundaki avans ve kredi hükümleri tatbik olunmaz...

Maddenin ikinci fıkrasında, propaganda niteliğindeki her türlü yayın için gerekli olan malzemenin ne koşullarda alınacağına ilişkin ilkeler getirilmektedir. Bu maddede, Başbakanın demeçlerinin basılıp dağıtılmasına olanak sağlayıcı bir tek virgül bile yoktur.

Sayıştay denetçileri de bu noktalar üzerinde durmuş ve Basın-Yayın Genel Müdür Vekili Doğan Kasaroğlu'ndan, "turist celbi" amacıyla konulmuş bir maddeye dayanarak Başbakanın demeçlerinin nasıl basıldığını sormuştu.

O günden bu yana, Basın-Yayın Genel Müdürlüğü, Başbakan Demirel'in demeçlerini basıp yaymaya devam etmiştir. Küçük kitapçıklar olarak basılan demeçlerin bazılarında "Süleyman Demirel, Başbakan, AP Genel Başkanı" imzası kullanılmaktadır. Bazı kitapçıklar da "Süleyman Demirel, Başbakan" imzasıyla yayımlanmaktadır. Bu kitaplardan rasgele bir tanesinin sayfasını açarak okuyalım:

- Üzülerek ifade edeyim ki, 7,5 ay zarfında memleketin işlerini içinden çıkılmaz hale getirdikten sonra iktidardan kaçıp giden CHP, hırçın, öfkeli, yıkıcı ve engelcidir. Kendisini milletin umudu ilan eden CHP'nin iflası bu hırçınlığının baş sebebidir. .... CHP yerini tayin edememiştir. ... Çizgisini çizememiştir. ... Ülkeyi huzursuz bırakanların teşvikçisi ve hamişidir..... Kışkırtıcıdır. ... Fitne ve fesatta eşsizdir....

Bu demeçler, AP damgalı ve siyasal niteliktedir. Bunlar,- Başbakan Demirel'in, AP Genel Başkanı olarak, ana muhalefet partisine yaptığı saldırılan kapsamaktadır.

Basın Yayın Genel Müdürlüğü, Adalet Partisinin basın bürosu mudur ki, bu demeçlerin binlercesi basılıp basılıp dağıtılıyor? Kimin cebinden çıkıyor bu yayınların parası? Kimin?!..

Kimin olacak; devletin!.. Yani sizin, bizim cebimizden çıkan paralarla, bir Kasaroğlu, Demirel'in demeçlerini basıp yayıyor...

Hem de yasalarla alay ederek, hem de Sayıştayı hiçe sayarak... Geçen aylarda, bu konuyu ortaya attığımızda Kasaroğlu, yaptığımız yayını şöyle yanıtlamak istemişti:

- Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin hükümet başkanının beyanları yalnız bugün için değil, yarın için de devletin en ö-nemli belgeleridir... Bunları daima toplamak zaman zaman bastırarak dileyenlerin istifadesine sunmak devlet enformasyon hizmetinin bir icabıdır...

Adalet Partisinin seçim propagandası "devlet enformasyonu" adı altında, devlet kesesinden sağlanan paralarla yapılıyor. Bununla da kalınmıyor. Bu yayınlar "turist celbi" ile ilgili yasa maddesine dayanılarak sürdürülüyor.

Yok mu bu konuyu Parlamentoya getirecek bir CHP milletvekili ya da senatörü!?.. Şu iş bir araştırılsın bakalım, Basın Yayın Genel Müdürlüğü Adalet Partisi için kaç kitap bastırmış bugüne kadar? Bu işler araştırılırken, CHP yöneticileri, kendileri tarafından Basın Yayın

Genel Müdürlüğüne oturtulan Doğan Kasaroğlu'nun "devlet enformasyonu" anlayışından da yararlanmış olurlar...

(Cumhuriyet, 23 Kasım 1976)

FOTOĞRAF GİBİ...

Seçimlere bir yıl kala, bütün siyasal partilerin iç çatışmaları kamuoyuna iyice yansıyor. Hemen hemen her gün, CHP, DP ve MSP içindeki çalkantılar, basında sergilenip duruluyor. AP, kendi içindeki huzursuzluğu, bir ölçüde kamuoyuna yansıtmamak için her türlü önlemi almış gibi görünüyor.

Bir aydır basın, CHP içindeki kavgayla ilgilenmektedir. Kim kimden yana, kim kime karşı... Topuz mu, Baykal mı?.. Eyüp-oğlu Genel Sekreterlikte kalacak mı? Ankara il Başkanı Teoman Köprülüler, Belediye Başkanı Vedat Dalokay ile neden çalışıyor? Turan Güvenç, Genel Sekreterliğe neden aday oldu?

CHP kulisleri aylardır bir arı kovanı gibi, bu uğultuyla ilgilidir. Eleştiriler, dedikodular, yorumlar, kişisel çekişmeler...

MSP ise uzun süre bir "kapalı kutu" gibi içindeki çalkantıları gizlemesini bildi. Af Yasası oylamasında, parti ikiye bölünür gibi oldu amma, kısa zamanda kendini topladı. Son günlerde, Ahmet Tevfik Paksu'nun istifa nedenleri de unutulup gitti:

DEVLET. SİLAH, ADALET 175

- Paksu kardeşimiz istirahat ediyorlar...

Erbakan'ın bu açıklaması, MSP içindeki çatışmayı bir süre i-çin dondurdu...

Ya AP?..

Adalet Partisi, tam anlamıyla, kaynayan bir kazan gibidir. Eski Demokratlar seçim listelerinde ön sıralarda yer alacak mı? Yeni Adaletçiler listelere girecek mi? Sadettin Bilgiç ne yapacak? ismet Sezgin kimlerle çalışacak? Demirel ağırlığını ne yana koyacak?

Bugünlerde AP içinde amansız bir savaş başlamıştır. Birbirlerini nasıl suçluyorlar bilseniz... Ne kirli çamaşırlardan söz ediliyor bir duysanız, ya parmağınızı ısırırsınız ya da kahkahayla gülersiniz...

Basın, nedense AP içindeki çatışmalara pek yer ayırmıyor. Basının tek derdi, CHP ve MSP içindeki çatışmalar mıdır? Peki ya AP içindeki çatışmalar?..

Dr. Sadettin Bilgiç, Demokratik Partinin kurucularındandır. Bilgiç, Bozbeyli ve Faruk Sükan ile birlikte, Demirel'e karşı savaş vermiş ve

DP'den ayrılma nedenini, Demirel'in kişiliğine bağlamıştı.

Bilgiç şimdi Adalet Partisi Genel Başkan Vekilidir. Bilgiç siyasal yaşamında ilginç bir serüven izlemiştir. Yeminli bir Demirel düşmanı olan Bilgiç, güvenoylamasında birdenbire Demirelci kesilmiş ve bir süre sonra da AP'ye kapağı atmıştır.

Bilgiç'e sorarsanız bütün bunlar komünizmle mücadele i-çindir. "Son bağımsız Müslüman Türk devletini kurtarmak" a-macıyla partisinden istifa eden Bilgiç, Demirel'in yanında yerini almıştır.

Bizler de Dr. Sadettin Bilgiç'in iyi niyetinden ve özellikle milliyetçi duygu ve düşüncelerinden hiç şüphe etmiyoruz. Fakat Bilgiç'in AP içinde daha da güçlü olabilmesi için bazı konuların su yüzüne çıkması gerekmez mi?

Sözgelişi, Bilgiç'in Sağlık Bankasına kaç milyon borcu vardı? Bu borç ne oldu? Ödendi mi, ödenmedi mi? Sonra, efendime söyleyim, Bilgiç, Demokratik Partiden ayrılıp Demirel'i desteklemeye karar verdiği günlerde, can sıkıntısından olacak, ticarete de atılmıştı. Sanırım defneyağı ticareti için, Sanayii ve Teknoloji Bakanlığından 250 milyon lirayı aşan bir teşvik bel-

gesi almıştı, sonra da kereste ticareti yapmaya karar vermişti. Ne oldu bu işler?

Dr. Bilgiç, bu konuları tek tek açıklarsa, hem parti içindeki gücü artar, hem son bağımsız Müslüman Türk devleti için yaptığı fedakârlıkları cümle âlem öğrenmiş olur. Dr. Sadettin Bilgiç, cephe iktidarının altı dokuzluk fotoğrafıdır. Tanımakta yarar vardır...

(Cumhuriyet, 24 Kasım 1976)

KURULTAY...

CHP kurultayı bugün başlıyor. Parti içi çekişmeler, bu kurultay sonunda belirli bir süre için çözüme bağlanmış olacak. Yeni tüzük taslağı ile etkinliği oldukça azaltılan genel sekreter-r]ik seçimi dışında kurultay, CHP programı ile tüzüğünü de görüşüp karara bağlayacaktır.

CHP bu kurultaya, yoğun iç çekişmelerle girmektedir. Deniz Baykal önderliğindeki muhalefet grubu, partinin yeni kadrolara gerek duyduğunu ileri sürerek, yenileşmeden ve gençleşmeden söz ediyor. Baykal ve arkadaşlarına göre, siyasal partiler kendilerini yenilemezlerse, bir süre sonra düzenin bir parçası olurlar. CHP gibi

ilerici partiler, bu yenileşmeyi başa-ramazlarsa düzenle bütünleşir ve amaçlarına yabancılaşırlar.

Baykal, CHP'nin böyle bir tehlike ile kargı karşıya olduğu görüşündedir...

CHP Genel Sekreteri Orhan Eyüpoğlu, partiye kazandırılan "demokratik sol" düşünce ve eylemin, Genel Başkan Ecevit tarafından çizildiğini, kendisinin bu programı uygulamaya koyduğunu belirtmektedir. Partinin her türlü yenileşmeye açık olduğunu ileri süren Eyüpoğlu, partinin her geçen gün emekçi sınıf ve tabakalarla kaynaştığını, parti tabanının her geçen gün demokratik sol özlemlere uygun nitelik kazandığını anlatmaktadır.

Genel Sekreter adaylarından Turan Güneş ise, Genel Sekreter Eyüpoğlu'nun yıprandığını, Deniz Baykal'ın da siyasal çekişmelere yol açtığını ileri sürerek, kendisinin "hizipler üstü" a-day olduğunu söylemekte ve partinin 1977 seçimlerini ka-

zanması için, "hizipler üstü bir genel sekretere" gerek olduğunu belirtmektedir.

CHP eski Genel Sekreterlerinden Kâmil Kınkoğlu, bu çatışmayı kişisel nedenleri ağır basan bir "horuz dövüşüne" benzetmekte ve bu çekişmeleri uzaktan izlemektedir. Kınkoğlu, CHP Genel Merkezinde gerçek muhalefetin geçen kurultayda, "kırmızı liste" adı verilen grupça temsil edildiğini belirterek,

- Bugünkü muhalefet, geçen kurultaydaki genel merkezcilerin bir bölümüydü... demektedir.

Kırıkoğlu'na göre genel merkez, geçen kurultayda "kırmızı liste" tarafından başlatılan gerçek muhalefeti engellemiş ve böylece ortaya bugünkü "biçimsel muhalefet" çıkmıştır...

CHP kurultayında, aşağı yukarı bu görüşler sergilenecek, adaylar, destek aldıkları il örgütleriyle birlikte parti yönetimini ele geçirmeye çalışacaklardır.

CHP, ülkede demokrasi ve barışın dayanaklarından biridir. Demokratik düzenin ayakta kalması, bir bakıma CHP'nin ö-nümüzdeki seçimi kazanmasına bağlıdır. CHP'nin barış ve özgürlük güvencesi olabilmesi de, parti içi demokrasisinin işlerliğine bağlıdır. Bu açıdan, genel sekreterliğe herhangi bir partilinin aday olması

yadırganmamalıdır. Eğer yadırganırsa, parti içi demokrasinin işlerliğinden söz etme olanağı bulunur mu?

CHP içinde herkes, başta genel başkanlık olmak üzere, her makama, her görev yerine serbestçe, özgürce aday olmalıdır. Gerek Deniz Baykal, gerekse Turan Güneş, genel sekreterliğe adaylıklarını koyarak, parti içi demokrasinin varlığını kanıtlamışlardır. Ama;

- Genel başkandan izin alarak genel sekreterliğe adaylığımı koyuyorum...

işte bu gerekçeyi anlamaya olanak yoktur. Genel Başkan Ecevit aday olmak isteyene, "hayır olma" demeyeceğine göre, Ecevit ile "ideolojik görüş ayrılığı" içinde olunmadığı mı söylenmek istenmektedir?

Geçen kurultaydan bu yana birçok siyasal olay yaşanmıştır. Kurultayın önüne bir program ve tüzük taslağı da çıkarılmıştır. Genel sekreterliğe adaylıklarını koyanlar, gerek olaylara ilişkin olarak, gerekse yeni tüzük, program ve parti meclisi raporuna karşı somut muhalefet gerekçelerini, kurultay kürsüsüne getirmelidirler. Bugünkü parti yönetimiyle herhangi bir "ideolojik

görüş ayrılığı" varsa, bunları en açık ve seçik biçimde, CHP örgütü önünde tartışmalıdırlar.

Kurultay, kulislerden çok kürsülerde sürmelidir. Eyüpoğlu, Güneş ve Baykal tartışması, bu düzeyde, bu olgunlukta ve bu kapsamda sürdürülürse, bundan hem CHP örgütü yararlanır, hem de CHP'nin yapısı ve niteliği belirlenmiş olur.

Eğer Eyüpoğlu, Baykal ve Güneş arasında herhangi bir "i-deolojik görüş ayrılığı" yoksa, bunca kavga gürültüyü siyasal nedenlerle açıklamak güçleşir ve bundan da, bu çekişmeyi kişisel nedenlere bağlayanlar haklı çıkar...

(Cumhuriyet, 27 Kasım 1976)

DENGELER OLUŞUYOR...

CHP kurultayı, Eyüpoğlu-Baykal ekiplerinin amansız savaşı ile sürüyor. Kurultay başkanlığı için ad okunarak yapılan seçim sonunda, Eyüpoğlu ekibi az farkla başkanlığı kazandı. Kazandı ama, bunu genel merkez için parlak bir sonuç olarak nitelemek olanaksız.

CHP kurultaylarında, kurultay başkanlığını kazanan ekibin genel sekreterlik ve parti meclis seçimlerini kazanması diye bir kural yok. Bunun tersine örnekler de var. Geçen kurultayda, kurultay

başkanlığına genel merkeze muhalefet eden "kırmızı liste"nin adayı kazanmıştı. Parti meclisi ve genel sekreterliği ise kurultay başkanlığını kaybeden genel merkez adayları almıştı.

Bu kurultayda şimdilik "hassas bir denge" oluşmuş gibi görünüyor. Baykal ekibi, genel merkezin sandığından ve beklediğinden daha çok oy alabilmeyi başarmıştır. Genel merkez, ancak atbaşı geçebildiği muhalefet grubuyla başa baş dövüşmektedir.

Bu görünüm neyin kanıtıdır?

Ecevit'in, tutumunu açıkça belli etmese bile, genel merkez ekibinden yana olduğu, parti kulislerinde söylenip durulmaktadır. Bu söylentilere rağmen Baykal ekibi, genel merkez ile başa baş yarışmayı başarmıştır. Parti örgütünde, parti yönetimine karşı güçlü bir muhalefet belirmiştir. Baykal, şimdilik bu hoş-

nutsuzluğu örgütlemeye çalışmaktadır. Bunda ne ölçüde başarılı olacağı önümüzdeki günlerde belli olacaktır.

Parti içindeki dengeler böylesine belirmişken, Ecevit kurultay sonuçlarını etkilemek için bir yana ağırlığını koyacak mıdır? Diyelim ki Ecevit ağırlığını Eyüpoğlu ekibinden yana koydu. Bu, uyuşmazlığı çözecek midir? Yoksa, dengenin bu tür bir a-ğırlıkla bozulması, parti içinde ucu derinlere giden bir çatışmayı körüklemeyecek midir?

Sanırız ki Ecevit, partinin yıpranmasına yol açan bir çatışmadan kuşku duymaktadır. Partinin iç gelişmelerini avcunun içi kadar iyi bilen Ecevit, kurultayda oluşan "hassas denge "yi, parti yönetimine yansıtmak isteyecektir.

Ama bu nasıl sağlanacaktır?

Ekipler, bir yılı aşkın süredir kıyasıya bir savaşın içindedir. Bazı örgütlerin fesihleri ve taşlı sopalı kongreler, sinirleri iyice germiştir. CHP kurultayı bir "barut fıçısı" gibidir. Delegeler her an bir patlama noktasına kolaylıkla gelebilirler. Gençlik Kolları, parti meclisi önünde bazı milletvekillerine uluorta sataşmaktan çekinmemektedirler. Parti "hiyerarşisi" de altüst olmuş gibidir...

Bunun çözüm yolu, bir ekibin "tasfiye" edilerek öbür ekibin işbaşına getirilmesi değildir. Yapılacak iş, örgütte oluşan dengeyi, olanca eşitlik ve ustalıkla parti yönetimine yansıtmaktır.

1977 seçimleri, Türkiye için olduğu gibi, CHP için de bir ölüm kalım savaşıdır. Bu kurultay, örgüte birtakım hoşnutsuzlukları, birtakım kırgınlıkları getirir ve düşmanlık tohumları e-kerse, CHP, seçimlere bir kolu yaralı asker gibi girer. Eğer, CHP bu seçimi kazanamazsa, işte o zaman, ne genel merkez ekibi kalır, ne de Baykal ekibi... O zaman halk, bir başka örgütün çevresinde toplanmaya hak kazanır.

CHP bir sınav daha veriyor. Bu dönemeçte, bir ekibin ö-teki ekip üzerine baskı kurmasını değil, örgütte oluşan güç dengelerine göre bir yönetim oluşmasını gerekiyor.

Oluşan bu dengenin, parti içi demokraside düzenleniş biçimi de, sayın Ecevit'in liderliğine ve ustalığına kalmıştır.

Unutulmasın ki, Baykal CHP içinde oluşan muhalefetin en "ılımlı" lideridir. Muhalefet bundan sonraki kurultaylara keskin çizgilerle ve daha "radikal" liderlerle çıkabilir.

Bu birikimi görmezlikten gelmek mümkün müdür?..

(Cumhuriyet, 29 Kasım 1976)

BİRLİK...

1973 seçimlerinde Ecevit'i Başbakanlığa getiren olaylar zinciri, solun bütünleşmesi, sağın ise parçalanmasıydı. CHP önce, kendi içinde bir birlik sağlamıştı; bu birlik, parti dışı solca da destekleniyor ve güçleniyordu.

1974 yılı, sağın toparlanması, solun parçalanmasıyla geçti. Demirel, "sola ve komünizme karşı olmak" gerekçesiyle, bütün sağ partileri bir çatı altında toplamasını bildi. Bu çatı, "Milliyetçi Cephe" adıyla kuruldu. Cephenin derme çatma çatısı, son günlerde iyice çatırdamaktadır...

1973 yılından bu yana CHP, kendi içindeki birliği bozmuştur, ideolojik hiçbir nedene dayanmadığı söylenen çatışmalar, parti içinde kişisel çekişmelere dönmüştür. Bu kişisel çekişmeler, partinin gücünü bir ölçüde zayıflatmıştır.

Öyle söyleniyor amma, acaba parti içinde herkes aynı düşüncede ve aynı doğrultuda mıdır? Buna kolaylıkla "evet" demek olanaksızdır. 1974 kurultayında "kırmızı liste" ile başlatılan muhalefet

dağıtılmış, yozlaşmış ve etkinliğini yitirmiştir. Fakat, parti örgütünde bir "ideolojik muhalefet birikimi" vardır. Bu birikim, henüz liderini bulamamıştır.

CHP gibi, düşünsel oluşumunu tamamlamamış bir partide, çeşitli düşünce yapısında kişilerin ve kesimlerin bulunması doğaldır. Önemli olan, bu düşüncelerin demokratik yöntemlerle parti yönetimine yansıtılmasıdır. CHP, bu gibi eğilimleri görmezden gelemez. Gelirse, bu birikim bir gün, parti içi muhalefeti aşıp parti içi iktidarı ele geçirir.

CHP içinde kurulacak birlik, herkesin aynı doğrultuda, aynı düşüncede olmasını gerektirmez. Birlik, tartışmadan ve eleştiriden doğar. Tartışmasız ve eleştirisiz birlik, çürüktür ve yapaydır. Gün olur, küçücük bir darbeden yıkılıverir...

Parti içi muhalefet, partinin gelişen yapısı içinde sosyal u-yanışlan ve gereksinimleri tartışma konusu yapmalıdır. Fakat ne oluyor?.. Parti içindeki her ileri adım, Sayın Ecevit tarafından ortaya atılıyor. Zaman zaman öyle görülüyor ki Ecevit, parti içi solun görevini de kendisi yerine getiriyor.

Konuya bu açıdan bakarsanız, kurultay kürsülerinde parlak bir konuşma yapan Deniz Baykal'ın, özde, temelde, parti içi solun sözcülüğünü üstlendiğini kimse söyleyemez. Partide bir

muhalefet gereksinmesi vardır. Bu gereksinme, kendi liderini aramaktadır. Baykal, bu birikimin desteğini geçici olarak almıştır amma, bu birikimin ideolojik doğrultusunun sözcülüğünü yapmamıştır, ya da yapamamıştır.

CHP kurultayında, ideolojik nedenlere dayanan tek konuşmayı eski Genel Sekreterlerden Kâmil Kırıkoğlu yapmıştır. Kırıkoğlu şu anda herhangi bir ekibin sözcüsü değildir. Tabanı, örgütü yoktur. Konuşması, CHP'nin demokratik sol doğrultusuna uygundur. Fakat yeni özlemleri, yeni eleştirileri kapsamaktadır. CHP'nin yeni yöneticileri, bu konuşmayı gereği gibi değerlendirmelidirler. Çünkü geleceğin muhalefeti bu düşüncelerde saklıdır.

Şimdi kurultay da artık geride kaldı. CHP içinde, kazanan ve kaybeden ekipler, partinin özgür düşünceye ve eleştiriye dayanan birliğini sağlamak göreviyle yükümlüdürler.

CHP önümüzdeki seçimleri kazanmak zorundadır. Parti içi ve dışı bütün demokratik güçlerin, bu amaç çevresinde örgütlenmesi gerekmektedir. CHP yöneticileri bunu sağlaya-mazlarsa, kendilerini eleştiren parti dışı sola,

- Siz önce kendi aranızda birlik olun... demek hakkını ve yetkisini de kendilerinde bulamazlar.

CHP içinde herkese büyük görevler düşüyor. Parti içi iktidar, tartışmadan ve eleştiriden güç alan birliği sağlamak, parti içi sol da, tutarlı ve bilinçli eleştirilerle bu birliği güçlendirmek görevi ile karşı karşıyadır...

(Cumhuriyet, I Aralık 1976)

SOSYALİST ENTERNASYONAL

CHP'nin "Sosyalist Enternasyonal"e katılma kararı, ortalığı iyice karıştırdı. Sağcı partilerin sözcüleri, neredeyse, Ecevit'in i-damını isteyecekler. Başbakan Demirel de, bu konuyu duyar duymaz, hemen cadı kazanını kaynatmaya başladı:

- Sosyalist Enternasyonale girmeyi, hükümranlık haklarımıza aykırı bulurum...

Vah vah... Demek hükümranlık hakkımız, yurdun dört bucağındaki Amerikan üsleriyle ortadan kaldırılmıyor da, Sosyalist Enternasyonal ile zedelenmiş oluyor!.. Hükümranlık hakkımız,

yeraltı ve yerüstü kaynaklarımıza el koyan yabancı sermaye ile yaralanmış olmuyor da, Sosyalist Enternasyonale girme kararı ile ortadan kaldırılıveriyor...

ikili antlaşmalarla elimizden alınan "hükümranlık hakkı", CHP'nin, çoğu NATO üyesi olan sosyal demokrat ve demokratik sosyalist partilerle dayanışma kurması ile, tuz biber ediliyorsa, bu "Sosyalist Enternasyonal" nedir, ne değildir, bunun bilinmesi gerekmez mi?

Gerekmez herhalde... Çünkü burası Türkiye'dir. Demagoji, yalan dolan, iftira, çok partili hayatımızın vazgeçilmez unsurlarıdır. Rahmetli inönü, CHP'nin "ortanın solunda" olduğunu a-çıklayınca, aynı çevreler hemen demagoji fırtınasını estirmeye başlamışlardı:

- Ortanın solu, Moskova yolu...

Ortanın solunun, Moskova yolu olmadığı çoktan anlaşıldı ama, aynı sağcı, çıkarcı ve ilkel çevreler, şimdi de "Sosyalist Enternasyonalin komünistlik olduğunu kanıtlama yarışına girdiler. "Sosyalizm" ve "enternasyonal" sözcüklerinin yarattığı kavram

karışıklığından yararlanmaya çalışan çağdışı sağ, birtakım çağrışımlarla CHP'yi yıpratmak istemektedir.

Batı demokrasilerinde yürürlükte olan sistemlere, Marksizmden kaynaklanan sosyalist rejimlerin karşıtı olarak, "burjuva demokrasileri" adı verilmektedir. Sosyalist Enternasyonal, burjuva demokrasilerindeki sosyal demokrat ve demokratik sosyalist partilerin oluşturduğu, uluslararası nitelikte bir "fikir kulübü" görünümündedir.

"Sosyalist Enternasyonal", ideolojik temelini "ikinci Enternasyonalce bulur.

Birinci Enternasyonal, 1864 yılında Londra'da, "Uluslararası işçi Demeği" adıyla kurulmuştur. Fransız ve ingiliz sendikacıların önderliğinde toplanan Birinci Enternasyonal, Kari Marks'ın, Marksist düşüncenin egemen olduğu uluslararası bir sosyalist toplantı niteliğindedir.

ikinci Enternasyonal, 1899 yılında Paris'te kurulmuştur, i-kinci Enternasyonal, "Marksizm", "anarşizm ve şovenizm" tartışmalarıyla geçti. Gerek anarşizm, gerekse Lenin'in önderliğindeki Marksist-Leninist düşünce ve eylem, ikinci Enternasyonalden yenik çıktı. Lenin, sonradan "Proletarya ihtilali ve

Dönek Kautsky" adlı yapıtında, ikinci Enternasyonali, "sosyalizme ihanet" olarak niteledi.

ikinci Enternasyonal, komünizmle sosyal demokrasi ya da demokratik sosyalizmin birbirlerinden kesin çizgilerle ayrıldığı bir kavşak noktasıdır. Lenin, I9I9 yılında, "Komintern" adı altında "Üçüncü Enternasyonali kurdu. "Komünist Enternasyonal" denilen uluslararası komünist örgüt, işte budur.

ikinci Enternasyonal 1944 yılında, ingiliz işçi Partisinin girişimleriyle diriltilmek istendi ve bu amaçla bir toplantı düzenlendi. Bunu 1947'de Anvers'te, "Sosyalist Enternasyonal Konferans Komitesi" toplantısı izledi. 1951 yılında Frankfurt'ta bir araya gelen Avrupa ülkeleri "Sosyalist Enternasyonali oluşturdular.

1951 yılında Frankfurt Kongresinde benimsenen ilkeler, çeşitli toplantılarda yeniden dünya kamuoyuna duyuruldu.

Bu ilkelerden başkaları, "kapitalizm" ve "komünizm"e karşı olmak biçiminde özetlenebilir. Sosyalist Enternasyonalin, temel niteliği,

"Leninizme, komünizme karşı olmak" biçiminde de ifade edilebilir. Çeşitli ülkelerden 39 partinin katıldığı Sosyalist Enternasyonal, "burjuva demokrasilerinin komünizme karşı kullandıkları ideolojik silahlardan biridir.

Konu bu kadar açıkken, CHP'nin Sosyalist Enternasyonale katılma kararı, ilkellikten, bilgisizlikten ve yalandan güç alan demagoji saldırılarıyla karşı karşıya bırakılmaktadır. Bütün bunlar sadece, Türkiye'de sağın ilkelliğini, karanlığını, çağdışı görünümünü ve bilgisizliğini kanıtlamaktadır.

Sosyalist Enternasyonal, batı demokrasileriyle bütünleşmenin sonuçlarından biridir. Tıpkı NATO, tıpkı AET gibi. Neye itiraz ediyorlar, neye?..

(Cumhuriyet, 7 Aralık 1976)

KADRO...

Devleti ele geçirmek, her zaman tankla, tüfekle olmaz. Devlet bürokrasisi içinde, önemli köprü başlarının tutulması, karar organlarında egemenlik kurulması da bir bakıma, devletin ele geçirilmesidir. "Milliyetçi Cephe" adıyla ortaya çıkan

sermaye partileri, devleti adım adım egemenlikleri altına sokmuşlardır,

Bugün, Devlet Planlama Teşkilatında eğitilip yetiştirildikten sonra, bürokrasinin önemli koltuklarına oturtulan bir "kad-ro"dan söz edeceğiz.

Cephe hükümetinin Maliye Bakanı Yılmaz Ergenekon, Devlet Planlama Teşkilatında "Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanlığı" yapmıştır. Ergenekon bu dönemde, özel sektörle yakın ilişkiler kurmuş ve bir ara, yatırım indirimi sağladığı bir holdingde danışmanlık görevine getirilmişti. Kısa süren bu danışmanlık döneminden sonra Odalar Birliği Genel Sekreterliğinde bulunan Ergenekon, Maliye Bakanı olduktan sonra, bakanlığına bağlı iki genel müdürlüğü de, DPT'deki yakın arkadaşlarını getirmiştir.

Devlet Yatırım Bankası Genel Müdürü Şükrü Akgüngör, Yılmaz Ergenekon, DPT Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanıyken, bu başkanlıkta Teşvik ve Uygulama Şube Müdürüydü. Emekli Sandığı Genel Müdürlüğüne getirilen Zafer Özkaynak, Ergenekon'un, Devlet Planlama Teşkilatındaki yakın arkadaşlarından biridir. Maliye

Bakanlığı Müsteşar Yardımcıları Sekip Altay ve Mehmet Ali Alanyalı da, DPT'de uzman olarak görev yapmaktaydılar.

DPT Koordinasyon Dairesi Başkanı Ekrem Ceyhun, bugün Başbakanlık Müsteşarıdır ve cephe bürokrasisinin "beyin takımının" başı sayılır. Prof. Nevzat Yalçıntaş, Yılmaz Ergenekon'un Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanı olduğu günlerde, DPT Sosyal Planlama Daire Başkanıydı. Ergenekonlu, Cey-hunlu, Yalçıntaşlı planlama ekibinin başında da, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanı Korkut Özal'ın kardeşi Turgut Özal bulunmaktaydı.

Özal, Planlama Müsteşarlığından ayrıldıktan sonra, bir büyük sermaye grubunun başına getirildi. Ergenekon bakan oldu, Yalçıntaş TRT Genel Müdürü, Ceyhun ise Başbakanlık Müsteşarı...

Ticaret Bakanlığı Müsteşarı Dr. Agâh Oktay Güner, DPT uzmanlarındandır. Bugünkü Bayındırlık Bakanlığı Müsteşarı Muammer Dolmacı, Yılmaz Ergenekon özel sektöre geçtikten

sonra DPT Teşvik ve Uygulama Dairesi Başkanlığını üstlenmişti.

DPT Müsteşarlık Araştırma Grubu Uzmanı Yılmaz Arıyörük, Devlet istatistik Enstitüsü Başkanlığına-getirilmiştir. Aynı grup uzmanlarından Şahin Tolunoğlu, Atom Enerjisi Genel Sekreterliğinde görevlendirilmiştir. Uzman Sabri Aytemiz, bir süre Çalışma Bakanlığı Müsteşar Yardımcılığında bulunmuştur. DPT Genel Sekreter Yardımcılarından Hikmet Büyük-limanlı Devlet Personel Dairesi Genel Sekreterliğine atanmıştır.

DPT'de, Koordinasyon Başkanlığına bağlı "Tetkik ve Tahvil Şubesi Müdürü" Yahya Oğuz, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Müsteşarlığına getirilmiştir. DPT iktisadi Planlama Dairesi Uzmanlarından Temel Karamollaoğlu, aynı bakanlıkta "Yaygın Sanayi Koordinatörlüğü Muavini" adıyla önemli bir göreve getirilmiştir.

DPT Uzmanlarından Fevzi Kılıç ve Sabahattin Beyaz, Dr. Güner'in müsteşarlığındaki Ticaret Bakanlığında genel müdürlüklere getirilmişlerdir. DPT Uzmanlarından Atilla Peynirci ve Mehmet Türker, Başbakanlık Müsteşar Yardımcılıklarına atanmışlardır. DPT Koordinasyon Dairesinde Mali ve Hukuki Tedbirler Şube Müdürü Mustafa Ernam, Başbakanlık Müşaviridir.

Bunları uzun uzadıya niçin anlatıyoruz? Nedeni şu: Cephe iktidarı, devlet bürokrasisini kendine bağlı bürokrasi kadrosuyla ele geçirmiştir. AP, MSP ve MHP arasında bu konuda tam bir dayanışma vardır.

Ya CHP öyle mi?!

CHP, bürokrasiyi ele geçirmek için bir kadro oluşturmaktan çok uzaktır. 1977 seçimlerinde iktidara gelse, belki yine kendisine bağlı ve CHP iktidarı ile uyumlu çalışacak bir bürokrasi kadrosunu bulup önemli koltuklara bu bürokratları otur-tamayacaktır.

CHP iktidarda da, muhalefette de bol bol edebiyat yapıyor, teori üretiyor. Eloğlu da, işte böyle devleti ele geçiriyor...

(Cumhuriyet, 8 Aralık 1976)

KAYNAŞMAK...

CHP, kurultayı geride bırakmış oluyor. Kişisel çatışmalar ve çekişmeler bir ölçüde geride kaldı. Daha doğrusu bu çekişmelerin geride kalması isteniyor. Parti içinde varolan ve bundan sonra da varolacak bir devrimci muhalefet birikimini görmezlikten gelmeye hiç olanak yok. Önemli olan, bu devrimci birikimin, güçlü bir lider kadrosuyla parti içi yönetime yansıtıl-masıdır.

CHP gündemindeki ilk konu, dışadönük çalışma olmalıdır.

Dışadönük çalışmanın adından çok söz ediliyor amma, bu çalışmanın anlamı, içeriği ve amacı konusunda gözle görülür bir çalışma yapılmış değil şimdiye kadar...

Örneğin, bugün kamuoyunda "Sosyalist Enternasyonal" tartışması yapılmaktadır. Sağ cephe, başbakanından düzme adlı yazarına kadar, bir koro gibi, Sosyalist Enternasyonali ağızlarda sakız yapıp CHP'ye saldırmaktadırlar. Bu ve bunun gibi konular için parti içi eğitim yapılması gerekmez mi?

Şimdi bu konu kahvelerde, evlerde, fabrikalarda tartışılmaktadır. CHP Genel Merkezi, örneğin bu konuyu parti üyelerine bir küçük kitap biçiminde hazırlatıp bütün örgütüne dağıtamaz mı? Bu konuda partili senatör ve milletvekilleri bölge toplantıları yapamaz mı? Sosyalist Enternasyonal gibi, demokratik sol, köykent, halk kesimi ve benzeri konular, CHP programına dayalı olarak örgüte anlatılamaz mı?

CHP kadrolarında, çeşitli fakültelerden gelmiş birçok seçkin bilim adamı bulunmaktadır. Besim Üstünel, Turan Güneş, Uğur

Alacakaptan, Ziya Gökalp Mülayim, Haluk Ulman, Deniz Baykal gibi bilim adamları, partiye kendi uzmanlık dallarında yararlı olamazlar mı?

Parti örgütünün dışadönük bir savaşım için hazırlanması, öncelikle parti içi eğitimin sağlanmasına bağlıdır.

Deniz Baykal, Siyasal Bilgiler Fakültesinde siyaset sosyolojisi doçentiyken politikaya atılarak, en güç günlerde Ecevit'e destek olmuştur. Şimdi parti içi savaşımın geride kaldığı söyleniyor. Öyleyse, Baykal ve arkadaşlarına parti içi eğitimi görevi verilemez mi? Baykal, seçimi kaybettikten sonra CHP Genel Merkezine gelip

- Yeni yöneticilerin emrindeyim... demiştir. Bu iyi niyetli başvurunun CHP Genel Merkezince değerlendirilmesi gerekmez mi? Örneğin Sosyalist Enternasyonal konusu, uluslararası ilişkiler uzmanı olan Prof. Haluk Ulman ile birlikte, Deniz Baykal'a inceletilemez mi?

Bunun gibi daha bir sürü sorun vardır. Bu sorunların incelenmesi için partide oluşan muhalefet kanatlarından yararlanmak, parti içi demokrasi için son derece yararlı olacaktır.

Bir iki "nezaket" cümlesinden sonra, parti içi muhalefeti yeniden kendi başına bırakmak, böylece belli tepkiler ve duygular geliştirmek, başta CHP Genel Merkez ekibi olmak üzere kimseye yarar sağlamaz.

Baykal, parti genel merkezi ile herhangi bir ideolojik görüş ayrılığında olmadığını da söylediğine göre, kurultayda çatışan ekipleri kaynaştırmak görevi, Sayın Ecevit'e düşmez mi?..

(Cumhuriyet, 10 Aralık 1976)

GERGİNLİK...

Bir polis yurttaşımızın öldürülmesi, arkasından Ankara Ziraat Fakültesinde bir kız öğrencimizin tabanca kurşunuyla vu-rulmasıyla ortaya çıkan gerginlik, Demirel'in ekmeğine yağ sürmektedir. Demirel'in arayıp da bulamadığı koşullar işte bunlardır.

Eğer ülke çapında bir siyasal gerginlik yaratılırsa, "milletin bölünmezliği" ve "devletin bütünlüğü" gibi kavramlar yeniden örtülü faşizmin dayanakları olacaktır. Demirel şimdiden açıklıyor

- Üniversitelere el koyarız...

Önce şunu bilmiyor, ya da bilmezlikten geliyor. Üniversiteler Yasası, Anayasa Mahkemesince iptal edildi. Üniversiteye nasıl el konacağını, Üniversiteler Yasası saptamaktaydı. Anayasada 11 Mart döneminde yapılan değişiklikler arasında, hükümetlerin üniversiteye el koyabilecekleri de yazılıdır. Ancak bu yetkinin biçim ve koşulları, Üniversiteler Yasasıyla saptanmıştır. Bir hükmün Anayasada yer alması, onun kayıtsız koşulsuz uygulanmasını gerektirmez. Bu koşul tıpkı DGM çıkmazına ben-

1

zemektedir. DGM konusunda anayasal kural olmasına karşın, yürürlükte bir DGM yasası bulunmadığı için bu mahkemeler kaldırılmıştır.

Bunun gibi, hükümetin üniversitelere el koymasını sağlayacak herhangi bir kural da yürürlükte değildir.

Demirel bunun yerine, Milli Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda sürüp giden baskılara eğilmelidir. Fakülte ve yüksekokulların yurtları, üniversite yönetimine bağlı değildir. Önce, bu yurtlan eşkıya egemenliğinden çıkarmalıdır. Cephe çadırları kurulduğu günden bu yana, üniversite ve yüksekokullarda cinayetler birbirini kovalamaktadır. Hemen her gün sokak ortalarında takır takır adam vurulmaktadır. Bay Demirel, bütün bunları sanki hiç bilmiyor. Sanki bu ülkenin başbakanı değil. Bakınız ne diyor:

- Bunlar cinayettir...

Bunlar cinayettir de, Taylan Özgürden bu yana sağcısı ve solcusuyla öldürülen bunca gence sıkılan kurşunlar cinayet değil midir? Bunca gencin katillerinden kaçta kaçı mahkeme önüne çıkarılmıştır? Kim korumuştur bu katilleri? Neden bunlar, kulaklarından tutulup birer birer mahkeme önüne getirilmemiştir? Ülkü Ocakları genel başkanına silah dağıtan yüzbaşılara elini bile sürememiş devlet, hangi tarafsızlığın, hangi adaletin sözcüsüdür acaba?

Birbiri ardından öldürülen gençlerin kanlı mezar taşları gözlerimizin önündeyken, Demirel'e inanmak mümkün müdür?

istenen bellidir... Dikkat edin; ne zaman hükümet içinde bir çatlak ortaya çıksa, Demirel hemen böyle siyasal gerginliklerden yararlanıp bu çatlakları onarmaktadır.

Geçen aylarda, hükümetin MSP, AP ve CGP kanatlan arasında büyük bir sürtüşme ortaya çıktı. Hükümet düştü düşüyordu. Bu arada DGM konusu, bu kanatları birbirine yaklaştırdı. DGM bir siyasal gerginlik yarattı. Demirel de bu gerginliği kullanarak iç yaralarını sardı.

Bütçe konusunda da hükümet kanatları 30 Kasım gününe kadar amansız bir savaşa girdiler. Sonunda Demirel, Erbakan ne derse onu yaptı. Daha doğrusu yapmak zorunda kaldı. Bu istekler yenilir yutulur cinsten değildi. Örneğin Maliye Bakanının Bütçe Yasası üzerinde yetkileri sıfıra indiriliyor, MSP'lİ Sa-

nayi ve Teknoloji Bakanının yetkileri görülmemiş ölçüde artıyordu.

Bütçede yer alan rakamlar, "hayali mobilyalar" gibi, gerçek dışıdır. Bu paraların sağlanması olanaksızdır. Bir çırpıda, on beş yirmi milyar arttırılan bütçeye kaynak bulmak büsbütün olanaksızdır. Bütçe yasasından sonra yeniden MSP-AP arasında çekişme başlayacaktır.

işte Demirel, şimdiden bugünlere hazırlanıyor. Yaratılan yapay gerginlik, bir süre hükümet içindeki çatışmaları unutturacak, Demirel yeniden "cumhuriyeti koruyan adam" rolüne çıkacaktır.

Çünkü gerginlik Demirel'in gıdasıdır...

(Cumhuriyet, 13 Aralık 1976)

REKTÖR SUSARSA...

Sağcı siyasal iktidarlar, oldum olası üniversitedeki ilerici öğretim üyeleriyle çatışıp durmuşlardır. Demokrat Partiye karşı savaşan öğretim üyeleri, 1960 öncesinde "kara cüppeliler" o-larak adlandırılmış, Adalet Partisi döneminde ise bu "kara cüppeliler", bir renk değişimi ile bu kez, "kızıl cüppeliler" denilerek suçlanmıştır.

12 Mart dönemi, sağcı çevrelerin ilerici öğretim üyelerinden olanca hınçlarıyla öç almalarına yaramıştır. Profesör Muammer Aksoy, Tarık Zafer Tunaya, Mümtaz Soysal, ismet Sungurbey, Uğur Alacakaptan, Bahri Savcı, Cahit Talaş, Rauf Nasuhoğlu, Burhan Cahit Ünal gibi ilerici öğretim üyeleri, bu dönemde saçma sapan gerekçelerle gözaltına alınmış, bunlardan bir kısmı da tutuklanmıştır.

Ne acıdır ki, bu dönemin başbakanı bir hukuk profesörüdür. Yine ne acıdır ki, bu dönemde üniversite senatoları ve rektörleri bu

yasadışı baskılara karşı ağızlarını bile açamamış, bazı senatörler ise Erim hükümetine selam çaktıktan sonra,

- Aldığınız ve alacağınız bütün kararlan şimdiden destekliyoruz... demişlerdir.

Üniversite özerkliği her öğretim üyesinin sımsıkı sarılması gereken bir anayasal güvencedir. Özerklik, üniversitelerin ken-

di karar organlarınca yönetilmesi demektir. Herhangi bir öğretim üyesinin ya da yetkili kurulun, üniversite yönetimini, kaynağı üniversite dışında bulunan kişi, kurum ya da kurula bırakması düşünülemez.

Üniversite öğretim üyeleri, yaptıkları görev nedeniyle bir suç işlerlerse, örneğin okuttukları derslerde suç işlendiği ileri sürülürse, bu öğretim üyeleri öncelikle üniversitenin kendi i-çinden seçeceği bir soruşturmacı eliyle kovuşturulurlar. Bir öğretim üyesini, Mümtaz Soysal örneğinde görüldüğü gibi, dersinden çıkarıp doğrudan doğruya mahkeme önüne getirmek, yasalara aykırıdır, üniversite özerkliğine ise büsbütün aykırıdır.

Mümtaz Soysal örneğinde yaşadığımız bu acı olay, sıkıyönetim dışında, bir de istanbul Hukuk Fakültesi öğretim üyelerinden Doç. Dr. Server Tanilli'nin davasında yaşanmıştır. Tanilli, Uygarlık Tarihi adlı ders kitabında komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle istanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi önüne çıkarılmıştır.

Bunlar dışında, üniversitelerde bir başka baskı yöntemi daha denenmektedir. Yürürlükteki yasalara göre, bir öğretim ü-yesinin belirli akademik çalışmaları geçtikten sonra profesör olarak atanması için, Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Milli Eğitim Bakanının ortaklaşa imzalayacakları bir "üçlü kararname" gereklidir.

Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası ilişkiler Kürsüsü öğretim üyesi Doç. Dr. Türkkaya Ataöv, profesörlük sınavını kazanmış, Fakülte yönetim kurulu ve Ankara Üniversitesi Rektörlüğü, Ataöv'ün profesörlük kararnamesinin imzalanması için bütün işlemleri tamamlamışlardır.

Kararname, Milli Eğitim Bakanı Ali Naili Erdem'e gelmiştir... Ataöv'ün profesörlük kararnamesi, temmuz ayından beri bakanın masasında bekletilmektedir. Üçlü kararname sadece, profesörlük düzeyine ulaşmış öğretim üyelerinin atama işlemlerine yarayan bir biçimsel aşamadır, Bakan Erdem, yetkisini ve görevini kötüye

kullanarak Ataaöv'ün profesörlük kararnamesini bir türlü imzalamamaktadır.

Milli Eğitim Bakanının bu tutumu yasalara ve Anayasaya aykırıdır. Bu yolla üniversite dışı bir kişi, yetkilerini kötüye kullanarak üniversite yönetimine karışmış olmaktadır. Bu durum-

da özerkliği koruma görevi Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Tahsin Özgüç'e düşmektedir.

Özerklik Milli Eğitim Bakanına karşı korunmazsa kime karşı korunacaktır. Bir Milli Eğitim Bakanı, istediği gibi elini üniversite kürsülerinde dolaştırıyorsa, o zaman rektörlere ne gerek vardır?

Rektör Özgüç, bu baskıya karşı sesini yükseltmelidir!..

(Cumhuriyet, 14 Aralık 1976)

AMAÇLARI ORTADA...

Görüyorsunuz, artık hiçbir olay yadırganmıyor. Toplum o-larak kanlı cinayetlere, yolsuzluklara, saldırılara bağışıklık kazandık. Kimsenin bu olaylara aldırdığı yok bile. Burası Türkiye... Yolsuzluk dosyalan birbiri üzerine dizilir, kimse ses çıkarmaz. Sokaklar gencecik çocukların kanlarıyla sulanır, kimse aldırmaz...

CHP Genel Sekreterine yapılan saldırıyı da, görüyorsunuz kimsenin ciddiye aldığı yok. Çünkü toplumun, kamuoyunun duyarlılığı yok edilmiş bir kez. Çünkü duygular aşınmış, değer yargıları çürümüş. Çünkü adam öldürmek bile günlük olaylardan sayılıyor. Çünkü "cephe ahlakı", ülkeye bir karabulut gibi egemen olmuş.

I960 yılında Demokrat Parti, ana muhalefet partisinin özgürlüklerini kısıtlamak için Anayasayı zorla değiştirmek suçundan mahkûm oldu. Uşak, Kayseri, Topkapı ve Çanakkale olayları Demokrat Partiyi idam sehpasına götürdü. ÇHP Genel Sekreteri Orhan Eyüboğlu'na Pasinler'de düzenlenen saldırı, işte bu türden bir olaydır. Öyle amma, kim dinler bunları!.. Bakın Demirel bu olaydan bir tek söz bile etmiyor. Bir "geçmiş olsun" dileğinde bile bulunmuyor. Oysa kendisine Başbakanlıkta bir yumruk atılınca, ortalık birbirine girmiş, olaylarla hiçbir ilgileri olmayan ilerici öğretim üyelerinin evlerine bombalar a-tılmış, emrindeki haber ajansları uydurma haberler düzenlemiş ve Devlet Güvenlik Mahkemesi savcıları, bu yumruğa idamlık ceza da biçmişlerdi.

Saldırı Demirel'e karşı olursa Anayasayı ihlal, Eyüboğlu'na olursa "zabıta vakası" sayılıyor...

işin iç yüzüne bakarsanız, Anayasal düzen, Anadolu'nun birçok ilinde ve ilçesinde yürürlükte değildir. Adına "ülkücüler" denilen bir "milis örgütü", yurdun her yanında taşlı, sopalı ve silahlı saldırılar düzenlemektedir.

Bu ülkücüler de sırtlarını iktidara dayamanın rahatlığı içinde herkese saldırmaktadırlar. Bunların sırtları 12 Mart günlerinde sıvazlandı. Eski Cumhurbaşkanı Sunay, bunlara arka çıktı. Birçok sıkıyönetim savcısı, bu ülkücüler aracılığı ile birçok ilerici öğretim üyesi ve öğrenciyi mahkemelere çıkardı. Bazı sıkıyönetim yargıçları, bunları öven kararlar yazdılar.

O günlerde ekilen, bugünlerde biçilmektedir... Demirel, bu ülkücülerle tam bir eylem birliği içindedir; kaş göz işareti yeterlidir. Demirel ve Türkeş, tencere ve kapak gibidir. Demirel 12 Martta yuvarlanıp bir kapak gibi Türkeş'i bulmuştur. Şimdi işte bu tencere kaynamaktadır.

Demirel-Türkeş ikilisinin amacı açık seçik ortadadır. Seçimler, bir gerginlik ortamında yapılacaktır. Seçime kadar öyle olaylar yaşanacaktır ki, birçok seçmen can korkusuyla, seçim sandığına bile gitmekten korkacaktır.

Bu seçim, hem Demirel, hem de Türkeş için ölüm kalım savaşıdır. Eğer Demirel bu seçimi kazanamazsa, siyaset sahnelerinde dolaşması güçleşecektir. Ayağı bir kez tökezledi mi, yol Yüce Divana kadar açıktır. Demirel bunu biliyor. Bunun i-çin de, ne pahasına olursa olsun bu seçimi kazanmak istiyor.

Demirel'in siyaset sahnelerinden çekilmesi, Türkeş'in dayanağını da büyük ölçüde azaltacaktır. Türkeş bu gücü, cephe iktidarında buldu. Ülkücüler bu kabadayılık cesaretini, cephe iktidarından aldılar. Cephe iktidarı kalkınca, komando eylemlerinden devlet desteği de çekilmiş demektir, işte o zaman, Başbuğun hacılığından başka hiçbir etkinliği kalmaz. Türkeş de bunu biliyor...

ÇHP bir yandan, cephe iktidarından gelen kışkırtmalara karşı uyanık olurken, öte yandan da Edirne'den Ardahan'a kadar ülkenin dört bir bucağında örgütlenmiş en büyük siyasal kuruluş olmanın gücünü göstererek, yandaşlarını ve yurttaşları, bu tür olaylara karşı yüreklendirmelidir.

Demirel ve Türkeş, birlikte yarattıkları siyasal gerginlikten yararlanıp seçim sandığı başında yurttaşı ürkütmek korkutmak istiyorlar.

CHP, bu korkuların üzerine yürümelidir...

(Cumhuriyet, 16 Aralık 1976)

DEMİREL GRAFİĞİ...

Siyasal liderlerin etkinliklerini sürdürmeleri, başarılarına bağlıdır. Üst üste seçim kaybeden bir liderin, parti içinde de etkinliği azalır. Liderlerin başarı grafikleri, zaman zaman yükselir ve düşer.

Demirel'in siyasal grafiği son günlerde ilginç noktalarda dolaşmaktadır. Bugün CHP'nin Sosyalist Enternasyonale katılma kararını milliyetçilikle bağdaştırmadığını söyleyen Demirel, siyasal yaşama "enternasyonal" nitelikte bir Amerikan şirketinin temsilciliğinden ayrılarak atıldı. Hiçbir lider Demirel gibi hızlı yükselemedi. AP Genel Başkanlığı, Başbakan Yardımcılığı derken, Başbakan da oluverdi. 12 Mart muhtırasından sıyrılmasını da beceren Demirel, 1973 seçimlerinden sonra kurulan CHP-MSP ortaklığını izleyen günlerde yeniden Başbakan olmayı başardı.

Bu başarı grafiği son günlerde düşmeye başlamıştır artık... Demirel, Anayasa Mahkemesi kararlarıyla, Danıştay kararlarını çiğnerken, bir bakıma seçmenin önünde güçlü adam izlenimi yaratmaya çalışmaktaydı.

- Aşkolsun adama, mahkemelere bile kafa tutuyor... Bu tutum, bir ölçüde, başarılı oldu. 27 Mayıs Anayasasına karşı kabadayılık gösterileri, Menderes'e oy vermiş seçmen kitlesi önünde Demirel'i güçlendirmiş oluyordu.

Ama, Demirel'in grafiğinin düşüş noktası DGM ile başladı. Cephe partileri içinde çatlaklar belirmeye başlayınca, Demirel bütün gücü ve "kahrolsun komünistler" edebiyatı ile DGM yasasına sarıldı. Eğer DGM yasası çıkarsa, Demirel bir büyük başarı elde edecekti.

DGM konusu, siyasal güçleri ikiye ayırdı, ilerici ve demokrat güçler DGM yasasına karşı çıkarken, sağcı ve gerici çevre-

ler de, DGM yasasını çıkartmak için büyük bir savaşa giriştiler. Sonunda savaşı ilerici kesim kazandı. Demirel yenik düştü. Sağ cephe bozguna uğradı.

Artık "güçlü adam" izlenimi de silinmeye başlamıştı... Bu grafiği yakından izleyen Erbakan'dır. Erbakan'ın bir görüşü var. O görüş de şöyle:

- AP büyük parti değildir. Ben ve partim olmasa, Demirel bir gün bile başbakan olamaz...

Son ayların AP-MSP ilişkileri çok ilginçtir. MSP, Demirel'den ve AP'den ne isterse koparmaktadır. Demirel'in Erbakan'a vermediği ödün kalmamıştır. Erbakan, işler biraz sıkışınca,

- Koalisyonu bozarım ha... der demez Demirel Maliye Bakanı Ergenekon'u Erbakan'a yollamakta ve MSP'nin bütün isteklerini yerine getirmektedir.

Demirel DGM. konusunda yenik düştü. Bir kez, Hava Kuvvetleri Komutanlığına istediği generali atamak istedi, bu kararını Askeri Yüksek idare Mahkemesi bozdu. Barajlar kralı olarak temeller atmaya kalkıştı. Bu yanşa hemen Erbakan da katıldı. Böylece Demirel'in elindeki bu gösteri olanağı da kayboldu. Bütçe konusunda ise, Demirel tek başına hiçbir konuda karar alamadı.

Demirel, siyasal başarı grafiğinin düştüğünü gözleriyle görmektedir. Bütün çaresi, ülke çapında bir siyasal bunalım yaratıp bundan yararlanmak ve böylece ayakta kalmaktır.

Demirel grafiğinin düştüğü nokta, CHP için bir değerlendirme anı olmalıdır. Evet düşüş başlamıştır. Bu düşüş iyi de-ğerlendirilmezse Demirel yeniden güç kazanabilir.

Evet, ne yapmalı?..

(Cumhuriyet, 17 Aralık 1976)

TRT SEÇİM KURULU...

TRT Seçim Kurulu, aylardır görevini bitirememiştir. Kurul, Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteriyle, dört üniversitenin rektörlerinden oluşmaktadır. Bu kurul, TRT yayınlarını inceleyerek bir sonuca ulaşacaktır. Bu sonuca göre Şaban Karataş,

ya yerinde kalacak, ya da TRT Seçim Kurulu kararı uyarınca görevinden alınacaktır.

TRT Seçim Kurulundan aylardır bir sonuç alınamamıştır. Bu gidişle kurulun, önümüzdeki seçimlerden sonra bir sonuç alması hiç de sürpriz olmayacaktır...

TRT yayınları incelenmeden önce, bir konuda karar vermek gerekmez mi? TRT Genel Müdürlüğü sandalyesine o-turtulan Şaban Karataş kimdir, neyin nesidir? Danıştay kararlarına ve anayasal ilkelere göre Şaban Karataş'ın hukuksal niteliği ne olabilir?

Bu soruları uzun uzadıya düşünmeye de gerek yoktur. A-çarsınız Anayasayı bakarsınız: Danıştay herhangi bir kamu görevlisinin atama işlemini iptal ederse, bu karara karşı gelmek Anayasaya aykırı bir tutum olmaz mı? Bal gibi olur...

TRT bugün işgal altındadır. Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreteri ile dört üniversite rektörü, kendi aralarında önce bu noktayı açıklığa kavuşturmalıdır. Anayasa hükümleri, sadece yasama, yargı ve yürütme organlarını bağlamaz. Bu hükümler herkes için bağlayıcıdır. Bunun için,

- Efendim, ne yapalım, Karataş'ı hükümet atamış... gibi gerekçelerin bir anlamı yoktur. Hem anlamı yoktur, hem de hukuksal geçerliliği...

Karataş, yasadışı, Anayasa dışı bir işgalcidir!.. TRT Seçim Kurulu, önce yasal olmayan, yasal dayanağı bulunmayan, Anayasa ile taban tabana çelişik bir yönetimin yayınlarını incelemektedir. Bulunduğu koltuğa Anayasayı çiğneyerek, yasaları bir yana iterek gelen bir genel müdürlük işgalcisinin, hangi tutumu, hangi yayını için Anayasaya uygunluk, aykırılık tartışması yapılabilir. Anayasaya aykırılık, TRT Genel Müdürünün kişiliğine yansımıştır...

TRT Seçim Kurulu bunca aydır ne yapmıştır acaba? Neden incelemeler uzamaktadır? incelemeler uzadıkça, CHP her yeni yayın için bir yeni dilekçe vermekte, kurul da çalışmalarını u-zattıkça uzatmaktadır. Ne zaman biter bu çalışmalar acaba?

Diyelim ki, ortada, incelenecek on-on beş yayın var. Bunları incelemek çok mu güç iştir? Acaba bunları incelemek mi, yoksa sonuca varmak mı güç sayılmaktadır?

Karataş, kendi açısından da akıllı davranıyor doğrusu. TRT Seçim Kurulunun toplanacağı günlerde, tarafsız yayın yaptığı

izlenimi verecek birkaç demeç yayımlamakta böylece göz boyadığın sanmaktadır.

Her neyse... TRT Seçim Kurulu bir an önce kendisine verilen görevi yerine getirmelidir. Bu görev seçimlerden önce biterse, belli

olmaz, Karataş bir büyük partiden Erzurum Milletvekili olarak Parlamentoya giriverir.

Eli çabuk tutmakta yarar vardır...

(Cumhuriyet, 19 Aralık 1976)

HEDEFİ ŞAŞIRMADAN...

Ücretleri ödenmeyen istanbul Belediyesi işçileri direnişe geçince, istanbul sokakları çöple dolup taştı. Birkaç ay önce Ankara sokaklarıyla belediyesinde yaşanan olaylar, bu kez istanbul sokaklarıyla belediyesinde yaşanmaktadır. Ücretleri ö-denmeyen işçileri, zorla çalıştırmak, ne insanlıkla bağdaşır, ne de yasalarla... Anayasamız, angaryanın yasak olduğunu, yani hiçbir yurttaşın zorla çalıştırılamayacağını açıkça belirtmiştir. Ücretleri ödenmeyen işçilere,

- Gel kardeşim sen çalış... demeye kimsenin gücü yetmez. Çünkü ülkemizde, hiçbir genel müdür aylığını almadan işinin başına oturmaz. Hiçbir bürokrat, aylıksız çalışmaz... Milletvekili ve senatörler de yaptıkları işe karşılık aylık ve ödeneklerini a-lırlar. Ama sorun, işçilerle ilgili olursa,

- Kardeşim şehir pislikten geçilmiyor... türü yakınmaların ardından, işçilerin zorla işbaşı etmeleri gibi öneriler de ileri sü-rülüverir.

Cephe iktidarı şu bir buçuk yıldır, belde halklarıyla, belediyeleri, işçilerle belediye başkanlarını karşı karşıya getirmek için elinden geleni ardına koymamaktadır. Yapılan iş de oldukça basittir. Belediyenin bütçesi işçi ve memur aylıklarını karşılayamamaktadır. Büyük kentlerin belediye başkanları, her ay biriken işçi ve memur aylıklarını karşılamak için Maliye Bakanına başvurmaktadırlar. Maliye Bakanı, belediyelere istediği zaman para vermekte, dilerse vermemektedir.

Büyük kentlerin belediye işyerlerindeki işçiler, çoğunlukla DİSK'e bağlı Genel-iş Sendikasına kayıtlıdırlar. Genel-iş Başkanı, CHP Milletvekili Abdullah Baştürk'tür. Ankara, istanbul, izmir gibi büyük kentlerin belediye başkanları da, CHP'lidir.

Belediyenin parası olmazsa, belediye hizmetleri görülmez. Belediye hizmetleri görülmezse, belde halkı ile belediye ve bu belediye başkanının bağlı bulunduğu siyasal parti yıpranır, işçiler

greve başvurursa, aynı partiden çıkan belediye başkanları ile Genel-iş Sendikası Başkanı karşı karşıya gelir.

istanbul Belediyesinde işveren kimdir? Yasal açıdan belediye başkanı... Çelişki kiminle kimin arasındadır? Doğal olarak işçi ile işveren arasında... işçi, Genel-iş Sendikasına bağlıdır, işçinin haklarını kim koruyacak? Genel-iş Sendikası... Kime karşı? Belediye Başkanına karşı. Belediye Başkanı hangi partiden? CHP... Genel-iş Sendikası Başkanı hangi partiden? CHP... istanbul halkı, büyük çoğunlukla hangi partiye oy verdi? CHP'ye...

işte konu bu kadar yalın, bu kadar basittir... Cephe iktidarı, CHP'lİ belde halkı ile CHP'lİ belediye başkanlarını, CHP'lİ ilerici sendikalarla devrimci işçileri, ilerici belediye başkanlarıyla ilerici sendikaları karşı karşıya getirmektedir. Bir taşla bir kuş değil, birçok kuş birden vurulmaktadır.

Direnişteki işçiler şunu düşünmelidir. Suçlu, cephe iktidarıdır... Genel-iş Sendikası, hedefi iyi belirlemelidir: Suçlu, cephe iktidarıdır... Belediye başkanları, işçilere ücret vermeyenin kim olduğunu belde halkına ve işçilere anlatmalıdır: Suçlu, cephe iktidarıdır...

Konu, bir belediye sorunu değildir, ilerici sendikalar, belediye başkanları, devrimci işçiler ve istanbul halkı, cephe iktidarına karşı örgütlü ve yasal eylemlere başvurmalıdır.

Hakları verilmeyen işçiler kimin işçisi, verilmeyen paralar kimin parasıdır? Kimin parası, kimden gizleniyor?!, işadamlarına vergi iadesi altında çuval çuval ödenen paralar, yoksul belediye işçilerine gelince mi tükenmektedir?!..

(Cumhuriyet, 21 Aralık 1976)

ÖRGÜTE TANITIYORUZ...

Adalet Partisi içindeki çalkantı Dr. Sadettin Bilgiç'in, parti örgütüyle ilgili işleri üstlenmesiyle, yeni bir aşamaya girmiştir. Dr. Bilgiç, 1970 yılında 41 arkadaşı ile Demirel hükümetinin bütçesine kırmızı oy vererek, hükümetin düşmesine yol açmış, sonra da, Ferruh Bozbeyli, Faruk Sükan, Mehmet Turgut ve öteki Af milletvekilleriyle birlikte, Demokratik Partiyi kurmuştu.

1970 yılında, Demirel hükümetinin yıkılmasına ön ayak o-lan Dr. Bilgiç, beş yıl sonra, 1975 yılında partisinden ayrılarak, Demirel hükümetinin güvenoyu almasını sağlamıştı. Geçen aylarda Demirel

ile şapur şupur öpüşerek yeniden AP'ye kaydolan Dr. Bilgiç, son kongrede AP Genel Başkan Yardımcılığına da getirilmişti.

Şimdi AP örgütü de Bilgiç'e teslim edilmiştir.

Bilgiç, AP'den dün neden ayrılmıştır, bugün niçin yeniden AP Genel Başkan Yardımcısı olmuştur? Bu soruyu sorarsanız, yanıt hemen ileri sürülüverir

- Komünizme karşı, devletin bütünlüğünü korumak için... Bilgiç, 1970 yılında Demirel hükümetine olumsuz oy kullandığı günlerde AP'ye ihanetle suçlanırken şunları söylüyordu:

- ihanetten bahsediliyor. Sayın Demirel'in AP'ye ihaneti nasıl anladığını bilmiyoruz. Bugün görünen şudur ki, kendileri AP'ye ihanete bile muktedir değildir. Zira kendisi hiçbir zaman AP'lİ olmamıştır...

Bilgiç, aynı konuşmasında şunları da söylüyor, birlikte okuyalım:

- Demirel tek şahıs hâkimiyetine teveccüh etmektedir. Partiyi ikbal ve menfaat kapısı haline getirmekten çekinmemiştir. Zira ikbal ve menfaat talebinin baş temsilcisi kendisidir...

Biz Adalet Partisi içinde olmadığımız için, bu sözlerin anlamını pek kestiremiyoruz. Ne demektir, bir siyasal partinin "menfaat kapısı haline" gelmesi? Acaba, bazı milletvekillerine örneğin, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı eliyle, benzin bayii mi verilmektedir? Sözün gelişi, bazı muhalif siyasetçilerin bankalarına üç-dört milyonluk borçlan mı ödenmektedir? AP, nasıl bir "menfaat kapısı" oluyor ve bu menfaati hep Demirel mi dağıtıyor?

Bilgiç'e sorarsanız, öyle...

Dr. Bilgiç için kişiler hiç önemli değildir. Önemli olan, devletin ve milletin bölünmezliğidir. Bunun içindir ki, devletin lekelenmesine şiddetle karşıdır. Diyor ki:

- Devlet idaresinin şaibeye tahammülü yoktur...

Bilgiç'e göre, Demirel, devleti lekelemiştir. Bunlar Bilgiç'in kendi sözleridir. 14 şubat 1970 tarihli Cumhuriyet gazetesini açarsanız, bunları okursunuz.

Bilgiç ve arkadaşları, AP'den "ihraç" edildikleri gün, basına yapılan ortak açıklamaya da göz atalım isterseniz:

- Demirel ve karanlık işbirlikçilerine karşı yaptığımız bu tarihi mücadele, devlet idaresi faziletli, namuslu, haysiyetli, ehil ellere

geçinceye kadar artan bir şevkle devam edecektir.

Bunları gördükten sonra biz ne diyelim artık? Bu satırları, Dr. Saadettin Bilgiç'i AP örgütüne tanıtmak için yazdık. Bilgiç, AP örgütüne hayırlı ve uğurlu olsun. Alsınlar ve hayrını görsünler...

(Cumhuriyet, 23 Aralık 1976)

"KAUÇUK MERMİ"

ispanyol Komünist Partisi lideri Santiago Carillo'nun tutuklanması nedeniyle Madrit sokaklarında yapılan gösteri, ispanyol güvenlik kuvvetlerince bastırılmış. Polis göstericilere karşı önce "göz yaşartıcı bomba" kullanmış, ondan sonra "kauçuk mermi" atmış, göstericiler böylece dağıtılmış.

Burası faşist ispanya'dır!..

Türkiye'de hemen her gün toplum olayları sürüp gitmekte ve bu olaylarda gerek polis, gerekse öğrencilerden yaralananlar ve ölenler olmaktadır. Bu olaylarda polis silah kullanmakta, göstericilere ateş açmaktadır.

Burası da hukuk devletinin varolduğu söylenen Türkiye'dir!..

Artık kana, kurşuna, silaha alıştık. Her gün sağcı ve solcu gençler birbirlerini vurmaktadır. Üniversite ve yurtlar savaş a-ianları olmuştur. Sırtını siyasal güçlere dayamış "milis kuvvetle-

ri", gece gündüz demeden sokak ortalarında adam vurmaktadır.

Taylan Özgürden bu yana gerek sağcı, gerekse solcu öğrencileri vurup öldürenlerden kaçta kaçı yakalanmıştır? Taylan' Özgürü öldürdüğü ileri sürülen polis memurunun adı sanı gazetelerde yayımlandı, içişleri Bakanlığı bu polis memuru hakkında bir kovuşturma açtı mı? Hayır!.. O günden bu yana şiddet şiddeti besledi ve toplum olarak bugünkü koşullara sürüklendik.

Polis, siyasal partilerin değil devletin polisidir. Devletin polisini partinin polisi, iktidarın polisi yapmak, önce güvenlik kuvvetlerini yıpratır.

Bütün bunların yanında son günlerde, bazı polis yurttaşlarımızın tabanca kurşunlarıyla yaralanması ve bazılarının ölmesi, son derece acı ve üzücüdür. "Şiddet şiddeti besler..." Gerçekten de öyledir. Şiddetin egemen olduğu toplumlarda yasalar bir yana atılır, öç alma ve kin, bir "siyasal kan davası" gibi herkesi sarar.

"Bireysel terör", gerçek sosyalistlerin karşı çıktığı ve kınadığı yöntemlerden biridir. Devlet polisini ya da herhangi bir kamu

görevlisini vurmak, öldürmek sosyalizmle de, devrimcilikle de, ilericilikle de bağdaşmaz. Bu "sol maceracılık", önce bu serüvenlere özenenlere, sonra da sosyalizme ve toplumdaki tüm ilerici kesime zarar verir.

Fakat bir de bunun karşıtı var. O da "devlet terörü"dür. Bir kısım devlet kuvvetlerini siyasal amaçlar için kullanarak, devlet olanaklarını kullanarak, ya da siyasal iktidara sırtını dayayarak yapılan saldırılar da, anayasal düzenin temeline yönelmiş faşist yöntemlerdir.

Yirminci yüzyılın üçüncü çeyreğinde yaşıyoruz, ispanya'da bile, şu faşist ispanya'da bile, polis göstericilere gerçek mermi değil, ancak "kauçuk mermi" atıyor. Yunanistan'da, şu üç-beş yıl önce faşist albayların yönettiği Yunanistan'da, işkenceciler birer birer hesap veriyor.

Ya Türkiye?.. Türkiye'de işkenceyle adam öldürüyorlar da kimsenin kılının kıpırdadığı yok!.. Geçenlerde gazetelerde bir renkli fotoğraf üstünde şöyle bir yazı okuduk

- iki polisi biz vurduk...

Öğrencilerin yüzleri mosmor. Belli ki zorla konuşturulmuşlar. Gözleri mosmor olmuş iki gencin fotoğraflarının altında da, bir yazı... O da şöyle:

- Polislerin bulduğu kuvvetli deliller karşısında suçlarını itiraf etmekten başka çare bulamadılar...

Her neyse... ispanyol Komünist Partisi liderinin tutuklanması nedeniyle çıkan gösterilerde, faşist İspanyol polisinin göstericiler için kullandığı "kauçuk mermiler"i, İçişleri Bakanımıza armağan ederiz...

(Cumhuriyet, 25 Aralık 1976)

BÖYLE Mİ ANILIR?!..

Her ulus, devlet kurucularını saygıyla anar. Devlet kurucularının doğum ve ölüm günlerinde törenler düzenlenir, kitaplar yayımlanır, konuşmalar yapılır.

25 Aralık günü, cumhuriyetimizin kurucularından ismet i-nönü'nün üçüncü ölüm yıldönümüydü. O gece televizyonda, ismet inönü'nün yaşamını konu alan bir yayın yapılır diye, boş yere bekledik durduk...

ismet Paşa, Atatürk ile birlikte, Türk Kurtuluş Savaşını yönetmiş, bu savaştan sonra yine Atatürk ile birlikte, cumhuriyetimizi

kurmuştur. Yarım yüzyılı henüz aşmış cumhuriyet tarihimizde, on iki yıl cumhurbaşkanlığı, üç ayrı zamanda olmak Çizere, on sekiz yıl başbakanlık yapmış bir devlet adamı, ölümünün üçüncü yılında, haber programı içinde, bir iki dakikaya sığ-dırılıvermiştir.

Ayıp değil midir?

ismet inönü hakkında, hepimizin ayrı ayrı düşünceleri olabilir. Siyasal tutumunu, görüşlerini beğenmeyebiliriz. Haklı ya da haksız ismet inönü'yü eleştirebilir ve hatta suçlayabiliriz de... Bırakınız cumhurbaşkanlığını, bırakınız başbakanlığını, inönü en azından Türk Kurtuluş Savaşının "Muzaffer Ordular Komutanı" olarak, yakın tarihimizde ancak saygıyla anılacak bir yere sahiptir.

Böyle bir devlet adamının ölüm yıldönümünde, TRT, anısına, hiç olmazsa, bir hafif müzik sanatçımıza ayırdığı zamanı a-yırabilseydi... Ama ayırmadı, böyle bir yayını çok gördü belki de...

Sanır mısınız ki bu ilgisizlik bir rastlantıdır? Sanır mısınız ki, örneğin Mareşal Fevzi Çakmak'a, Mehmet Akife ayrılan zaman, ismet Paşaya bir unutkanlık sonucu esirgenmiştir?

Hayır... Hayır... Değil, hiç değil...

Kurtuluş Savaşımızın "antiemperyalist" ve "ilerici" niteliği a-dım adım unutturulmak isteniyor. TRT'de Mareşal Çakmak ve Mehmet Akif gibi, tutucu yanları ağır basanlara yer ayrılmaktadır. Gerek Çakmak, gerek Akif, hak ettikleri saygıyla anılmalı-dır. Ama iş, Mustafa Kemal ile birlikte, Kurtuluş Savaşımızın ilerici önderlerine gelince birdenbire çatallaşmaktadır, ismet Paşanın yaşamını anlatsalar, örneğin 31 Mart olayından, gericilikten, emperyalizmden, laiklikten söz etme zorunda kalacaklar, isterler mi bunları?

Onun için haber programı içine sıkıştır gitsin koskoca ismet Paşayı... Kim soracak hesabını?

ismet inönü, Atatürk'le, düşünce ve eylem alanlarında en çok beraber olmuş, siyasal alanda devrimlerin yürütülmesini üzerine almıştır. Bana öyle gelir ki, Atatürk 1938 yılında ölme-seydi, sonraları, ismet Paşanın karşılaştığı bütün saldırılar Atatürk'e de yönelecekti. Çünkü düşünce ve eylem alanında, A-tatürk ile ismet inönü'yü ayırmak çok güçtü. Atatürk'e doğrudan doğruya sataşmayanlar, ismet inönü'ye saldırmayı uygun bulmuşlardı.

Bilmem, yanlış mı düşünüyorum?

Kurtuluş Savaşını birlikte yapanlar, bir yol ayrımında, birbirleriyle çatışmışlar ve ayrı ayrı yollara yönelmişlerdir. Mareşal Fevzi Çakmak'tan, Kâzım Karabekir'e, Adnan Adıvar'dan, Rauf Orbay'a, Kâzım Özalp'tan, Fahrettin Altay'a, Celal Bayar'dan, Ali Fuat Cebesoy'a kadar, Atatürk'ün yakın silah ve çalışma arkadaşlarını sıralayınız... Hiçbiri Atatürk'e, ismet Paşa kadar yakın olmamıştır.

Atatürk'ün, savaş alanlarından "Siz orada yalnız düşmanı değil, milletin makûs talihini de yendiniz" diyerek selamladığı,

savaşın Garp Cephesi Komutanı ismet Paşası, barışın Lozan kahramanı ismet Paşası, Atatürk'ün Başbakanı, ismet Paşa, i-kinci Cumhurbaşkanı ismet inönü ve Atatürk'ün en yakın silah arkadaşı Miralay ismet, ölüm yıldönümlerinde böyle anılacaksa, yarın Abdülhamid'e, Sultan Vahidettin'e, Damat Ferit'e, program ayrılırsa hiç şaşmayın.

(Cumhuriyet, 28 Aralık 1976)

LOCKHEED OLAYININ İLGİNÇ YÖNÜ

DP Genel Başkanı Ferruh Bozbeyli önceki gün düzenlediği basın toplantısında, Lockheed olayının ilginç bir yönüne parmak basmıştır. Bozbeyli, Lockheed yolsuzluğuna karışanların saptanması amacıyla ABD ile yapılan anlaşmanın, Türkiye'de bu konuda yapılacak Parlamento denetimini ortadan kaldırdığını ileri sürmüştür.

Gerçekten de öyledir... Anlaşmaya göre, Amerika Birleşik Devletleri'nce bu konuda Türkiye'ye gönderilen belge ve bilgiler, sadece adli makamlara verilecektir. Bundan çıkan sonuç, bu belge ve bilgilerin, Parlamentoda hiçbir kişi ve kurula verilmeyeceğidir. Eğer bilgi ve belgeler mahkemeler ve savcılıklar dışında kişi ve kurumlara verilirse, ABD anlaşmanın gereklerini yerine getirmeyebilecektir.

Anlaşma metni çok açıktır: Belge ve bilgiler ancak mahkeme kanalıyla incelenecektir. Ankara Savcılığı ve Genelkurmay Savcılığı, Lockheed yolsuzluğunu incelemeye başlamışlardır. Adalet Bakanı Müftüoğlu, Amerika'dan gelen belge ve bilgileri, gazetecilerin önünde Ankara Savcısına teslim etmiştir. Gazete haberlerine göre, Ankara Savcılığı bu belgeleri inceledikten sonra, dosyayı Genelkurmay Savcılığına göndermiştir.

Anlaşma metnine göre bu bilgi ve belgelerin açıklanması olanaksızdır. Çünkü bilgi ve belgelerin alışverişinde gizlilik temel koşuldur. Ceza yargılaması hukukuna göre, hazırlık soruşturması da gizlidir. Bu konuda iki gizlilik üst üste gelmiştir. Bu nedenlerle, kamu davası açılmadan Genelkurmay Savcılığının bu konuda herhangi bir açıklama yapması, hem anlaşmaya, hem de yasaya aykırı olacaktır.

Ankara Savcılığının, bir yazı ile dosyayı Genelkurmay Savcılığına göndermesi ne anlama gelmektedir? Bunun hukukça anlamı, Ankara Savcılığının olayı kendi görev alanı içinde görmediğidir. Yani, ya savcılık herhangi bir sivil yurttaşın bu konuda suç işlemediği kanısındadır, ya da suçun tümüyle askeri nitelikte bir suç olduğu görüşündedir, işte bu nedenlerle dosya soruşturmanın tamamlanması için Genelkurmay Savcılığına gönderilmiştir. Genelkurmay Savcılığı, Orgeneral Emin Alp-kaya ile ilgili soruşturmayı yıldırım hızıyla tamamlamış ve bu a-rada, dava açılmadan önce, Askeri Savcı Mehmet Turan, basın yasasını çiğneyerek dava hakkında bilgi de vermişti. Bu konuda aynı yasadışı yöntem salık verilmez ama, konunun bir an önce aydınlanmasında gerçekten sayısız "milli menfaat" vardır.

Demokratik Parti Genel Başkanı Bozbeyli, partisinin 23 Şubat 1976 günü Millet Meclisi Başkanlığına bir önerge vererek Lockheed yolsuzluğunun araştırılmasını istediğini, hükümetin ise 8 Temmuz 1976 günü ABD ile bir anlaşma imzalayarak, konuyu Parlamento denetiminden kaçırdığını ileri sürmektedir. Bozbeyli, ABD ile imzalanan anlaşmanın, yasa gereği olarak iki ay içinde Parlamentoya getirilmesi gerektiğini belirterek,

- Hükümet Lockheed yolsuzluklarını örtmek ve Meclis denetiminden kaçmak için Amerika'yla anlaşmıştır... 244 sayılı kanunun açıklığına rağmen, anlaşma Meclis Başkanlığına sunulmamış ve Meclislere duyurulması önlenmiştir... demektir,

Kamu kesimindeki yolsuzlukları ve Lockheed yolsuzluğunu araştırmakla görevli komisyonun Amerika Birleşik Devletle-ri'ne gidip orada araştırma yapması, bu anlaşma karşısında hiçbir anlam taşımamaktadır. Eğer komisyon üyeleri Amerika'ya giderse, orada kendilerine sadece,

- Siz kim oluyorsunuz?., türünden sorular sorulur ve komisyon üyelerine bu belgeleri taşıyan dosyaların kapağı bile gösterilmez.

Lockheed yolsuzluğu davası, şu anda Genelkurmay Savcısı Hâkim Albay ilhan Şenel'in önündedir. Albay Şenel, ya bu konuda belli askeri ve sivil kişiler hakkında kamu davası açacak, ya da kovuşturmaya yer olmadığı kararı ile dosyayı kapatacaktır.

Konunun bir an önce açıklığa kavuşması gerekmiyor mu?..

(Cumhuriyet, 29 Aralık 1976)

AD DİZİNİ

KONU, OLAY, KAVRAM DİZİNİ

71,87,88,95,96, 105,
112, 141 163. mad., 15, 16,31,32,
70, 88, 89, 90, 95, 96,
135, 158

Devletin, şiddet ve terörü tek başına yürüttüğü günler oluyor. Buna 'devlet terörü' diyoruz. Bir kısım şiddet olayları, devletten bağımsız kişi ve örgütlerce yapılıyor. Bir kısmı da tam anlamıyla 'karma' oluyor. Bazı kamu görevlileri ile sağcı teröristler, aynı örgütte aynı eylemde birleşiyorlar. Devlet kışkırtıcı ajan kullanıyor,suç işliyor, suç işletiyor.

(Cumhuriyet. 9 Eylül 1976. Devlet ve Şiddet.)

Bir toplumu ayakta tutan temel dayanaklardan biri, adalet duygusudur. Bu duygu bir kez yara aldı mı, demokrasinin temelleri de sarsılmış demektir.... Adalet, bağımsız mahkemeler aracılığıyla dağıtılırsa adalet duygusu güçlenir. ...Devletin görevi adam öldürmek değildir. Devlet, sanıklar kim olursa olsun, suçları hangi türden olursa olsun, haklarında suç belirtileri bulunan kimseleri, sağ olarak mahkemeler önüne çıkarmakla yükümlüdür. ...Bundan da acısı, mahkemelerin yerini silahla, bombayla doldurmak isteyen anlayıştır. ...Yargıçları yok sayan siyasal iktidar, bundan sonra silah yoluyla mı adalet dağıtacaktır

yoksa!?.. (Cumhuriyet. 30 Ocak 1976, Silah ve Adalet.) Uğur MUMCU

. X

Uğur Mumcu _ Devlet Silah Adalet

UĞUR
MUMCU

Devlet, Silah, Adalet

7

BÜTÜN YAZILARI

İN!

2.